

Begroting 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Programma's Binnenstad, Duurzaamheid, Economie en Veiligheid	11
Programma Binnenstad	12
Programma Duurzaamheid.....	22
Energie.....	23
Water & groen	33
Duurzamere productie en consumptie	35
Programma Economie	39
Programma Veiligheid	48
Beleidsveld 0 Bestuur en ondersteuning	56
Bestuur	61
Publiekszaken	61
Financiën.....	66
Beleidsveld 1 Veiligheid.....	68
Integrale Veiligheid	73
Fysieke veiligheid	73
Beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	80
Economische bereikbaarheid	82
Stedelijke omgeving.....	83
Duurzaam & Innovatief.....	85
Beleidsveld 3 Economie.....	89
Aantrekkelijk gemeente voor bedrijven / regionaal werkgelegenheidscentrum.....	93
Beleidsveld 4 Onderwijs	97
Onderwijs	100
Beleidsveld 5 Sport, Cultuur en Recreatie	105
Sportbeleid en -accommodaties	107

Cultuur, recreatie en openbaar groen.....	111
Beleidsveld 6 Sociaal Domein	113
Integrale aanpak sociaal domein	121
Sociale veerkracht	124
Waalwijkers zijn gezond.....	127
Beleidsveld 7 Volksgezondheid en Milieu	133
Beleidsveld 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	138
Volkshuisvesting	143
Ruimtelijke ordening	147
Stedelijke vernieuwing.....	150
Algemene dekkingsmiddelen	152
Overhead	153
Paragrafen.....	154
Inleiding	154
Paragraaf Lokale heffingen	155
Paragraaf Weerstandvermogen.....	162
Risicokaarten	162
Weerstandvermogen	181
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	188
Paragraaf Financiering (en treasury).....	191
Paragraaf Bedrijfsvoering	197
Informatie.....	198
P&C/IC/Inkoop.....	203
HRM & Communicatie	206
Paragraaf Verbonden partijen	215
Gemeenschappelijke regelingen	215
Vennootschappen en Coöporaties	222
Stichtingen en Verenigingen	229

Overige verbonden partijen	229
Paragraaf Grondbeleid	229
Financiële Begroting.....	235
Kerngegevens	235
Begrotingen 2021-2024 op hoofdlijnen	238
Begrotingsbeeld na Voorjaarsbericht 2020 en Meicirculaire 2020, met technische aanpassingen begroting 2021	238
Beleidsreserve 2019-2021.....	239
Toetsingskader van de Provincie Noord-Brabant voor de begroting 2021	240
Tarieven	241
Autorisatie door de raad van de begroting 2021	242
Begroting 2021 naar taakvelden	242
Overzichten van lasten en baten	245
Bezittingen en vermogen	260
EMU gegevens.....	265
Overige informatie	266
Inhoud.....	271
Vooraf.....	275
1. Inleiding	275
2. hoofdstuk.....	276
Bijlage 1:	277

Inleiding

Leeswijzer

Algemeen

Voor u ligt de Programmabegroting 2021 van de gemeente Waalwijk.

Anders dan in voorgaande jaren is deze begroting niet vooraf gegaan door een Kadernota.

Daarover is uw raad reeds geïnformeerd via raadsinformatiebrief 22-20 d.d. 24 maart 2020.

In de begroting 2021 zijn de effecten van raadsbesluiten tot en met 9 juli 2020 en de effecten van Meicirculaire 2020 van het gemeentefonds verwerkt. Daarnaast is de begroting in technische zin

samengesteld, mede gebaseerd op de door uw raad op 14 april 2020 vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2021.

Op 9 juli 2020 is het uitgebreide Voorjaarsbericht 2020 vastgesteld, met daarin een algemene beschouwing over de bij dat bericht ontstane tekorten op de meerjarenbegroting 2021 - 2024. De nu voorliggende Programmabegroting 2021 is beleidsarm en is structureel niet sluitend. Wel is de financiële uitgangspositie minder negatief geworden door de effecten van de Meicirculaire 2020 en de samenstelling van deze (technische) Programmabegroting. Dit wordt in de inleiding van deze begroting verder toegelicht.

Aangezien deze technische begroting nog niet sluitend is, komen wij nog met een aanvullend pakket aan maatregelen om de begroting structureel sluitend te krijgen. Deze actualisatie zal gelijktijdig met de voorliggende begroting worden behandeld in de raad van 12 november.

In deze Programmabegroting schetsen we de voortgang van de plannen voor het begrotingsjaar 2021, verder aangevuld met de reeds lopende plannen en projecten. De opbouw van de begroting 2021 komt overeen met die van de begroting 2020. We hebben in het kader van instrumentontwikkeling in de begroting 2021 de volgende ontwikkelingen doorgevoerd:

Op indicatorengebied is mede in samenwerking met CBS gezocht naar verbeterde indicatoren die iets zeggen over de opgenomen doelstellingen in de begroting. Het resultaat hiervan is dat we op een groot gedeelte van onze doelstellingen voortaan (betere) indicatoren tot onze beschikking hebben. Dit traject wordt in 2021 verder gecontinueerd in het streven naar een 100% dekking van indicatoren op onze doelstellingen.

We willen als organisatie scherper en effectiever kunnen sturen op onze ambities, doelstellingen en uitvoeringsmaatregelen. Hiertoe is dit jaar de paragraaf bedrijfsvoering op eenzelfde manier opgezet en zijn hier ook thematische doelenbomen aan toegevoegd welke deze systematiek schematisch weergeven.

Als laatste hebben we in het voorjaar van 2020 de Q&A functionaliteit geïntroduceerd bij raadsleden. Raadsleden kunnen voortaan vragen stellen en aantekeningen maken in de Waalwijkse begrotingsapp. Op dit gebied zijn goede eerste stappen gezet, waarbij we in 2021 deze functionaliteit steeds verder willen optimaliseren om in ieders gebruiksgemak te kunnen voorzien en als organisatie effectiever en efficiënter te kunnen acteren. In de begroting 2021 zijn de eerste doorontwikkelingen van deze functionaliteit tot onze beschikking gekomen. Hierover bent u al in een eerder stadium geïnformeerd.

Leeswijzer

De begroting 2021 begint met het hoofdstuk Inleiding, waarin de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen worden beschreven. Daarna volgt de beleidsmatige toelichting op het programmamanagement en de 8 beleidsvelden. Daarin wordt het volgende toegelicht:

Beleidsbegroting

- Ambitie/strategische doelen;
- Wat willen we bereiken?
- Effectindicatoren;
- Wat gaan we daar voor doen?
- Wat mag het kosten?

Dit wordt aangevuld in de 8 beleidsvelden met een toelichting op:

- De belangrijkste wet- en regelgeving;
- Verbonden partijen.

Paragrafen

Het tweede gedeelte van de begroting bestaat uit een toelichting op de 7 paragrafen. Deze paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, beheersmatige aspecten en risico's. Wij hanteren de door de BBV voorgeschreven paragrafen.

Financiële begroting

De begroting 2021 wordt afgesloten met de Financiële begroting waarin u het volgende terugvindt:

- Kerngegevens;
- Begrotingen 2021-2024 op hoofdlijnen;
- Autorisatie door de raad van de begroting 2021;
- Overzicht van lasten en baten;
- Bezittingen en vermogen;
- EMU gegevens;
- Overige informatie.

Financiële hoofdlijn

De begroting 2021 is, net zoals die van 2020 en 2019 (toen voor het eerst), volledig in digitale vorm. Het is de derde begroting die wij als college in deze bestuursperiode aanbieden aan de gemeenteraad van Waalwijk.

Gelet op de digitale vorm van de begroting, via de begrotingsapp, willen wij u enkele punten ter verduidelijking toelichten. Ook in deze begroting 2021 is zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanbevelingen vanuit het rapport van de Rekenkamercommissie "Inzichtelijkheid van de Programmabegroting". Hieruit is onder andere naar voren gekomen dat we de acties voortkomend uit het coalitieakkoord beter moeten verbinden in de reguliere begrotingen. Om voor u, als raad,

een goed overzicht te geven waar welke "maatregel" (Wat gaan we er voor doen?) die we als gemeente nemen ontstaan is, rubriceren we deze zaken voortaan als volgt: C18 |, B20 | B21 ; C18 staat voor Coalitieakkoord 2018, B20 staat voor Begroting 2020, B21 voor de begroting 2021.

In deze inleiding brengen wij specifiek de volgende vier onderwerpen onder uw aandacht:

1. Wijzigingen in financieel beeld na Voorjaarsbericht 2020 en Meicirculaire 2020

In deze Programmabegroting 2021 zijn de effecten van de raadsbesluiten tot en met 9 juli 2020 en van de Meicirculaire 2020 verwerkt. Daarnaast is de begroting in technische zin samengesteld, mede gebaseerd op de door uw raad op 14 april 2020 vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2021. De begroting wijkt in positieve zin af van het financieel beeld dat bij de Voorjaarsbericht 2020 c.q. Meicirculaire 2020 aan uw raad is gepresenteerd. Daarmee is de begroting nog niet sluitend. Zie onderstaande tabel:

bedragen x € 1.000 / V = voordeel / N = nadeel	2021	2022	2023	2024
Doorwerking Voorjaarsbericht 2020 naar de jaren 2021 - 2024	N 4.215	N 4.235	N 4.306	N 4.075
Effecten Meicirculaire 2020 uit raadsinformatiebrief 50-20	V 219	V 688	V 285	V 591
Na Meicirculaire 2020	N 3.996	N 3.547	N 4.021	N 3.484
Technische aanpassingen bij samenstelling begroting 2021:	V 1.076	V 2.138	V 1.173	V 1.089
a. Onontkoombaarheden	N 152	N 152	N 152	N 246
b. Rente (product 912)	V 670	V 670	V 670	V 670
c. Effect vertraging investering GOL / Insteekhaven met 1 jaar	0	V 990	N 44	N 44
d. Effect van (technische) doorberekeningen aan afvalstoffenheffing en rioolrechten	V 192	V 192	V 192	V 192
e. Corrigeren van meerjarige index budget Veiligheidsregio	0	V 69	V 140	V 213
f, Technische aanpassingen	V 366	V 369	V 367	V 304
Financieel beeld 2021 - 2024 voorafgaand aan Actualisering begroting 2021	N 2.920	N 1.409	N 2.848	N 2.395

Bij de samenstelling van de begroting 2021 zijn de volgende mutaties nog van belang:

Ad.a. Onontkoombaarheden

De onontkoombaarheden worden voornamelijk gevormd door extra bijdragen aan onze samenwerkingspartners bij het RIEC en de OMWB en door het toevoegen van de jaarschijf 2024 voor de lasten van investeringen in het IUP. Over de jaren 2021 - 2023 is het effect € 152.000 nadelig per jaar en voor het jaar 2024 € 246.000 nadelig.

Ad.b. Rente (product 912)

Met actuele gegevens omtrent bijvoorbeeld investeringen, reserves, uitstaande geldleningen is de raming op het product 912 rente bijgesteld, met een structureel voordeel van € 670.000.

Ad.c. Effect vertraging investering GOL / Insteekhaven met 1 jaar

Op basis van actuele gegevens blijkt dat de investeringen GOL en insteekhaven een jaar later worden verwacht dan tot nu toe in de meerjaren begroting was opgenomen. De kapitaallasten schuiven daarmee op van 2022 naar 2023, hetgeen in 2022 tot een incidenteel voordeel van in totaal € 990.000 leidt: GOL € 520.000 en Insteekhaven € 470.000. De nadelen in de jaren daarna zijn een gevolg van het raadsbesluit op 14 april 2020 inzake GOL.

Ad.d. Effect van (technische) doorberekeningen aan afvalstoffenheffing en rioolrechten

De (technische) herberekeningen op grond van de Nota van Uitgangspunten 2021 leiden nog tot gewijzigde doorbelasting aan afvalstoffenheffing en rioolrechten; per saldo is dit structureel € 192.000 voordelig.

Ad. e Corrigeren indexering bijdrage Veiligheidsregio

Zoals is opgenomen in de Nota van Uitgangspunten voor de begroting 2021 zijn de jaren na 2021 in lonen en prijzen van 2021; deze ramingen worden niet geïndexeerd. Bij een extra check op de meerjarenramingen is gebleken dat in het verleden de bijdrage aan de Veiligheidsregio voor de jaren 2022 - 2024 ten onrechte is geïndexeerd

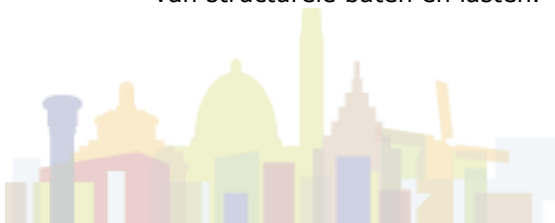
Ad.f Technische aanpassingen

Alle effecten van Voorjaarsbericht 2020 en Meicirculaire 2020 zijn conform verwerkt in de begrotingsadministratie 2021. Maar bij het samenstellen van de begroting 2021 worden ook technische aanpassingen verwerkt, bijvoorbeeld op grond van de Nota van Uitgangspunten 2021. Dit geeft altijd verschillen, die ook per jaar anders kunnen zijn.

Na verwerking van de hierboven beschreven wijzigingen is de primaire begroting dus niet sluitend. Op 14 en 15 september a.s. worden tijdens de heidagen ombuigingen en ambities opties besproken om uiteindelijk te komen tot een reële en structureel sluitende begroting.

2. Begrotingspositie met structurele baten en lasten

In de financiële begroting is een overzicht vermeld dat inzicht geeft in alle incidentele baten en lasten en een opstelling gemaakt die leidt tot de begrotingspositie op structurele baten en lasten. Onderstaand overzicht is opgesteld volgens de door de commissie BBV vastgestelde notitie van structurele baten en lasten.

De begrotingspositie op structurele baten en lasten eindigt met de volgende resultaten:

<i>bedragen x € 1.000 / V = voordeel / N = nadeel</i>	2021	2022	2023	2024
Saldo van baten en lasten	N 5.603	N 3.664	N 5.176	N 4.542
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	V 2.683	V 2.255	V 2.327	V 2.147
Begrotingssaldo na bestemming	N 2.920	N 1.409	N 2.848	N 2.395
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	N 581	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	N 2.339	N 1.409	N 2.848	N 2.395

3. Verloop van de beleidsreserve 2020-2024

Zoals in het coalitieprogramma is aangegeven is per 1 januari 2019 ten laste van reeds behaalde winsten met de grondexploitatie (deze zijn toegevoegd aan de Algemene Reserve) een beleidsreserve ter grootte van € 6.500.000 wordt gevormd. Deze reserve biedt dekking aan nieuw beleid met een incidenteel karakter.

Op basis van de voorliggende begroting kan het volgende beeld worden gegeven (bedragen x € 1.000):

Vorming beleidsreserve vanuit aan de Algemene Reserve toegevoegde winsten behaald uit de grondexploitatie	6.500
Onttrekking in 2019 (bij de jaarrekening 2019)	-/- 2.530
Onttrekking in 2020 (bij de begroting 2019)	-/-1.530
Onttrekking in 2020 (bij de begroting 2020)	-/- 5
Onttrekking in 2021 (bij de begroting 2020)	-/- 105
Resteert per 31-12-2021 (prognose)	2.330

Voor de jaren 2021 en 2022 is afgerond dus nog een bedrag van € 2,3 miljoen beschikbaar, waaraan op dit moment geen nadere bestemming is gegeven.

De onttrekkingen aan de reserve in 2020 en 2021 zijn in de financiële begroting toegelicht.

4. Behandelingsprocedure begroting 2021 inclusief verantwoordingsmomenten

Waalwijks podium Input begroting / vragenronde	29 oktober 2020
Forum (inwoners kunnen deze avond reageren op de begroting)	5 november 2020
Debat en besluit begroting (B)	12 november 2020

Vaststelling van de begroting is voorzien op donderdag 12 november 2020.

Waalwijk, 29 september 2020,

het college van Waalwijk

[Raadsbesluit vaststelling begroting](#)

Vastgesteld door de Raad van de gemeente Waalwijk in zijn openbare vergadering van 12 november 2020,

De Raad voornoemd,

De griffier,

De voorzitter,

Programma's Binnenstad, Duurzaamheid, Economie en Veiligheid

Ambitie

In 2016 is gestart met programmatisch werken door het tijdelijk aanstellen van drie programmamanagers (Binnenstad, Economie en Veiligheid). Hiermee hebben we een eerste stap gezet om de maatschappelijke opgaven centraal te stellen. Wij vinden programmamanagement een krachtig instrument, maar een goede evaluatie hiervan is wel belangrijk. Deze evaluatie is nog niet uitgevoerd. Gezien de grote opgaven waar we voor staan, zie beleidsveld 6 en 7, zetten we het programmamanagement voor Binnenstad, Economie en Veiligheid voor 2019 en 2020 voorlopig voort. Ook voegen we nieuw programmamanagement voor Duurzaamheid toe. Daarbij stellen we de voorwaarde dat er na twee jaar, vóór de kadernota 2021, een evaluatie plaatsvindt van het programmamanagement waarin zichtbaarheid, toerusting, inbedding in de organisatie, slagkracht en de behaalde resultaten en effecten belangrijke meetindicatoren zijn. Op basis daarvan besluiten we of het programmamanagement wordt gecontinueerd. Naast een programmamanager heeft elk

programma een ontwikkelbudget ter beschikking. Daarnaast is voor alle vier programma's een uitvoeringsbudget gereserveerd waaruit de uitvoeringsmaatregelen op basis van concrete plannen kunnen worden gedekt.

Programma Binnenstad

Ambitie

Onze ambitie is een aantrekkelijke binnenstad. In onze strategische visie Waalwijk 2025 en in het huidige coalitieprogramma is de binnenstad genoemd als een van de prioriteiten.

Om daar richting aan te geven is een Centrumvisie opgesteld vanuit het eerder opgestelde Position Paper Waalwijk-centrum uit 2016.[1] Daarin is een analyse gemaakt van de ontwikkelingen binnen het centrum van Waalwijk en zijn, samen met de stakeholders, opgaven geformuleerd voor de centrumvisie en speerpunten benoemd die in de toekomst van belang zijn:[2]

1. Overeenstemming en draagvlak over opgave bij alle betrokken partijen
2. Opstellen korte- en langetermijnstrategie
3. Rol betrokken stakeholders bepalen voor toekomstige ontwikkeling marktpartijen

Deze speerpunten zijn meegenomen en verder uitgewerkt in de Centrumvisie Waalwijk 2017. De vastgestelde centrumvisie is de basis voor het programma Binnenstad. De Centrumvisie geeft de koers aan met een realistische ambitie: het transformeren van de binnenstad tot een toegankelijke en aantrekkelijke plek voor ontmoeting en vermaak.

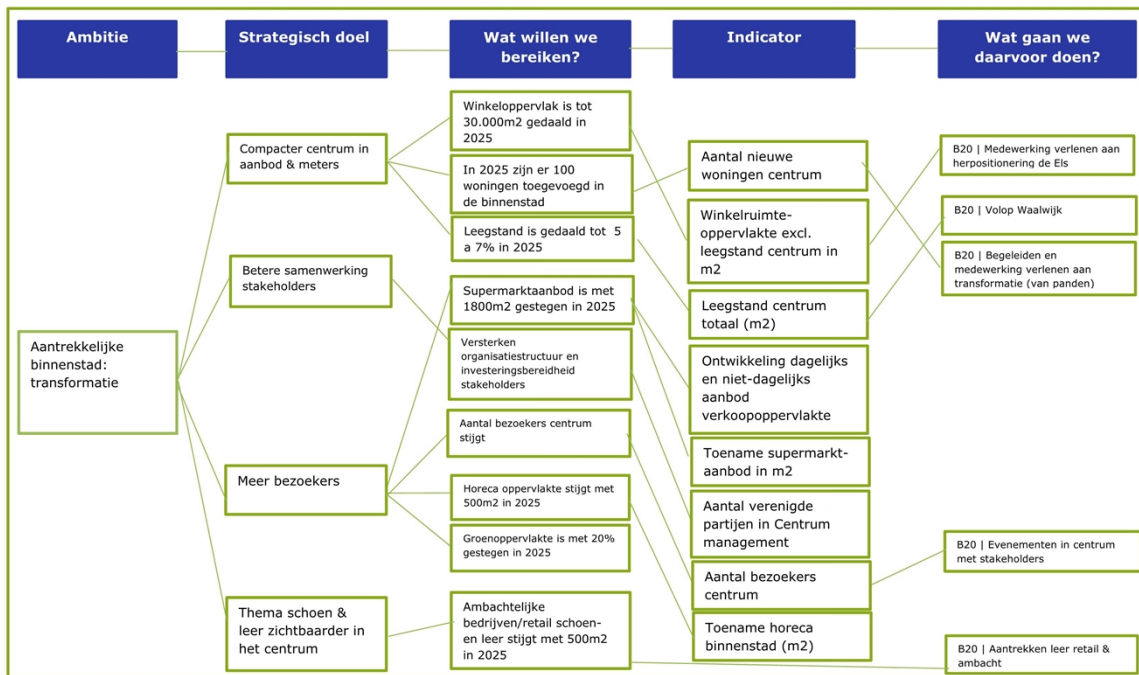
De Centrumvisie bestaat uit vier pijlers:

1. Een compacter centrum in zowel aanbod als vierkante meters
2. Betere samenwerking met stakeholders
3. Aantrekken meer bezoekers
4. Thema schoen & leer zichtbaarder maken

Deze vier pijlers (strategische doelstellingen) zijn vertaald naar 9 doelstellingen die, waar het kan, SMART zijn geformuleerd.

Programma Binnenstad

[1] Zie Position Paper Waalwijk-centrum 2016.

[2] Zie Centrumvisie Waalwijk 2017.

Doelstellingen: wat willen we bereiken?

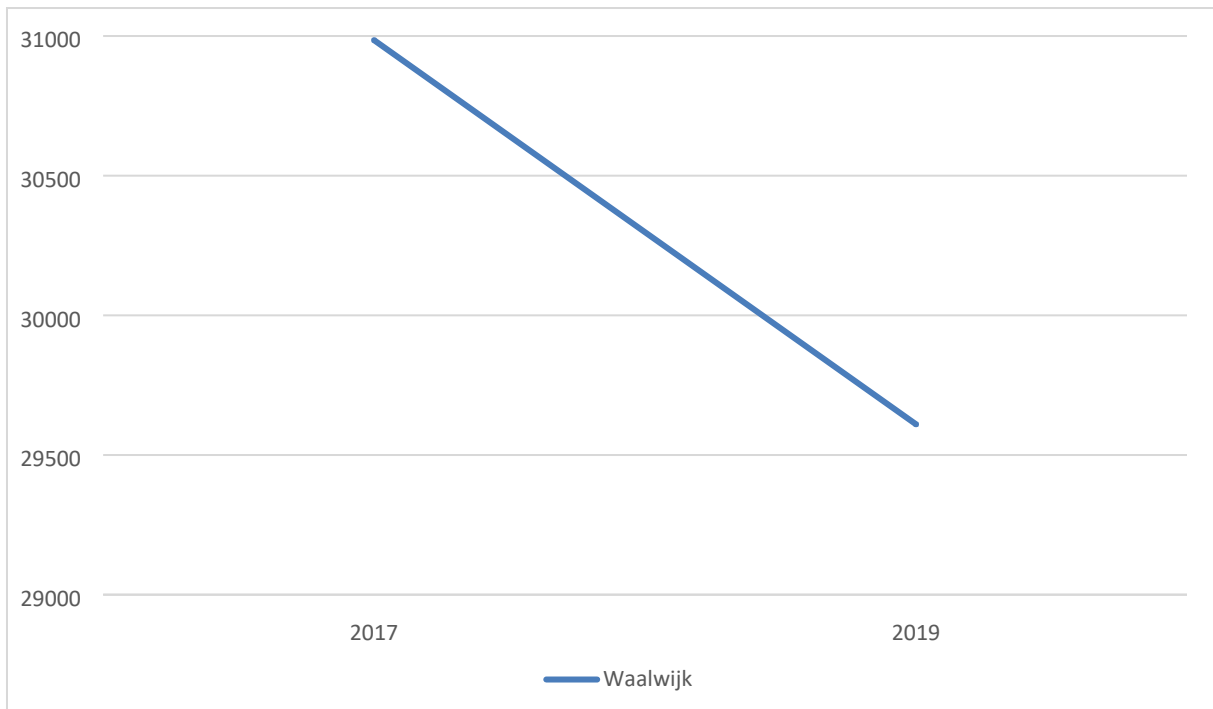
D.001 | Winkeloppervlak is tot 30.000 m² gedaald in 2025 (peildatum 2017)

We streven naar een compacter centrum, waar minder leegstand is omdat de overgebleven ruimte vervolgens optimaler gebruikt wordt. In het centrum is er sprake van een (gezonde) frictieleegstand van 5-7%.

Indicatoren

IND 9.001 | Oppervlakte winkelruimte, excl. leegstand in m²

Maatregelen

B20 | 9.046 Medewerking verlenen aan herpositionering De Els

Als gemeente hebben we De Els medewerking toegezegd bij de planvoorbereiding van eventuele herpositionering/transformatie. Begin 2020 hebben twee ontwikkelende partijen een globale visie aan de eigenaren van De Els aangeboden en ook ambtelijk doorgesproken. Medio september 2020 zullen beide partijen hun visie voorleggen aan de algemene ledenvergadering (van de eigenaren) om te bepalen wie (of welke combinatie) met mandaat het traject van concrete planvorming gaat oppakken. Daarop volgend zal in overleg met het college worden bekeken hoe het proces/project intern en extern verder zal worden ingericht. Planproces zelf en eventuele gefaseerde realisatie zal een periode van minimaal meerdere jaren beslaan. In 2021 (en verder) wordt dat plan voorbereid en als project ondergebracht in de lijnorganisatie.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

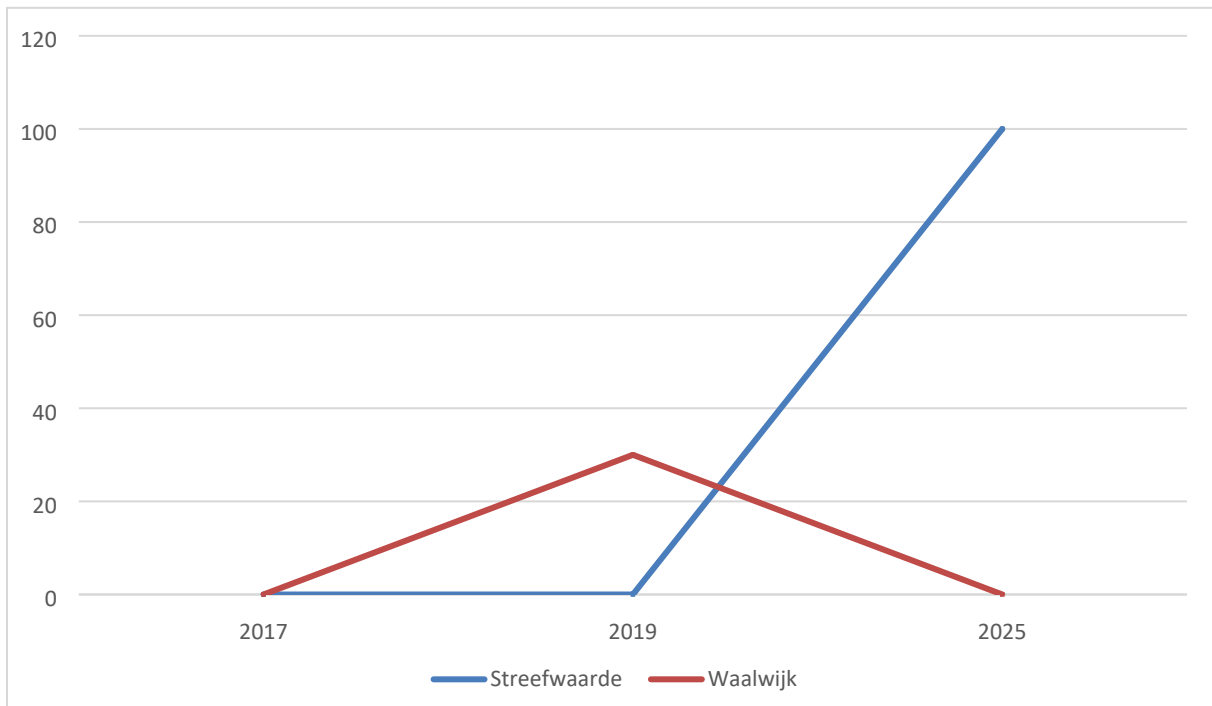
Startdatum: 13-06-2019

D.002 | In 2025 zijn er 100 woningen toegevoegd in de binnenstad (peildatum 2017)

Vanaf de start van het programma Binnenstad zijn er 30-35 woningen toegevoegd. Op dit moment lopen er (tenminste) 16 transformatieprojecten waarvan er 4 inmiddels zijn vergund waaronder Stationsstraat 104-110. De andere bevinden zich in verschillende stadia van het proces. Specifiek voor het gebied 'Stationsstraat – Midden' (tussen het Unnaplein en de Julianastraat) zijn verschillende initiatieven gelijktijdig in behandeling. Het begeleiden van dit soort transformatievragen vergt veel aandacht vanuit het programma.

IND 9.002 | Aantal toegevoegde woningen

Maatregelen

B20 | 9.037 Begeleiden en medewerking verlenen aan transformatie plannen (van panden)

Het aantal initiatieven om winkelmeters uit de markt te nemen groeit langzaam. Het beeld bij stakeholders dat complexe (bestemmingsplan)regelgeving dat moeilijk maakt blijkt negatief van invloed op het tempo. Daarom zijn we in samenwerking met CM in 2019 gestart met het begeleiden van geïnteresseerde vastgoedeigenaren . In dat kader is binnen de bestaande programmamiddelen een bedrag gereserveerd om de beoordeling van een concrete principeaanvraag vrij te stellen van de gebruikelijke leges.

DTNP heeft recent een nieuwe doorrekening gemaakt van de Centrumvisie op het punt van de behoefte aan commerciële meters oftewel de scope van de nog te verwachten vraag om transformatie. In 2021 blijven we vanuit het Programma Binnenstad via de één loket functie vastgoedeigenaren met transformatievragen begeleiden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 13-06-2019

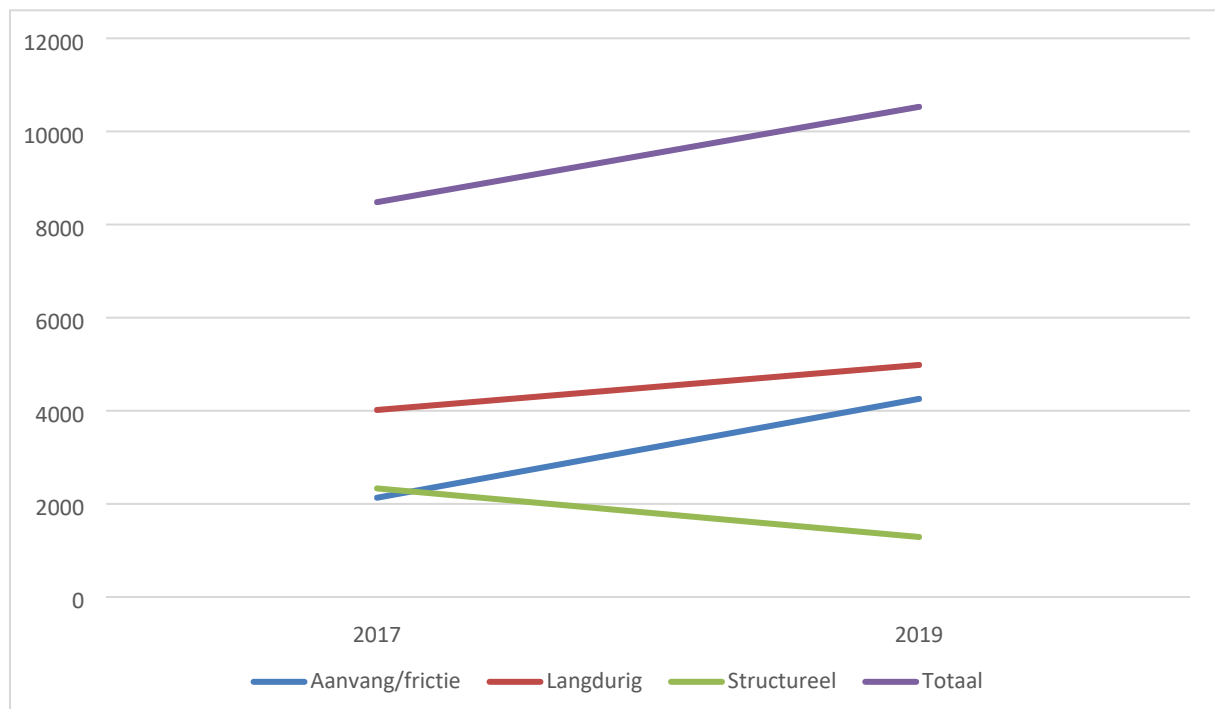
D.003 | Leegstand is gedaald tot 5 a 7% in 2025 (peildatum 2017)

We werken met ondernemers en vastgoedeigenaren aan een compacter centrum in aanbod en meters. Daarbij wordt de retailfunctie van verschillende panden in de uitlopers van Grotestraat en Stationsstraat (in de centrumvisie bestempeld als het gemengd centrummilieu) omgezet naar wonen. Naast een toenemend en gevarieerder aanbod van woningen draagt dit ook bij aan een andere verblijfs- en belevingswaarde. Daarnaast wil gemeente Waalwijk medewerking verlenen aan de herpositionering/transformatie van De Els waarbij ook retailmeters uit de markt worden genomen. Dit alles draagt bij aan de ambitie om de leegstand in 2025 tot 5% terug te dringen.

Helaas constateren we dat de leegstand stijgt. Daarmee wijkt Waalwijk niet af van het landelijk beeld, de leegstand in middelgrote steden zoals Waalwijk neemt toe. Branche-organisatie Locatus verwacht dat de leegstand ook in 2020 zal groeien. De effecten van de Coronacrisis zullen in de loop van dit jaar duidelijk worden, maar zeer waarschijnlijk tot meer leegstand leiden.

Indicatoren

IND 9.003 | Leegstand centrum totaal (m2)

Maatregelen

B20 | 9.060 Volop Waalwijk

Volop Waalwijk staat inmiddels op eigen benen en gaat het tweede jaar in. Volop heeft tot op heden een vorm van tijdelijk gebruik gerealiseerd voor 30% van de leegstaande panden in het centrumgebied. Voor 2020 zijn de benodigde middelen nog gezekerd via de provinciale subsidie en de reserve voor de vier programma's. Begin 2021 zal duidelijk worden of Volop verder kan onder

de koepel van een op te richten BIZ. Mocht de BIZ niet doorgaan, dan moet gekeken worden naar alternatieve financiering vanaf maart 2021.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

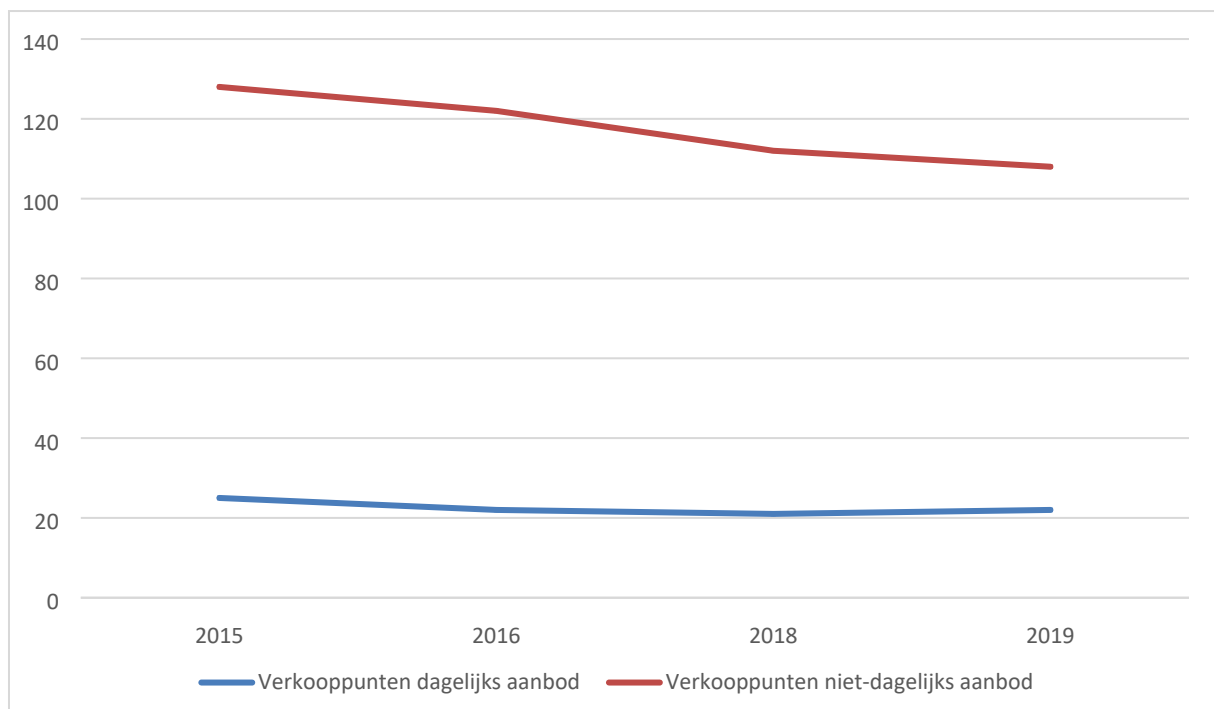
Startdatum: 13-06-2019

D.004 | Supermarktaanbod is met 1800 m2 gestegen in 2025 (peildatum 2017)

De dagelijkse boodschappenfunctie van het centrum moet worden versterkt. Een supermarkt heeft een grote aantrekkende werking op bezoekers. Deze zijn belang om voldoende aantrekkingskracht te hebben op bezoekers.

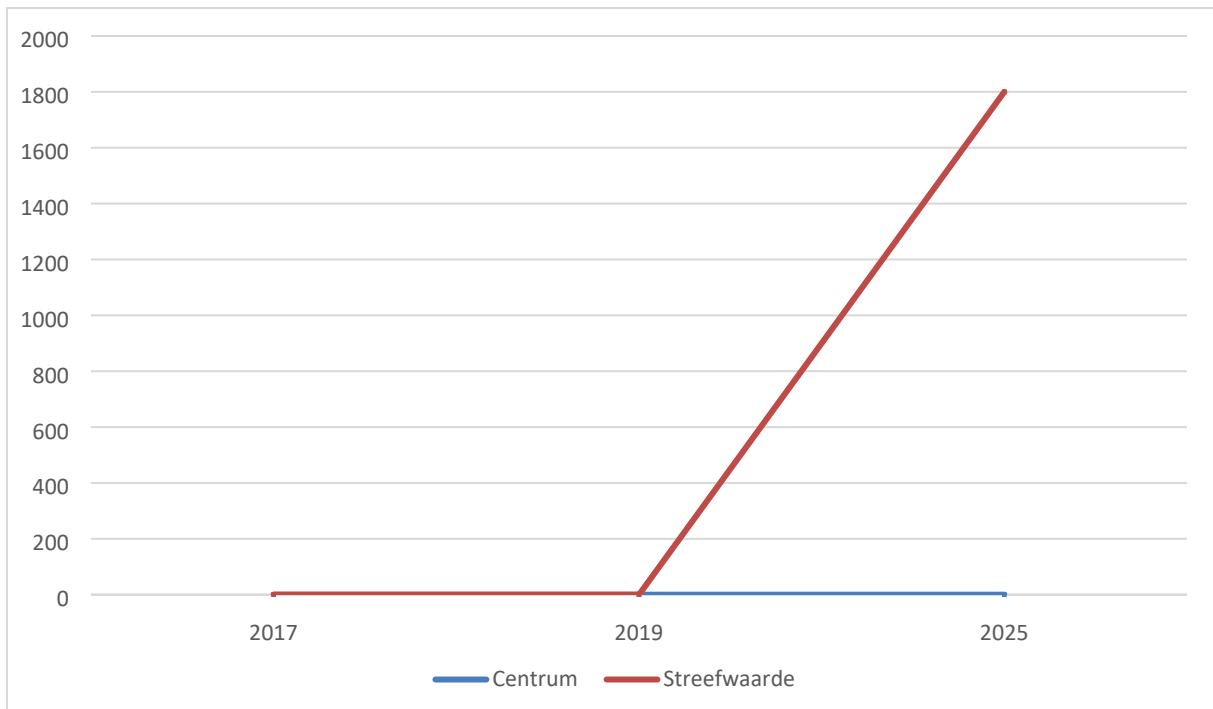
Indicatoren

IND 9.004 | Ontwikkeling dagelijks en niet-dagelijks aanbod verkooppunten

IND 9.005 | Toename supermarktaanbod in m2

D.005 | Versterken organisatiestructuur en investeringsbereidheid stakeholders

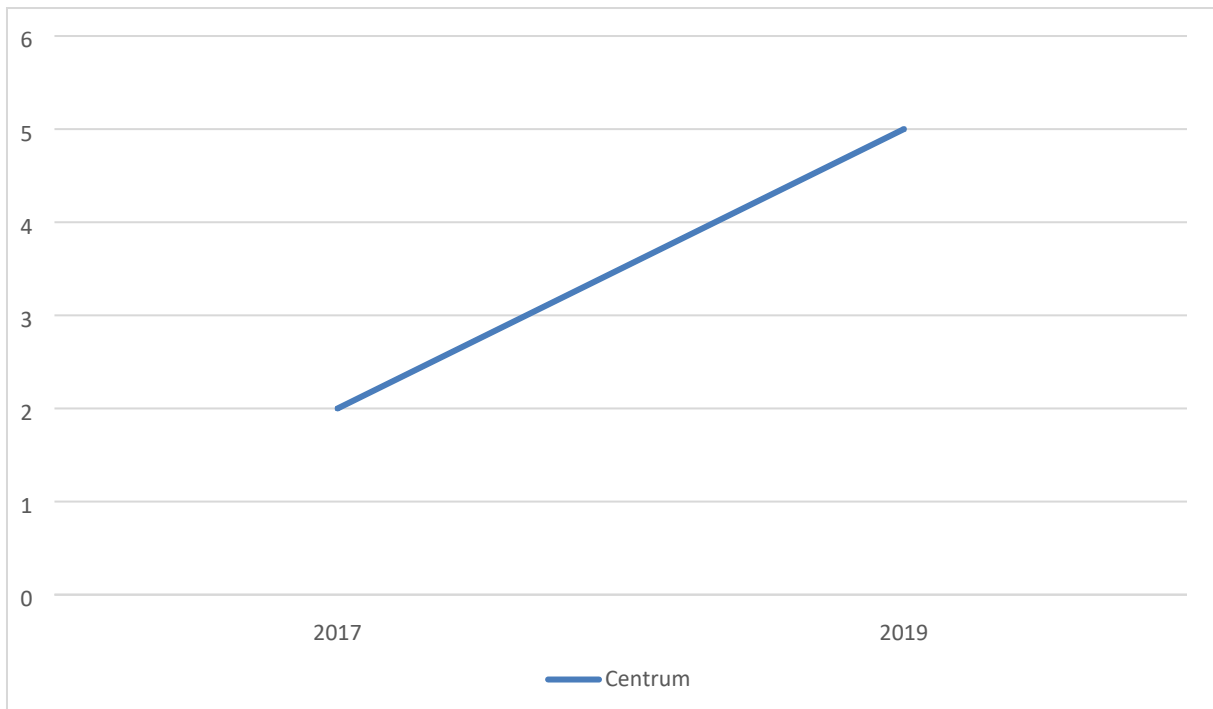
Om de ambitie uit de Centrumvisie te realiseren zet de gemeente Waalwijk ook in op een betere samenwerking met stakeholders. De verbeteringen en veranderingen in het centrum moeten voor het overgrote deel worden uitgevoerd door particuliere partijen, zoals eigenaren, ondernemers(verenigingen) en ontwikkelaars.

In 2019 heeft Wyne Strategy een actieprogramma opgesteld voor (en door) de ondernemers en eigenaren zelf. Dit is begin 2020 gepresenteerd en moet de basis vormen voor het meerjarenprogramma van een opnieuw in stemming te brengen BIZ. In verband met Corona heeft het centrummanagement besloten geen stemming te houden in 2020. In 2021 zullen de mogelijkheden voor de oprichting van een BIZ opnieuw worden bekeken. Vervolgens zou de BIZ, onder voorbehoud van een positieve uitslag van de stemming, 1 januari 2022 van start gaan.

Indicatoren

IND 9.006 | Aantal verenigde partijen in Centrum Management

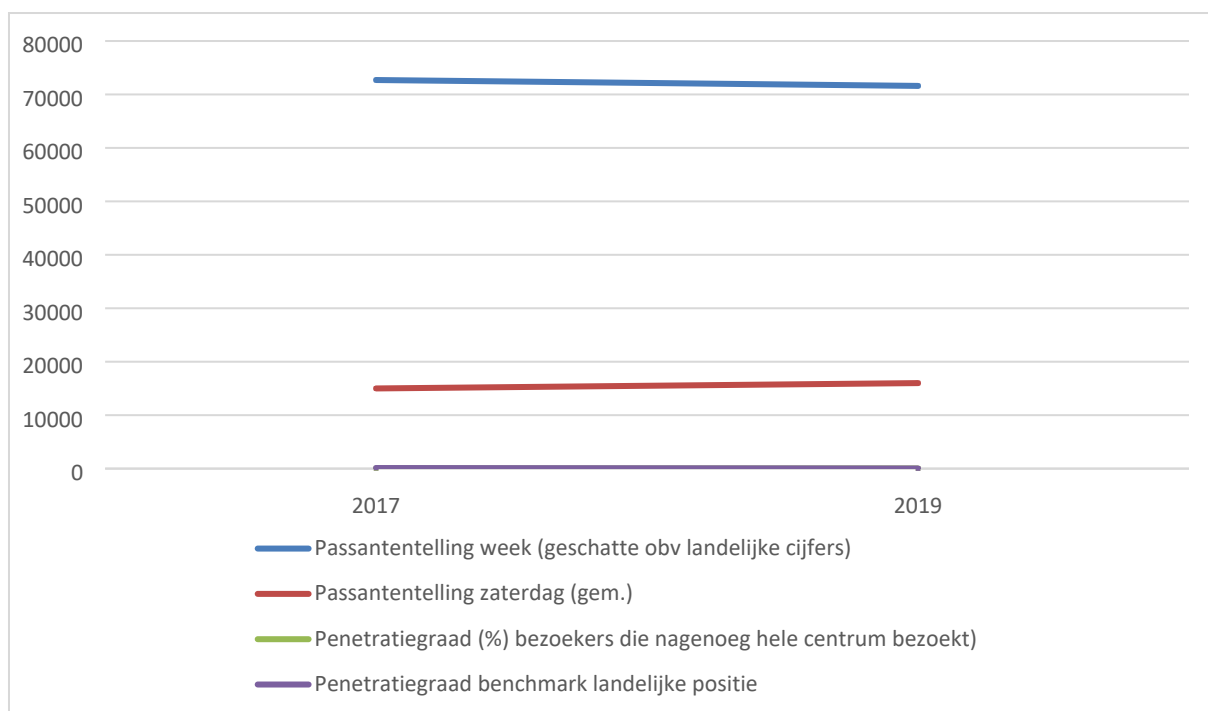
D.006 | Aantal bezoekers centrum stijgt (peildatum 2017)

De cijfers met betrekking tot passanten tonen een gematigd positief beeld. De passantentelling op een gemiddelde zaterdag is in 2019 toegenomen ten opzichte van 2017. Ook het aantal consumenten dat nagenoeg het gehele centrum bezoekt is vrijwel gelijk gebleven. De positie van de benchmark penetratie ten opzichte van de landelijke ontwikkeling is ook gestegen. Waalwijk lijkt het op dit punt dus beter te doen dan de landelijke trend. Uiteraard is dit een momentopname. Het is op dit moment onduidelijk welke structurele effecten Corona heeft op de passantenstroom.

Indicatoren

IND 9.007 | Aantal bezoekers centrum

Aantal	2017	2019
Passantentelling week (geschatte obv landelijke cijfers)	72.700,00	71.600,00
Passantentelling zaterdag (gem.)	15.000,00	16.000,00
Penetratiegraad (%) bezoekers die nagenoeg hele centrum bezoekt)	28,00	26,00
Penetratiegraad benchmark landelijke positie	112,00	24,00

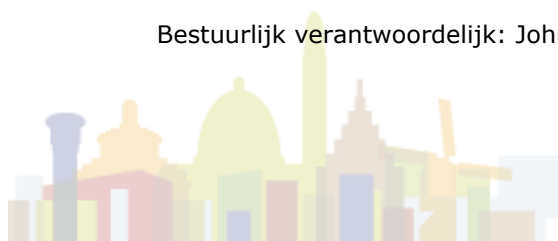
Maatregelen

B20 | 9.041 Evenementen in centrum met stakeholders

Op dit moment, augustus 2020, waart het Covid19-virus nog steeds door het land en hierdoor zijn evenementen vooralsnog verboden. Het is bijzonder lastig in te schatten hoe lang dit nog gaat voortduren en/of dit ook zijn effect gaat hebben op de evenementenkalender in 2021. We hopen natuurlijk van harte dat de evenementen in 2021 wel door kunnen gaan.

Het ligt daarnaast in de bedoeling een reeks activiteiten op te zetten die toewerkt naar de opening van het museum in 2021. Focus daarbij ligt onder meer op het activeren van deelname vanuit de (leer en mode) bedrijfstak in de regio. Afhankelijk van tijd, middelen en het Covid19-virus wordt er wel of niet een extern bureau ingezet om de opening van het museum luister bij te zetten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

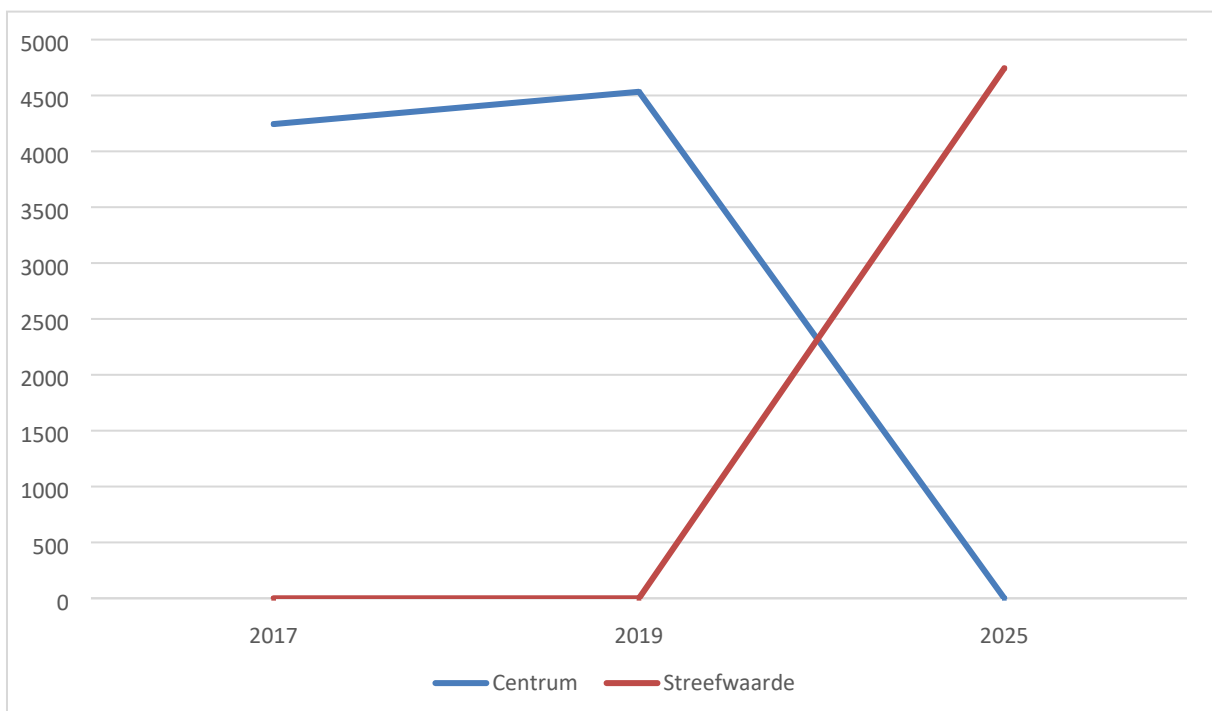
Startdatum: 13-06-2019

D.007 | Horeca oppervlakte stijgt met 500 m2 in 2025 (peildatum 2017)

Leegstand wordt deels gevuld met horeca. Hier zit nog potentieel in om leegstand te bestrijden. De toename van horeca vlakt landelijk weliswaar wel af.

Indicatoren

IND 9.008 | Toename horeca binnenstad (m2)

Aantal	2017	2019	2025
Centrum	4.244,00	4.533,00	-
Streefwaarde	-	-	4.744,00

D.008 | Groenoppervlakte is met 20% gestegen in 2025

De doelstelling om meer groen in het centrum te krijgen is nog onvoldoende opgepakt. Het ontbreekt op dit moment aan concrete uitwerking en mogelijk budget.

D.009 | Ambachtelijke bedrijven/ retail schoen- en leer stijgt met 500m2 in 2025 (peildatum 2017)

In de centrumvisie is opnieuw de ambitie uitgesproken om gethematiseerde leer- en schoenenretail en ambacht (geclusterd) terug te halen naar het centrum. De gemeente stimuleert en faciliteert (leer)bedrijven om zich in het centrum te vestigen. Op het gebied van retail wordt met marktpartijen onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het realiseren van een gethematiseerd retailcluster in de nabijheid van het MuseumPlus.

Maatregelen

B20 | 9.033 Aantrekken leer retail & ambacht

In de centrumvisie is opnieuw de ambitie uitgesproken om gethematiseerde leer- en schoenenretail en ambacht (geclusterd) terug te halen naar het centrum. De gemeente stimuleert en faciliteert (leer)bedrijven om zich in het centrum te vestigen. Op het gebied van detailhandel wordt met marktpartijen onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het realiseren van een gethematiseerd retailcluster in de nabijheid van het museum.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 13-06-2019

Wat mag het kosten?

Voor het programma binnenstad zijn beperkte middelen beschikbaar. Naast een ontwikkelbudget van € 75.000 is er een nog nader te bepalen gedeelte beschikbaar van het voor de vier programma's beschikbaar gestelde investeringsbudget voor de komende twee jaar voor concrete programma acties. De meeste acties worden daarom gefinancierd uit de lijnbudgetten zoals aangegeven in de desbetreffende beleidsvelden.

Programma Duurzaamheid

Ambitie

In de strategische Visie 'Samen werken aan de toekomst' Waalwijk 2025 en het coalitieakkoord 'Samen Duurzaam vooruit' is het thema Duurzaamheid de "groene" draad. De ambitie is dat Waalwijk in 2043 klimaatneutraal is. Om deze ambitie te realiseren wil gemeente Waalwijk zich duurzaam ontwikkelen en overgaan naar energieneutraal, CO2-arm en klimaatbestendig Waalwijk.

Op 6 februari 2020 heeft de gemeenteraad de visie Duurzaam Waalwijk 2020 - 2030 en het uitvoeringsprogramma 2020 - 2023 vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma is gekoppeld aan de Visie Duurzaam Waalwijk 2020 - 2030 waarbij de ambities voor 2030 worden beschreven en vormt het samen met de duurzaamheidsmonitor de basis voor het programma Duurzaamheid.

In de Visie Duurzaam Waalwijk 2030 is beschreven dat bijna 50% besparing van de CO2-uitstoot in 2030 gerealiseerd moet zijn. Om dit te bereiken richt het programma zich op drie pijlers:

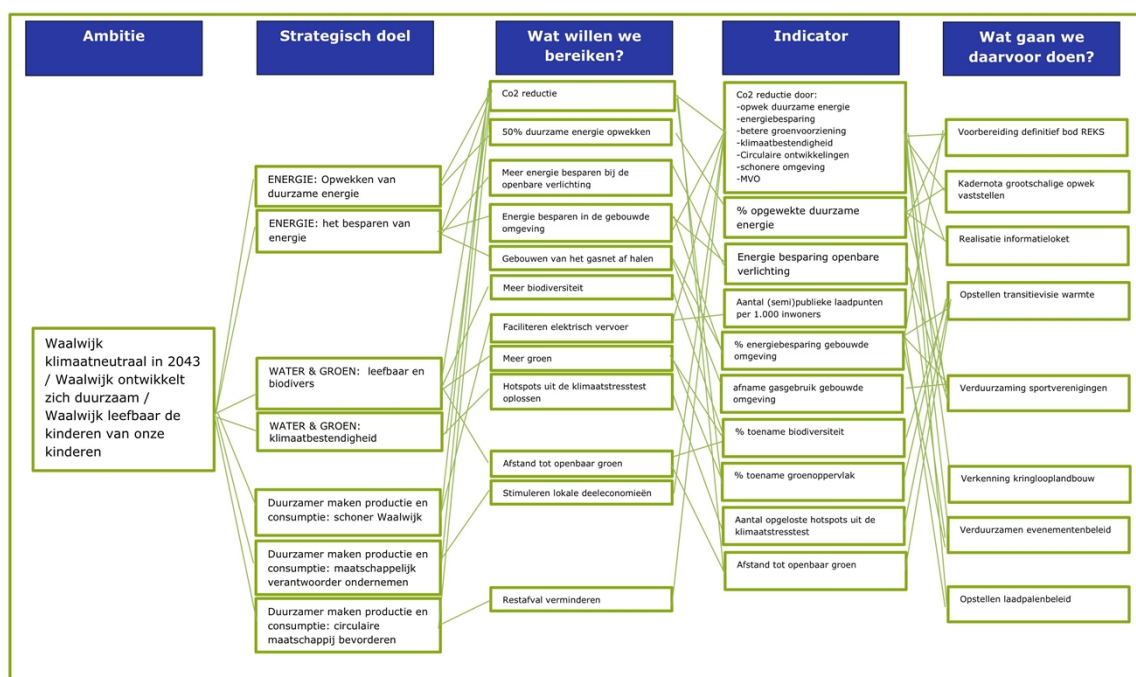

1. ENERGIE: Opwekken van duurzame energie en het besparen van energie
2. WATER & GROEN: verbeteren kwaliteit en kwantiteit water & groen
3. Duurzamer maken productie en consumptie.

Deze drie pijlers zijn uitgewerkt in 12 doelstellingen, waar het kan SMART geformuleerd. Het programma Duurzaamheid werkt aan de realisatie van deze doelstellingen.

Programma Duurzaamheid

Gemeente Waalwijk

Energie

Doelstellingen

D.010 | Co2 reductie

In 2020 is de Visie Duurzaam Waalwijk 2030 vastgesteld. Daarmee heeft de gemeenteraad aangegeven dat we ons duurzaam willen ontwikkelen en overgaan naar een energieneutraal, CO₂- arm en klimaatbestendig Waalwijk in 2043.

Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden, is het nodig om de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen en om klimaatbestendig

en water-robust te zijn. Er is urgentie in de forse vermindering van de uitstoot van CO₂, met het oog op de (aanstaande) klimaatveranderingen. Alle andere broeikasgassen worden teruggerekend naar CO₂-equivalenten, waardoor we effectief alleen spreken over het terugdringen van CO₂.

De ambitie van Waalwijk is CO₂ arm te worden en de energie die we verbruiken duurzaam op te wekken. Concreet betekent dit dat we er naar streven dat onze CO₂ uitstoot met 49% is beperkt in 2030 ten opzichte van het niveau van 1990 en in 2043 onze CO₂ uitstoot nagenoeg nul is.

We doen dit door in te zetten op de opwek van duurzame energie, energiebesparing, meer (en beter) groen, klimaatbestendigheid, circulaire ontwikkelingen, minder afval en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Indicatoren

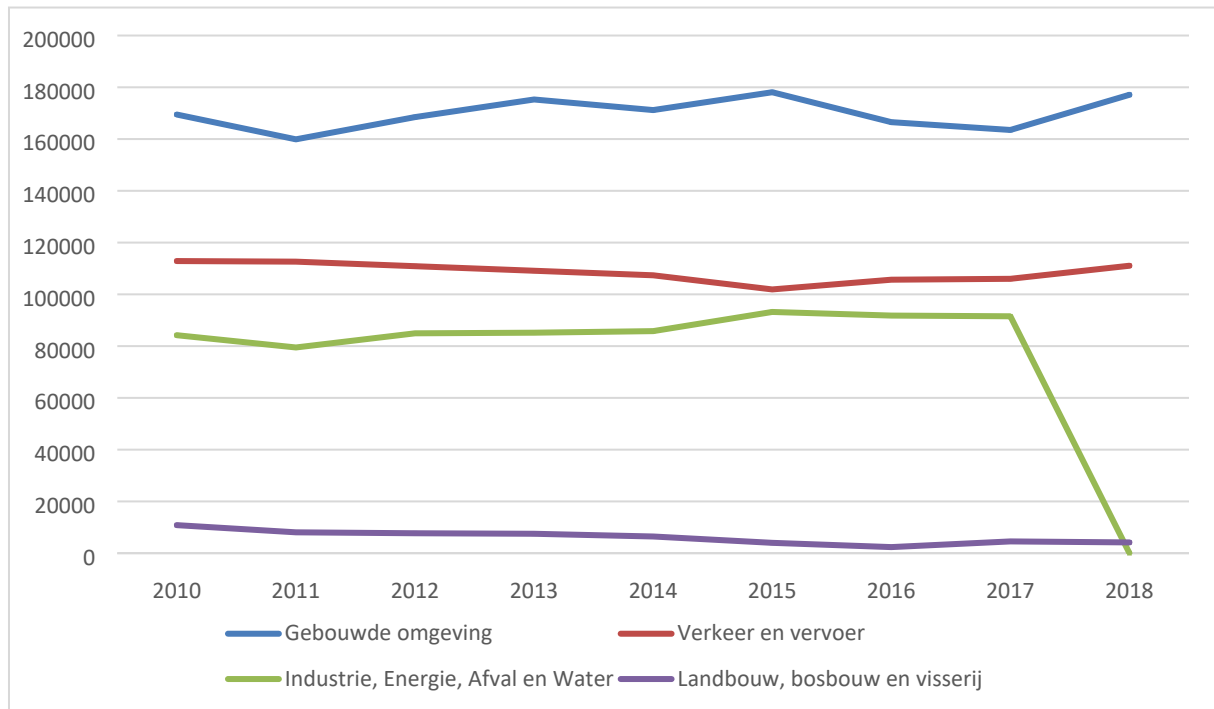
IND 9.009 | CO₂ uitstoot Waalwijk (in ton)

CO₂-uitstoot Gebouwde Omgeving (gas, elektr. en warmte, tier 3/tier 2), CO₂-uitstoot Industrie, Energie, Afval en Water (gas en elektr., tier 3), CO₂-uitstoot Landbouw, bosbouw en visserij, SBI A (gas, elektr., tier 3) De CO₂-uitstoot wordt berekend door de energiedragers (bijvoorbeeld kWh elektriciteit, m³ gas, liters benzine) te vermenigvuldigen met de emissiefactor van die energiedrager. Deze emissiefactoren variëren per jaar, afhankelijk van de brandstofmix van de elektriciteitsproductie, de hoeveelheid bijgemengde biobrandstof en de calorische waarde en koolstofinhoud van aardgas. De bronnen van de verschillende energiedragers en emissiefactoren zijn vermeld bij desbetreffende gegevens.

CO₂-uitstoot Verkeer en vervoer incl. auto(snel)wegen, excl. elektr. railverkeer (scope 1, tier 1) De Emissieregistratie levert op basis van emissieberekening per emissieoorzaak een landelijk CO₂-emissietotaal op. Deze CO₂-emissies worden door de Emissieregistratie ook verdeeld over gemeenten. Om deze verdeling te berekenen selecteert de Emissieregistratie voor elke emissieoorzaak de meest optimale verdeelsleutel. Denk hierbij aan verkeersintensiteit (voertuigkilometers) voor emissies uit wegverkeer. Emissieregistratie publiceert CO₂-emissies per gemeente en voor Nederland als geheel en hoeveelheden gebruikte voertuigbrandstof (bijvoorbeeld benzine, diesel, LPG) en energie-inhoud voor Nederland als geheel. Rijkswaterstaat gebruikt gegevens van de Emissieregistratie om het lokale energiegebruik voor verkeer en vervoer (dat niet door de Emissieregistratie zelf gepubliceerd wordt) te bepalen. Rijkswaterstaat berekent hiertoe eerst emissiefactoren en energie-inhouden op basis van: - de totale hoeveelheid gebruikte energie van Nederland per brandstofsoort, zoals gepubliceerd door de Emissieregistratie; - de totale hoeveelheid gebruikte voertuigbrandstof van Nederland per brandstofsoort, zoals gepubliceerd door de Emissieregistratie; - de totale CO₂-emissie van Nederland per brandstofsoort, zoals gepubliceerd door de Emissieregistratie. Rijkswaterstaat berekent de emissiefactoren door de CO₂-emissie en de hoeveelheid gebruikte voertuigbrandstof op elkaar te delen. Rijkswaterstaat berekent de energieinhoud door de totale hoeveelheid gebruikte energie en de hoeveelheid gebruikte voertuigbrandstof op elkaar te delen. Rijkswaterstaat deelt vervolgens de door de

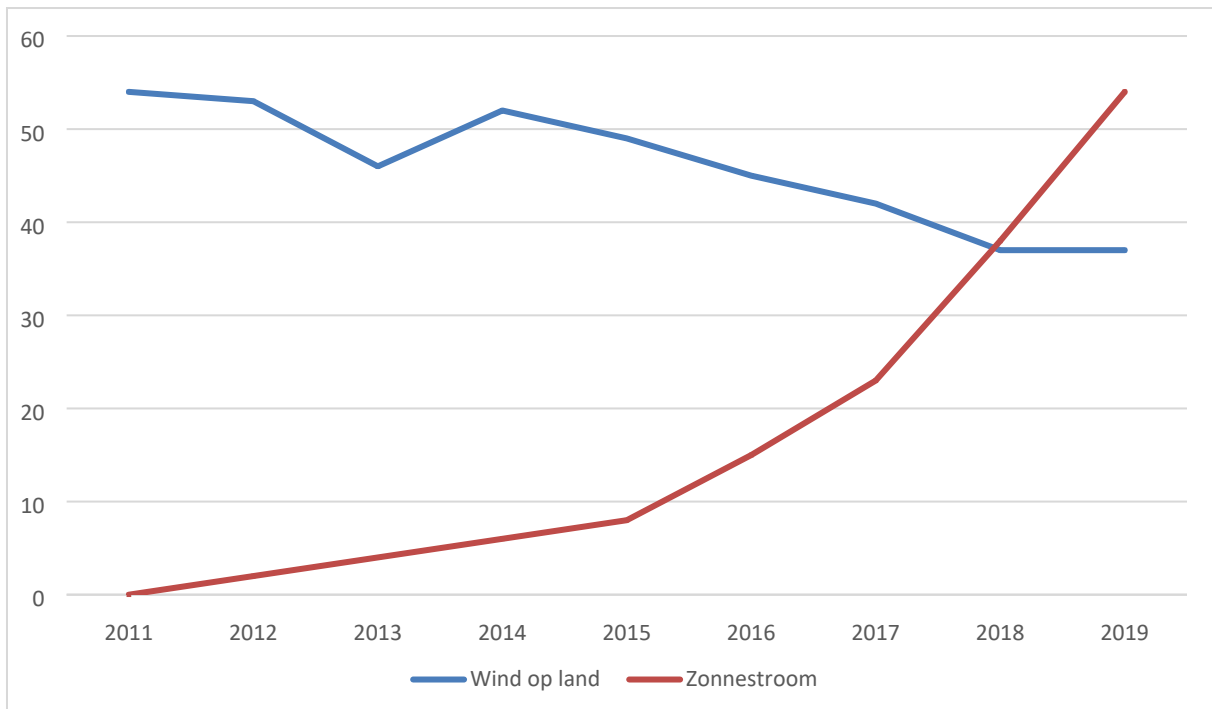
Emissieregistratie gepubliceerde CO2-emissie per gemeente per vervoersmodaliteit (bijvoorbeeld wegverkeer, mobiele werktuigen, binnenvaart) door deze emissiefactoren om te komen tot de hoeveelheden gebruikte voertuigbrandstof per gemeente per vervoersmodaliteit (bijvoorbeeld liters benzine). Daarnaast vermenigvuldigt Rijkswaterstaat de op deze manier verkregen hoeveelheden gebruikte voertuigbrandstof per gemeente met de berekende energie-inhoud om te komen tot de hoeveelheid gebruikte energie (bijvoorbeeld TJ's energie-inhoud van die benzine) per gemeente per vervoersmodaliteit.

Bron: Klimaatmonitor

IND 9.010 | Bekende hernieuwbare elektriciteit (in Tj)

Bron: Klimaatmonitor

Maatregelen

B21 | 9.001 Voorbereiding definitief bod REKS

In 2020 is een concept bod uitgebracht in het kader van de regionale energiestrategie. Hierin staat hoe groot de regionale opgave is op het gebied van de opwek van duurzame energie, hoeveel wij daarvan regionaal kunnen opwekken en waar dit in de regio zou kunnen plaatsvinden. Tevens is aangegeven welke warmtebronnen wij in de regio voorzien op basis waarvan de warmtetransitieplannen kunnen worden opgesteld. In Waalwijk hebben wij de input voor de regionale energiestrategie gekoppeld aan onze eigen discussie over de grootschalige opwek. Naar verwachting wordt nog in 2020 aan de raad het resultaat van het participatietraject aangeboden op basis waarvan zij kan beslissen over de kaders voor de opwek van grootschalige energie op Waalwijks grondgebied. De resultaten van deze besluitvorming vormen input voor het definitieve bid van de regio aan het rijk. De raad wordt in 2021 betrokken bij de besluitvorming over het definitieve regionale bod en tussentijds regelmatig geïnformeerd over de voortgang van dit proces.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 05-08-2020

B21 | 9.006 Verduurzamen evenementenbeleid

In het te actualiseren evenementenbeleid is verduurzaming van evenementen en het creëren van een duurzame uitstraling een groene draad. Juist bij evenementen kunnen verschillende doelgroepen bereikt worden om bewustwording op het thema te vergroten. In beginsel gaat het om het beperken van de hoeveelheid afval en het verminderen van het energieverbruik. Door de

corona crisis is het overleg hierover stil gevallen; organisatoren hebben op dit moment andere zorgen. We willen de komende maanden de onderhandelingen met de organisatoren weer voortzetten om zo de eerste resultaten terug te zien tijdens de evenementen in 2021.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

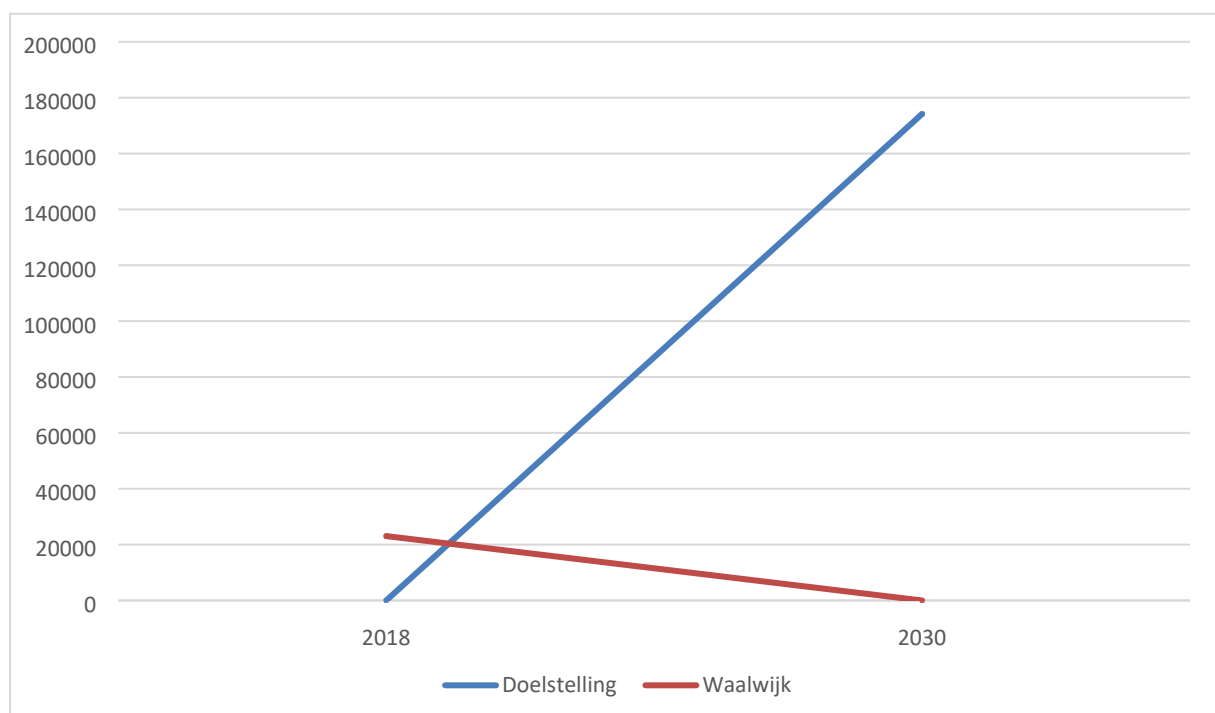
Startdatum: 05-08-2020

D.011 | 50% meer duurzame energie opwekken

Een groot deel van de CO2-reductie bereiken we door energie te besparen en de energie die we nog nodig hebben duurzaam op te wekken. In 2030 hebben we 50% van ons energieverbruik duurzaam opgewekt en een besparing gerealiseerd van 15% ten opzichte van 2016.

Indicatoren

IND 9.011 | 50% meer duurzame energie (in MWh)

Maatregelen

B21 | 9.002 Kadernota grootschalige opwek vaststellen

Op 6 februari 2020 heeft de raad de concept-kadernota Grootschalige Opwek geamendeerd vrijgegeven voor externe communicatie en besloten dat de geamendeerde inhoud input is voor het concept-bod aan het rijk vanuit de regionale energiestrategie. In de (concept) kadernta staat hoe groot de Waalwijkse opgave is voor de opwek van duurzame energie, hoe we en waar we dit

denken te (laten) realiseren en onder welke voorwaarden dit voorstelbaar is. Naar verwachting wordt in 2020 de kadernota grootschalige opwek vastgesteld na afronding van het participatietraject. Vervolgens wordt de kadernota aan de raad ter besluitvorming aangeboden. Dit zal naar verwachting nog in 2020, en anders begin 2021, plaatsvinden. Na vaststelling zal de definitieve kadernota input zijn voor het definitieve bod aan het rijk vanuit de regionale energiestrategie. Daarnaast vormen de dan vastgestelde kaders, randvoorwaarden en uitgangspunten de basis voor de beoordeling van initiatieven uit de markt, samenleving en eventuele eigen ontwikkelingen met betrekking tot de eventuele bouw van windmolens en zonneparken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 05-08-2020

D.012 | Meer energie besparen bij de openbare verlichting

Bij nieuwe aanleg of vervanging van openbare verlichting passen we standaard energiezuinige verlichting, zoals ledverlichting, toe, zodat voldaan wordt aan het SER Energieakkoord. Dat wil zeggen:

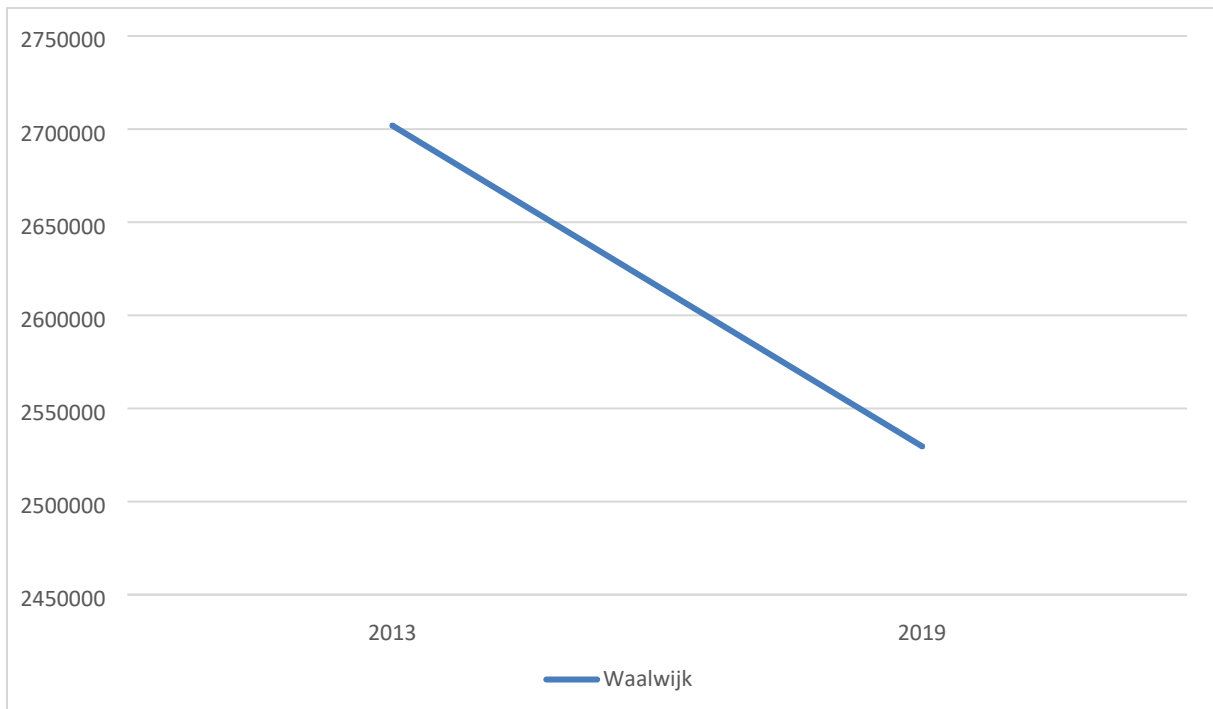
- 20% energiebesparing openbare verlichting in 2020 t.o.v. 2013;
- 50 % energiebesparing openbare verlichting in 2030 t.o.v. 2013;
- 40% van de openbare verlichting is in 2020 voorzien van slim energiemanagement;
- 40 % van de openbare verlichting is energiezuinig.

De uitwerking hiervan vindt plaats op basis van de besluitvorming Keuzenotitie Beleidsplan Openbare verlichting 2020 – 2023

Indicatoren

IND 9.012 | Energiebesparing openbare verlichting (kWh)

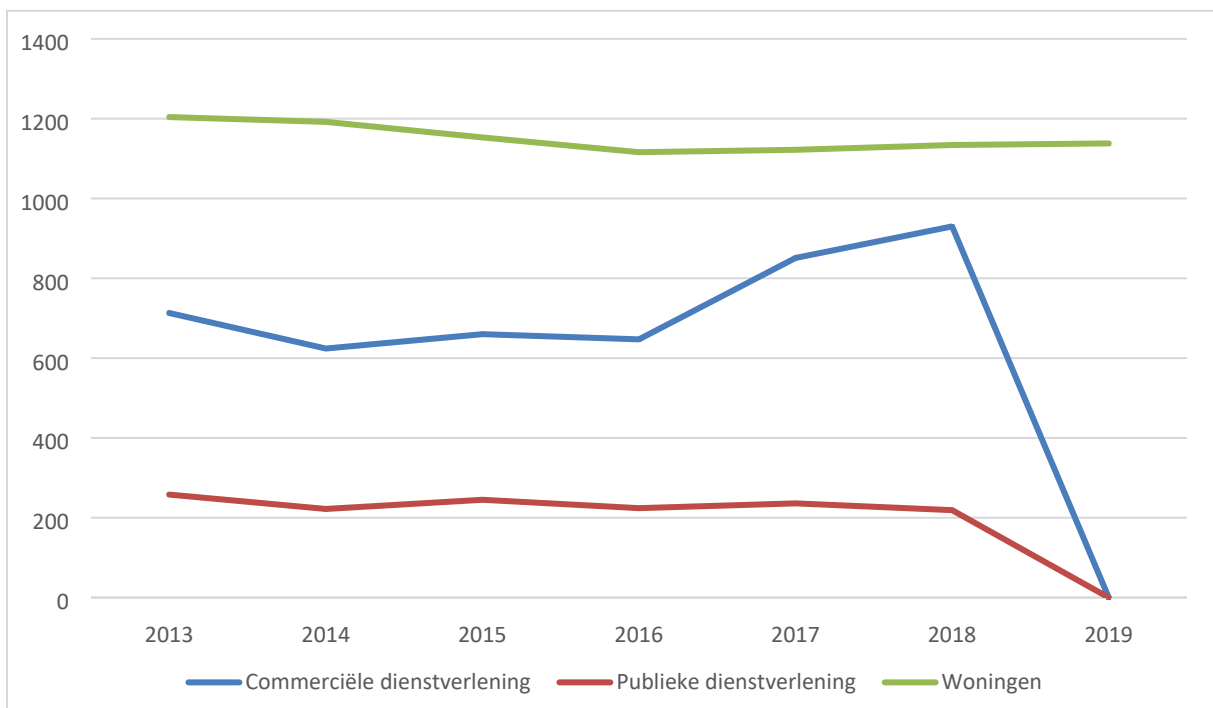

D.013 | Energie besparen in de gebouwde omgeving

Een deel van de CO₂-reductie bereiken we door energie te besparen. In 2030 hebben we een besparing gerealiseerd van 15% in de gebouwde omgeving t.o.v. 2016.

Indicatoren

IND 9.013 | Energiegebruik gebouwde omgeving (in Tj)

Bron: Klimaatmonitor

Maatregelen

B21 | 9.003 Realisatie informatieloket

In 2020 heeft de raad krediet gevoteerd om een digitaal energieloket te realiseren. De voorbereidingen voor de realisatie van een energieloket zijn gestart. Naar verwachting is het loket in 2021 operationeel. Daarnaast leeft er de ambitie om een fysiek loket te realiseren samen met lokale ondernemers. De voorwaarde is dat dit kostenneutraal voor de gemeente moet plaatsvinden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 05-08-2020

D.014 | Gebouwen van het gasnet af halen

Door het Rijk is besloten dat in 2030 de gaskraan in Groningen volledig dichtgaat en in 2050 in Nederland geen gas meer gebruikt mag worden in de gebouwde omgeving. De verantwoordelijkheid om in de gebouwde omgeving deze transitie op gang te brengen ligt bij de gemeenten.

In de gemeentelijke transitievisie Warmte wordt een realistisch tijdspad vastgelegd wanneer wijken van het aardgas af gaan. Voor de wijken waarvan de transitie vóór 2030 gepland is, worden in deze visie ook de potentiële alternatieve energie-infrastructuren (all electric, warmtenet etc.) beschreven. Deze worden, na het vaststellen van de transitievisie Warmte, in wijkplannen nader uitgewerkt. Het is de ambitie dat in 2021 de transitievisie Warmte voor de hele gemeente is vastgesteld door de gemeenteraad.

Indicatoren

IND 9.014 | Totaal gas en elektriciteitsverbruik woningen (in Tj)

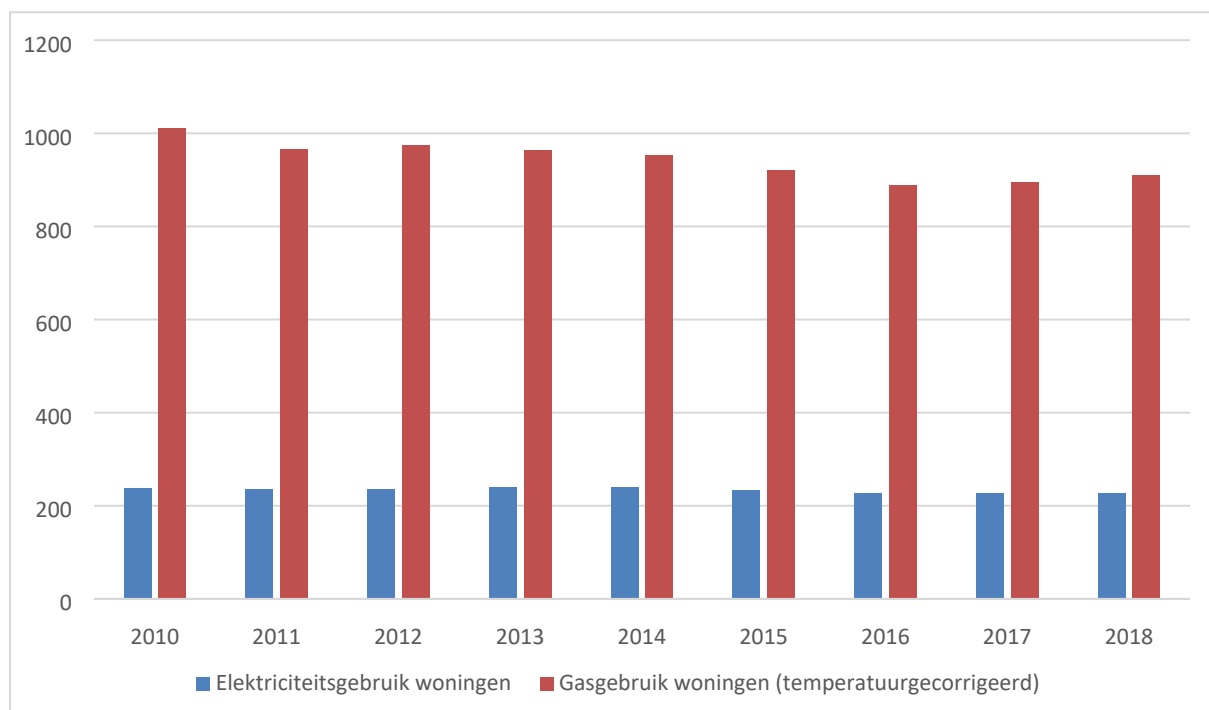
CBS publiceert het gemiddelde gas- en elektriciteitsgebruik van alle woningen (afgerond op 50 eenheden) en het totaal aantal woningen. Rijkswaterstaat bepaalt de totale gas- en elektriciteitsgebruiken door het gemiddelde gebruik van alle woningen te vermenigvuldigen met het totale aantal woningen in de gemeente per 1 januari van een bepaald jaar. Cijfers voor totaal energiegebruik die gebruik maken van "totaal aantal woningen" kunnen om een aantal redenen afwijken van het werkelijke totaal: (1) In het totaal aantal woningen kunnen ook woningen aanwezig zijn die leeg staan. Deze woningen hebben een lager dan gemiddeld energieverbruik en worden dus deels ten onrechte meegeteld in het totaal. Dit aantal leegstaande woningen en hun (lagere) energieverbruik is per gemeente niet bekend. Er kan dus niet voor het lagere energiegebruik van leegstaande woningen worden gecorrigeerd; (2) In het totaal aantal woningen kunnen ook woningen aanwezig zijn die geen aardgas gebruiken, maar bijvoorbeeld propaangas of

een warmtepomp. Deze woningen kunnen een ander energieverbruik hebben dan de woningen die aardgas gebruiken, wat kan leiden tot een afwijking naar boven of beneden. Echter, omdat deze woningen wel energie en soms zelfs fossiel gas (maar met een iets andere energie-inhoud dan aardgas) gebruiken, is deze afwijking klein en daardoor minder relevant. Er kan niet voor deze afwijking worden gecorrigeerd, omdat de aantallen woningen en hun alternatieve energiegebruik niet bekend zijn; (3) Gedurende het jaar kunnen woningen worden gebouwd en gesloopt. Deze gegevens worden verwerkt in het woningaantal per 1 januari van het volgende jaar. Gedurende het jaar zijn deze mutaties niet per gemeente bekend; (4) De afronding op 50 eenheden door CB S zelf kan ook leiden tot een afwijking van het werkelijke totaal. Voor aardgas is de afrondingsfout in Nederland 1,8 % (afronding op 50 is een maximale afwijking van 25 op een gemiddeld gasverbruik van 1400) , voor elektriciteit 0,8 % (afronding op 50 is een maximale afwijking van 25 op een gemiddeld elektriciteitsgebruik van 3050). Deze afrondingsfout kan per jaar en per gemeente leiden tot een onderschatting of een overschatting. Bovenstaande situaties (1) en (2) kunnen leiden tot een overschatting van het totaalgebruik van met name aardgas. Situatie (1) kan leiden tot een overschatting van het gebruik van elektriciteit. Situatie (2) heeft geen invloed op de berekening van het gebruik van elektriciteit, ervan uitgaande dat praktisch alle bewoonde woningen zijn aangesloten op het elektriciteitsnet en elektriciteit gebruiken en/of uitwisselen met het net, al is het maar voor verlichtingsdoeleinden. Situatie (3) kan leiden tot een onderschatting van het energieverbruik omdat gemiddeld gesproken de woningvoorraad groeit. Netto kan een overschatting van het totaal gasverbruik over blijven van gemiddeld ca. 3 %, volgens CBS. Deze overschatting wisselt per gemeente en is afhankelijk van het aantal leegstaande, nieuwgebouwde en gesloopte woningen gedurende het jaar in die bepaalde gemeente. Voor het elektriciteitsgebruik zijn de over- en onderschatting van gelijke orde grootte. De berekeningsmethode en de oorzaken van mogelijke onder- en overschatting blijven door de jaren heen gelijk. Ook is er sowieso al een vergelijkbare afrondingsfout in de gepubliceerde gemiddelden aanwezig vanwege situatie (4). Daarom heeft het hanteren van deze berekeningsmethode weinig of geen significante invloed op de gepresenteerde trends in gas- en elektriciteitsgebruik. In het totaal aantal woningen zijn ook woningen aanwezig die geen aardgas gebruiken maar warmte geleverd krijgen via een warmtenet ('warmtewoningen'). In gemeenten waar warmtewoningen zijn, is dat door CB S al verdisconteerd in het gemiddelde aardgasverbruik van alle woningen. Daardoor leidt dit niet tot een afwijking in de berekende totale gasverbruiken in die gemeenten volgens de methode zoals bovenstaand beschreven. CBS publiceert het percentage warmtewoningen, mits hoger dan 5 % van het totaal aantal woningen in de betreffende gemeente. Dit percentage wordt door CB S afgerond op 1 cijfer achter de komma. Rijkswaterstaat gebruikt dit percentage om het aantal warmtewoningen te berekenen, door dit percentage te vermenigvuldigen met het totaal aantal woningen in die gemeente. Vervolgens trekt Rijkswaterstaat het aantal warmtewoningen vervolgens af van het totaal aantal woningen om een schatting van het aantal gaswoningen op aardgas ('gaswoningen') te verkrijgen. Deze schatting van de 'gaswoningen' wijkt af van het werkelijke aantal, omdat een gering aantal woningen geen aardgas gebruikt, maar ook geen warmtelevering krijgt. Voorbeelden zijn woningen die propaan gas of een warmtepomp gebruiken voor ruimteverwarming. In feite geeft het aftrekken van de warmtewoningen van het totaal aantal woningen, het aantal woningen weer dat geen warmte geleverd krijgt. De afwijking van het daadwerkelijk aantal gaswoningen is naar schatting van Rijkswaterstaat qua orde grootte vergelijkbaar met de afrondingsfout die al ontstaat

door het afronden van het gepubliceerde percentage warmteoningen op 1 cijfer achter de komma. Daarnaast wijkt de schatting van het aantal gaswoningen af in gemeenten waar het percentage woningen met warmtelevering minder dan 5 % is, omdat in die gemeenten door CB S geen percentage warmteoningen wordt gepubliceerd. Deze afwijking kan oplopen tot 5 %.

Bron: Klimaatmonitor

Maatregelen

B21 | 9.004 Verduurzaming sportverenigingen

Het college heeft begin september 2020 ingestemd met de uitvoering van het plan van aanpak verduurzaming gemeentelijk vastgoed.

Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is de verduurzaming van de gemeentelijk sportaccommodaties. De sportaccommodaties binnen de gemeente Waalwijk kennen verschillende eigendomsverhoudingen, zodat verduurzaming per accommodatie maatwerk vereist. De gemeente gaat samen met verenigingen in overleg om de quick wins in beeld te brengen en lange termijn plannen op te stellen. Mede op initiatief van de voetbalverenigingen NEO en RWB, vormen deze verenigingen een pilot om vervolgens de verduurzaming binnen alle (buiten) sportaccommodaties in 2020/2021 op te starten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 05-08-2020

B20 | 9.048 Opstellen transitievisie warmte

In 2020 wordt een start gemaakt met het opstellen van een transitievisie Warmte. Deze moet in 2021 vastgesteld worden door de raad. In de transitievisie wordt de aanpak geschetst die moet leiden tot de verduurzaming en het aardgasvrij worden van ons woningbestand.

De transitievisie warmte geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat zijn de alternatieven voor aardgas in de gemeente?
- Welke oplossingen zijn er per wijk om deze aardgasvrij te maken?
- Wat is een goed moment om deze alternatieven toe te passen?

Een transitievisie warmte is in feite een gedetailleerde uitwerking van de regionale energie strategie (RES). Hierbij worden de regionaal aanwezige duurzame energiebronnen en andere (rest)warmtebronnen in beeld gebracht en wordt *vraag en aanbod* op elkaar afgestemd.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 11-06-2019

Water & groen

Doelstellingen

D.015 | Meer biodiversiteit

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Daar waar mogelijk worden meerder functie in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speelfuncties en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

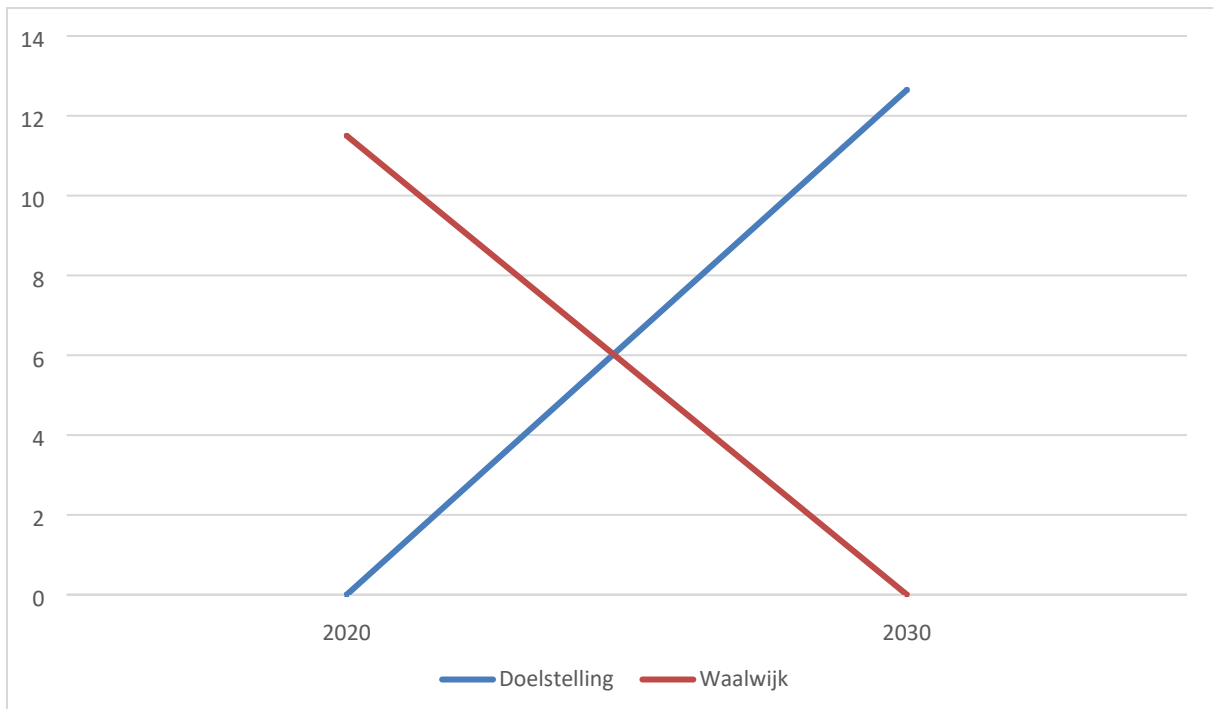
D.016 | Meer groen

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Daar waar mogelijk worden meerder functie in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speelfuncties en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

Indicatoren

IND 9.015 | Meer groenoppervlak (10%) (in km²)

km2	2020	2030
Doelstelling	-	12,65
Waalwijk	11,50	-

D.017 Hotspots uit de klimaatstresstest oplossen

De ambitie is dat Waalwijk in 2030 de meest urgente stappen uit de stresstest van 2019 uitgevoerd heeft en dat nieuwe ruimtelijke plannen klimaatbestendig worden gerealiseerd.

D.018 | Afstand tot openbaar groen

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Daar waar mogelijk worden meerder functie in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speelfuncties en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

Duurzamere productie en consumptie

Doelstellingen

D.019 | Faciliteren elektrisch vervoer

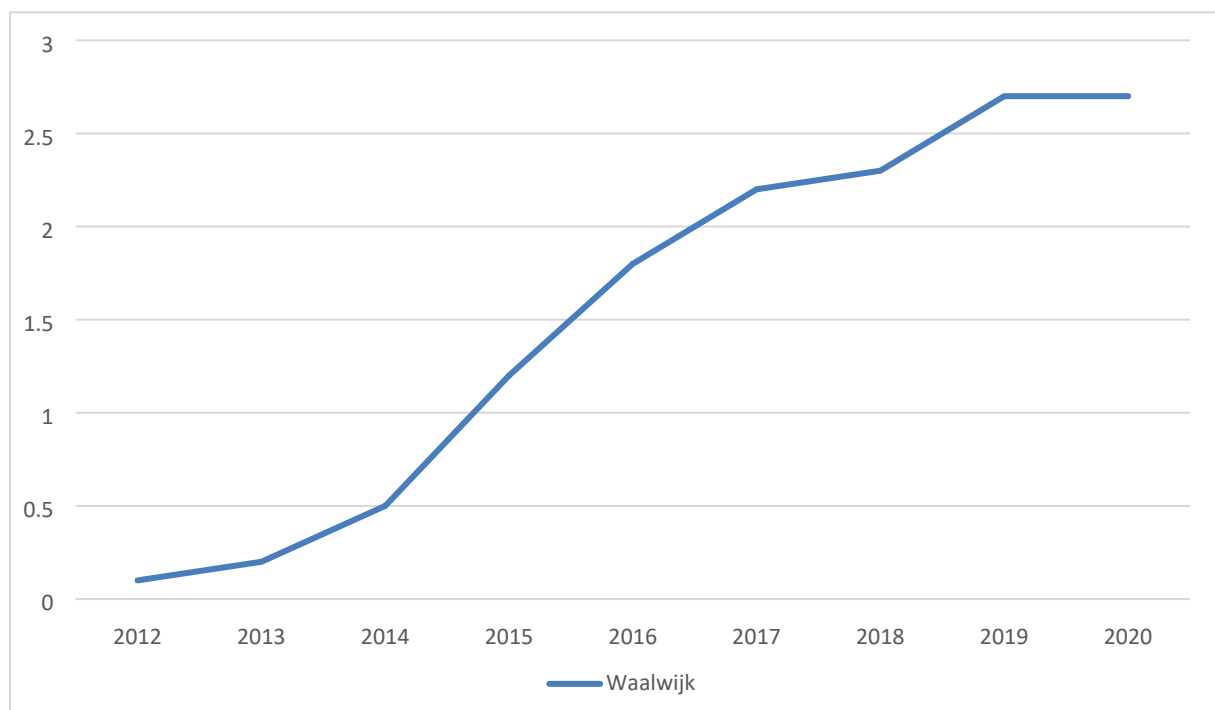
We faciliteren schone vormen van vervoer. We actualiseren ons laadpalenbeleid van een volgend beleid naar een stimulerend beleid en integreren dit in ons mobiliteitsbeleid.

Indicatoren

IND 9.016 | (Semi)publieke e-laadpunten per 1.000 inwoners

De cijfers van de laadpunten zijn afkomstig van www.oplaadpalen.nl van Ecomovement; deze onafhankelijke partij streeft naar volledige en correcte data over laadpalen. Vóór oktober 2019 betreffen deze gegevens het aantal connectoren op laadpalen. Met ingang van oktober 2019 is het mogelijk geworden te onderscheiden hoeveel connectoren tegelijkertijd gebruikt kunnen worden om te laden en wordt dit aantal weergegeven. Het aantal connectoren dat tegelijkertijd gebruikt kan worden kan bij snellaadpunten lager liggen dan het aantal connectoren dat beschikbaar is, omdat sommige laadpunten zijn voorzien van verschillende connectoren waarvan er maar één per laadbeurt gebruikt kan worden.

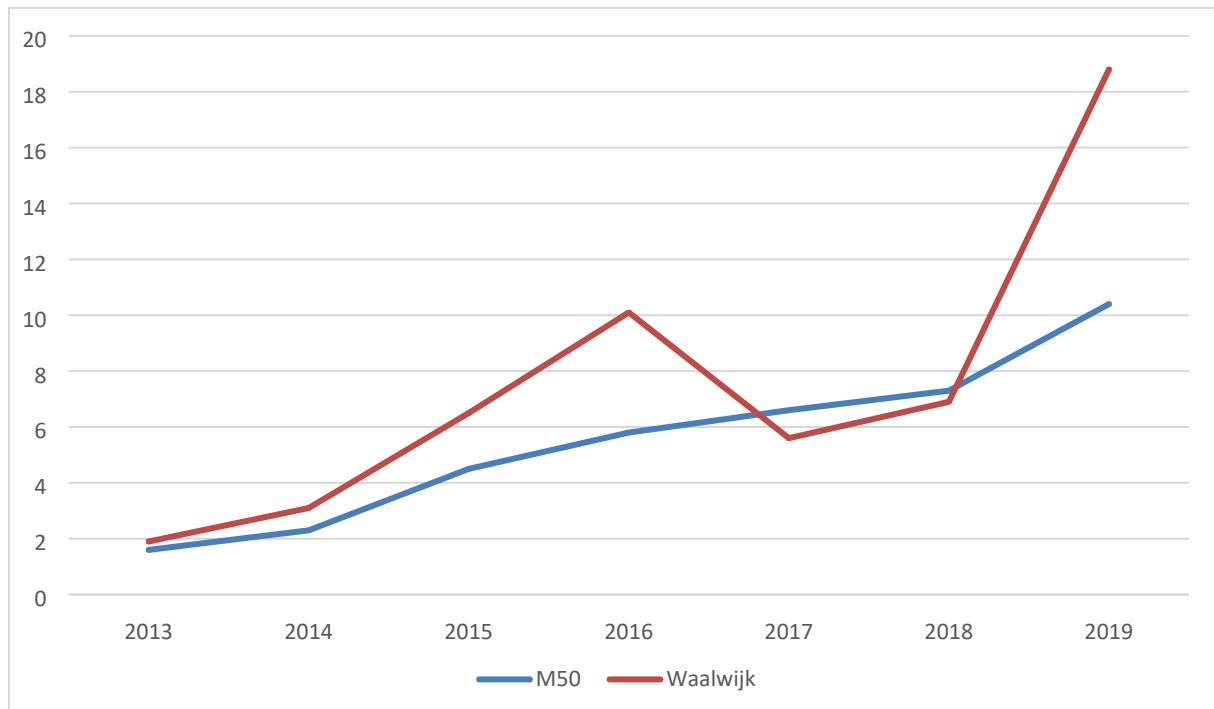
De publieke laadpalen zijn 24/7 toegankelijk, semi-publieke laadpalen zijn beperkt openbaar toegankelijk. Private laadpunten, bijvoorbeeld bij een bedrijf of thuis, zijn niet meegenomen in deze registratie.

Bron: Klimaatmonitor -Rijkswaterstaat

IND 9.017 | Elektrische personenauto's per 1.000 inwoners

Maatregelen

B20 | 9.038 Beleid E-laadpalen opstellen

Wij faciliteren nu schone vervoerwijzen door op verzoek van inwoners onder voorwaarden e-laadpalen te plaatsen. Dit is een vraagvolgend beleid. Om de elektrificering van het autoverkeer te stimuleren en te faciliteren moet overwogen worden om niet vraagvolgend maar actief faciliteiten te bieden voor elektrisch vervoer. In 2020 en 2021 vindt deze afweging plaats en wordt het beleid indien noodzakelijk daarop geactualiseerd als dan niet gekoppeld aan een actualisatie van het mobiliteitsbeleid.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 27-08-2019

D.020 | Stimuleren lokale deeleconomieën en circulaire economie

Nieuwe of te renoveren gebouwen en woningen worden zoveel mogelijk levensloopbestendig gerealiseerd en gebruikte materialen zijn herbruikbaar. Hierover maken we afspraken met de woningbouwcorporatie, projectontwikkelaars en het bedrijfsleven. We onderzoeken welk instrumentarium hiervoor het meest geschikt is en welke ambities we precies gaan vastleggen.

We faciliteren, in samenwerking met het bedrijfsleven, een online platform dat de materialenstromen van bedrijven in kaart brengt en zoekt naar matches tussen vraag en aanbod.

Hierbij kan het gaan om het uitwisselen van materialen, maar bijvoorbeeld ook om energie en mobiliteit.

We stimuleren en faciliteren lokale deel-economieën, zoals de voedselbank, tweedehands markten op het gebied van kleding, sloopafval, speelgoed en organisaties die hergebruik stimuleren door reparatie, verhuur en lease. Daaronder vallen ook stadstuinen, pluktuinen en deeloogstuinen.

Maatregelen

B21 | 9.005 Verkenning kringlooplandbouw

Het huidige landbouwsysteem in Nederland is erop gericht zoveel mogelijk te produceren tegen zo laag mogelijk kosten. Inmiddels staat onze landbouw daardoor wel steeds meer onder druk en dreigt onze bodem, de belangrijkste hulpbron voor de boer, uitgeput te raken en hebben we te maken met een verlies aan biodiversiteit. Het wordt nu de uitdaging om met zo min mogelijk grondstoffen en dus minder belastend voor het milieu, ons voedsel te produceren. En om alle producten die het bedrijf verlaten te gebruiken als eindproduct of als grondstof voor andere schakels in de kringloop.

Kringlooplandbouw doet recht aan de natuur en kan ook een goede boterham opleveren. Het stimuleert de weidegang en een efficiënte productie van eiwitten en ruwvoer. De mest van de dieren kan kunstmest vervangen bij het telen van gewassen. De gemeente onderkent het belang van de kringlooplandbouw en wil ruimte geven aan experimenteren en zoekt inspirerende partners in de agrarische sector. Kringlooplandbouw vraagt om een combinatie van veeteelt en akkerbouw en daarom veel creativiteit en ruimte omdat veeteelt nu maar beperkt aanwezig is binnen de gemeente. We onderzoeken met de landbouw de mogelijkheden om CO₂ op te slaan in de vorm koolstof binding in de grond. Ook gaan we met de landbouw in gesprek over de effecten van de kringlooplandbouw op de stikstofreductie.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 05-08-2020

D.021 | Restafval verminderen

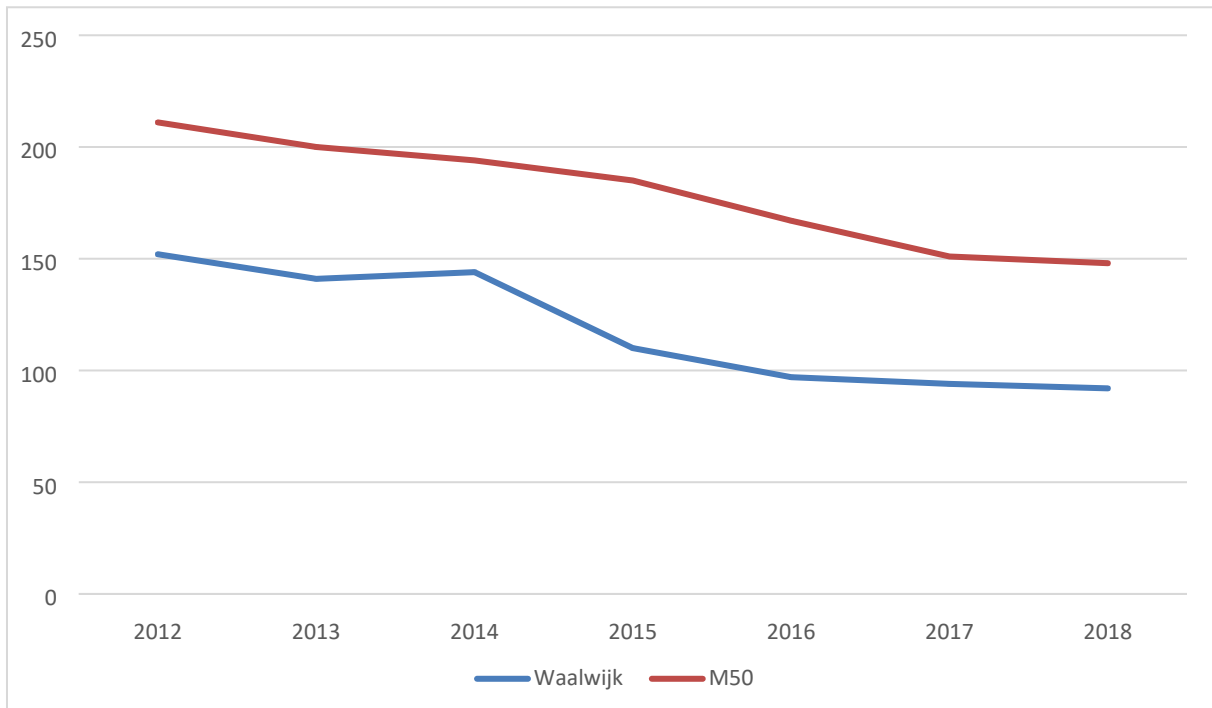
We kennen in onze gemeente (als ook landelijk) nog steeds veel lineaire productieprocessen, waardoor er ook diverse reststromen zijn die we afdanken en niet hergebruiken of recyclen. Hierdoor verspillen we schaarse grondstoffen en vernietigen we waarde. Ons huishoudelijk afval wordt gescheiden aangeboden. Toch belandt nog ca. 100 kilogram huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in de verbrandingsoven. Onze ambitie is om de hoeveelheid restafval sterk terug te brengen naar maximaal 45 kg per inwoner per jaar.

Indicatoren

IND 7.002 | Omvang huishoudelijk restafval (in Kg) (BBV)

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Maatregelen

B20 | 9.035 Afvalbeleid actualiseren

Op 6 februari 2020 heeft de gemeenteraad er voor gekozen dat het aangeboden "Grondstoffenbeleidsplan stap 2" waarin "omgekeerd inzamelen" werd voorgesteld in hun ogen nog niet besluitrijp was.

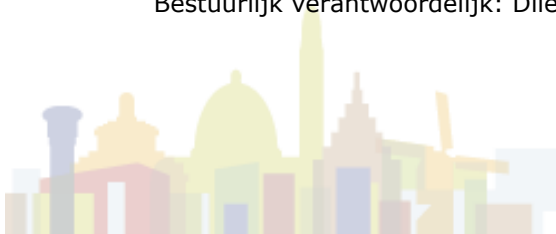
Het college heeft de opdracht gekregen om diverse zaken nader uit te zoeken. Medio 2020 is de raad geïnformeerd met een procesvoorstel in de vorm van een raadsinformatiebrief.

In het procesvoorstel worden mogelijk proeven beschreven, waarover nog een keuze moet worden gemaakt.

De resultaten van deze mogelijke proeven worden vervolgens gebruikt om een besluitrijpplan aan de raad voor te leggen over stap 2 van het Grondstoffenbeleidsplan.

De eventuele proeven waarover nog een besluit moet worden genomen, hebben een doorlooptijd van minimaal 1 jaar. Zodoende kunnen aspecten zoals gewinning en de invloed van verschillende seizoenen mee worden gewogen in het resultaat. De benodigde voorbereidingstijd bedraagt circa 6 maanden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 27-08-2019

Wat mag het kosten?

De financiën die nodig zijn voor de uitvoering van het programma duurzaamheid worden door de vakafdelingen in de programmabegroting verantwoord. Tevens is er voor de ontwikkeling van de programma's een budget beschikbaar van € 75.000 per programma en is voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid in de begroting voorzien in een reserve van 1 miljoen voor de uitvoering van de extra taken op het gebied van verduurzaming, te weten:

- Regionale energie strategie;
- Grootschalige opwek van duurzame energie;
- Verduurzaming van de huidige woningen;
- Duurzame realisatie van nieuwe woningen;
- Klimaatadaptatie;
- Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed;
- Participeren in, en beoordelen van nieuwe innovaties;
- Verduurzaming van industrieterreinen;
- De warmtetransitie;
- De groene agenda.

Daarnaast zoeken we naar financiering door derden in de vorm van subsidies.

Programma Economie

Ambitie

Vanuit het programma economie is in 2017 een 0-meting opgesteld op basis van een benchmark met 50 andere gemeenten. Hierbij is gebruik gemaakt van onderstaande punten en van Big Data. Op basis daarvan is bevestigd op welke onderdelen wij relatief snel een verbetering konden realiseren. Er zijn drie pijlers benoemd:

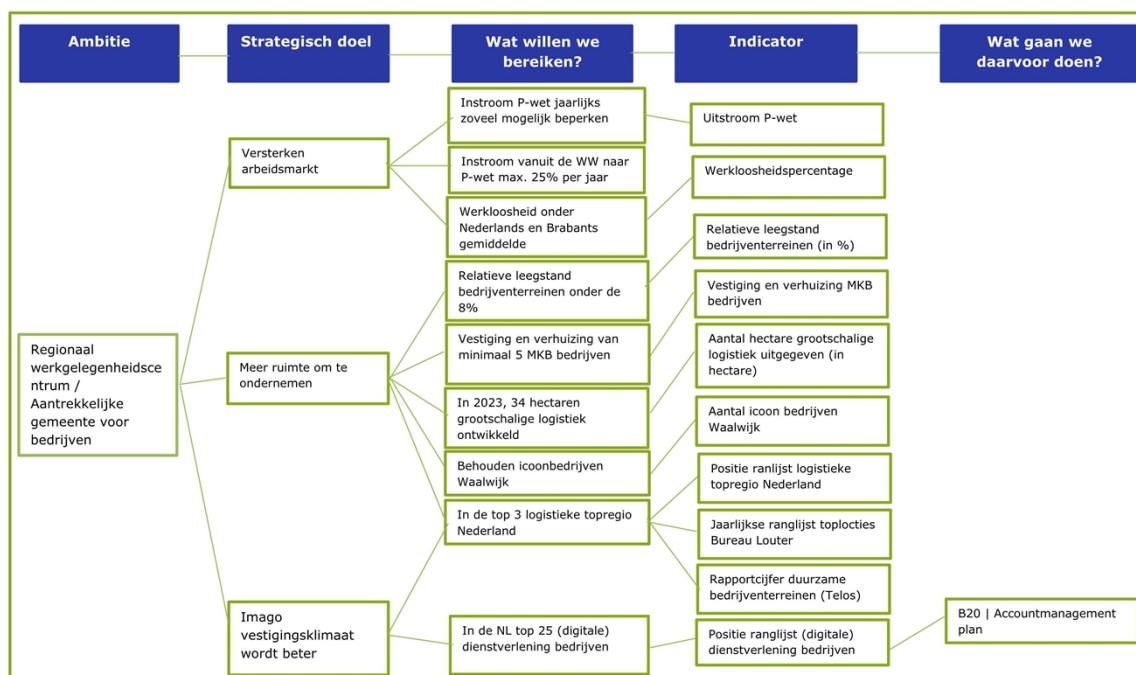
1. Versterken van de arbeidsmarkt, waarbij de ambitie is om de werkloosheid onder het landelijk en Brabants gemiddelde te krijgen.
2. Meer ruimte om te ondernemen, focus op het houden van voldoende vestigingsruimte voor ondernemers, dit is zowel gericht op nieuwe uitbreidingsruimte als op revitalisering en gebruik van bestaande ruimte.

3. Verbeteren imago en vestigingsklimaat, waarbij in het bijzonder aandacht wordt besteed aan het verbeteren van digitale -en fysieke dienstverlening aan ondernemers.

Deze pijlers zijn uitgewerkt in 10 doelstellingen, waar het kan SMART geformuleerd. Het programma stuurt op de realisatie van deze doelstellingen.

Programma Economie

Doelstellingen

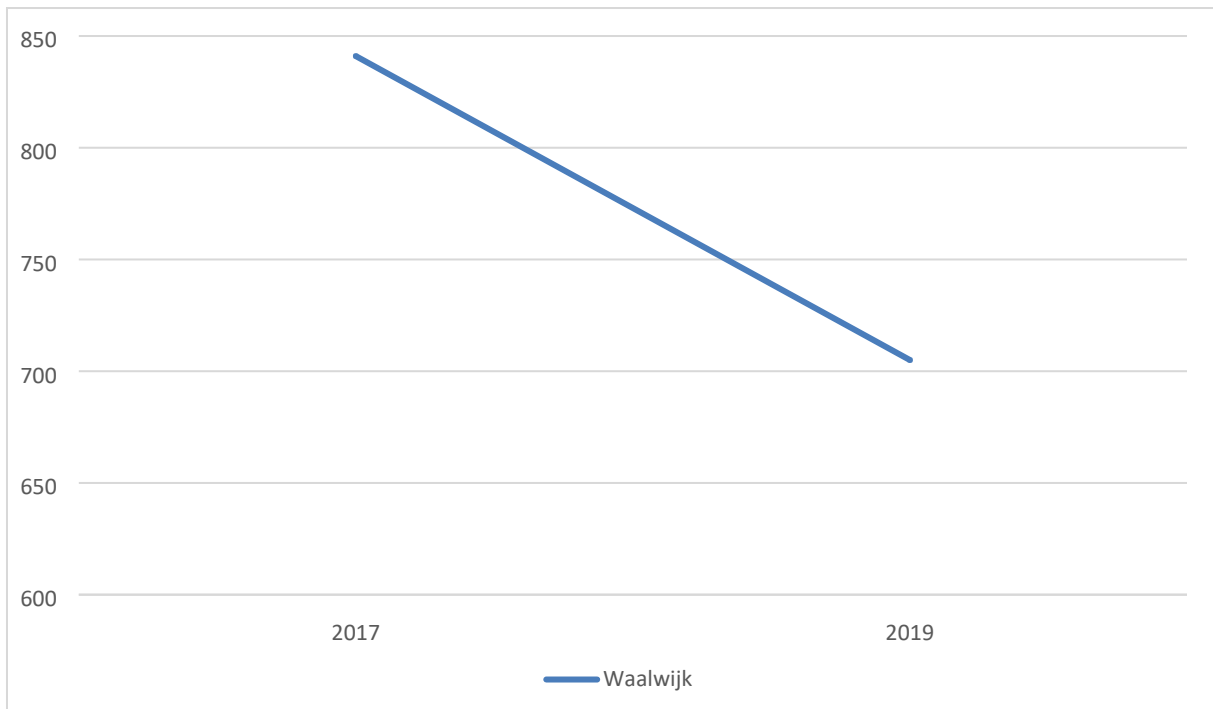
D.022 | Instroom P-wet jaarlijks zoveel mogelijk beperken.

Vergroten van de uitstroom is er op gericht om vanuit de krapte op de reguliere arbeidsmarkt het potentieel binnen de participatiewet te vergroten richting reguliere banen. Hiermee willen we de omvang van het bestand mensen in de P-wet verkleinen. Door Corona moeten we vaststellen dat met name de jongeren als eerste worden ontslagen en die kunnen niet of beperkt terugvallen op de WW. Hierdoor komen ze sneller in de participatiewet terecht. Hetzelfde geldt op termijn voor oudere werknemers. Er valt dus eerder een instroom te verwachten in 2020 en 2021 dan andersom.

Indicatoren

IND 9.018 | Uitstroom P-wet

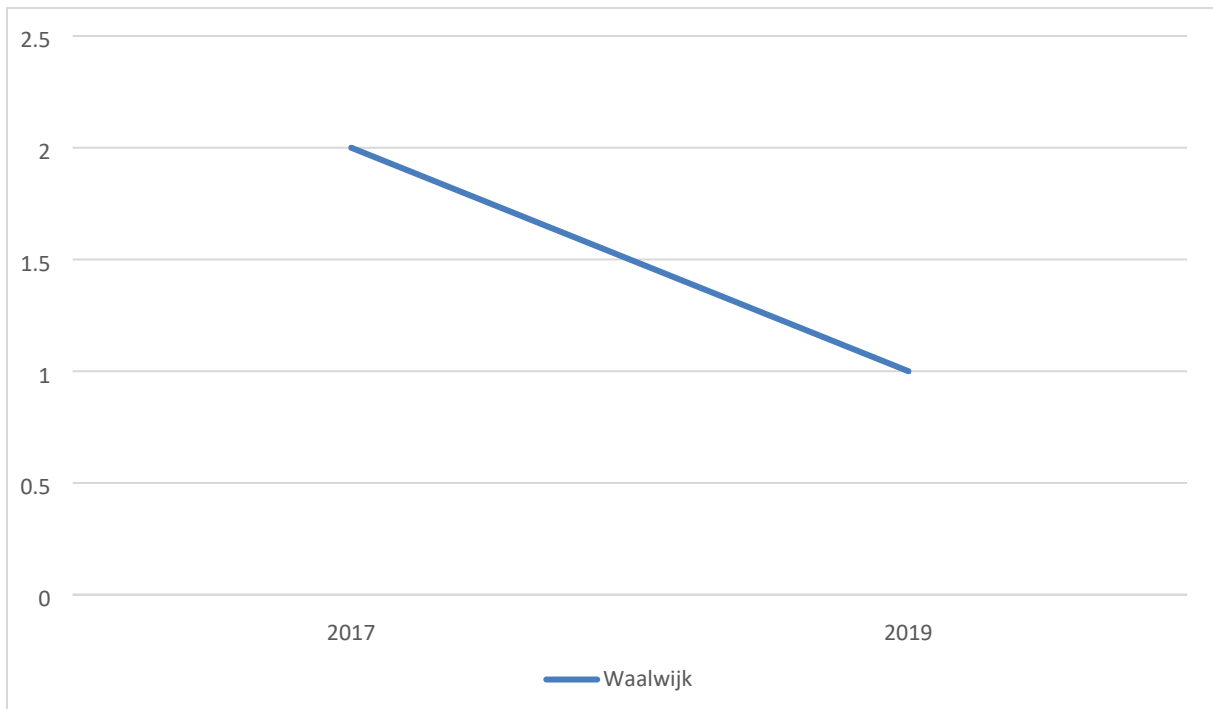
D.023 | In de NL top 25 (digitale) dienstverlening bedrijven

Daarnaast is de digitale dienstverlening sterk verbeterd en draait Waalwijk mee in de top 10 van gemeenten op dat vlak. De fysieke dienstverlening is medio 2018 uitgebreid en de raad heeft besloten om voor 2020 en 2021 middelen beschikbaar te stellen. De investering in uitbreiding van dienstverlening is vooral gericht op een uitbreiding van arbeidscapaciteit. Dit heeft geleid tot een verhoogde zichtbaarheid in de Waalwijkse ondernemerssamenleving. In 2021 zal een evaluatie plaatsvinden waarbij ook de klanttevredenheid wederom gemeten en vergeleken wordt met de situatie in 2018.

Indicatoren

IND 9.019 | Positie ranglijst (digitale) dienstverlening bedrijven

Maatregelen

B20 | 9.034 Accountmanagement plan

De raad heeft voor uitbreiding accountmanagement voor 2020 en 2021 middelen beschikbaar gesteld. De uitbreiding van accountmanagement is sinds medio 2018 als pilot bekostigd vanuit het programma economie. In het najaar van 2019 is het accountmanagementplan door het college vastgesteld. In dat plan wordt aangegeven welke activiteiten en met welke prioriteit zullen worden uitgevoerd met de aanwezige bezetting. In raadsbrief 89-19 is de raad geïnformeerd over het accountplan en is de eerste tussentijdse evaluatie beschikbaar gesteld. In het najaar 2020 zal een tweede evaluatie plaatsvinden over de periode medio 2019 tot medio 2020, waarna in 2021 een eindevaluatie plaatsvindt.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 31-07-2019 Einddatum: 31-12-2021

D.024 | Instroom vanuit de WW naar P-wet: max. 25% per jaar

Mensen die in de WW komen ondervinden in beginsel geen beperkingen. In principe zijn deze mensen dus gewoon inzetbaar voor werk. De inzet is om mensen vanuit de vroege WW situatie eerder toe te leiden naar eventueel ander werk, dan dat ze werkeloos worden.

D.025 | Werkloosheid onder Nederlands en Brabants gemiddelde

De arbeidsmarkt heeft zich in positieve zin ontwikkeld. De economie heeft zich landelijk goed ontwikkeld en de werkloosheid is (landelijk) sterk gedaald. Een positieve ontwikkeling die zich

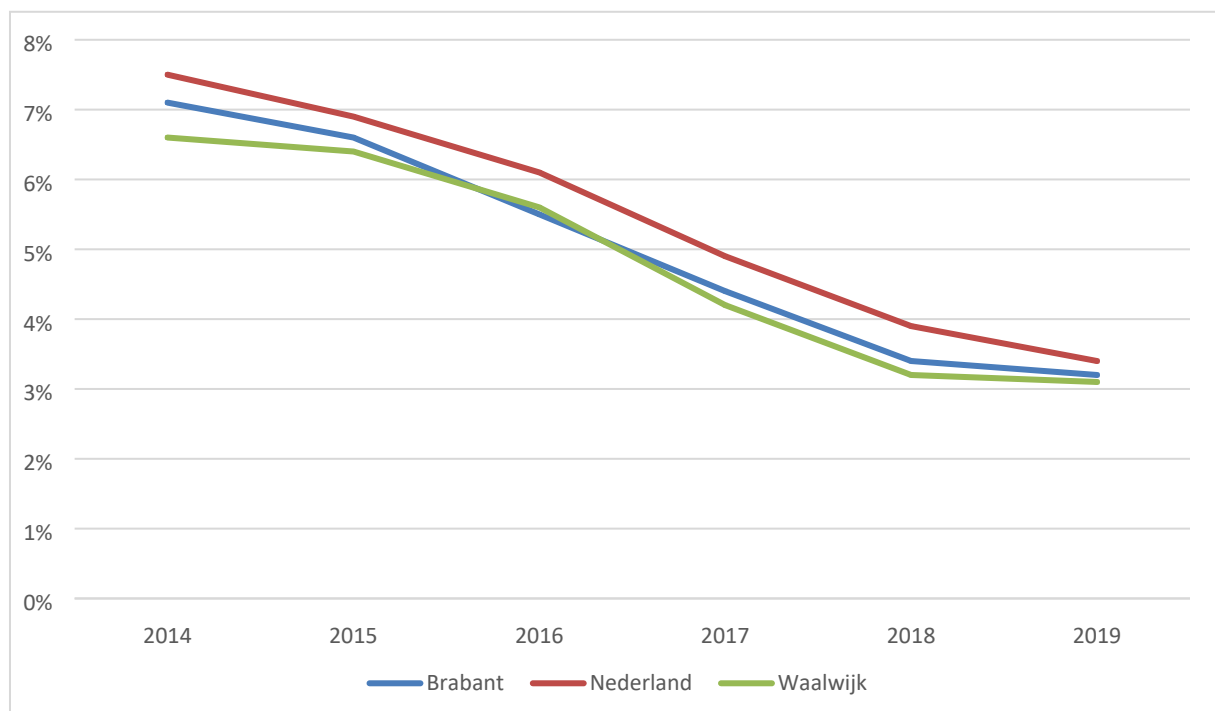

voordoet is dat het werkloosheidspercentage in Waalwijk is sterker gedaald dan het landelijke en Brabantse werkloosheidspercentage. Het huidige werkloosheidsniveau is aan te merken als frictiewerkloosheid en dit betekent dat een nog verdere verlaging niet per se verbetering oplevert. Hierbij dient aangetekend te worden dat dit percentage conjunctuurgevoelig is en dat bijvoorbeeld door de Coronacrisis het beeld heel snel kan veranderen.

Indicatoren

IND 9.020 | Werkloosheidspercentage

De werkloze beroepsbevolking als percentage van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking. Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

Bron: *Waarstaatjegemeente.nl*

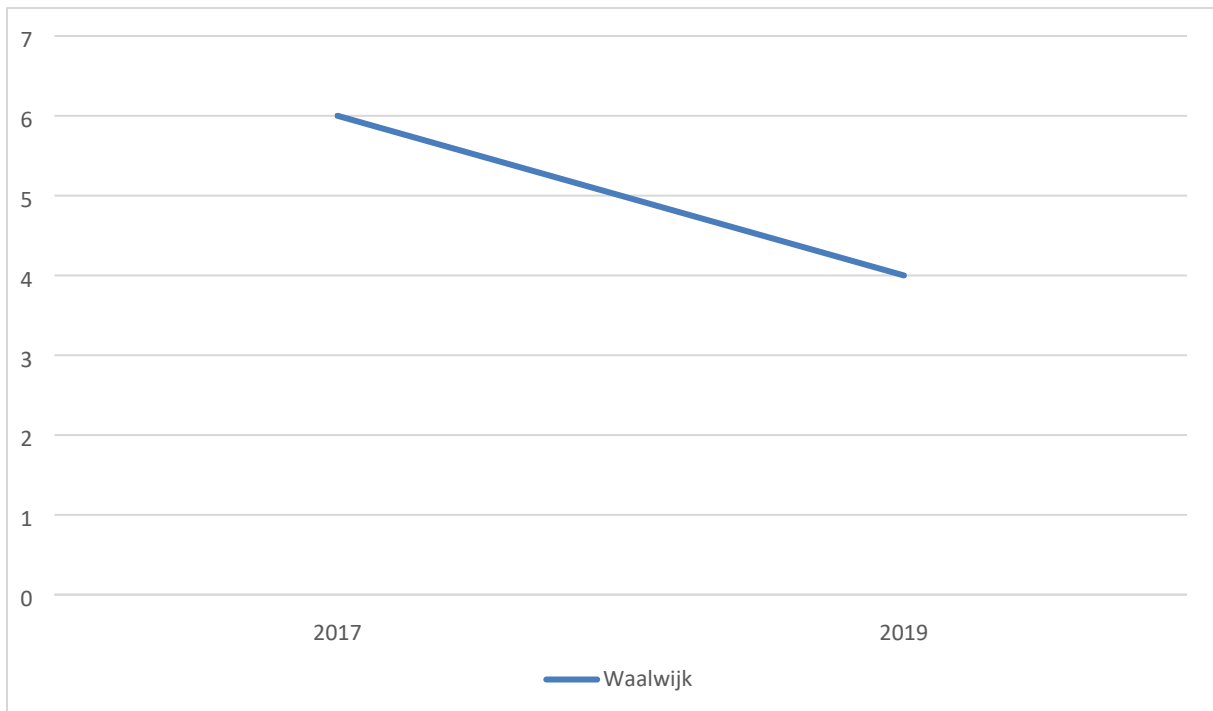
D.026 | *Relatieve leegstand bedrijventerrein onder 8%*

Als het leegstandspercentage stijgt op bestaande bedrijventerreinen, neemt de verpaupering toe. Als we dit percentage laag houden is dit gunstig voor de beeldkwaliteit van het bedrijventerrein.

Indicatoren

IND 9.021 | Relatieve leegstand bedrijventerreinen (in%)

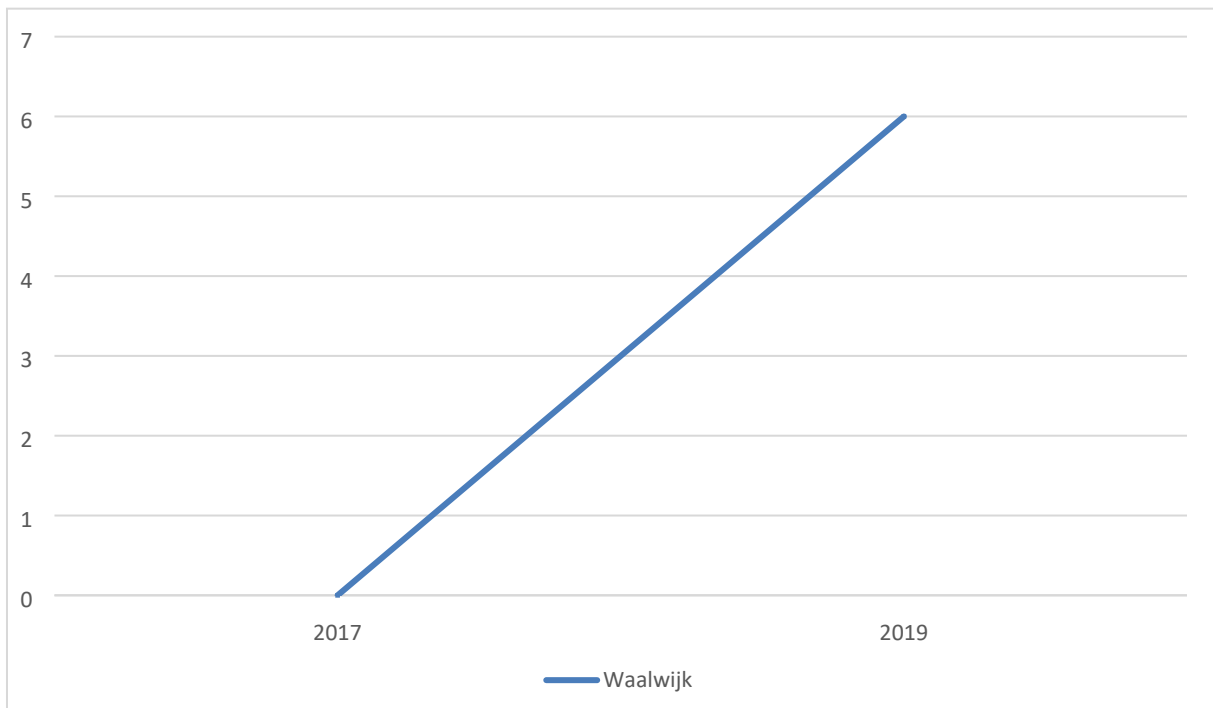

D.027 | Vestiging/verhuizing van minimaal 5 MKB bedrijven

Indicatoren

IND 9.022 | Vestiging en verhuizing MKB bedrijven

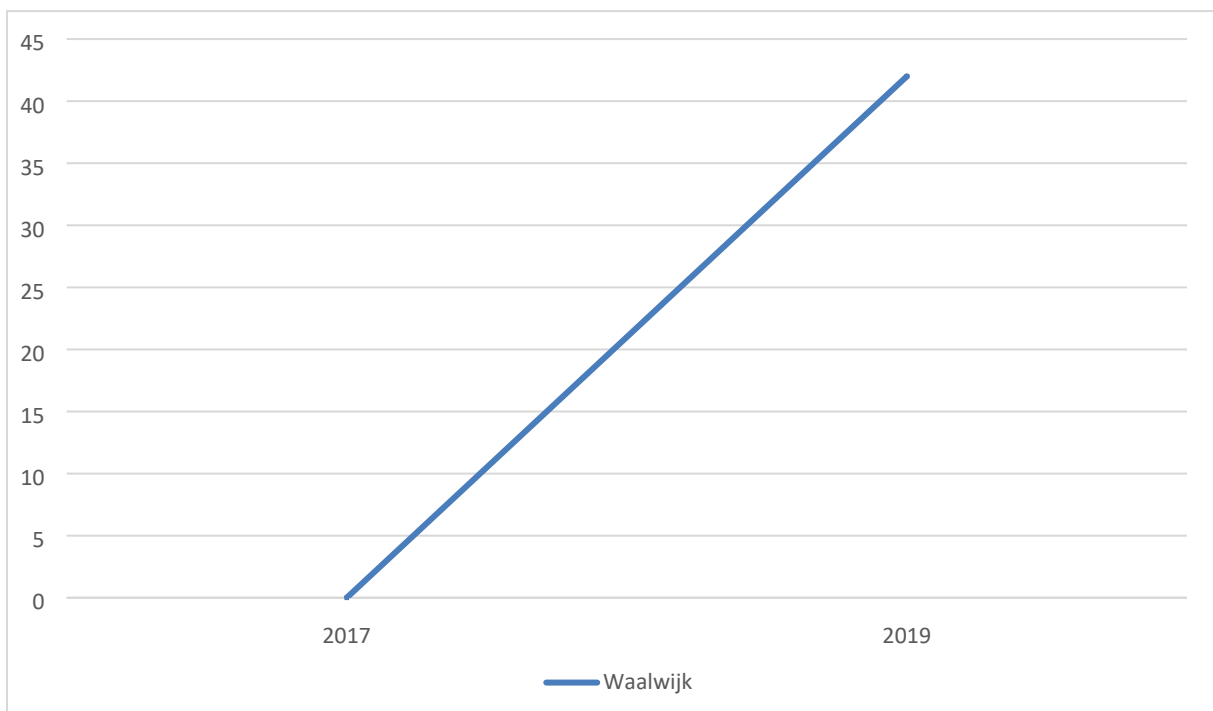
aantal	2017	2019
Waalwijk	0,00	6,00

D.028 | In 2023, 34 hectare grootschalige logistiek ontwikkeld

De omvang die we mogen ontwikkelen vanuit het regionale afsprakenkader ontwikkeling bedrijventerreinen 2020-2024. Deze hectaren betreffen de gronden die we vraaggericht mogen ontwikkelen voor grootschalige logistiek op Haven 8.

Indicatoren

IND 9.023 | Aantal hectare grootschalige logistiek uitgegeven (in hectare)

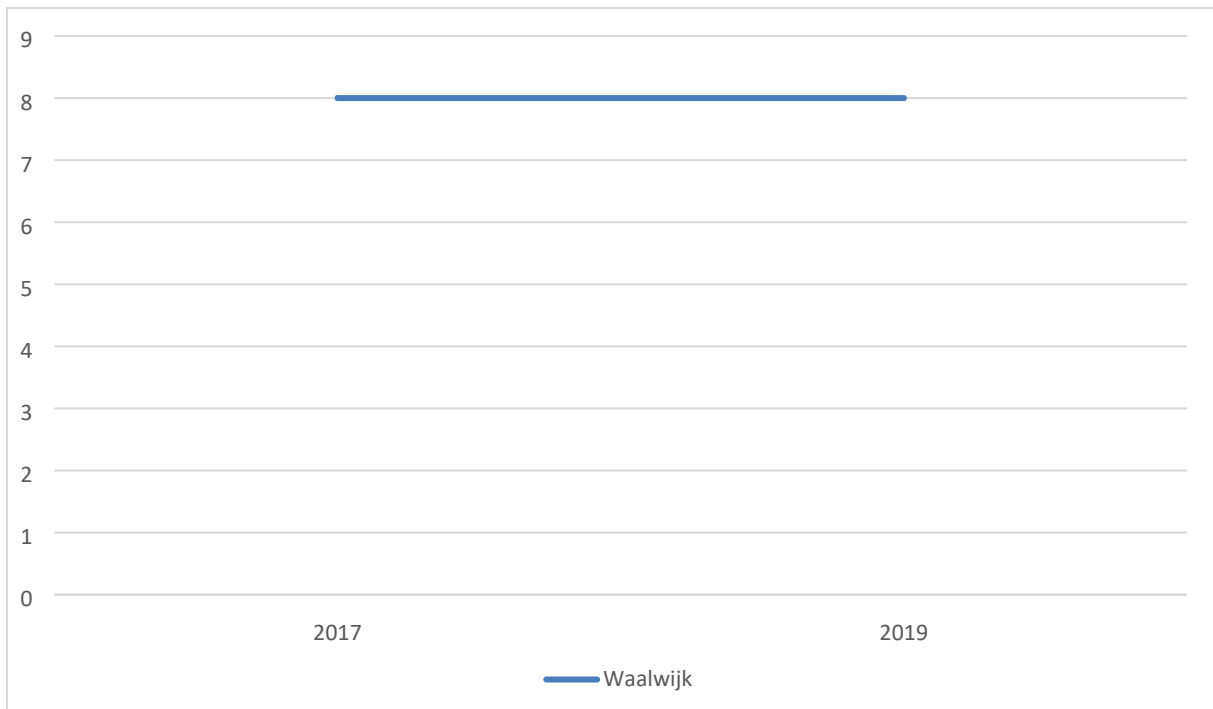
D.029 | Behouden icoon bedrijven Waalwijk

De icoonbedrijven, bijvoorbeeld Bol.com en DMG zijn van belang voor de uitstraling, het imago en het vestigingsklimaat van Waalwijk. Deze bedrijven zijn van belang voor de vestigingskeuze van andere bedrijven.

Indicatoren

IND 9.024 | Aantal icoon bedrijven Waalwijk

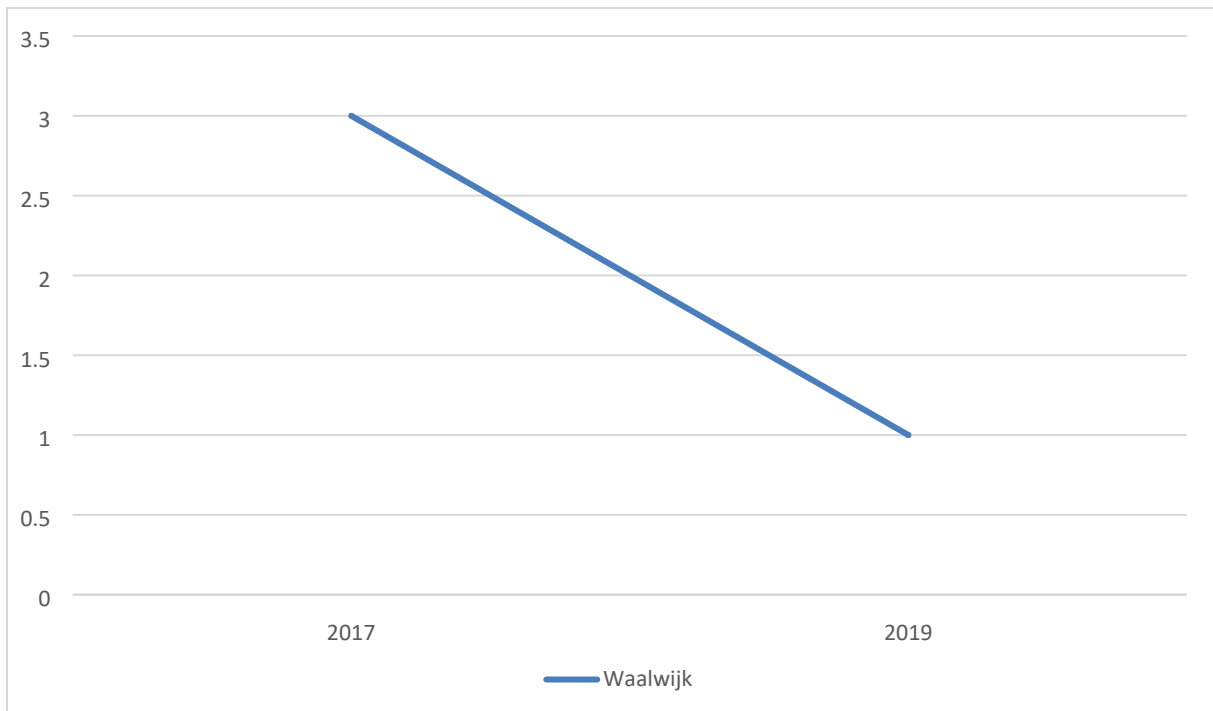
D.030 | In de top 3 logistieke topregio Nederland

Waalwijk heeft zich positieve ontwikkeld op het gebied van imago en vestigingsklimaat. In 2019 is Waalwijk samen met Tilburg voor uitgeroepen tot nummer 1 logistieke Hotspot van Nederland. Dit heeft geleid tot een grote vraag van externe partijen. Waalwijk heeft op basis van deze ontwikkeling haar vestigingscriteria aangescherpt en is nu in staat om alleen maar partijen toe te laten die van toegevoegde waarde zijn voor de lokale economie.

Indicatoren

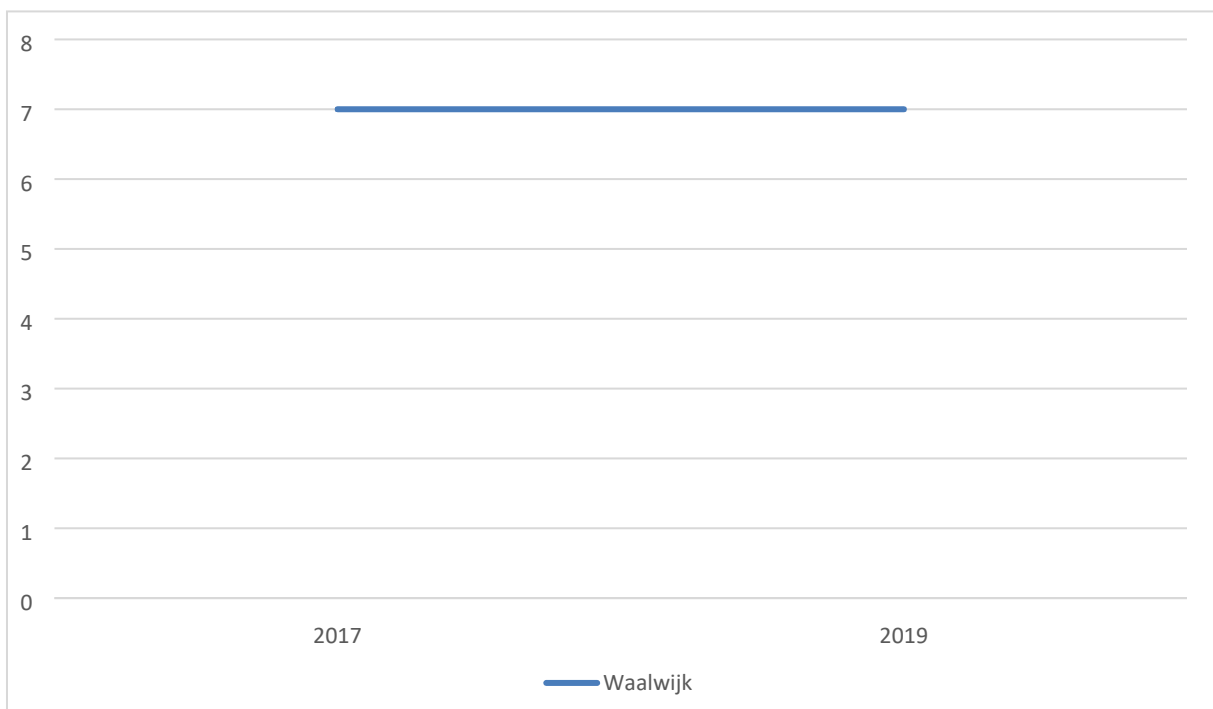
IND 9.025 | Positie ranglijst logistieke topregio Nederland

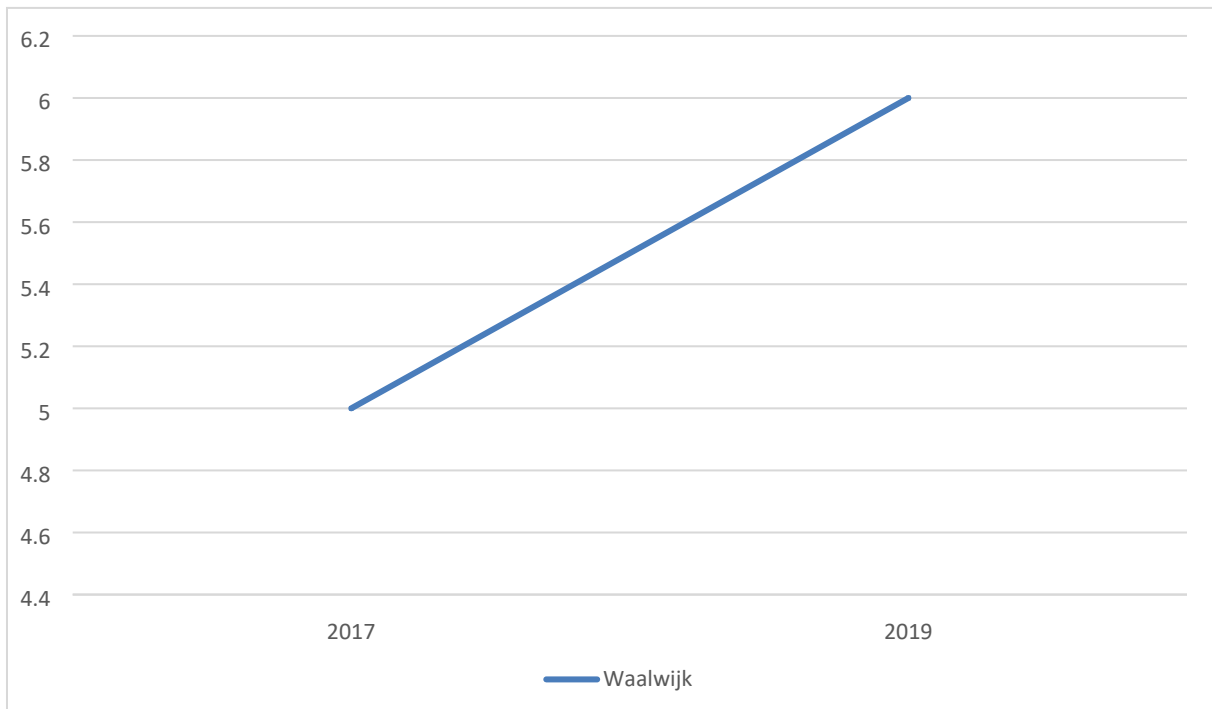

nummer	2017	2019
Waalwijk	3,00	1,00

IND 9.026 | Jaarlijkse ranglijst toplocaties Bureau Louter

IND 9.027 | Rapportcijfer duurzame bedrijventerreinen (Telos)

Wat mag het kosten?

Voor het programma economie zijn beperkte middelen beschikbaar. Er is een ontwikkelbudget van € 75.000 plus een nog nader te bepalen gedeelte van het voor de vier programma's beschikbaar gestelde investeringsbudget voor de komende 2 jaar voor concrete programma acties. De meeste acties worden derhalve gefinancierd uit de lijnbudgetten zoals aangegeven in de desbetreffende beleidsvelden.

Programma Veiligheid

Ambitie

Het programma Veiligheid is gestart op 1 januari 2016. Het programma richt zich op de doelstelling om Waalwijk veilig te maken en de Waalwijkers veilig te laten voelen. Dit is een ambitie uit de Strategische visie 2025.

Bij de start van het programma zijn de volgende drie strategische doelstellingen opgesteld:

1. Aanpak High impact crimes
2. Aanpak georganiseerde criminaliteit
3. Aanpak jeugdoverlast

Het programma kent een adaptieve agenda, het past zich aan de actualiteit en de bestuurlijke wensen. Dit blijkt ook uit de aanpassing van de strategische doelen uit het programma. De aanpak van High Impact Crimes is nog steeds één van de strategische doelen, terwijl bij de aanpak van

georganiseerde criminaliteit de focus is komen te liggen op ondermijning. De aanpak van jeugdoverlast is overlast in algemene zin geworden.

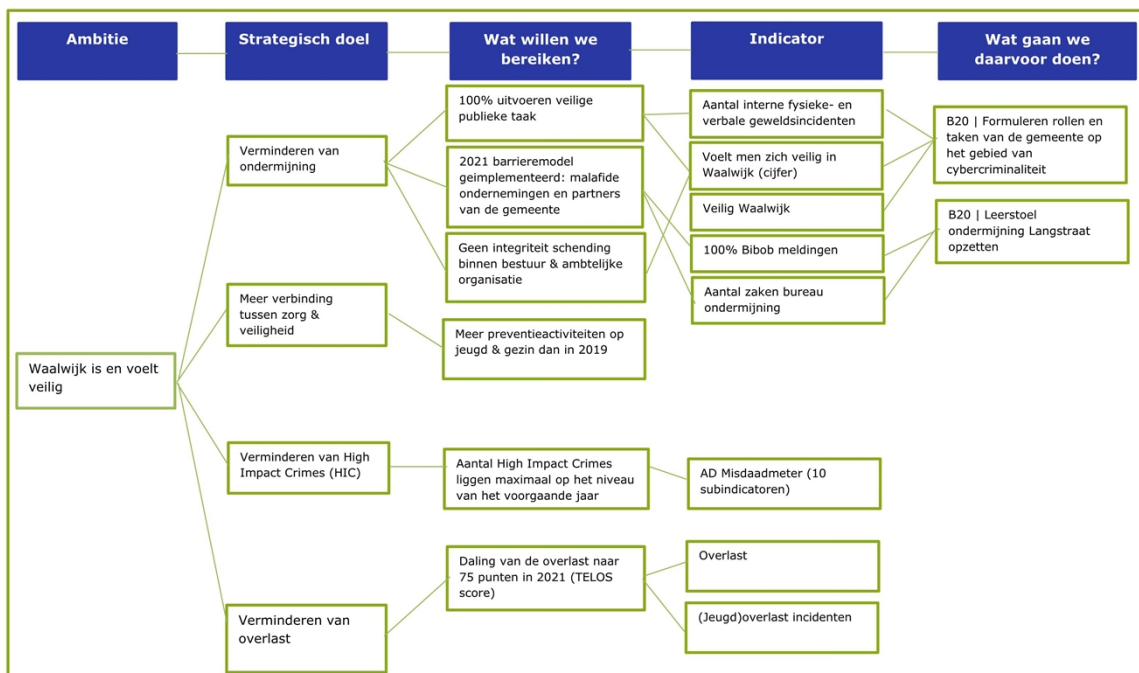
In 2019 is de vierde pijler toegevoegd: de verbinding van zorg en veiligheid.

Het programma bestaat uit vier pijlers:

1. Verminderen van ondermijning
2. Meer verbinding zorg & veiligheid
3. Verminderen van High Impact Crimes (HIC)
4. Verminderen van overlast

Deze pijlers zijn uitgewerkt in 6 doelstellingen, waar mogelijk SMART geformuleerd. Het programma werkt aan de realisatie van deze doelstellingen.

Programma Veiligheid

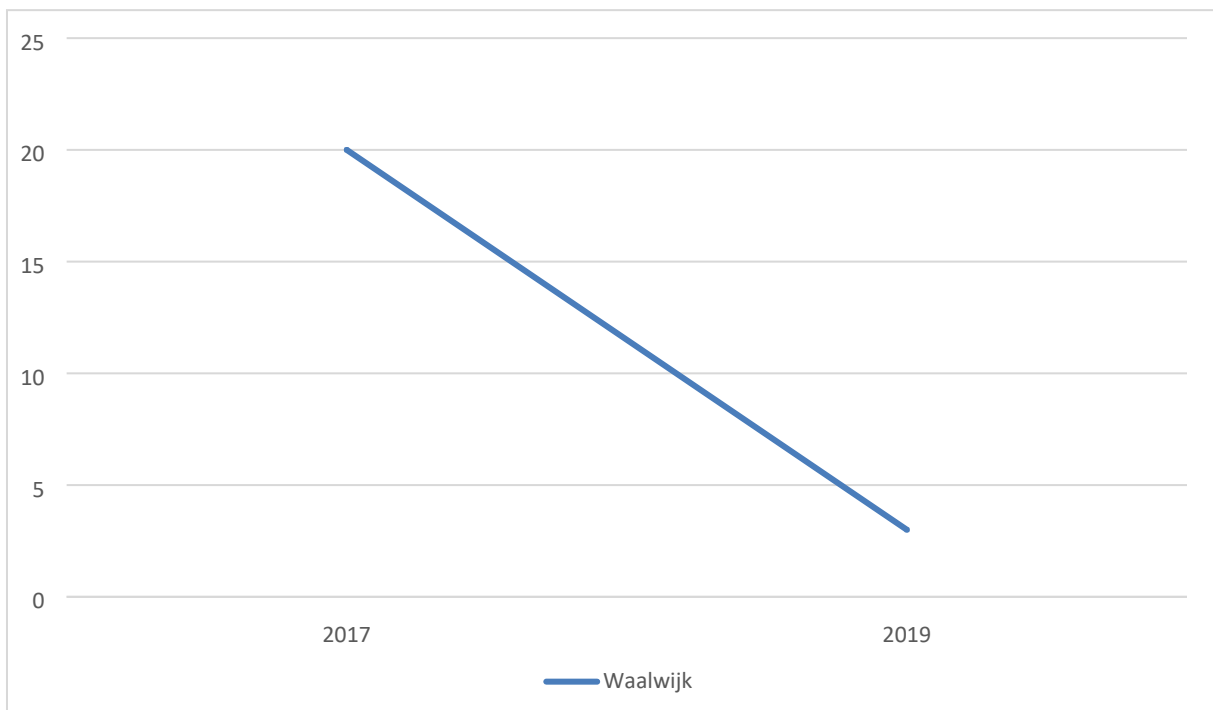
Doelstellingen

D.031 | 100% uitvoeren veilige publieke taak

Ambtenaren met een publieke functie moeten hun werk veilig kunnen uitvoeren. Wanneer zij in de uitvoering van hun werk te maken krijgen met onveiligheid in de vorm van bijvoorbeeld bedreigingen, intimidatie of mishandeling wordt hiertegen opgetreden. Dit doen we onder andere door aangifte te doen bij strafbare feiten.

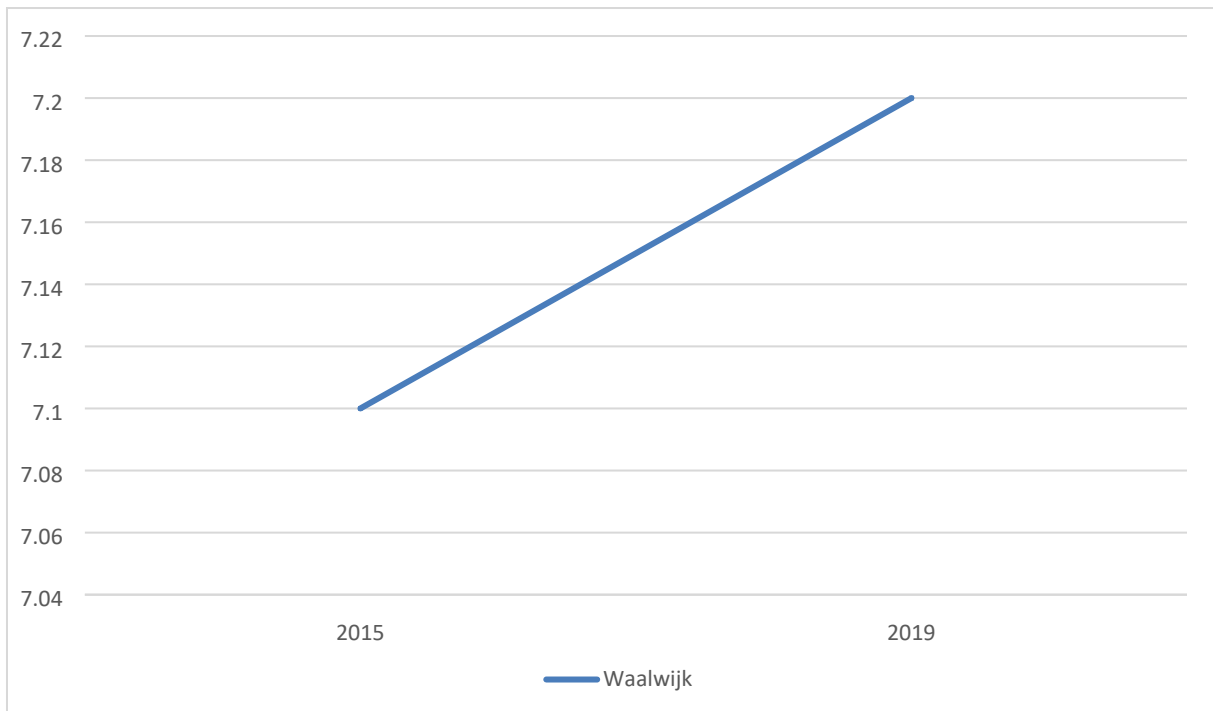
Indicatoren

IND 9.028 | Aantal interne fysieke en verbale geweldsincidenten

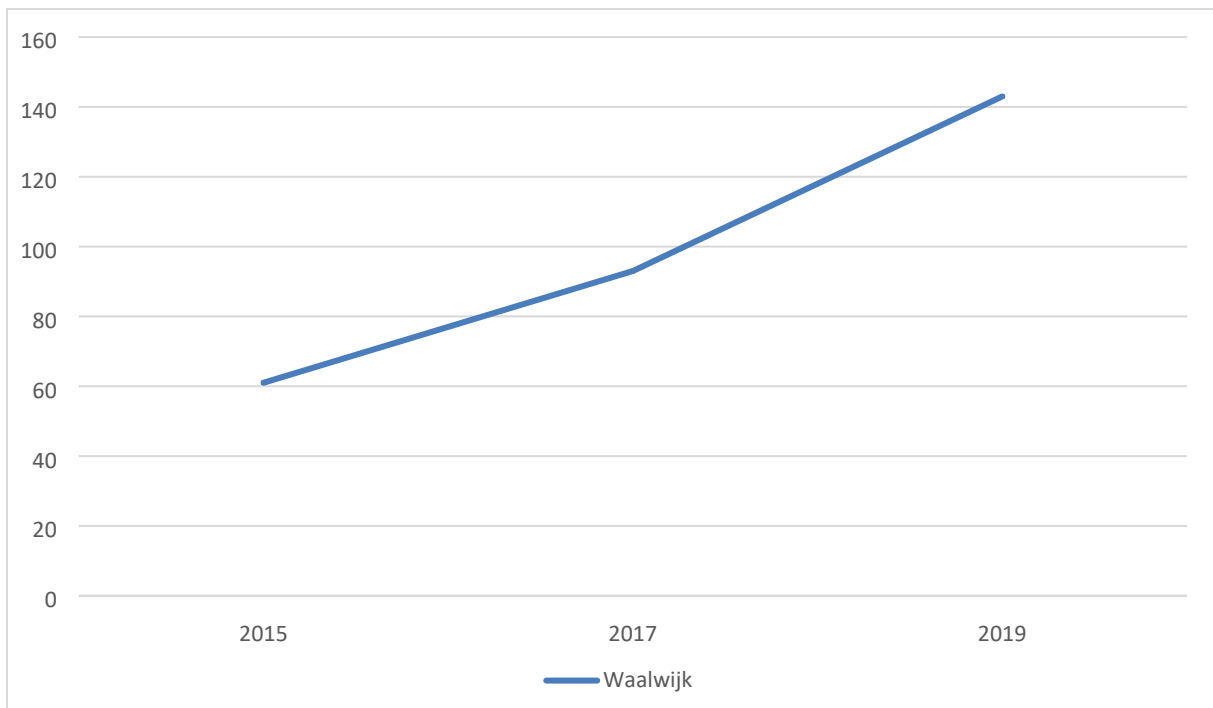

IND 9.029 | Voelt men zich veilig in Waalwijk (cijfer)

IND 9.030 | Veilig Waalwijk (nr 1. = veel criminaliteit, nr. 300 is weinig criminaliteit)

Maatregelen

B20 | 9.042 Formuleren rollen en taken van de gemeente op het gebied van cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is een relatief nieuw onderwerp voor gemeenten waarbij we moeten bepalen wat hierin onze rol/taak is. Gesprekken hierover worden momenteel met onder andere de politie gevoerd. Door Corona heeft dit proces enige vertraging opgelopen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

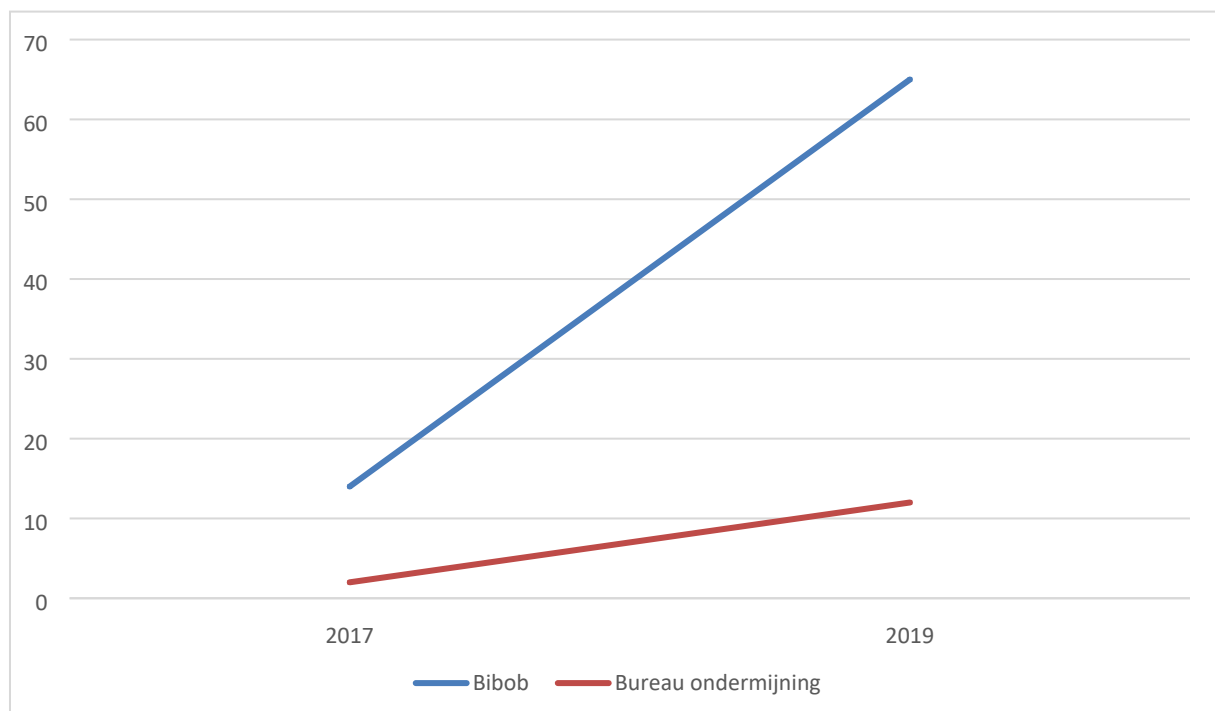
Startdatum: 27-06-2019

D.032 | 2021 barrièremodel geïmplementeerd: malafide ondernemingen en partners van de gemeente

De gemeente vindt het onwenselijk om zaken te doen met malafide partijen. Om dit te voorkomen zijn we scherp op zowel onszelf als onze samenwerkingspartners. Enkele voorbeelden zijn ons Bibob beleid en bureau ondermijning waarbij de focus ligt op het belang dat wij als overheid hechten aan het zijn van een integere en betrouwbare partij.

Indicatoren

IND 9.031 | Aantal Bibob meldingen en zaken bureau ondermijning

Maatregelen

B20 | 9.045 Leerstoel ondermijning Langstraat opzetten

We onderzoeken de mogelijkheid om samen met de gemeente Heusden en Tilburg University een leerstoel ondermijning op te zetten. Ondermijnende criminaliteit is namelijk een relatief nieuw onderwerp voor gemeenten en kent uitdagingen op inhoudelijk en organisatorisch gebied. Een leerstoel levert ons als leeromgeving veel nieuwe inzichten op en kan een bijdrage leveren aan het voorkomen of bestrijden van ondermijnende criminaliteit.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 09-07-2019

D.033 | Geen integriteit schending binnen bestuur & ambtelijke organisatie

Er wordt ingezet binnen de gemeente Waalwijk op het weerbaar maken van onze ambtenaren en bestuurders.

D.034 | Meer preventieactiviteiten op jeugd & gezin dan in 2019

De verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker. Verwarde personen hebben bijvoorbeeld zorg nodig, maar kunnen desondanks onbedoeld veel overlast in een omgeving veroorzaken waardoor zij zelf, maar ook hun omgeving onveiligheid ervaart. Ook leent het zorgdomein zich vanwege de vele en grote geldstromen erg goed voor ondermijnende criminaliteit. Er bestaat dus een inhoudelijke noodzaak tot samenwerking tussen de domeinen zorg en veiligheid. Er moet bovendien op casusniveau kunnen worden afgestemd over de juiste strategie en interventie. Privacywetgeving (en interpretaties daarvan), informatiepositie, gescheiden systemen en cultuurverschillen maken dat deze logische samenwerking niet zonder meer tot stand komt.

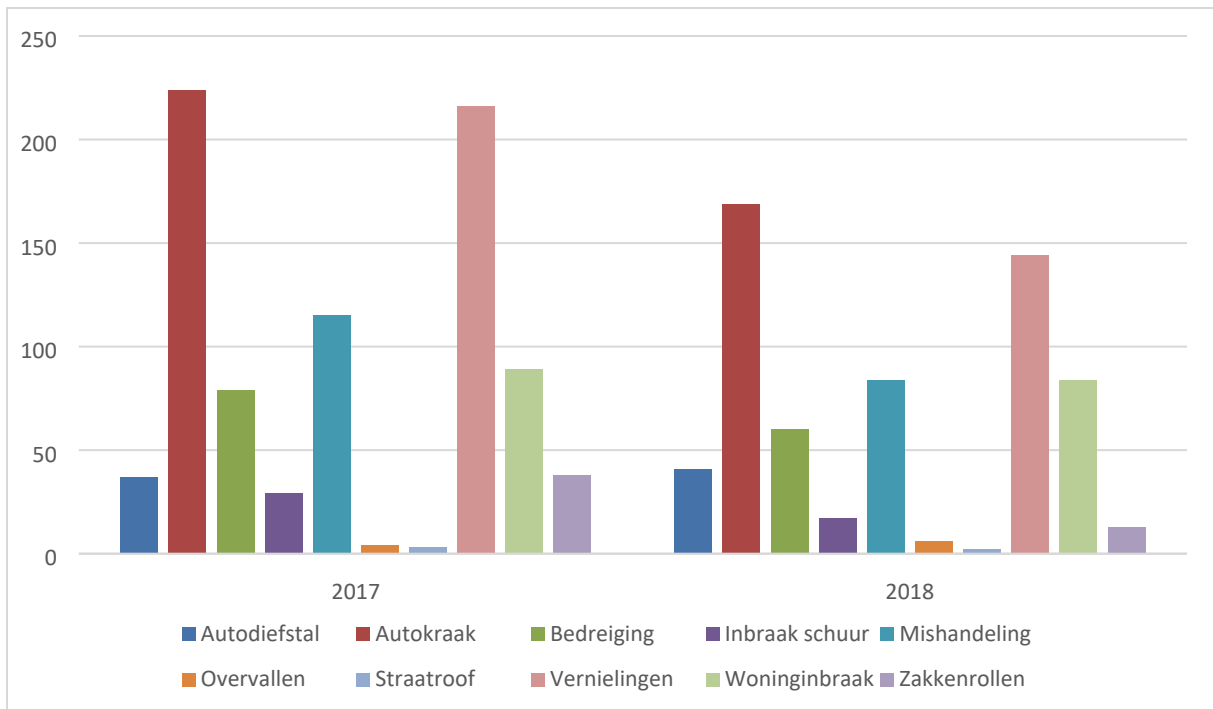
Het programma richt zich op het bewustwordingsproces dat nodig is om tot het inzicht te komen dat er een samenwerking nodig is. Daarnaast creëert het een leer- en werkomgeving om de afstand tussen beide domeinen zo klein mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan is de Leertuin Privacy waarin de basis wordt gelegd voor informatie-uitwisseling binnen de kaders van de privacywetgeving. Ook heeft het voorkomen en bestrijden van zorgfraude onze bijzondere aandacht. Door het invoeren van de app FairCare wordt een barrière opgeworpen tegen administratieve fraude in de zorg.

D.035 | Aantal High Impact Crimes liggen maximaal op het niveau van het voorgaande jaar

Indicatoren

IND 9.032 | Aantal High Impact Crimes

Bron: AD-Misdaadmeter

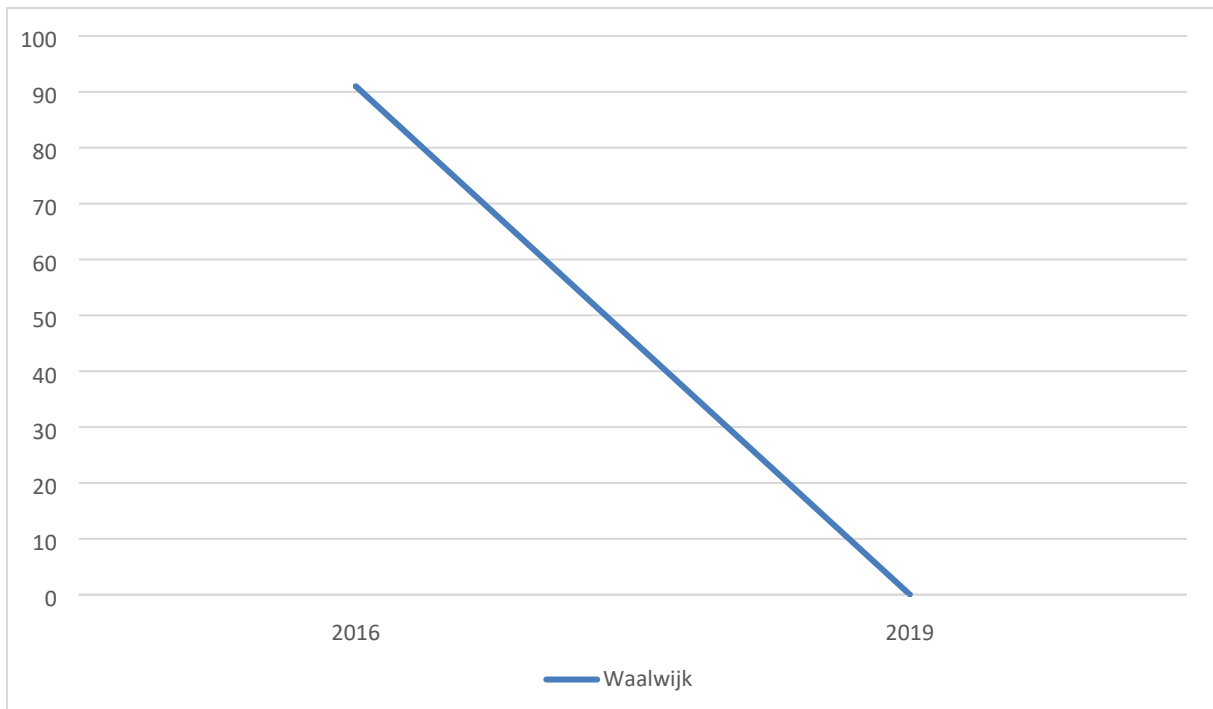
D.036 | Daling van de overlast naar 75 punten in 2021 (TELOS score)

Overlast zorgt voor ergernis bij onze inwoners. Door toezichthouders van de gemeente wordt in samenwerking met onze partners ingezet op beperking van overlast zoals parkeeroverlast, hondenpoep, burenruzies en foutparkeren.

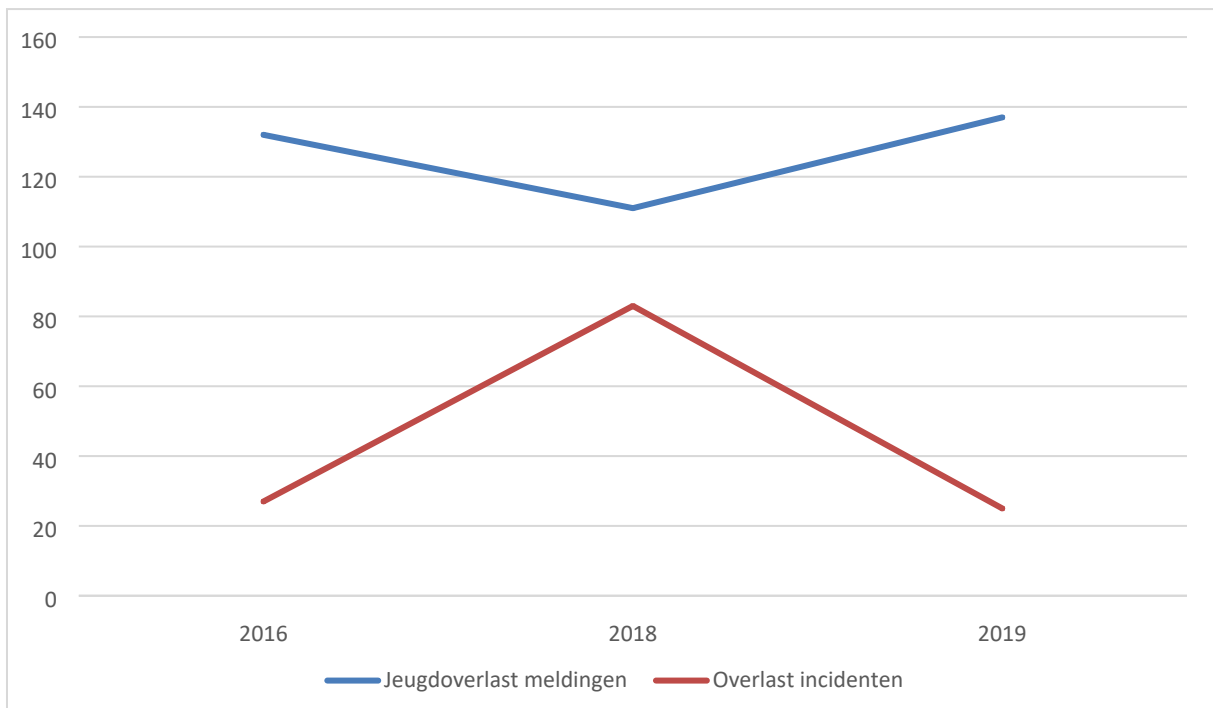
Indicatoren

IND 9.033 | Overlast

IND 9.034 | (Jeugd)overlast incidenten

Wat mag het kosten?

Voor het programma Veiligheid zijn beperkte middelen beschikbaar. Er is een ontwikkelbudget van € 75.000 plus een nog nader te bepalen gedeelte van het voor de vier programma's beschikbaar gestelde investeringsbudget voor de komende twee jaar voor concrete programma acties.

Daarnaast een werkbudget van € 90.000 voor intensivering veiligheid. De meeste acties worden derhalve gefinancierd uit de lijnbudgetten zoals aangegeven in de desbetreffende beleidsvelden.

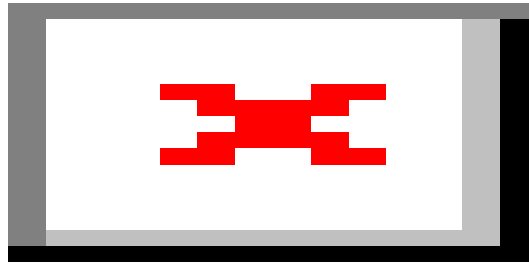
Beleidsveld 0 | Bestuur en ondersteuning

Ambitie

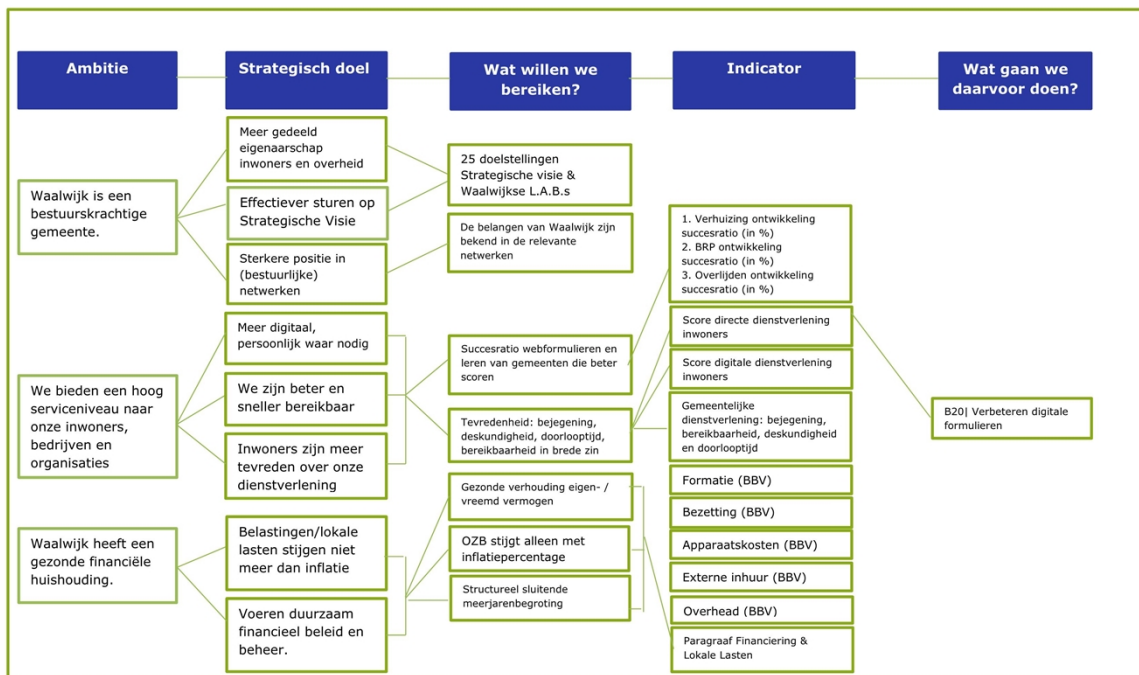
Vanuit het beleidsveld 0 Bestuur en Ondersteuning werken we aan (1) een bestuurskrachtige gemeente, (2) een hoog service niveau naar onze inwoners, bedrijven en organisaties en aan een (3) gezonde financiële huishouding waarbij de inwoner niet meer dan nodig wordt belast:

- We zijn een proactieve speler en zorgen er voor dat de Waalwijkse belangen en positie goed op de agenda staan in de regio, provincie, landelijk en internationaal.
- De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich naar een coöperatieve, compacte en servicegerichte organisatie. De ambtelijke organisatie dient in de dienstverlening deze houding uit te stralen. Hierbij is het uitgangspunt dat we digitaal werken waar het kan, en persoonlijk wanneer nodig of gewenst.
- Wij voelen de verplichting en de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat we de generaties na ons niet opzadelen met financiële problemen als gevolg van beslissingen die wij nu nemen. Wij willen tegen zo laag mogelijke kosten voor onze inwoners een efficiënt beheer van de gemeentefinanciën voeren.

Beleidsveld 0 | Bestuur en Ondersteuning

Doelstellingen

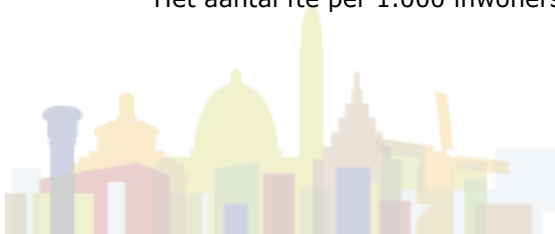
Verplichte indicatoren (BBV)

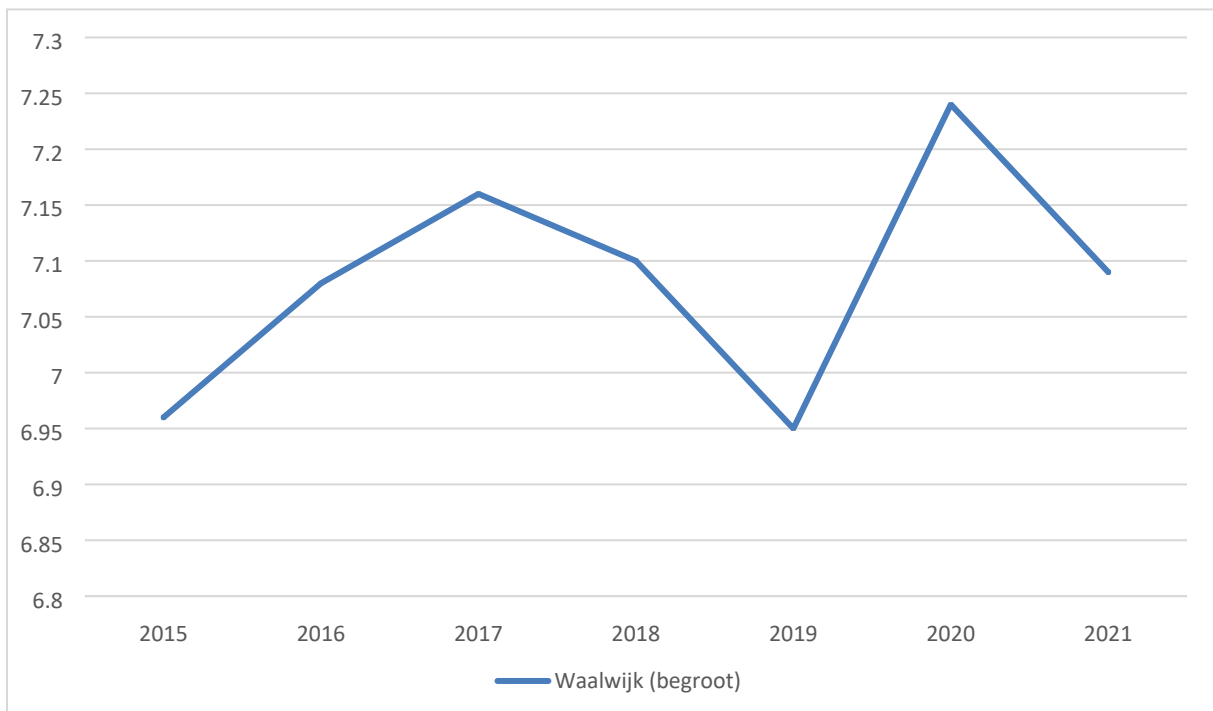
Onderstaand vindt u een overzicht van de verplicht op te nemen indicatoren (BBV):

Indicatoren

IND 0.001 | Formatie (fte per 1.000 inwoners) (BBV)

Het aantal fte per 1.000 inwoners.

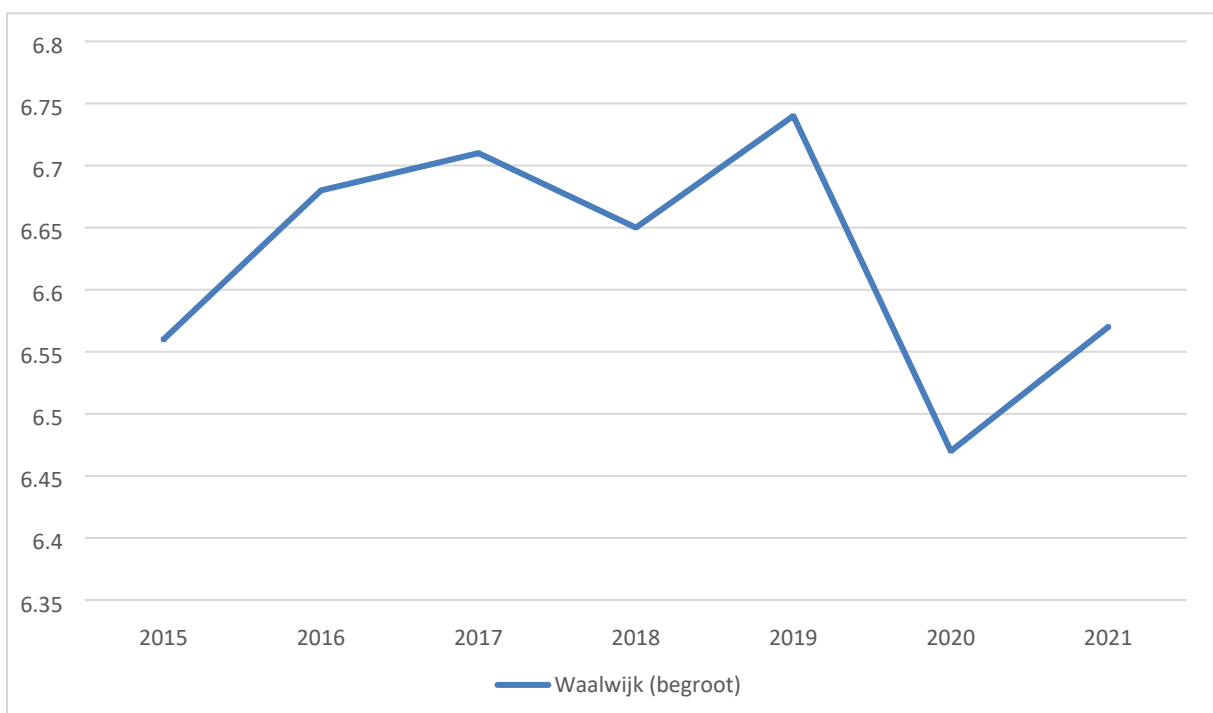

Bron: Eigen gegevens

IND 0.002 | Bezetting (fte per 1.000 inwoners) (BBV)

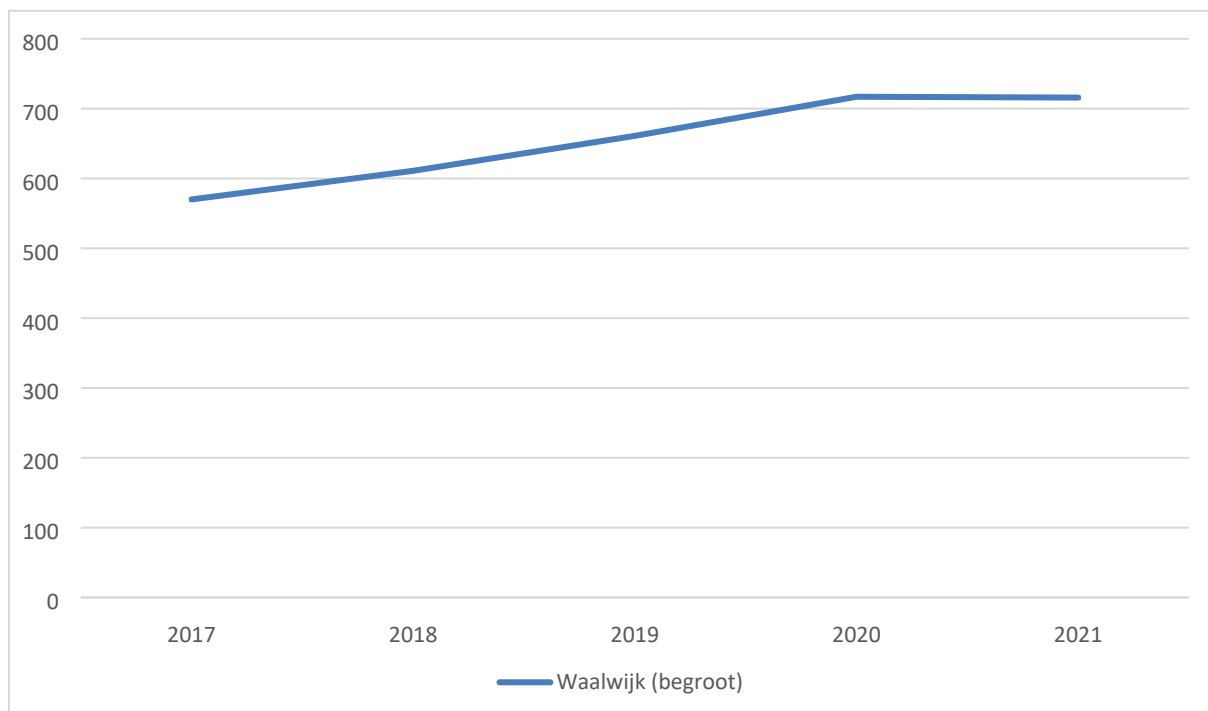
fte per 1.000 inwoners

Bron: Eigen gegevens

IND 0.003 | Apparaatskosten (per inwoner) (BBV)

per inwoner

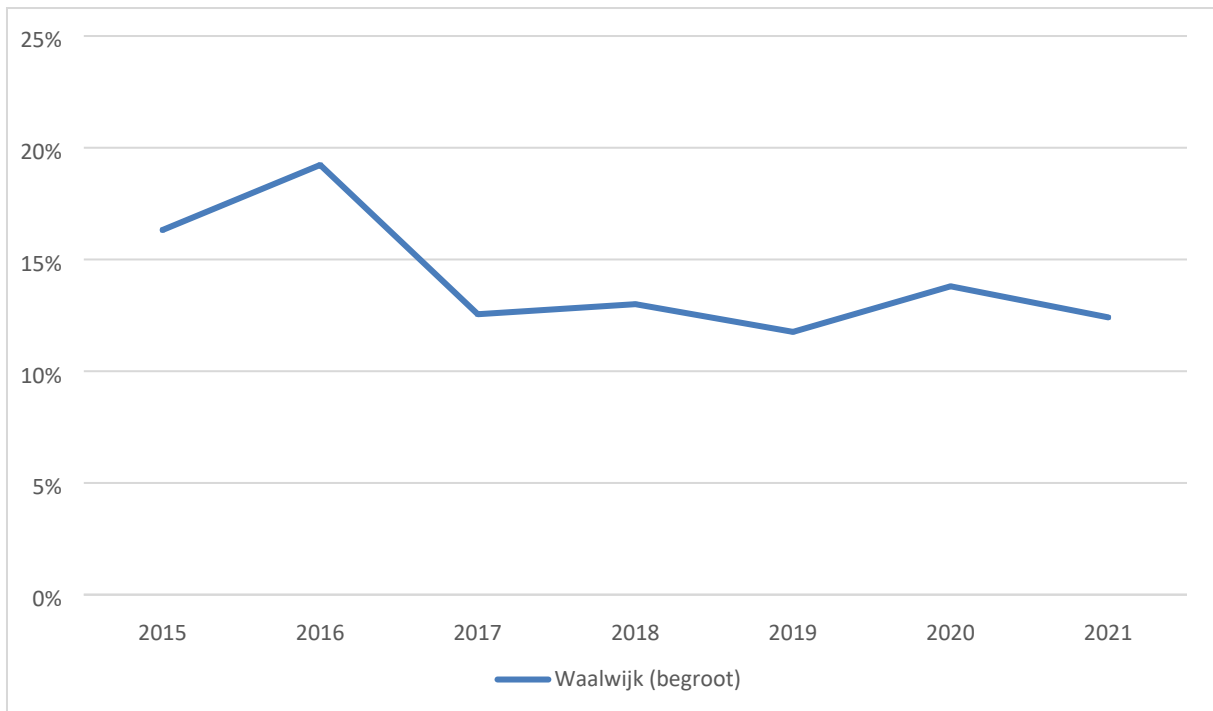

Bron: Eigen gegevens

IND 0.004 | Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (BBV)

kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen.

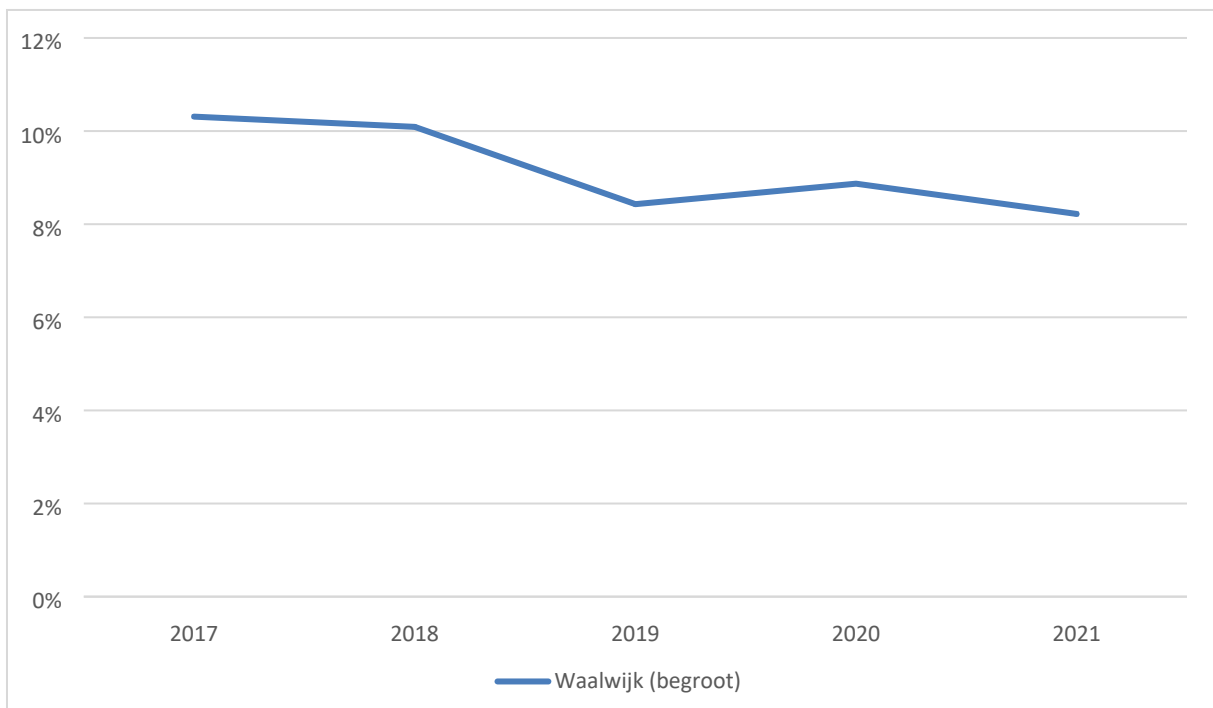

Bron: Eigen gegevens

IND 0.005 | Overhead (% van totale lasten) (BBV)

% van de totale lasten.

Bron: Eigen gegevens

Bestuur

Doelstellingen

D.037 | 25 doelstellingen Strategische visie & Waalwijkse L.A.B.s

In september 2017 is de strategische visie 'Samen werken aan de toekomst' in de raad vastgesteld. Hierin staan onze missie en de vier ambities verwoord waar aan we werken. Samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties hebben we deze visie met daarin 25 doelstellingen in de pijlers Leefklimaat, Arbeidsmarkt, Bereikbaarheid, Samenwerking en Duurzaamheid opgesteld.

De strategische visie is het kompas en inspiratie voor de ambities in het coalitieprogramma en de bestuurlijke doelstellingen in deze begroting. Waar de strategische visie is uitgewerkt in een concreet plan, (SMART) doelstelling en is voorzien van budget worden ze als doelstellingen opgenomen in deze begroting.

D.038 | De belangen van Waalwijk zijn bekend in de relevante netwerken

Daarmee zorgen we er voor dat de Waalwijkse belangen en positie goed op de bestuurlijke agenda's staan, want voor steeds meer van onze ambities is samenwerking met andere overheden nodig. Passend bij de inhoud en omvang van de taak of opdracht, zoeken we proactief de samenwerking als dit op kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid en klantgerichtheid tot betere prestaties leidt. Dit doen we bijvoorbeeld via netwerken als de Langstraat, Regio Hart van Brabant, Midsized Brabant, M50 (voorheen het Platform Middelgrote Gemeenten), VNG en onze partnerstad Unna.

Publiekszaken

Doelstellingen

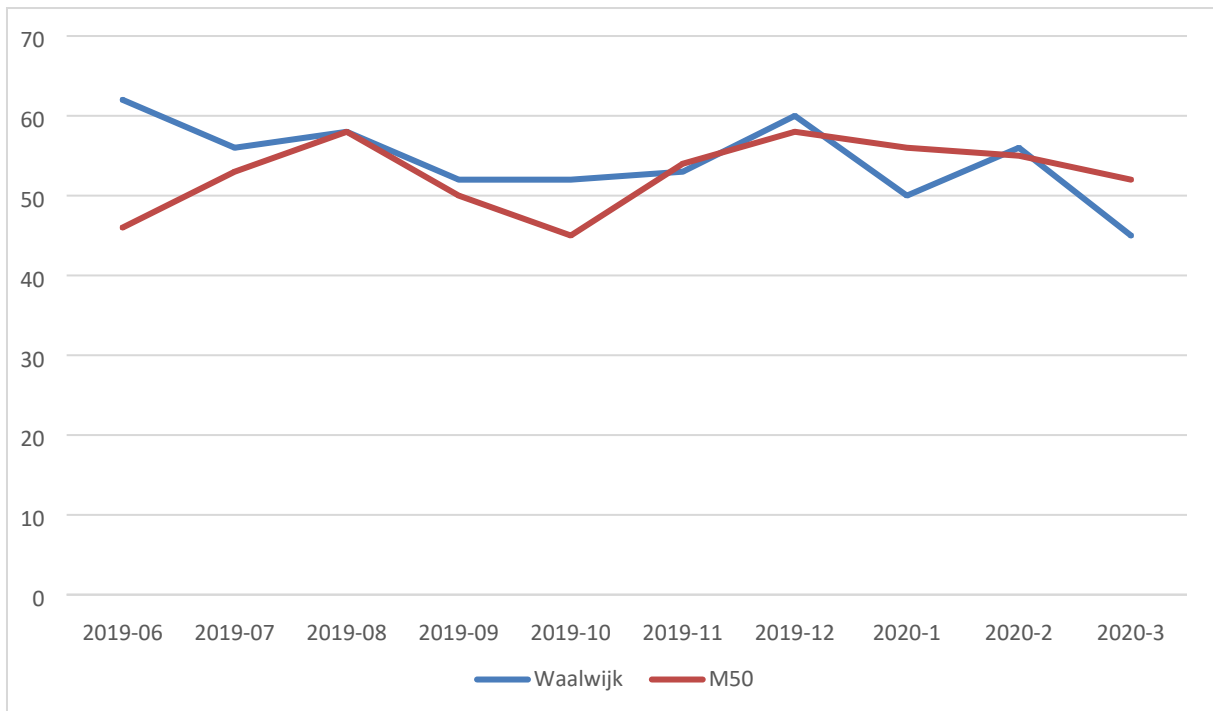
D.039 Succesratio webformulieren en leren van gemeenten die beter scoren

We meten de succesratio van verschillende webformulieren en leren van gemeenten die beter scoren. Het persoonlijk contact is geborgd door ook voor onze klanten telefonisch en aan verschillende balies beschikbaar te zijn.

Indicatoren

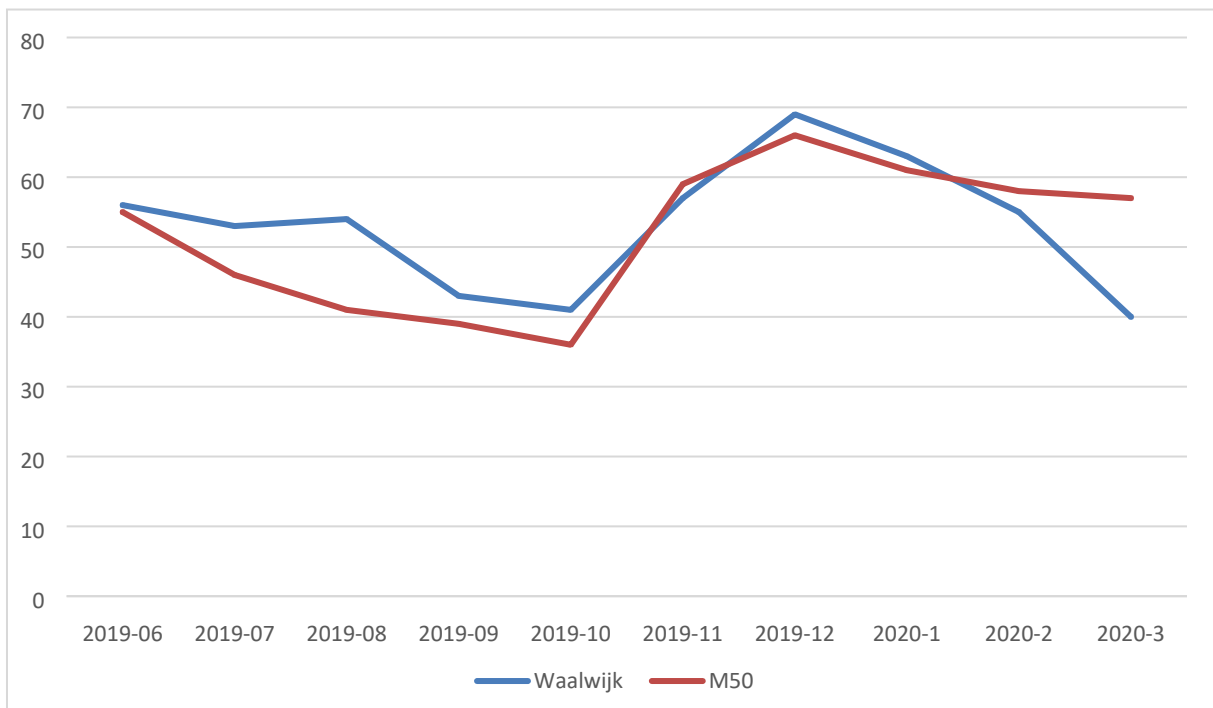
IND 0.006 | Verhuizing ontwikkeling succesratio (in %)

Bron: WSJG

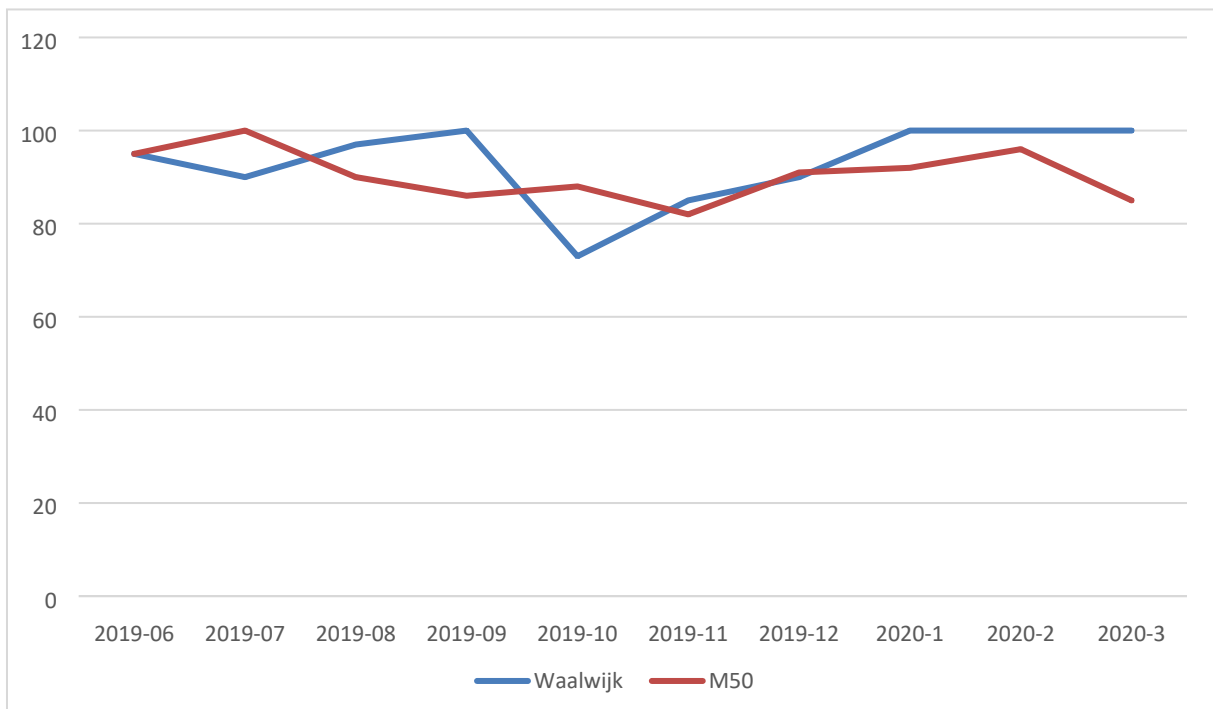
IND 0.007 | BRP ontwikkeling succesratio (in %)

Bron: WSJG

IND 0.008 | Overlijden ontwikkeling succesratio (in %)

Bron: WSJG

Maatregelen

B20 | 0.014 Verbeteren digitale formulieren

Webformulieren zijn vaak de start van de digitale dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers. Het is daarom interessant om te weten hoe onze webformulieren presteren. Wat is de effectiviteit? Dit is te meten door het aantal online aanvragen dat in een bepaalde periode is gestart af te zetten tegen het aantal online aanvragen dat in dezelfde periode is voltooid. We meten de succesratio van de webformulieren voor het aanvragen van een Uittreksel BRP, het doorgeven van een verhuizing, aangifte van Overlijden, Melding Openbare Ruimte, Aanvraag evenementenvergunning en Aanvraag Parkeervergunning en leren van andere gemeenten die een hogere score hebben.

Voor de huidige stand van zaken zie effectindicatoren Verhuizingen, BRP, Overlijden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 11-06-2019

D.040 Tevredenheid: bejegening, deskundigheid, doorlooptijd, bereikbaarheid in brede zin

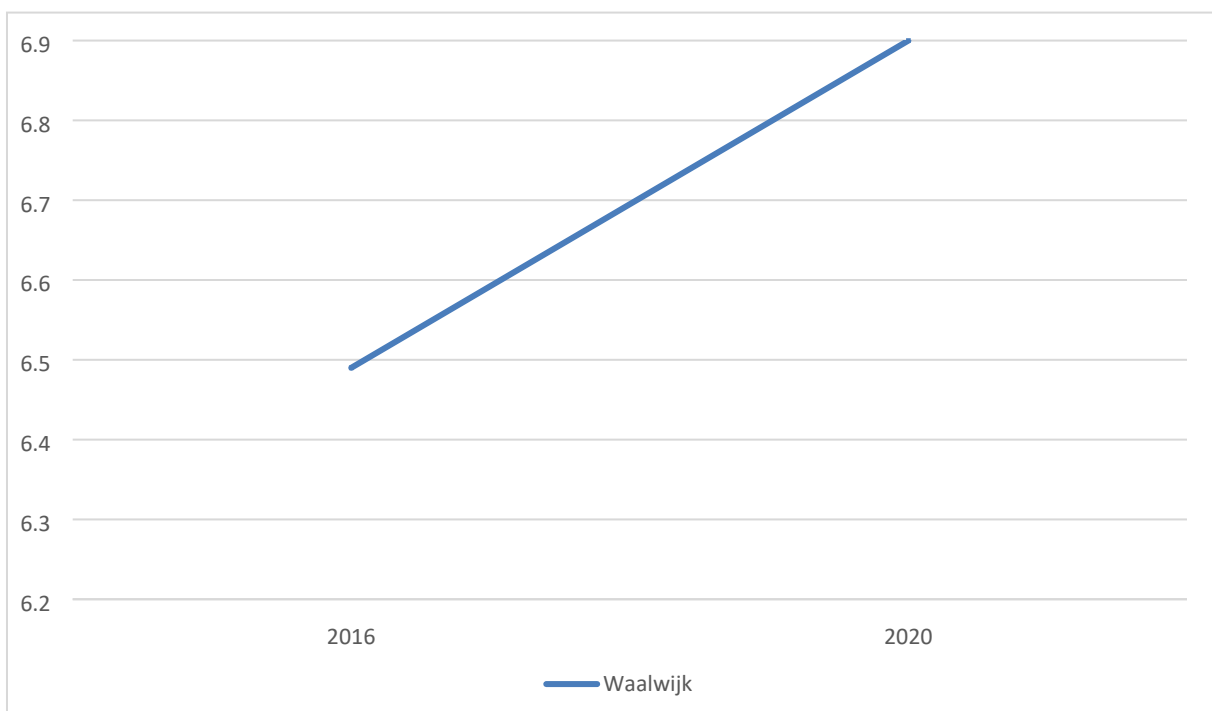
Inwoners, bedrijven en organisaties mogen uitgaan van deskundige medewerkers, die hun best doen om zo snel mogelijk de gestelde vraag beantwoorden. Als we in onze dienstverlening een stapje extra kunnen doen moeten we dit niet nalaten.

Indicatoren

IND 0.009 | Digitale dienstverlening inwoners (score 0-10)

Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners / burgers geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente. De score is afkomstig uit het klantbelevingsonderzoek Burgerpeiling (BP) en de meting geeft zicht op de tevredenheid / waardering ten aanzien van de digitalisering van de dienstverlening / het digitaal aanbod. In de Burgerpeiling (kto) is o.a. aandacht voor hostmanship, het contactkanaal balie, telefoon / telefonie en post / schriftelijk en de online kanalen website, e-mail en social media.

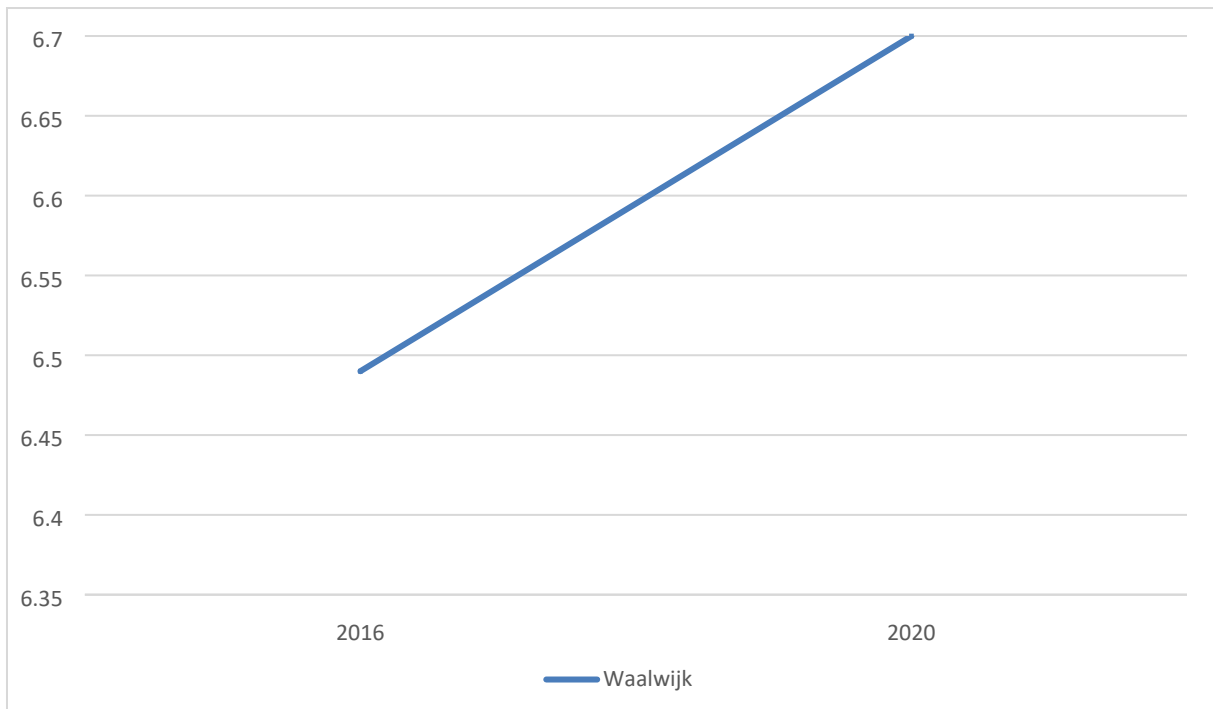

Bron: Burgerpeiling

IND 0.010 | Directe dienstverlening inwoners (score 0-10)

Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.

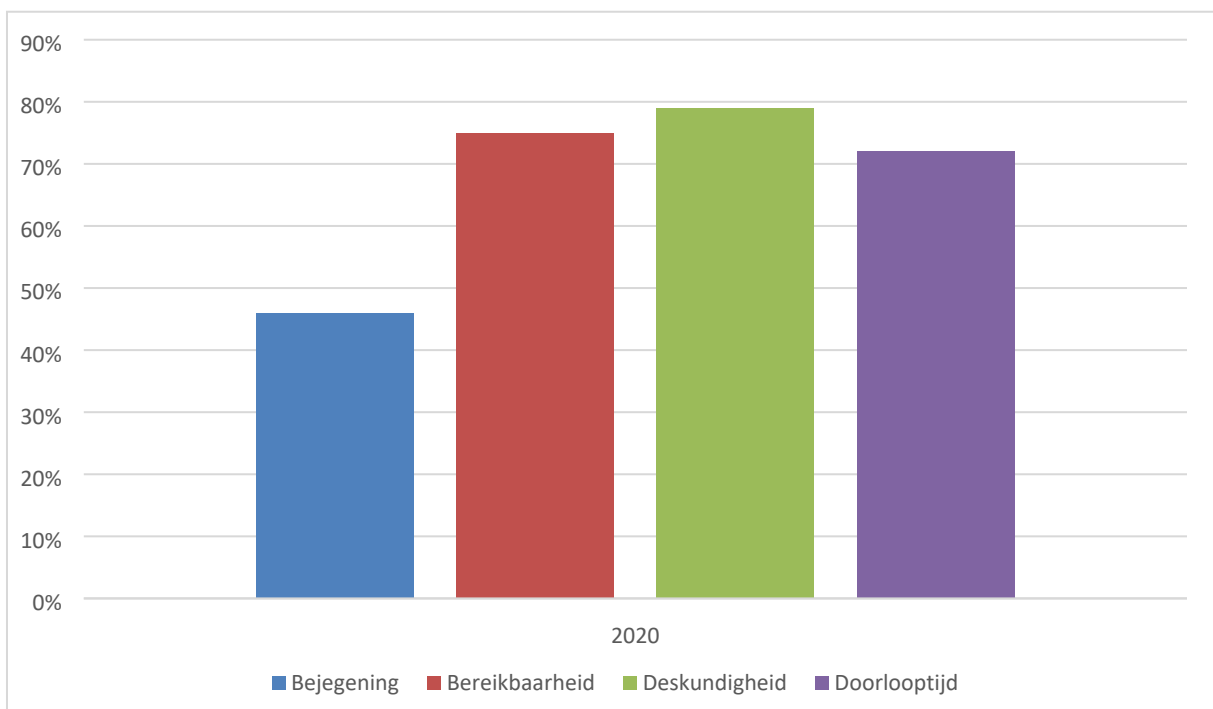

Bron: Burgerpeiling

IND 0.011 | Gemeentelijke dienstverlening

Score percentage (%) hoeveelheid inwoners tevreden zijn met de gemeentelijke dienstverlening op de gebieden: bejegening, deskundigheid, doorlooptijd en bereikbaarheid

Bron: Burgerpeiling

Financiën

Doelstellingen

D.041 Gezonde verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen

Voor een nadere uitleg omtrent het eigen vermogen/vreemd vermogen en de weerstandsratio wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

D.042 OZB stijgt enkel met inflatiepercentage

Voor het onderwerp belastingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

D.043 Structureel sluitende meerjarenbegroting

De nu voorliggende (beleidsarme) Programmabegroting 2021 is nog niet sluitend. Zoals in de inleiding van deze begroting al is aangegeven, volgt er nog een Actualisering van de begroting. In de Actualisering worden opties opgenomen om tot een reële en structureel sluitende meerjaren begroting 2021-2024 te komen. Deze Actualisering zal samen met de Programmabegroting 2021 deel uit maken van de besluitvorming door de raad, die voorzien is op 12 november 2020.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	19.370	17.321	19.496
Baten	-88.643	-89.945	-93.203
Saldo van lasten en baten	-69.272	-72.624	-73.706
Onttrekkingen	-14.497	-5.494	-598
Stortingen	18.534	4.298	3
Mutaties reserves	4.037	-1.196	-594
Saldo na mutaties reserves	-65.236	-73.820	-74.301

Belangrijkste kaders

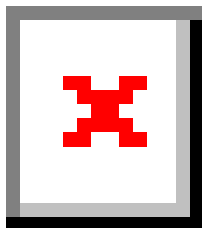
Strategische visie 'Samen werken aan de toekomst'

Coalitieakkoord 'Samen duurzaam vooruit''

Dienstverleningsvisie Vanzelfsprekend dienstbaar (2016)

Nota reserves en voorzieningen

Verbonden partijen

Streekarchief Langstraat Heusden Altena

ROM/Hart van Brabant

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)

Intergas N.V.

Enexis Holding N.V.

Vordering op Enexis Holding N.V.

CBL Vennootschap B.V.

Verkoop Vennootschap B.V.

Publiek Belang elektriciteits productie B.V.

Claim Staat Vennootschap Amsterdam B.V.

Brabant Water N.V.

Beleidsveld 1 | Veiligheid

Ambitie

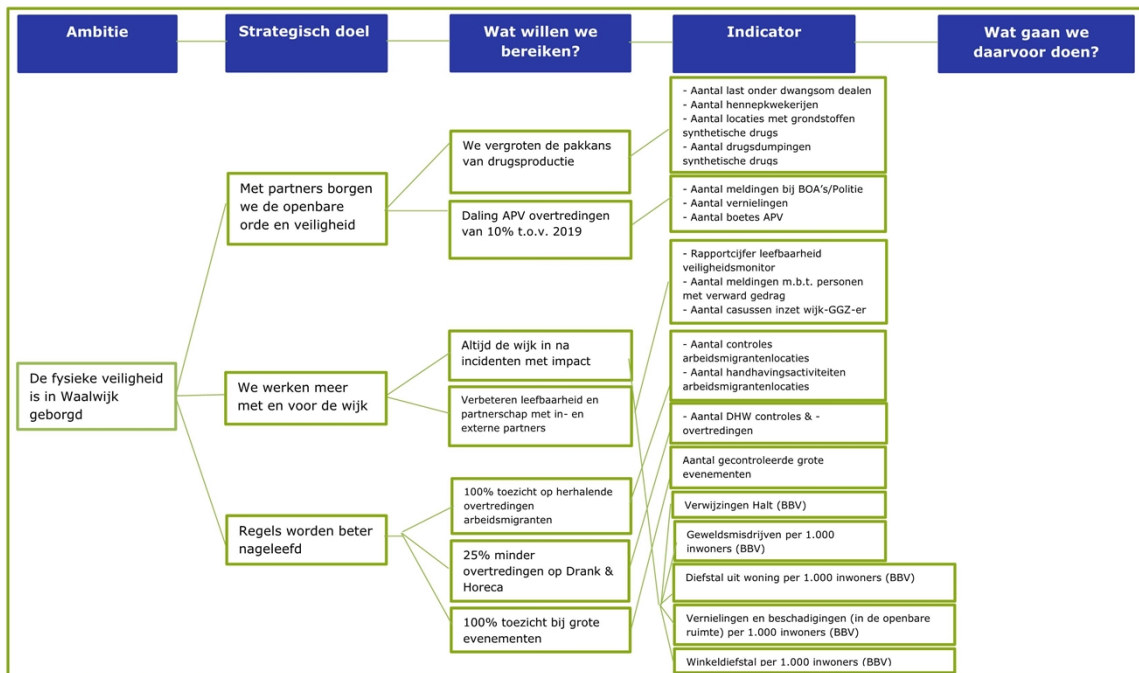
Het hebben van een gevoel van veiligheid is van groot belang. De gemeente Waalwijk wil voor iedereen die binnen de gemeente verblijft een zo veilig mogelijke omgeving creëren. Met preventief beleid waar het kan, met repressief optreden waar het moet. Waar nodig worden grenzen helder gesteld.

Wij vinden het noodzakelijk om veiligheidsbeleid in samenhang vorm te geven. Veiligheidsbeleid heeft zich ontwikkeld van een reeks reacties op incidenten tot een brede en meer samenhangende aanpak. De traditionele verantwoordelijkheid van de burgemeester voor de openbare orde is aangevuld en ingebed in een veel breder vormgegeven veiligheidsbeleid, waar bijvoorbeeld ook onderwijs en zorg als beleidsterreinen bij betrokken zijn en waar het Openbaar Ministerie en de politie belangrijke veiligheidspartners van de gemeente zijn. In dat opzicht is het niet alleen het domein van de burgemeester maar gaat veiligheid het hele college aan.

De noodzaak het beleid in samenhang en in samenwerking met anderen vorm te geven, wordt niet kleiner. Kanttekening daarbij is wel dat absolute veiligheid niet gegarandeerd kan worden, dus dat we deels risico's moeten aanvaarden.

Beleidsveld 1 | Veiligheid

Doelstellingen

Verplichte indicatoren (BBV)

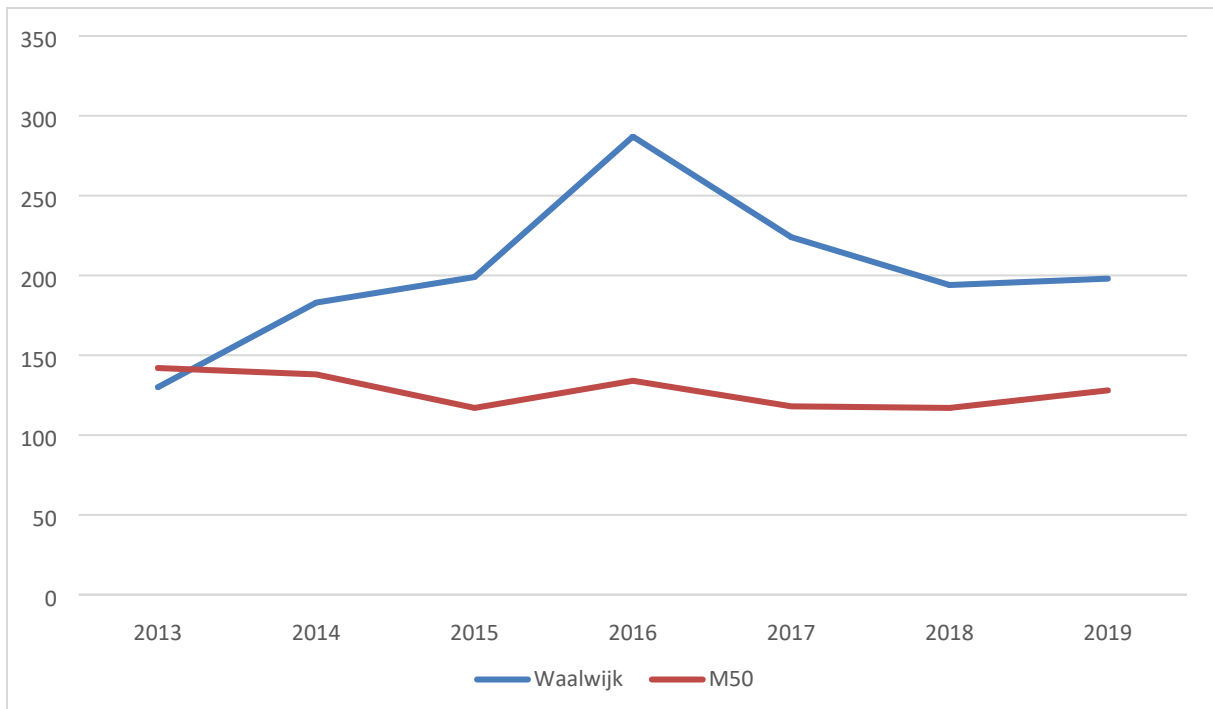
Onderstaand vindt u een overzicht van de verplicht op te nemen indicatoren (BBV):

Indicatoren

IND 1.001 | Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 inw 12-17jr) (BBV)

Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

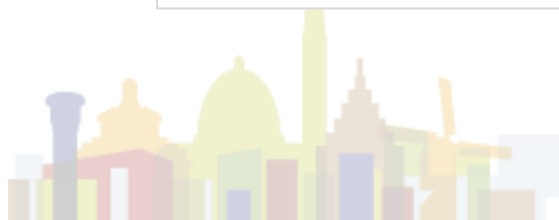
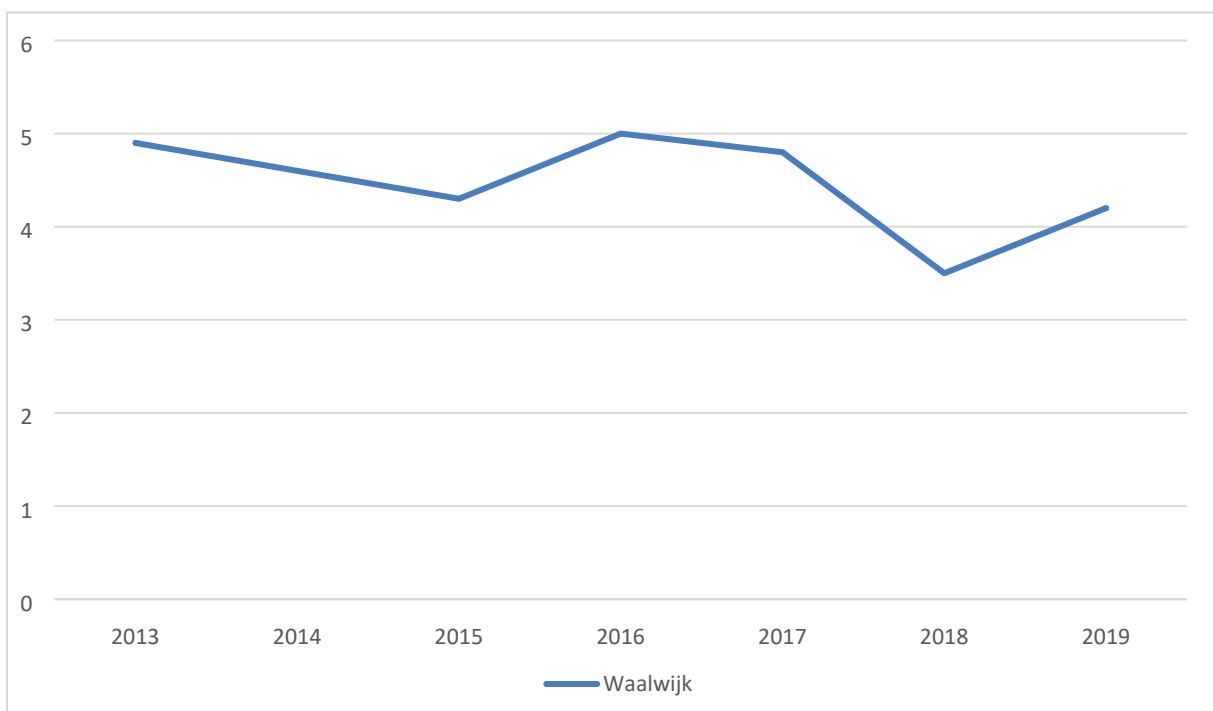

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.002 | Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (BBV)

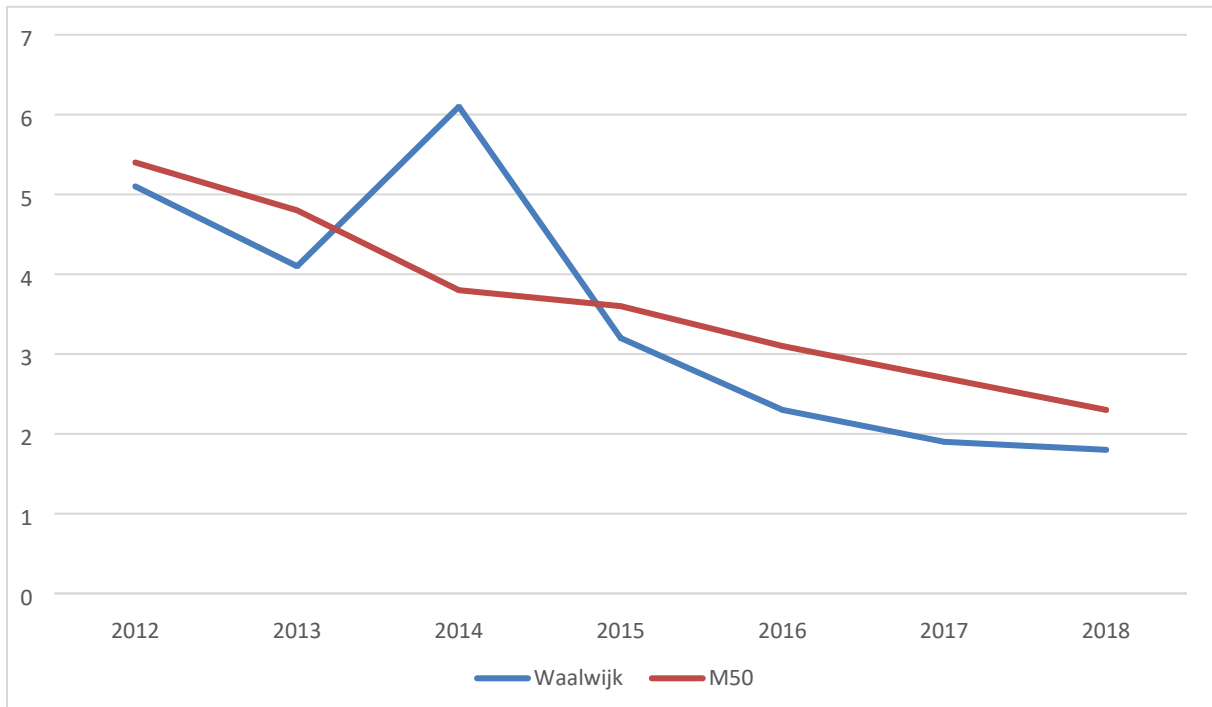
Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.003 | Diefstal uit woning per 1.000 inwoners (BBV)

Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

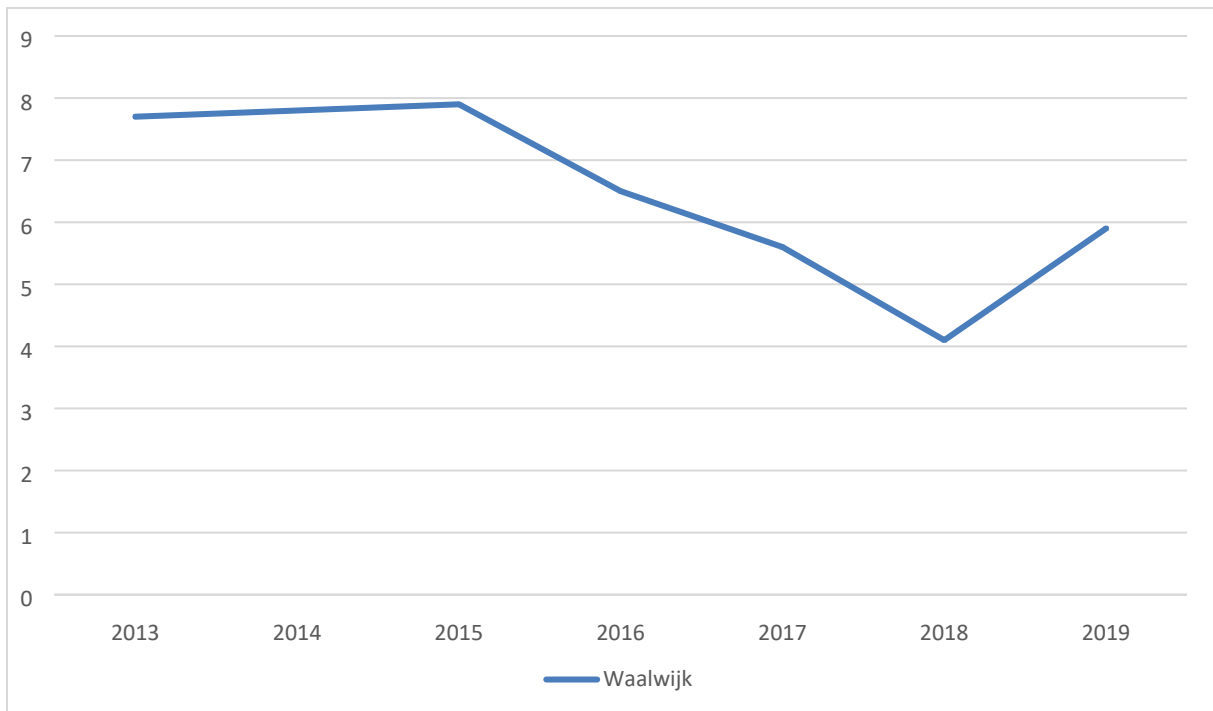

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.004 | Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (BBV)

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

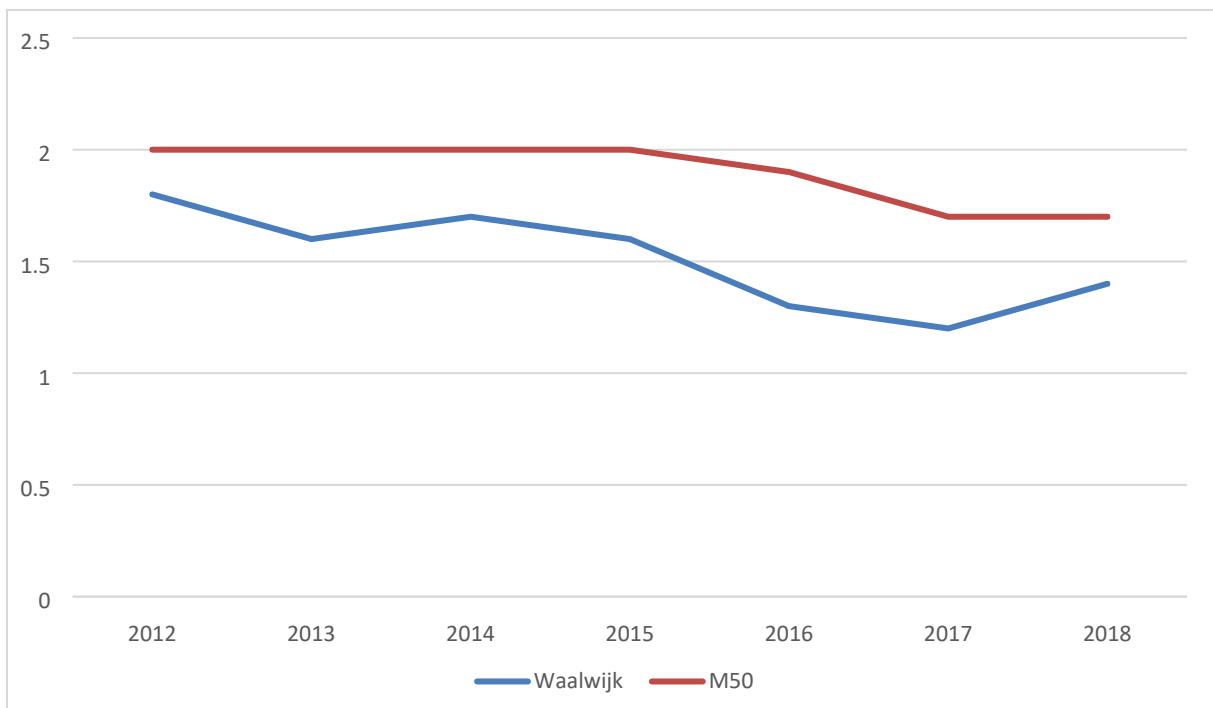

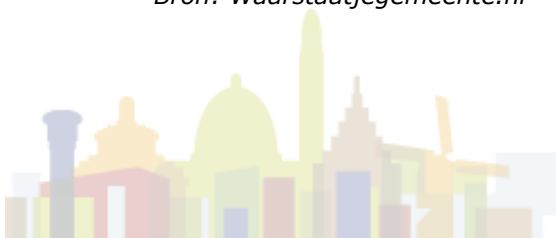
Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 1.005 | Winkeldiefstal per 1.000 inwoners (BBV)

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Integrale Veiligheid

Integrale veiligheid

In het integraal veiligheidsbeleidsplan 2019-2022 staat weergegeven voor welke opgaven we staan. Nadere toelichting hierop vindt u onder het programma Veiligheid.

Fysieke veiligheid

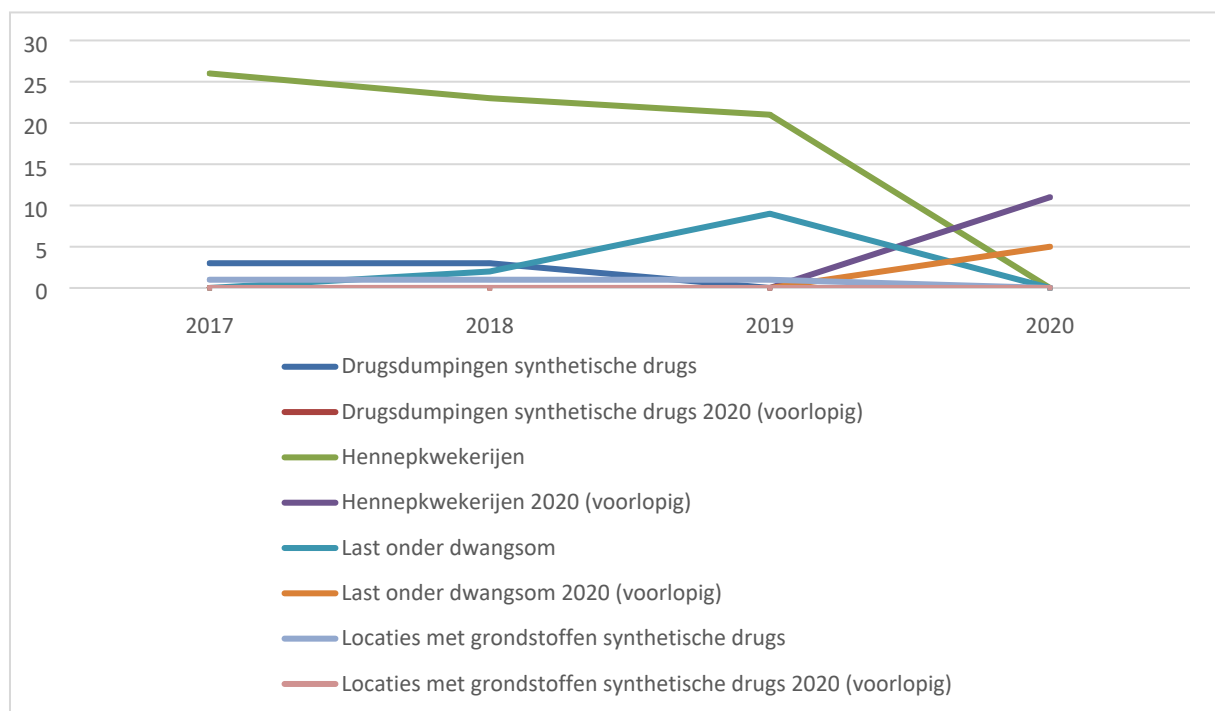
Doelstellingen

D.044 | We vergroten de pakkans van drugproductie

De risico's bij de productie van drugs zijn groot. Landelijk zijn er tal van voorbeelden waarbij er zaken misgaan in drugslabs of waarbij brand uitbreekt in een hennepkwekerij. Drugproductie vindt vaak plaats in criminele samenwerkingsverbanden en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie. Reden genoeg om tot doel te hebben om de pakkans hiervan te willen vergroten om deze vorm van criminaliteit tegen te gaan.

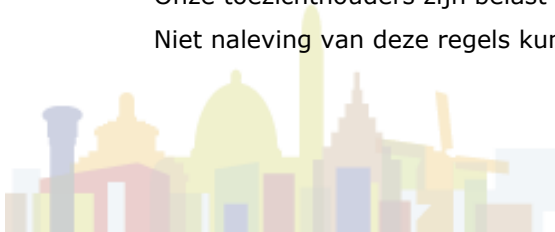
Indicatoren

IND 1.006 | Aantal drugsdumpingen, locaties met grondstoffen synthetische drugs, hennepkwekerijen en last onder dwangsom deelen

D.045 | Daling APV overtredingen van 10% t.o.v. 2019

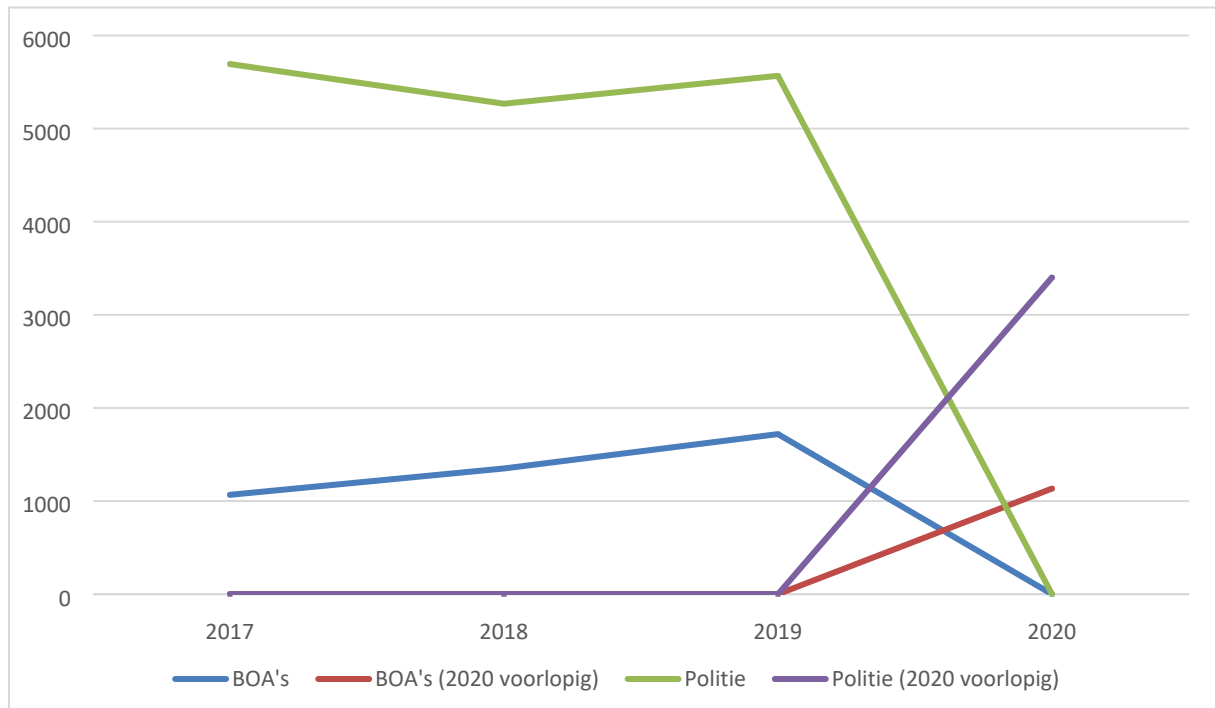
Onze toezichthouders zijn belast met controle op naleving van hetgeen in de APV is vastgelegd. Niet naleving van deze regels kunnen zorgen voor ongewenste effecten zoals verloedering,

onveilige situaties of kleine ergernissen. Het streven is uiteraard om er voor te zorgen dat de regels uit de APV zo min mogelijk worden overtreden.

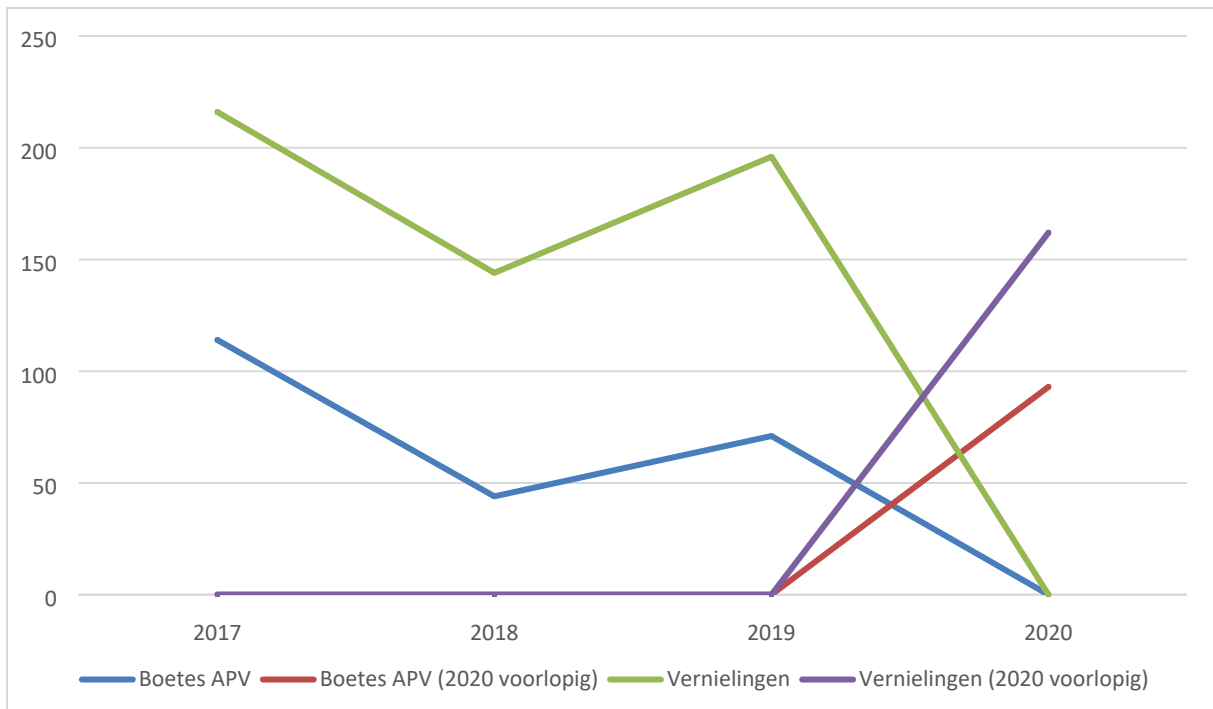
Indicatoren

IND 1.007 | Aantal meldingen bij BOA's / Politie

IND 1.008 | Aantal vernielingen en -boetes APV

D.046 | Altijd de wijk in na incidenten met impact

Incidenten, in welke vorm dan ook, kunnen impact hebben in wijken. Om de omvang van deze impact in te schatten, vinden we het belangrijk om na incidenten de wijk in te gaan en het gesprek aan te gaan. Op die manier kan een inschatting gemaakt worden van hetgeen er nodig is.

Denk hierbij aan een grote brand, of groot incident waarbij de openbare orde en veiligheid(sgevoel) ernstig is aangetast en waarbij maatregelen nodig zijn om dit veiligheidsgevoel terug te laten keren.

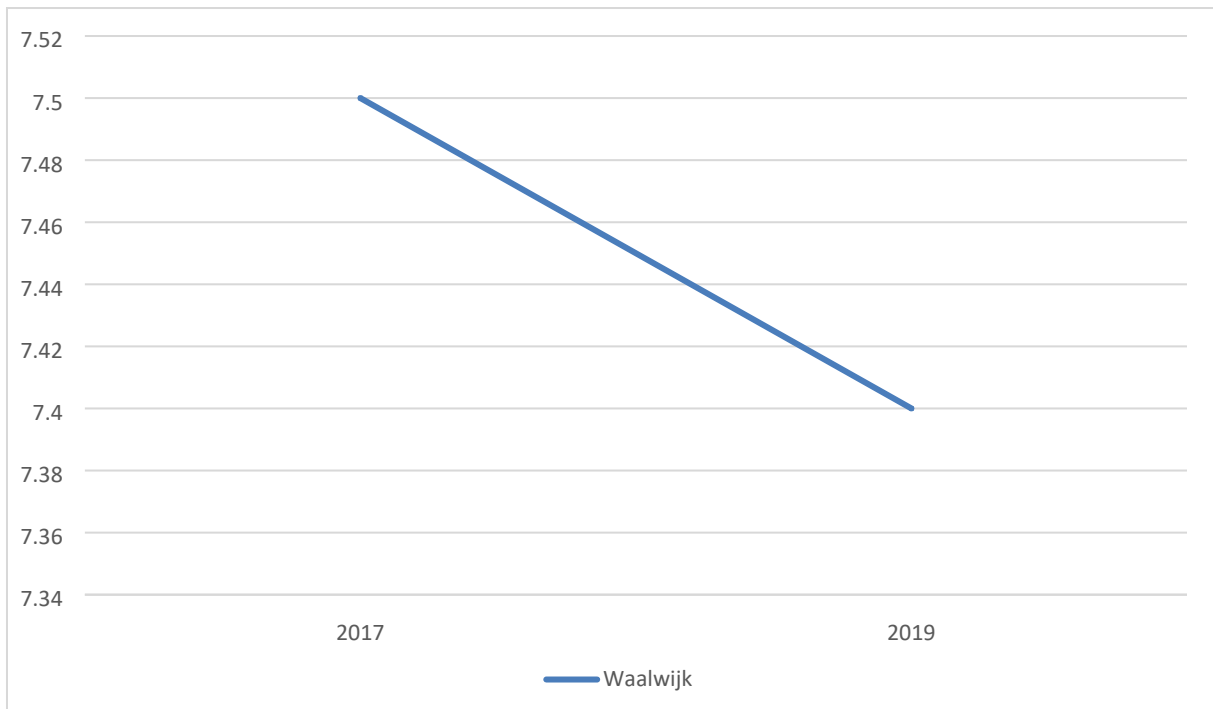
D.047 | Verbeteren leefbaarheid en partnerschap met in- en externe partners

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om er samen met partners voor te zorgen dat het in Waalwijk prettig en veilig vertoeven is. Om hier invulling aan te geven werken we intensief samen met zowel onze partners als onze inwoners, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid.

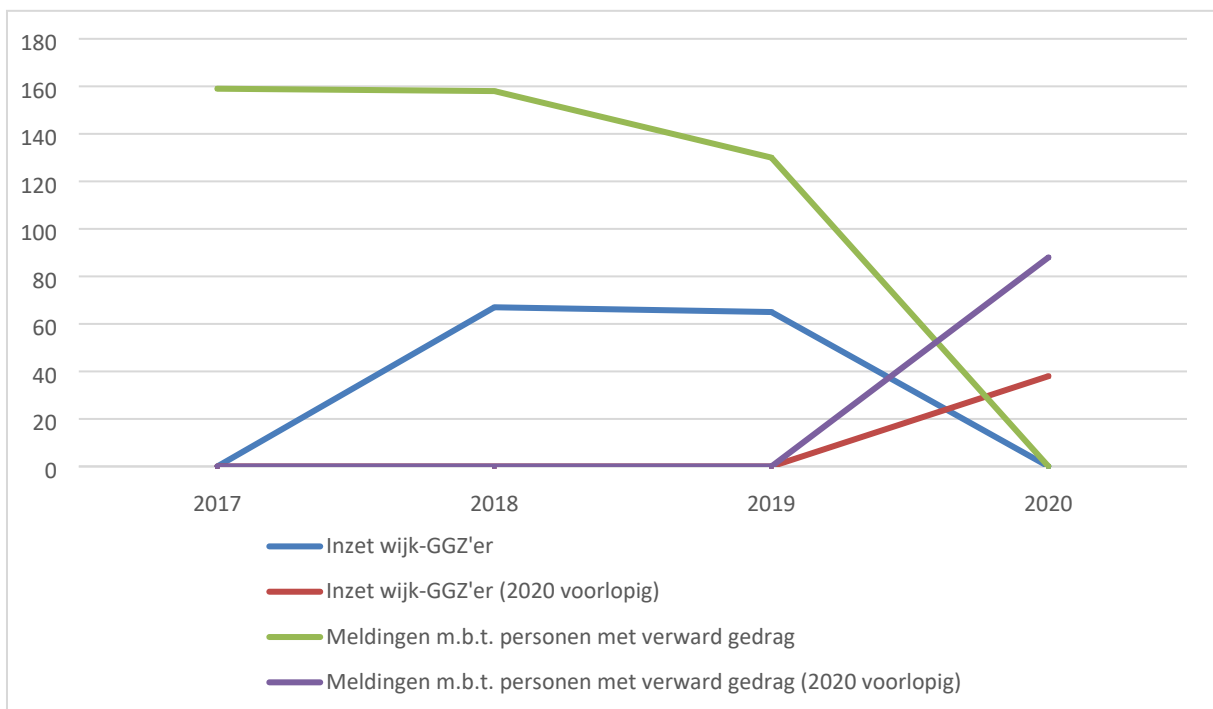
Indicatoren

IND 1.009 | Rapportcijfer veiligheidsmonitor leefbaarheid

IND 1.010 | Aantal casussen inzet wijk-GGZ'er en meldingen m.b.t. personen met verward gedrag

D.048 | 100% toezicht op herhalende overtredingen arbeidsmigranten

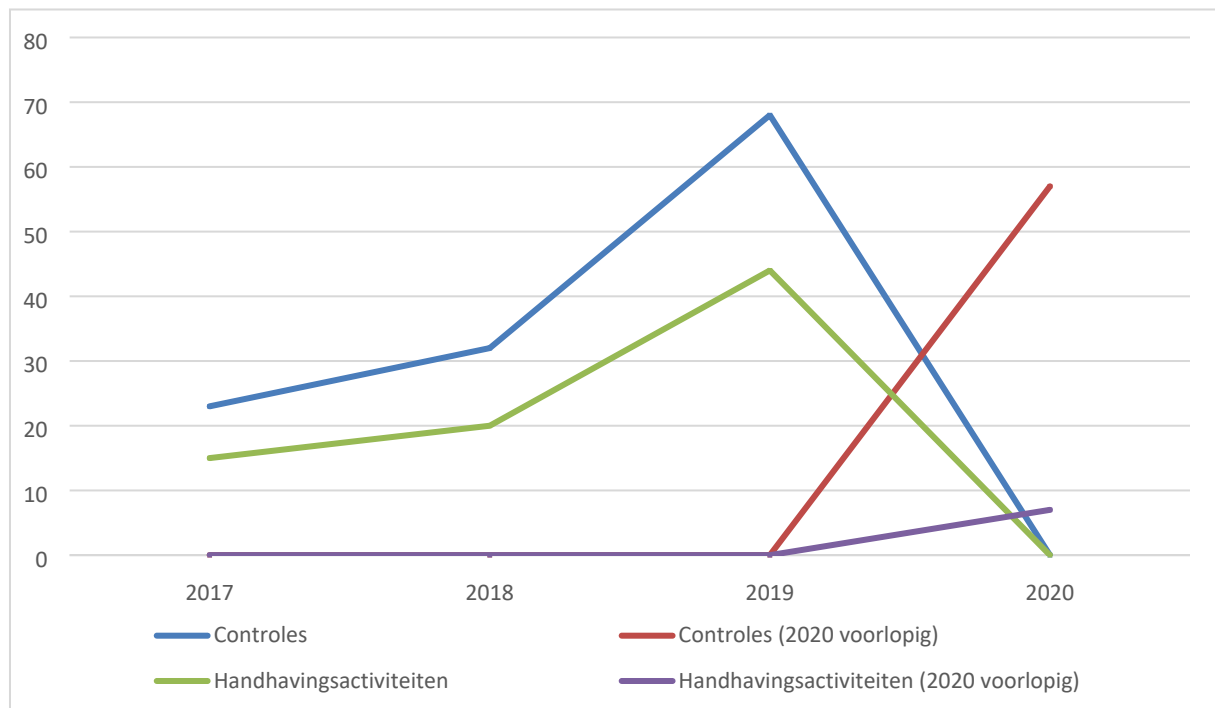
Veilige huisvesting voor onze arbeidsmigranten vinden we belangrijk. Daarom wordt veel ingezet op controle van de diverse huisvestingsvormen in onze gemeente. Er wordt onder andere gecontroleerd op brandveiligheid, constructieve veiligheid en een veilige woonsituatie. De regels

hiertoe zijn onder andere vastgelegd in de beleidsregels huisvesting arbeidsmigranten (2019) en het bouwbesluit. Bij overtredingen wordt handhavend opgetreden door onze toezichthouders.

Indicatoren

IND 1.011 | Aantal controles- en handhavingsactiviteiten arbeidsmigranten

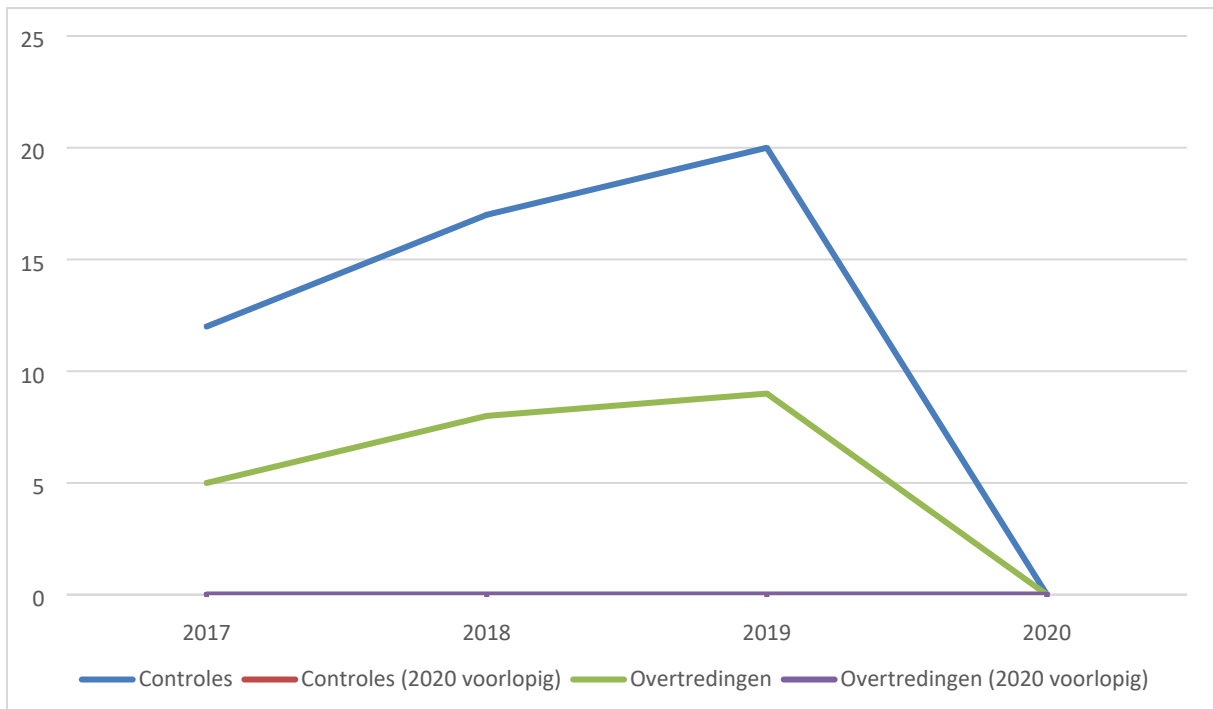
D.049 | 25% minder overtredingen op Drank & Horeca

De drank- en horecawet stelt regels ten aanzien van het veilig schenken van alcohol. De gemeente ziet toe op de naleving van deze regels. Het streven is uiteraard om zo min mogelijk overtredingen te laten plaatsvinden, omdat we het verantwoord schenken van alcohol en het veilig en verantwoord uitbaten van een horecazaak belangrijk vinden.

Indicatoren

IND 1.012 | Aantal DHW-controles en DHW-overtredingen

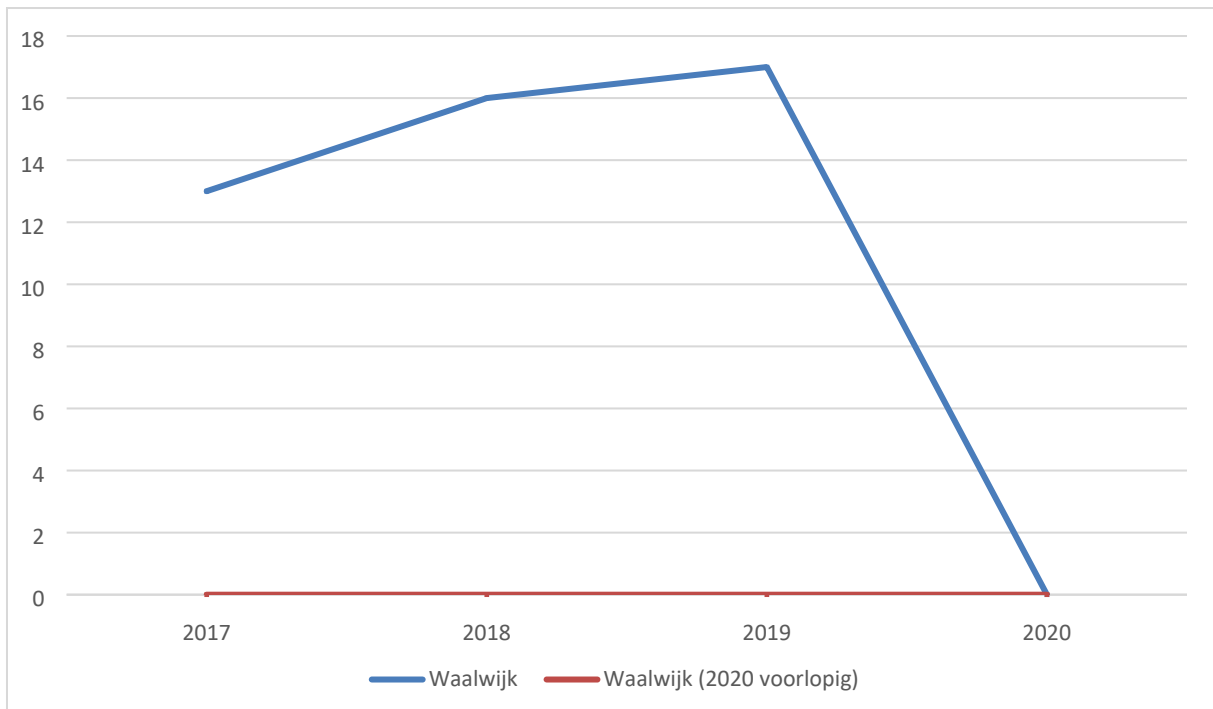
D.050 | 100% toezicht bij grote evenementen

Het is belangrijk dat grote evenementen veilig plaatsvinden. Organisatoren dienen zich te houden aan eisen die in de vergunning staan vastgelegd. Bij grote evenementen wordt, gelet op de risico's, altijd gecontroleerd of men zich houdt aan de belangrijkste eisen uit de vergunning.

Indicatoren

IND 1.013 | Aantal gecontroleerde grote evenementen

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	5.167	4.904	5.082
Baten	-42	-24	-24
Saldo van lasten en baten	5.125	4.880	5.058
Ottrekkingen	-290	-150	-25
Saldo na mutaties reserves	4.834	4.730	5.033

Belangrijkste kaders

Regionaal Beleidsplan Politie-eenheid Zeeland-West-Brabant 2019-2022 (Nationale politie)

Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 (gemeente Waalwijk)

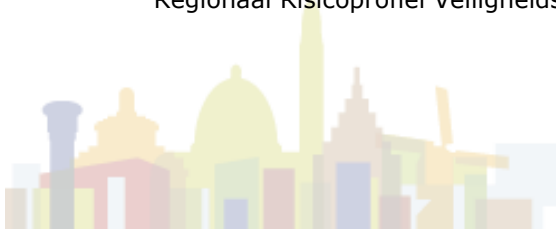
Damoclesbeleid 2019

Wet op de Veiligheidsregio's

Besluit Risico's en zware ongevallen (BRZO)

Beleidsplan 2019-2023 'Samen werken aan veiligheid en veerkracht' Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, bestaande uit:

- Brandrisicoprofiel 2019-2023;
- Dekkings- en spreidingsplan 2019-2023;
- Multidisciplinair Opleidings-, Trainings-, en Oefenplan (MOTO-plan) 2019-2023.

Visie op Omgevingsbeleid in de gemeente Waalwijk

Jaarplan Handhaving 2019

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Midden- en West Brabant (VRMWB)

Beleidsveld 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

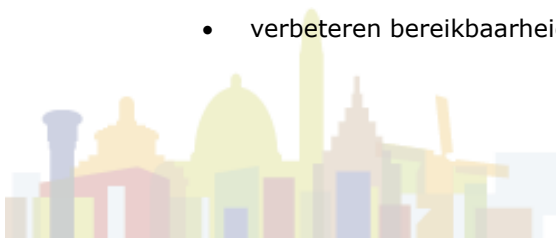
Ambitie

Bereikbaarheid, overall makkelijk kunnen komen, is één van de urgenties & potenties van Waalwijk uit onze strategische visie. Uit de digitale enquêtes en de gesprekken met inwoners en ondernemers kwam de goede bereikbaarheid van Waalwijk steeds terug als pluspunt. Bereikbaarheid draagt bij aan onze economische ambities, aan de aantrekkelijkheid om hier te wonen.

In het coalitieprogramma 'Samen duurzaam vooruit' en het mobiliteitsplan zien we drie pijlers voor dit beleidsveld: (1) het verbeteren van de economische bereikbaarheid over weg en water. Het zorgen voor (2) bereikbare en veilige stedelijke omgeving en (3) het inspelen op innovatieve en duurzame nieuwe mogelijkheden.

Economische bereikbaarheid

- verbeteren bereikbaarheid via de weg

- verbeteren bereikbaarheid via water
- verbeteren ontsluiting bedrijventerreinen

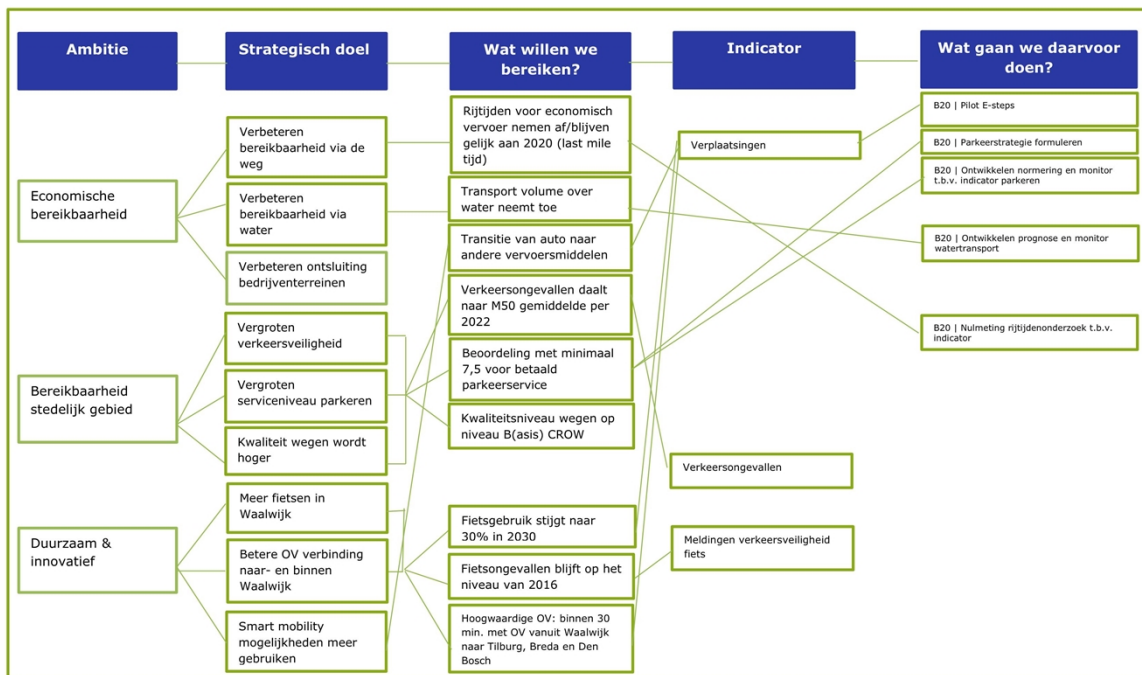
Stedelijk gebied

- Vergroten verkeersveiligheid
- Vergroten serviceniveau parkeren
- Kwaliteit wegen wordt hoger

Duurzaam & innovatief

- Waalwijk is een fietsvriendelijke gemeente
- Betere OV verbinding naar- en binnen Waalwijk
- Smart Mobility mogelijkheden meer gebruiken

Beleidsveld 2 | Verkeer, vervoer en waterstaat

Economische bereikbaarheid

Doelstellingen

D.051 | Rijtijden voor economisch vervoer nemen af / blijven gelijk aan 2020 (last mile tijd)

De aantrekkelijkheid van de bedrijventerreinen / economische hotspot Tilburg-Waalwijk is voor een groot deel afhankelijk van de bereikbaarheid over de weg. Op dit moment wordt op provinciaal niveau gewerkt aan het in beeld brengen van reistijden tussen verschillende bestemmingen. Hier komt op een later moment een dashboard over beschikbaar waar we als Waalwijk bij aansluiten / gebruik van maken.

Maatregelen

B20 | 2.013 Nulmeting rijtijdenonderzoek t.b.v. indicator

In het kader van het garanderen van de economische bereikbaarheid over de weg is als uitgangspunt genomen dat de rijtijden gelijk blijven aan die van 2020. Dit houdt in dat in dit jaar de rijtijden tussen economische bestemmingen in beeld moeten worden gebracht. Omdat er buiten de gemeentegrenzen krachten spelen die niet of moeilijk te beïnvloeden zijn zal dit onderzoek zich moeten richten op de aansluitingen van de bedrijventerreinen en winkelgebieden op het hogere wegennet, zoals de A59 en de N261. Het is nog maar de vraag of het rijtijdenonderzoek nog voor 1-1-2021 tot bestuurlijke besluitvorming kan leiden. In tijden van corona, met alle daaruit voortvloeiende beperkingen, kan geen getrouw beeld worden verkregen omdat er sprake is van een verstoring. Zeker als er sprake is van een nulsituatie verdient het aanbeveling dit rijtijdenonderzoek uit te stellen. Het verkregen beeld zal naar verwachting veel te gunstig uitvallen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 27-06-2019

D.052 | Transportvolume over water neemt toe

Het volume wordt gerapporteerd via het Majeure project Insteekhaven. Er ontbreekt op dit moment nog een monitoringsinstrument. In 2021 wordt dat nader uitgewerkt. Het volume (TEU's) gaan we monitoren door middel van een jaarlijkse opgave van de Terminalexploitant. De afkorting staat voor Twenty feet Equivalent Unit. 1 TEU is een container van 20 voet lang, 8 voet breed en meestal 8,5 voet hoog). Daarbij gaan we een onderscheid maken tussen de totale doorzet van de haven en het aantal geladen (in- en uitgaand) containers, waarbij de geladen containers belast gaan worden voor haven/kadegeld. Ervan uitgaande dat de Haven in oktober 2020 gegund wordt, is de realiteit dat pas vanaf 2022 daadwerkelijk gemeten gaat worden omdat dan pas de nieuwe haven in gebruik wordt genomen.

Maatregelen

B20 | 2.015 Ontwikkelen prognose en monitor watertransport

In het kader van het garanderen van de economische bereikbaarheid over water is het streven gericht op de stijging van het transportvolume over water. In 2020 zullen we onderzoeken wat de wijze van monitoring kunnen zijn.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 27-06-2019

Stedelijke omgeving

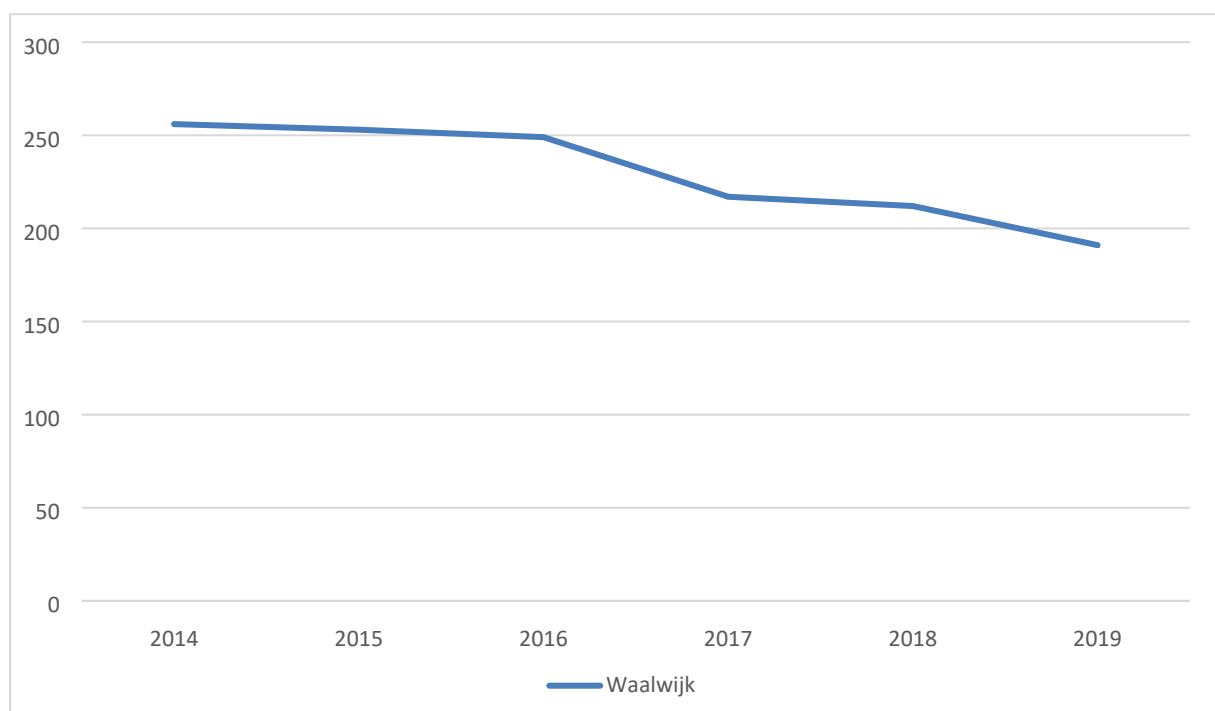
Doelstellingen

D.053 | Verkeersongevallen daalt naar M50 gemiddelde per 2022

Indicatoren

IND 2.001 | Verkeersongevallen

Een verkeersongeval is een gebeurtenis op de openbare weg, die verband houdt met verkeer en waardoor er schade ontstaat aan objecten of letsel bij personen en waarbij tenminste één rijdend voertuig betrokken is.

Bron: VIA.nl

D.054 | Beoordeling parkeerservice en gratis parkeervoorzieningen, met minimaal 7,5

We willen bereiken dat de parkeerplaatsen in het centrum beschikbaar zijn voor bezoekers en bewoners van het centrum. We doen dit door te faciliteren in parkeerterreinen en parkeerplaatsen. De beschikbaarheid is gereguleerd door een naar gebied en gebruiker gedifferentieerde parkeerheffing op te leggen. Sinds mei 2017 zijn de parkeertarieven bijgesteld. Op de terreinen van de Els-Zuid en het Unnaplein is sindsdien het eerste uur parkeren gratis. Op het terrein aan de Taxandriaweg is het eerste en het tweede uur gratis. Op alle andere locaties kost het eerste uur parkeren € 0,10.

Maatregelen

B20 | 2.014 Ontwikkelen normering en monitor t.b.v. indicator parkeren

In het kader van het bereikbaar houden van de stedelijke gebieden in Waalwijk is het streven er op gericht het serviceniveau van het parkeren te verhogen. De uitdaging is om zowel het serviceniveau van het betaald parkeren in het centrum als het parkeren in woonwijken daarbuiten minimaal te brengen op een beoordeling van een 7,5. Wellicht dat het mogelijk is in bestaande inwonerspanels deze vraagstelling op te nemen. Een evaluatie van het betaald parkeren is gaande. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor verder onderzoek naar hoe de parkeerstrategie moet worden ingericht. Dan pas kan worden bepaald welk serviceniveau hierbij passend is. Dit zal niet voor 1-1-2021 tot besluitvorming leiden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 27-06-2019

B20 | 2.016 Parkeerstrategie formuleren

Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, de uitkomst van het onderzoek naar het serviceniveau van het parkeren in zowel het centrum als in de daarbuiten gelegen woonwijken en de inmiddels afgeronde inventarisatie van de parkeerdruk in de nachtelijke uren kunnen op termijn leiden tot de wenselijkheid de parkeerstrategie aan te passen. Op welke wijze dat moet gebeuren hangt af van de informatie die dan beschikbaar is.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 06-06-2019

D.055 | Kwaliteit wegen op niveau (B)asis CROW

Artikel 16 van de Wegenwet regelt het onderhoud van wegen, de toegankelijkheid van openbare wegen en bevat enkele verplichtingen voor de wegbeheerder. Een van die verplichtingen is de hen

toegewezen wegen in goede staat te houden en verantwoord te beheren. De gemeenteraad van Waalwijk heeft hiervoor het plan 'Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen' vastgesteld. Voor alle wegen in Waalwijk komen tot de classificatie 'minimaal veilig'. Dit met zo min mogelijk inzet van financiële middelen en met zo min mogelijk maatschappelijke overlast.

Duurzaam & Innovatief

Doelstellingen

D.056 | Transitie van auto naar andere vervoersmiddelen

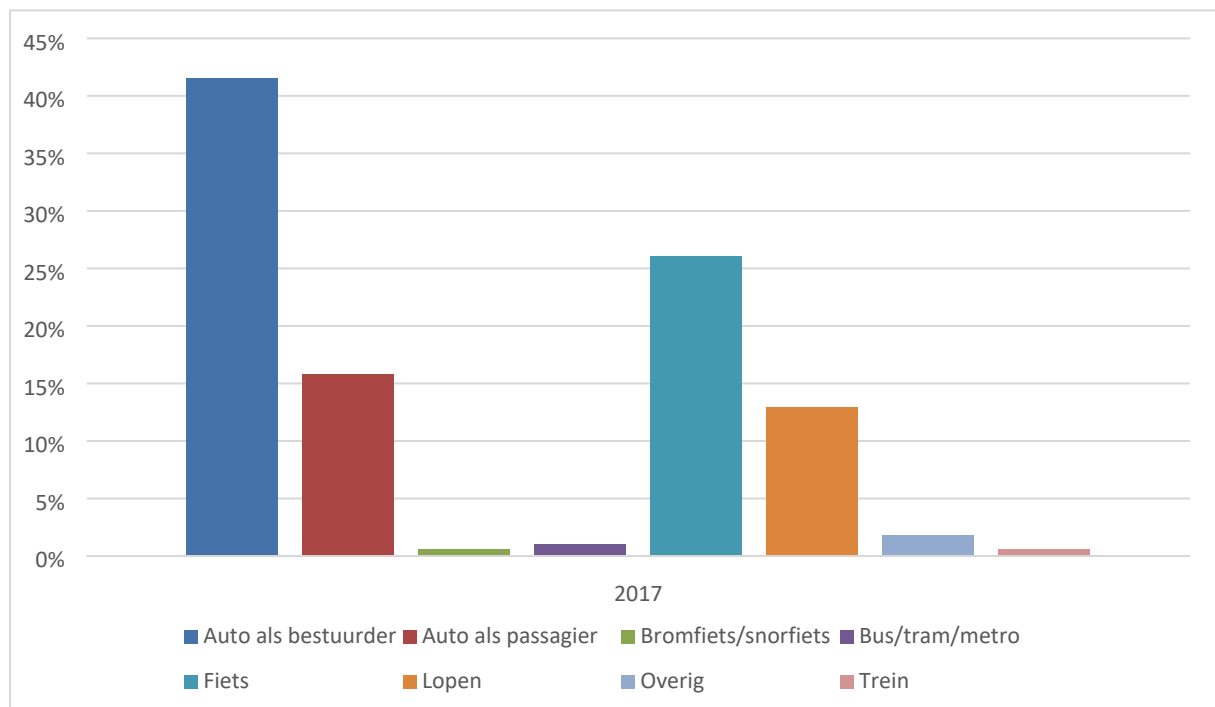
We hebben als doel om de komende jaren meer mensen op de fiets te krijgen en minder automobilititeit. Dit om de algehele doorstroming en veiligheid van onze wegen te vergroten.

Indicatoren

IND 2.002 | Verplaatsingen (in %)

De verdeling van de (personen-) verplaatsingen over de vervoerswijzen (modaliteiten)

Verplaatsingen met fiets: het gaat om zowel elektrische als niet-elektrische fietsen.

Bron: CBS-OViN - bewerking KiM

SMART MOVE AGENDA

In de zomer van 2019 is er samen met bedrijven, andere overheden en kennisinstellingen gewerkt aan de strategische agenda Smart Move Waalwijk (raadsinformatiebrief van 3 september 2019). Daarin hebben we samen vier mobiliteitsuitdagingen geformuleerd om slim op te pakken: (1) last mile solution tussen busstation en bedrijventerrein, (2) slimme haven/ overslag, (3) E-bike deelsysteem via de snelfietsroute en (4) last mile pakket bezorging.

E-STEPS/ MaaS

Met deze pilot geven we invulling aan één van de uitdagingen uit de Smart Move Agenda: de zogenaamde last mile solution tussen het busstation en het bedrijventerrein. Voor veel werknemers, maar ook stagiaires en trainees, is het openbaar vervoer geen goed alternatief voor reizen met de auto naar het werk. Het busstation is de laatste halte en ligt te ver weg. De loopafstand bedraagt al snel minimaal 1 à 3 kilometers (20-40 minuten). Het college heeft de ambitie om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren voor het woon-werk verkeer. Het ontlast het milieu en de filedruk, waarmee we werken aan duurzaamheid en de economische bereikbaarheid van Waalwijk.

Het college denkt dat dit systeem van E-steps een oplossing is:

- Het is een gesloten systeem voor abonneementhouders. Bedrijven sluiten een abonnement af voor hun werknemers. Hierdoor wordt voorkomen dat de steps rond gaan slingeren in de openbare ruimte.
- Er komen minimaal 80 deelsteps met een docking station bij het busstation en 2 op het bedrijventerreinen Haven (afhankelijk van de afnemers zoeken we naar strategisch gelegen locaties).
- De steps zijn goedgekeurd door de RWD, veilig en stevig.
- We leren van deze pilot en kijken in de toekomst of we dit deelsysteem uit kunnen breiden en opstellen voor inwoners en bezoekers.

PLANNING

Medio juli 2020 sluit de gemeente een concessieovereenkomst met een start-up op het gebied van slimme mobiliteit. Waalwijk is daarmee de eerste gemeente in Nederland die via een Mobility as a Service (Maas) E-steps inzet voor een mobiliteitsprobleem. We verwachten dat het MaaS systeem eind 2020 live gaat voor een pilot van 2 jaar.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 15-07-2020

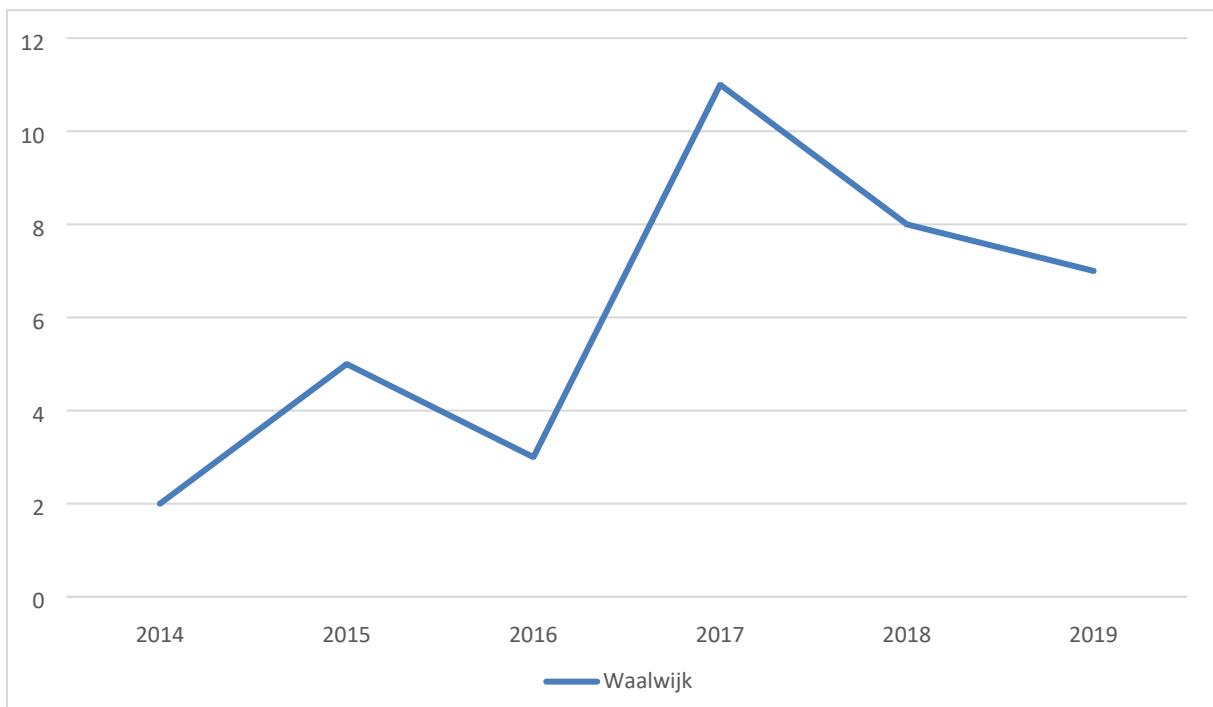
D.057 | Fietsgebruik stijgt naar 30% in 2030

(Zie indicator 38 voor toelichting op fietsgebruik). Waalwijk is op dit moment een autostad. Het vraagt om een grote gedragsverandering en vergaande maatregelen om inwoners en werknemers te verleiden met de fiets te reizen.

D.058 | Fietsongevallen blijft op niveau 2016

Indicatoren

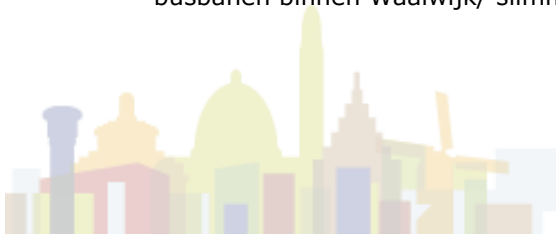
IND 2.003 | Verkeersongevallen met fiets

D.059 | Hoogwaardige OV: binnen 30 minuten via het OV vanuit Waalwijk naar Tilburg, Breda en Den Bosch

Een Hoogwaardige Openbaar Vervoer (HOV) is cruciaal voor Waalwijk. Meer reizigers per OV helpt bij het halen van onze Duurzaamheidsambities, het vermindert de filedruk en vergroot daarmee de economische bereikbaarheid van Waalwijk en het helpt om jongeren (studenten, young professionals) aan te trekken of te behouden (stop the braindrain).

Op dit moment is de OV-bereikbaarheid van Waalwijk ondermaats. De reistijd met Breda bedraagt ruim één uur (31 km), met Tilburg ruim 40 minuten (20 km) en 's-Hertogenbosch bijna 30 minuten (19 km). De dienstregeling is een verantwoordelijkheid van de provincie. De gemeente zet in op HOV verbinding met de drie genoemde steden zodat de reistijd onder de 30 minuten komt van deze steden. Ook de verplaatsing van het busstation naar het centrum, het aanleggen van busbanen binnen Waalwijk/ slimme verkeerssystemen en het opheffen van haltes binnen Waalwijk

kunnen bijdragen aan de vermindering van de reistijd. Een alternatief voor het voor- natransport bij het opheffen van haltes in Waalwijk is het aan bieden van micro mobility hubs.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	6.627	7.023	7.280
Baten	-558	-386	-396
Saldo van lasten en baten	6.069	6.638	6.884
Onttrekkingen	-3.067	-741	-410
Stortingen	2.695	5	0
Mutaties reserves	-372	-736	-410
Saldo na mutaties reserves	5.697	5.902	6.475

Belangrijkste kaders

Mobiliteitsplan Waalwijk 2015

Regionaal Fietsplan

Parkeernormennota 2015

Uitwegenbeleid 2015

IUP 2017 - 2018

9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

Verbonden partijen

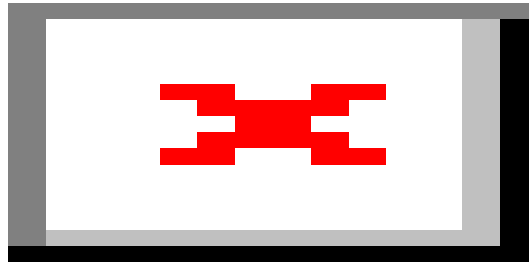
Voor dit beleidsveld zijn er geen verbonden partijen.

Beleidsveld 3 | Economie

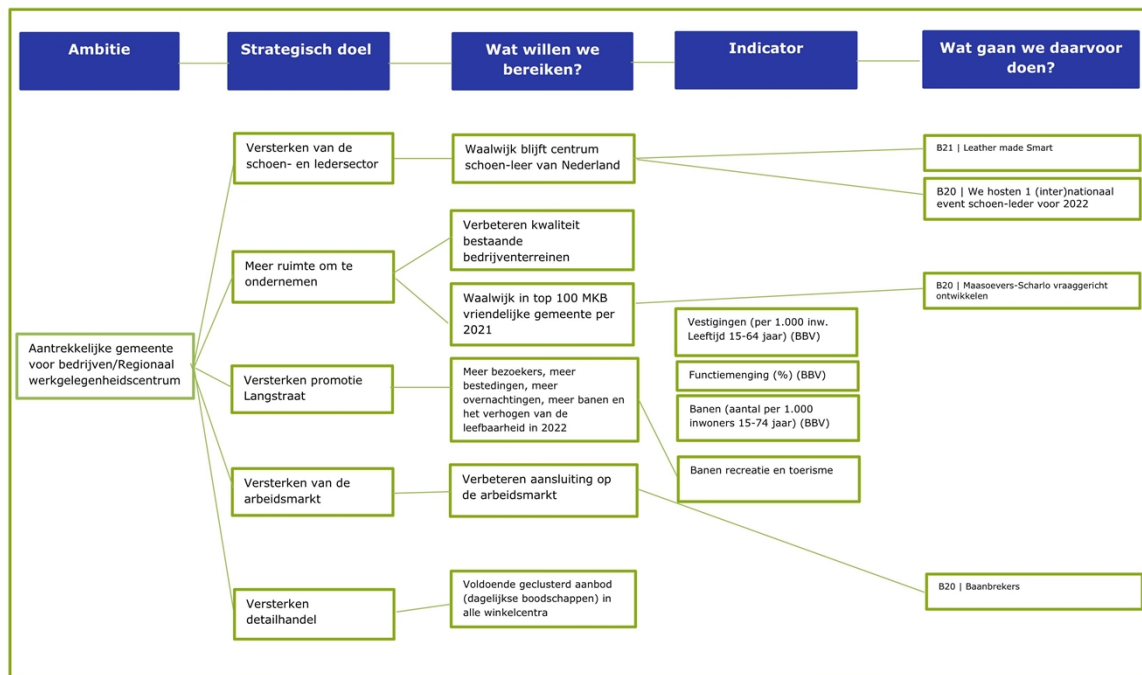
Ambitie

In 2025 is Waalwijk een aantrekkelijk gemeente om te werken en ondernemen en zijn we nog steeds een duurzaam regionaal werkgelegenheidscentrum. Daarbij is de vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in balans, bieden we ondersteuning aan inwoners die het nodig hebben en is Waalwijk het centrum van schoen- en lederontwikkeling in Nederland.

Beleidsveld 3 | Economie

Doelstellingen

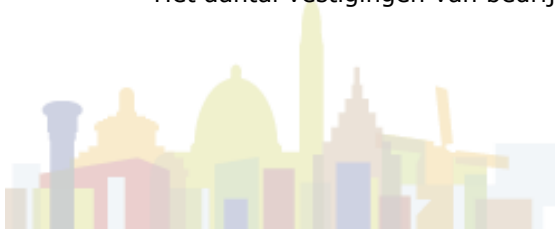
Verplichte indicatoren (BBV)

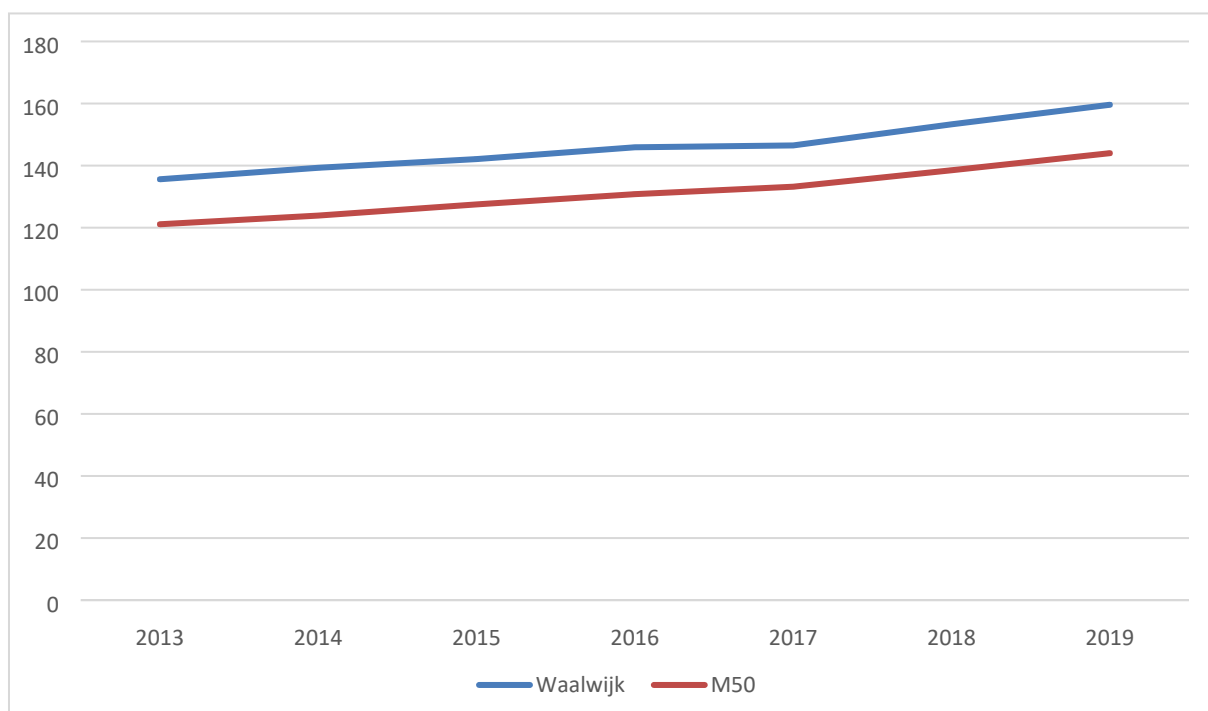
Onderstaand vindt u een overzicht van de landelijk verplichte indicatoren (BBV):

Indicatoren

IND 3.001 | Vestigingen (per 1.000 inw. leeftijd 15-64 jaar) (BBV)

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-75 jaar.

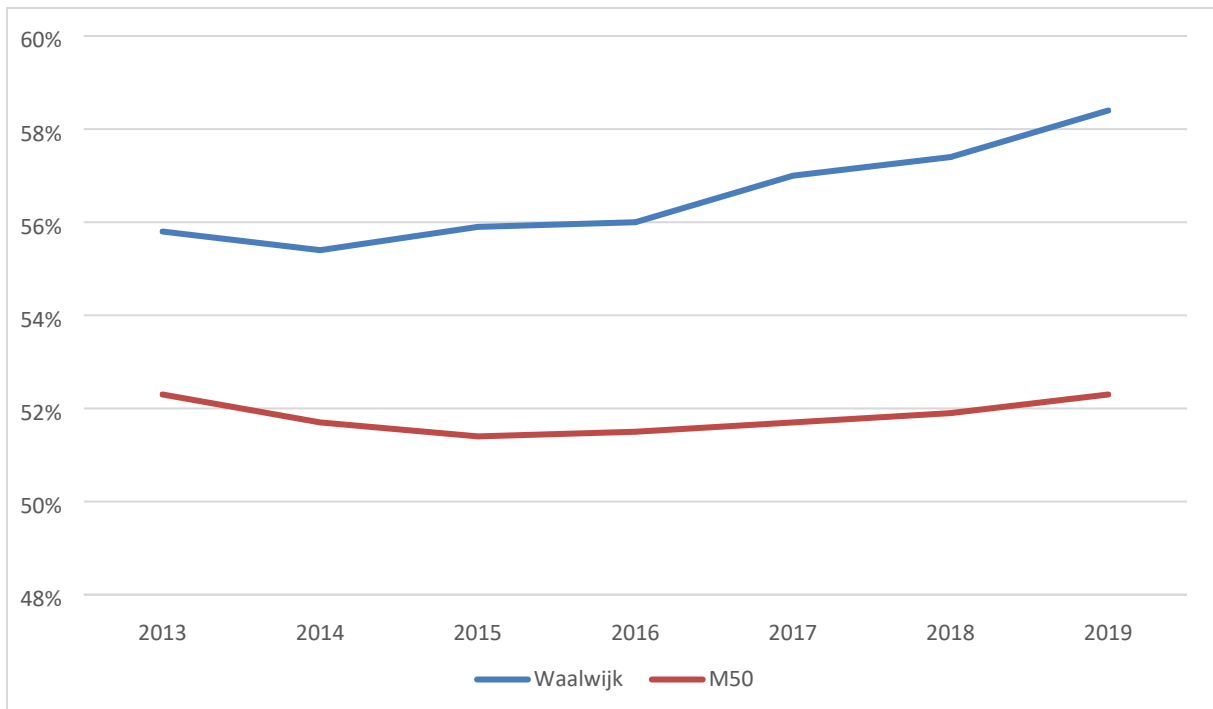

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

IND 3.002 | Functiemenging (BBV)

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

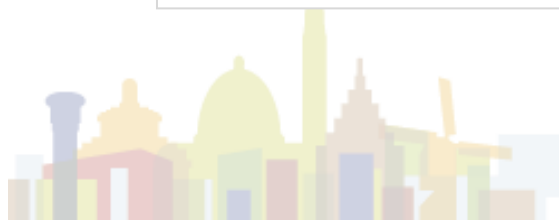
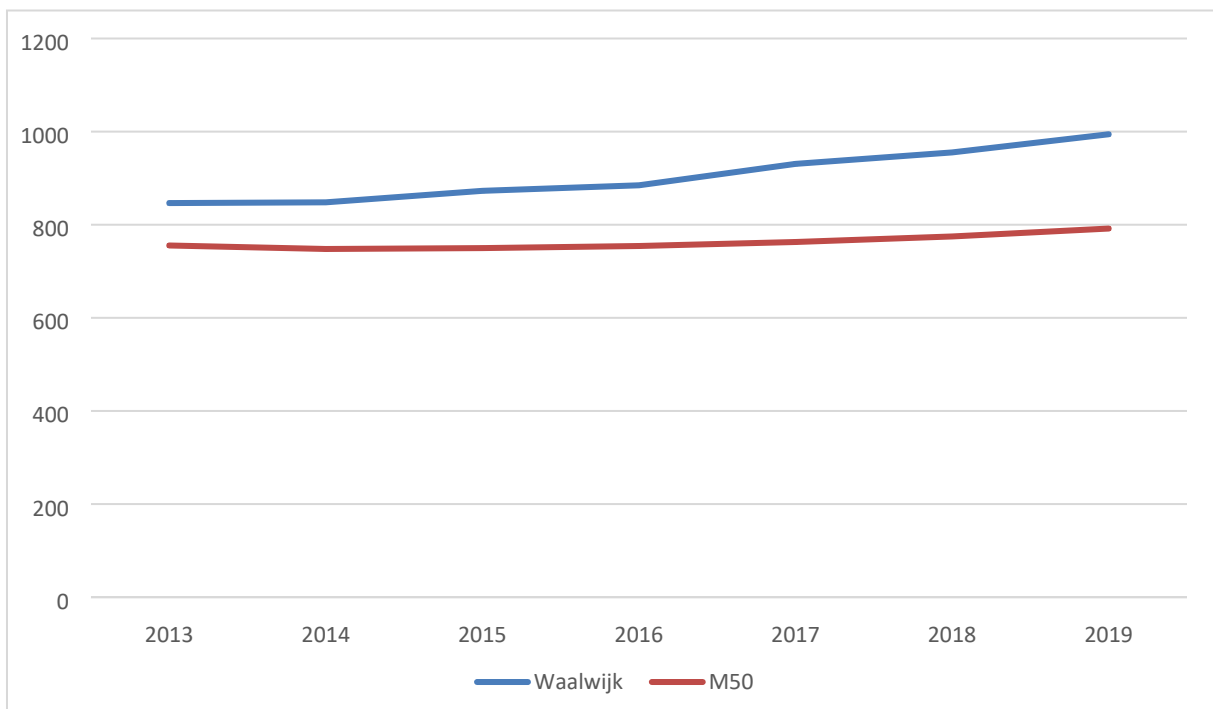

Bron: *Waarstaatjegemeente.nl*

IND 3.003 | Banen (aantal per 1.000 inw. 15-74 jr) (BBV)

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Aantrekkelijk gemeente voor bedrijven / regionaal werkgelegenheidscentrum

Doelstellingen

D.060 | Waalwijk blijft centrum schoen-leer van Nederland

Waalwijk heeft ook vanuit het huidige karakter enkele honderden bedrijven die actief zijn op het gebied van schoen en leer. Vooral in de handel en toeleverende industrie. Dat betekent dat er nog steeds ca. 1.500 mensen werkzaam zijn in deze sector in de regio. Zowel economisch als cultureel dus vitaal voor Waalwijk.

Maatregelen

B20 | 3.014 We hosten 1 (inter)nationaal event schoen-leer voor 2022

Gelet op de komst van het schoenenmuseum streven we ernaar om in de aanloop een toonaangevend evenement te hosten in Waalwijk op het gebied van schoen en leer. Dit draagt eveneens bij aan de economische promotie van Waalwijk. Met de maatregelen die gelden om de coronacrisis te bestrijden, is het organiseren van evenementen vooralsnog niet mogelijk. Dit punt schorten we daarom vooralsnog op. Zodra de maatregelen versoepeld worden en de bouw van het museum start, pakken we dit weer op.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 31-07-2019

B21 | 3.001 Leather made Smart

Leather made Smart is een coöperatieve vereniging die de leersector verbind met onderwijs en overheid. Ze zijn vooral gericht op innovatie. In 2021 wordt van hen verwacht dat er 60 bedrijven lid worden van de vereniging. Leather made Smart organiseert ook events om leer op de kaart te zetten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 30-07-2020

D.061 | Verbeteren kwaliteit bestaande bedrijventerreinen

De bestaande bedrijventerreinen moeten voorzien in de uitbreidings- en verplaatsingsvraag van MKB bedrijvigheid. Dat betekent dat vrijkomende bedrijvenskavels geschikt gemaakt moeten

worden om te voorzien in die uitbreidings- en verplaatsingsvraag. Hiervoor is de inzet van het revitaliseringsfonds noodzakelijk.

D.062 | Waalwijk in top 100 MKB vriendelijke gemeente per 2021

De gemeentelijke dienstverlening moet ook gericht zijn op niet-logistieke bedrijven. Ook die bedrijven, de MKB bedrijven, zorgen voor een groot gedeelte van de werkgelegenheid. De omvang is vaak kleiner en dus ook vaak minder kwetsbaar voor conjuncturele schommelingen. Dus moeten we er voor zorgen dat we aantrekkelijk blijven voor die MKB bedrijven om in Waalwijk gevestigd te zijn en te blijven.

In 2020 doen we voor het eerst mee met de de meting voor MKB vriendelijke gemeente. Eind 2020 komen hiervan de eerste resultaten via indicatoren beschikbaar en deze worden tweejaarlijks opgesteld.

Maatregelen

B20 | 3.012 Maasoevers-Scharlo vraaggericht ontwikkelen

Ten behoeve van de uitbreiding van het bedrijventerrein Maasoever-Scharlo in Waspik zijn in het verleden gronden verworven. De vraag naar bedrijfgrond voor het midden- en kleinbedrijf in de gemeente Waalwijk is erg groot. In eerdere overleggen heeft de Provincie aangegeven geen medewerking te verlenen voor uitbreiding van de bedrijfsterreinen Haven in de kern Waalwijk ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf. Eerder is met de Provincie overeen gekomen dat een gedeelte van de "uitbreidingsgrond" ingezet kan worden voor agrarisch gelieerde bedrijvigheid.

Gezien het bovenstaande heeft het opstellen van het bestemmingsplan enige vertraging opgelopen. Inmiddels zijn verkenningen opgestart om te komen tot een nieuw bestemmingsplan. Gelet de onderzoeken die nog uitgevoerd moeten worden en de procedures die moeten worden doorlopen, ligt het niet voor de hand dat een en ander in 2020 afgerond kan worden. Er wordt naar gestreefd om medio 2021 een bestemmingsplan ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 13-06-2019

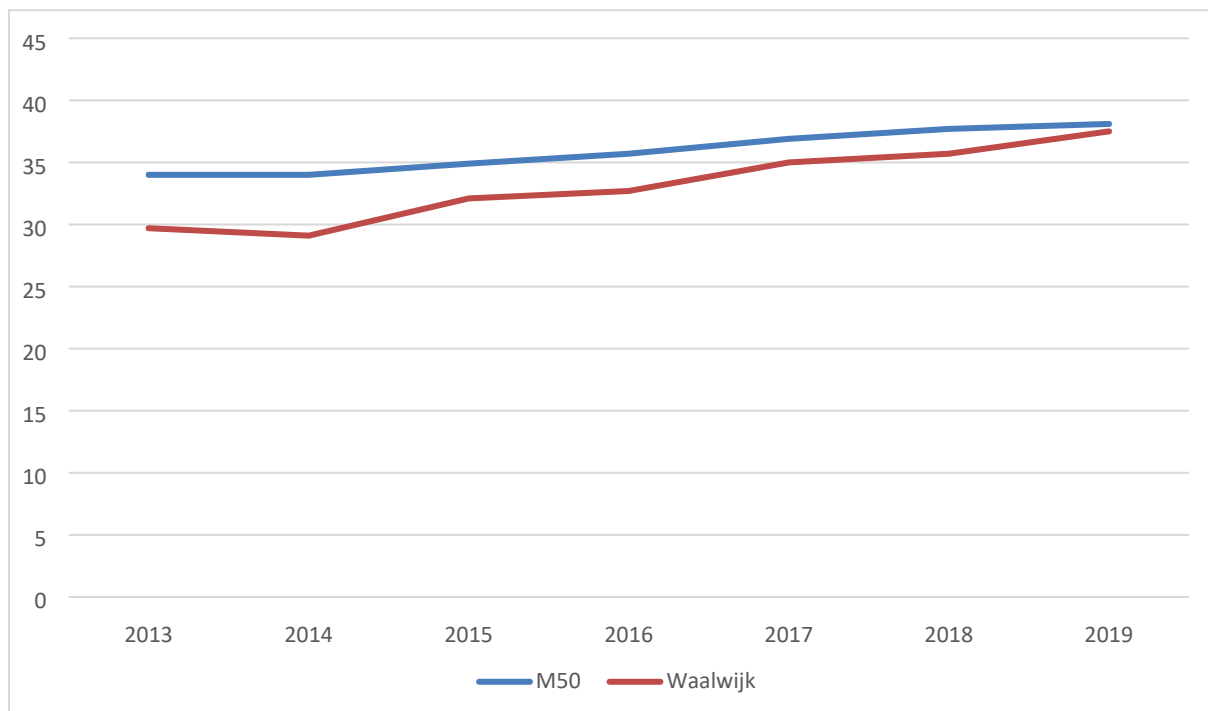
D.063 | Meer bezoekers, meer bestedingen, meer overnachtingen, meer banen en het verhogen van de leefbaarheid in 2022

De recreatieve voorzieningen die aanwezig zijn in de gemeente, die willen we optimaal benutten en gering uitbreiden. Daarmee zoeken we de aansluiting op het regionale speerpunt van leisure. Gekoppeld aan de hogere bezettingsgraad en meer bestedingen daardoor wordt de recreatieve sector structureel versterkt. Diversiteit in het werk wordt daarmee ook vergroot.

Indicatoren

IND 3.004 | Banen recreatie en toerisme

D.064 | Verbeteren aansluiting op de arbeidsmarkt

Er is een kwalitatieve mismatch (het aanbod wat er is sluit niet aan op de vraag van het bedrijfsleven). Hiervoor moeten we maatregelen inzetten om het aanbod van arbeid beter in te zetten op de vraag vanuit de markt. Bijvoorbeeld door omscholing, stage- en werkervaringstrajecten.

Maatregelen

B20 | 3.011 Baanbrekers

In 2021 verwacht Baanbrekers gemiddeld x uitkeringen te verstrekken. Sinds maart 2020 zijn ivm het coronavirus diverse maatregelen genomen, die tot een intelligente lockdown hebben geleid. De economische gevolgen hiervan voor bedrijven, werknemers en ZZP'ers zijn op dit moment nog niet in te schatten. Het is wel zeker dat er ernstige economische schade wordt opgelopen. Voor Baanbrekers geldt het volgende:

Het verwachte aantal plaatsingen in werk houdt Baanbrekers op 300.

De gemeentelijke bijdrage komt uit op €3.066.000.

Een extern bureau evalueert de gemeenschappelijke regeling. Het resultaat legt het college naar verwachting in het najaar van 2020 aan de raad voor. Eventuele wijzigingen aan de GR nemen we in dat voorstel mee.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 13-06-2019

D.065 | Voldoende geclusterd aanbod (dagelijkse boodschappen) in alle winkelcentra

In Waalwijk is de beleidskeuze gemaakt om op het niveau van wijken en buurten te kunnen voorzien in de dagelijkse levensbehoeften. Hierdoor voeren we een spreidingsbeleid voor supermarkten. Dat betekent dat we ons richten op het behouden van een bijpassende voorziening per wijk.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	40.881	12.514	28.962
Baten	-47.543	-11.065	-28.569
Saldo van lasten en baten	-6.662	1.448	393
Onttrekkingen	-7.565	-12.221	0
Stortingen	15.097	11.210	0
Mutaties reserves	7.532	-1.011	0
Saldo na mutaties reserves	870	437	393

Belangrijkste kaders

Detailhandelsvisie (2017)

Visie op Bedrijventerreinen (2012)

Ambitiedocument Waalwijk Noord (2011)

Centrumvisie (2017)

Intergemeentelijk Actieplan Samenwerking op bedrijventerreinen (2012)

Visie op de boodschappenstructuur (2014)

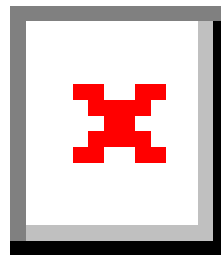
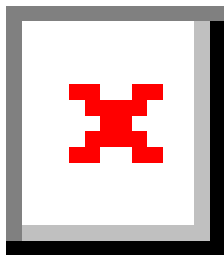
Economisch Programma Langstraat (2016)

Economisch Uitvoeringsprogramma de Langstraat (2016)

Actieplan Economie De Langstraat 2018-2021

Analyse betekenis Schoen- en ledersector in de Langstraat (2017)

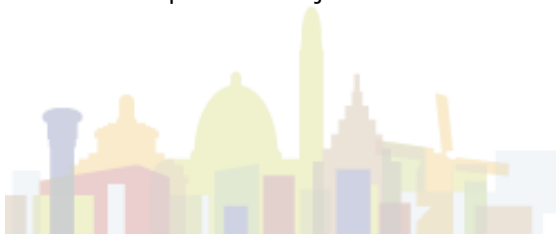
Verbonden partijen

Parkmanagement Waalwijk BV

Beleidsveld 4 | Onderwijs

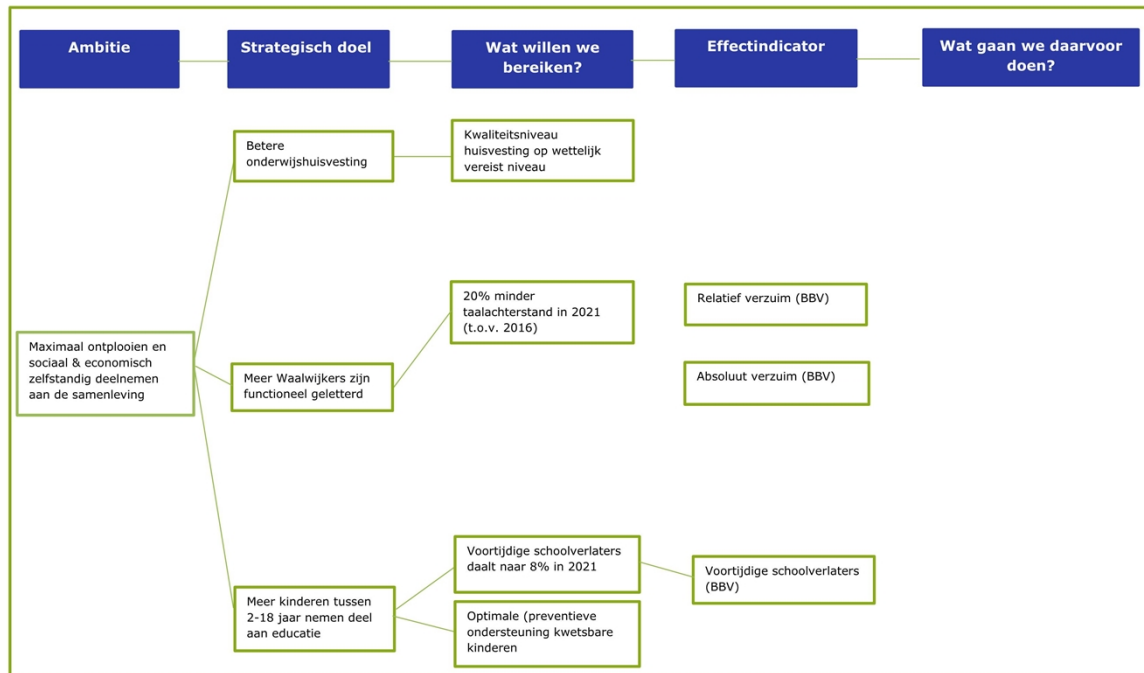
Ambitie

Maximaal ontplooiën en sociaal & economisch zelfstandig kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat is onze ambitie. Hierbij moeten Waalwijkers zijn toegerust voor vervolgopleiding aansluitend op de Waalwijkse arbeidsmarkt. Onderwijshuisvesting moet voldoende, adequaat en bereikbaar

zijn. Waalwijkers zijn functioneel geletterd waarbij alle kinderen tussen 2-18 jaar deelnemen aan educatie.

Beleidsveld 4 | Onderwijs

Doelstellingen

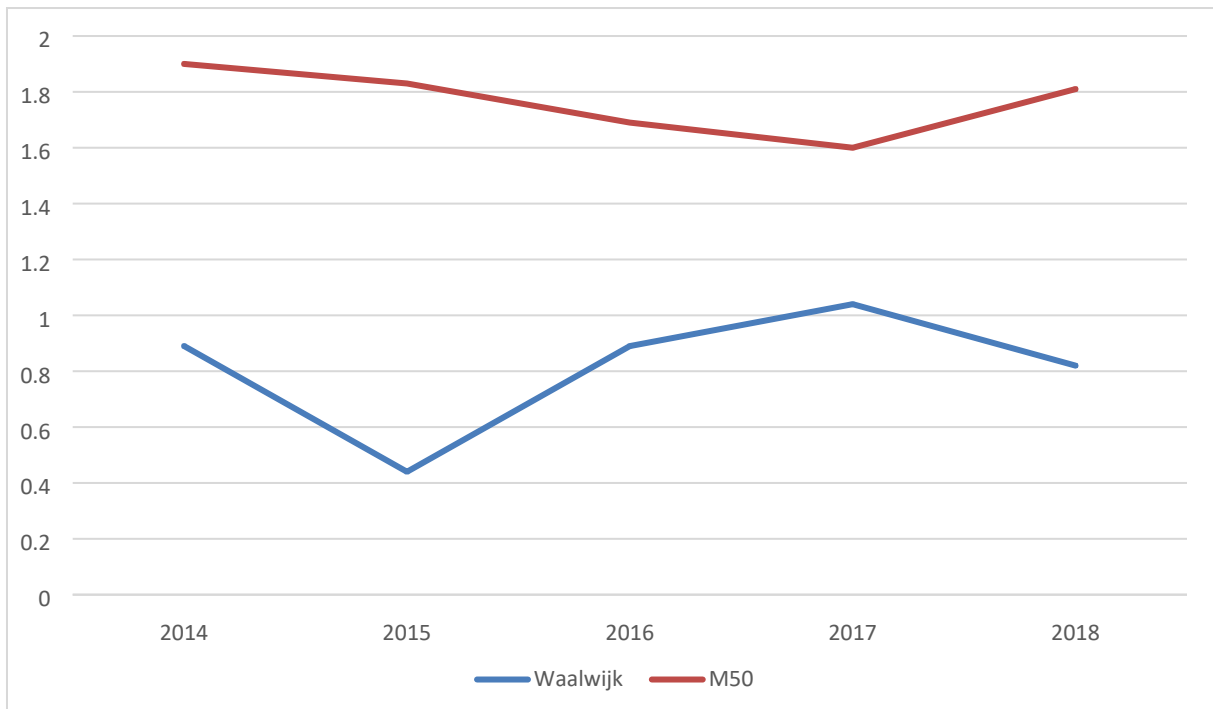
Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 4.001 | Absoluut verzuim (per 1.000 inw. 5-18 jr) (BBV)

Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".

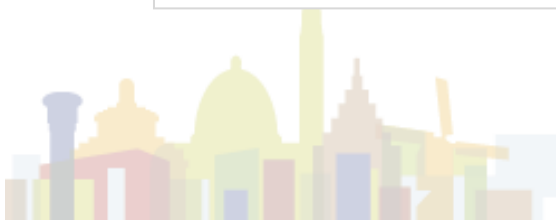
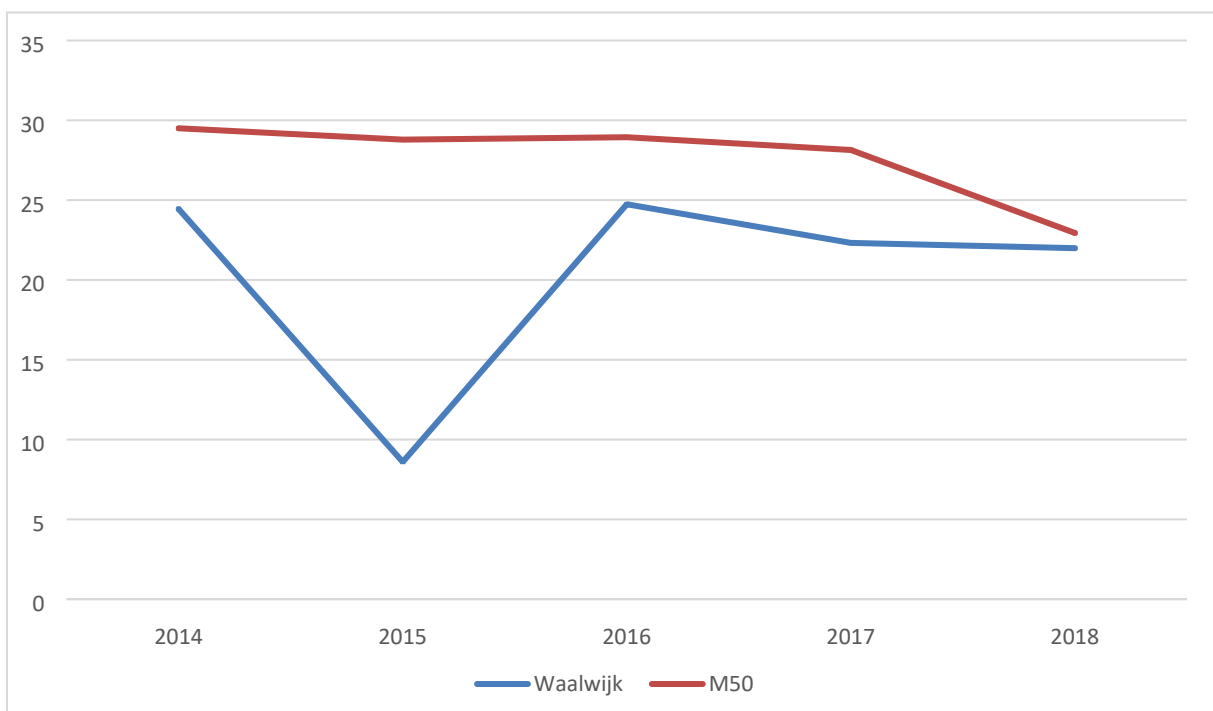

Bron: DUO/Ingrado

IND 4.002 | Relatief verzuim (per 1.000 inw. 5-18 jr) (BBV)

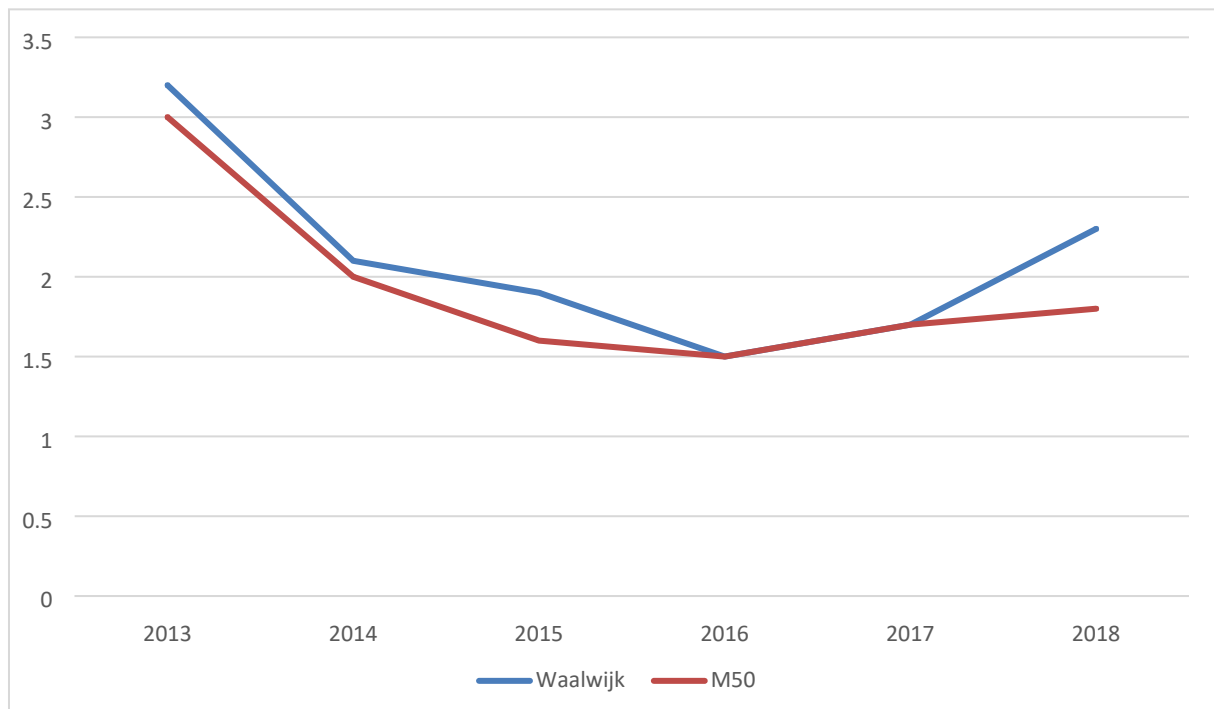
Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".

Bron: DUO/Ingrado

IND 4.003 | Voortijdige schoolverlaters (VO+MBO) (BBV) (in %)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2018"

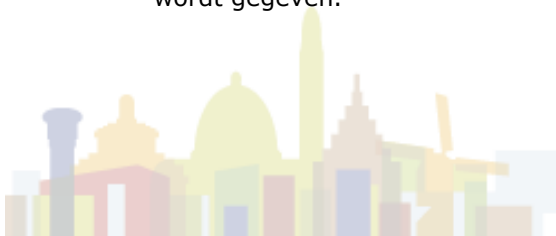
Bron: DUO/Ingrado

Onderwijs

Doelstellingen

D.066 | Kwaliteitsniveau huisvesting op wettelijk vereist niveau

In 2021 wordt de voorbereiding van de vervangende nieuwbouw van basisschool Meerdijk opgepakt. Hoewel in het geactualiseerde MIP wordt uitgegaan van renovatie van deze school, is uit nader onderzoek gebleken dat de kosten van renovatie niet opwegen tegen de kosten van vervangende nieuwbouw. Aan de raad zal worden voorgesteld om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Tevens wordt gestart met de bekostiging van de tijdelijke uitbreiding van SBO Het Zilverlicht: gedurende een periode van 5 jaar worden voor deze school noodunits (150 m²) gehuurd. Over de onderwijshuisvesting in Landgoed Driessen vindt overleg met de schoolbesturen plaats. Gezien (de ontwikkeling van) het aantal leerlingen in deze wijk wordt in onderling overleg gezien hoe aan de benodigde uitbreiding van de onderwijshuisvesting nader vorm wordt gegeven.

D.067 | 20% minder taalachterstand in 2021 (t.o.v. 2016)

Bij minstens 75% van de kleuters die met een (taal)achterstand instromen in groep 1, is deze achterstand op taal eind groep 2 afgenomen met minstens twee maanden. Bij de overige 25% van deze kleuters is de achterstand iets afgenomen. Alle kinderen die met achterstand instromen maken dus een inhaalslag t.o.v. zichzelf bij instroom. Verder zetten we in op een toename van aantal ouders (educatief) partnerschap en dat alle peuters naar de voorschool gaan.

We volgen in 2021 het Uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk, waarbij de volgende activiteiten aan bod komen volgens de 3 pijlers;

Taal- woordenschat

- VVE op alle peuterspeelzalen
- Deskundigheidsbevordering pedagogisch medewerkers kinderopvang
- Taalimpuls (Voorschool en groep 1-6)
- Taalondersteuning nieuwkomers
- Internationale schakelklas
- Taalrijkwijzer voor gezinnen met de Paswijzer

Leesbevordering

- Boekstart
- Leesbevordering bij VVE
- Naschools leesavontuur bij Primair onderwijs
- Meer leesplezier bij jongeren in het Voortgezet onderwijs

Educatief Partnerschap met ouders

- Thuisondersteuning met vrijwilligers
- Taal voor thuis
- Taalmaatjes
- MET betrokken ouders
- Betrokkenheid ouders bij Voortgezet onderwijs

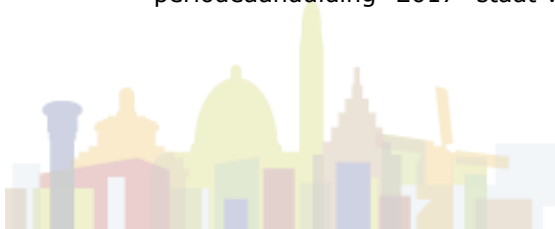
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

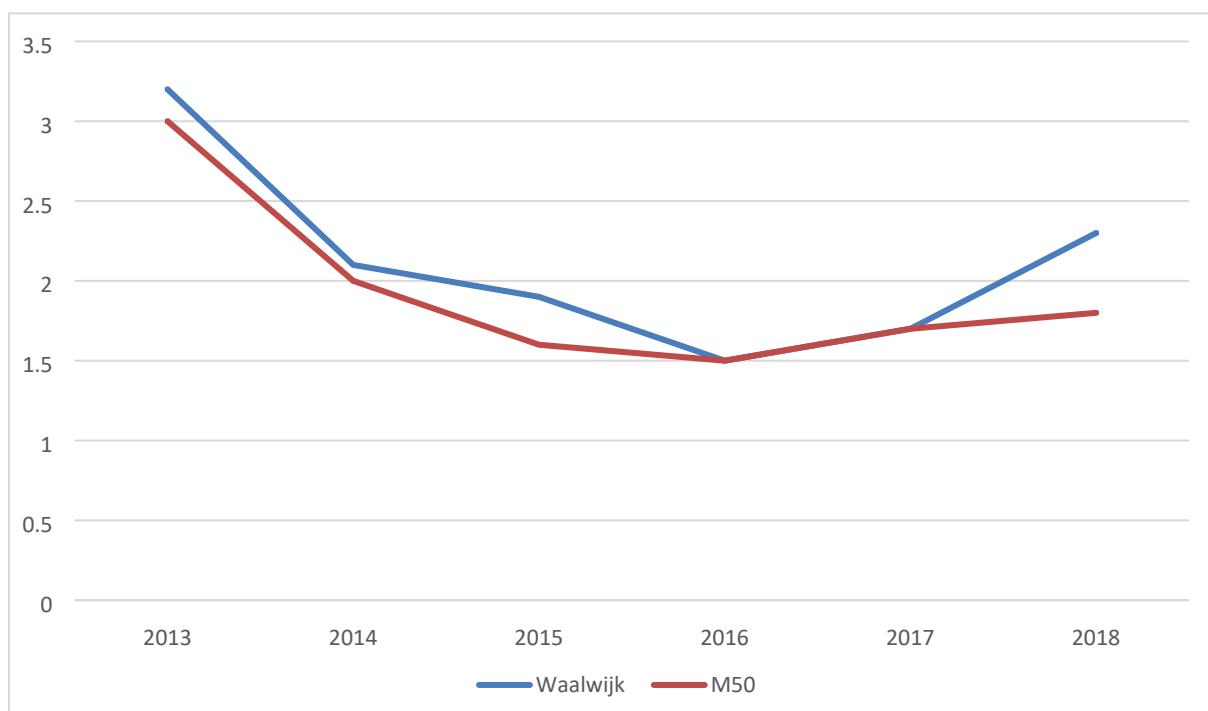
- Nieuw beleid leerplicht (ook M@zzl, mass) > Momenteel wordt nieuw leerplichtbeleid ontwikkeld met daarin de methodische aanpak schoolverzuim als werkwijze opgenomen. Er is hiervoor gebruik gemaakt van een onderzoek dat door regionale samenwerking tot stand is gekomen. Het M@zl traject wordt ook in 2021 afgenomen van de GGD.
- Voortzetting pilot Schoolmaatschappelijke ondersteuning (SMO) op het Voortgezet Onderwijs. Hierbij is onder meer sprake van een intensieve samenwerking tussen leerplicht, GGD, school, het Samenwerkingsverband en de de SMO-ers (TWijZ). Vroegtijdige signalering en inzet van de juiste ondersteuning zijn uitgangspunten die o.a. kunnen leiden tot minder schoolverzuim.
- Deelname aan het regionale uitvoeringsprogramma VSV, waarvan centrumgemeente Tilburg wettelijk gezien de trekker is. In het nieuwe programma 'Vasthouden en niet loslaten' (2021-2024) zijn de volgende thema's uitgewerkt: Jongeren in beeld bij elke overstap, Basis op orde en verknopen, Aandacht voor maatwerk, Naar een integrale aanpak, Jongeren in een kwetsbare positie.
- Regionaal programma 'ieder kind op school' > Verbeteren samenwerking tussen gemeenten en het onderwijsveld op het gebied van de aansluiting tussen jeugdhulp en passend onderwijs.
Belangrijkste opgaven zijn:
 - Creëren van gedeeld eigenaarschap van gemeenten en onderwijs op bestuurlijk niveau;
 - Komen tot overeenstemming over ieders verantwoordelijkheden over de ondersteuning en zorg voor kinderen en daarmee ook het gebied waarover we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben;
 - Komen tot verbetervoorstellen en pilots op basis van data en kennis;
 - Innovatieve projecten betreffende vroegtijdig / preventief signaleren van risicojongeren en vroegtijdig oppakken van casussen.

Indicatoren

IND 4.003 | Voortijdige schoolverlaters (VO+MBO) (BBV) (in %)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2018"

Bron: DUO/Ingrado

D.069 | Optimale (preventieve) ondersteuning kwetsbare kinderen

Middels de pilot Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen (PIB) ondersteunen we kinderen van 5-12 jaar in een vroegtijdig stadium, in samenwerking met school, gezin en omgeving. De pilot loopt tot april 2021. Indien er in de begroting 2021 middelen worden toegekend voor voortzetting, breiden we de pilot uit. We kunnen dan meer gezinnen en scholen ondersteunen (60 per jaar).

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	7.102	7.746	7.718
Baten	-1.410	-1.480	-1.484
Saldo van lasten en baten	5.692	6.266	6.234
Onttrekkingen	-1.129	-3.948	-675
Stortingen	327	3.126	0
Mutaties reserves	-801	-821	-675
Saldo na mutaties reserves	4.891	5.445	5.559

Belangrijkste kaders

Meerjareninvesteringsprogramma onderwijshuisvesting gemeente Waalwijk 2015-2020;

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

Nota Lokaal Educatieve Agenda 2016-2020 Verdiepen en Verbreden

Nota Waalwijk Taalrijk 'Aanpak taal: ouder en kind samen'

Uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk 2016-2020

Peuterregeling gemeente Waalwijk (inclusief Voor- en vroegschoolse Educatie) v.a. 2018

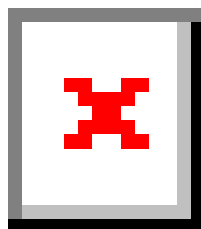
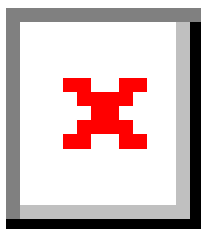
Nota Leerplicht

Convenant Voortijdig School Verlaten 2012-2015 (regionaal convenant)

Bestrijden laaggeletterdheid van A tot Z

Handhavingsbeleid Kinderopvang 2012

Nota Jongleren 0-6 2019-2020

Verbonden partijen

Voor dit beleidsveld zijn er geen verbonden partijen.

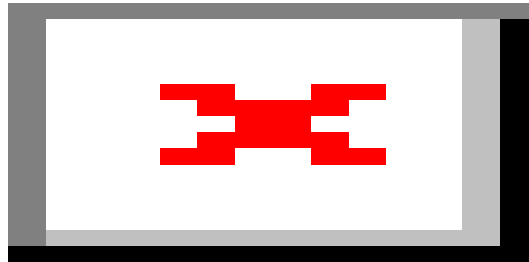
Beleidsveld 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Ambitie

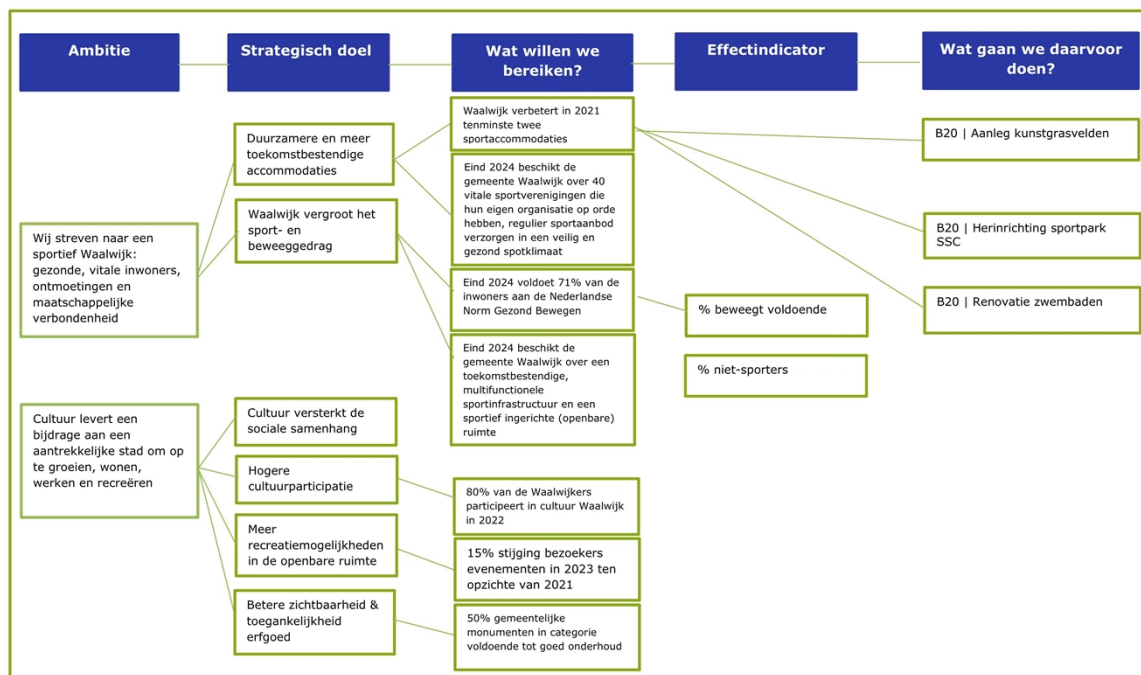
Dit beleidsveld richt zich op (1) sport, (2) cultuur en (3) recreatie in relatie tot de openbare ruimte. In onze strategische visie Waalwijk 2025 stellen we dat niet zozeer het hebben van voorzieningen het uitgangspunt is, maar het gebruik voorop staat. Beter kwalitatief en complementair, dan het open houden.

- Sport en bewegen draagt bij aan een gezonde leefstijl, ontmoeting, ontwikkeling, samenwerking, leefbaarheid, integratie en plezier. We willen jong en oud bereiken en streven naar een gezonde en vitale samenleving. Het sportbeleid moet bijdragen aan gezondheid, beweging en maatschappelijke participatie, waarbij we zeker ook oog hebben voor de ontwikkeling van sporttalent.
- Cultuur moet een bijdrage leveren aan een aantrekkelijke stad. We willen cultureel meer zichtbaar maken in Waalwijk en de kwaliteit er van verhogen. Ook moet cultuur de Waalwijkers aan elkaar verbinden. Cultureel erfgoed moet zoveel mogelijk worden behouden, waarbij er ook gekeken moet worden naar nieuwe functies voor ons cultureel erfgoed. De zichtbaarheid en toegankelijkheid van het erfgoed moeten ook verbeteren. Daarnaast gaat onze aandacht uit naar het mogelijk maken en behouden van onze lokale media.
- Onze openbare ruimte moet in zijn algemeenheid een bijdrage leveren aan de recreatie in Waalwijk, waarbij we streven naar effectief beheer van de recreatieve voorzieningen.

Beleidsveld 5 | Sport, cultuur en recreatie

Doelstellingen

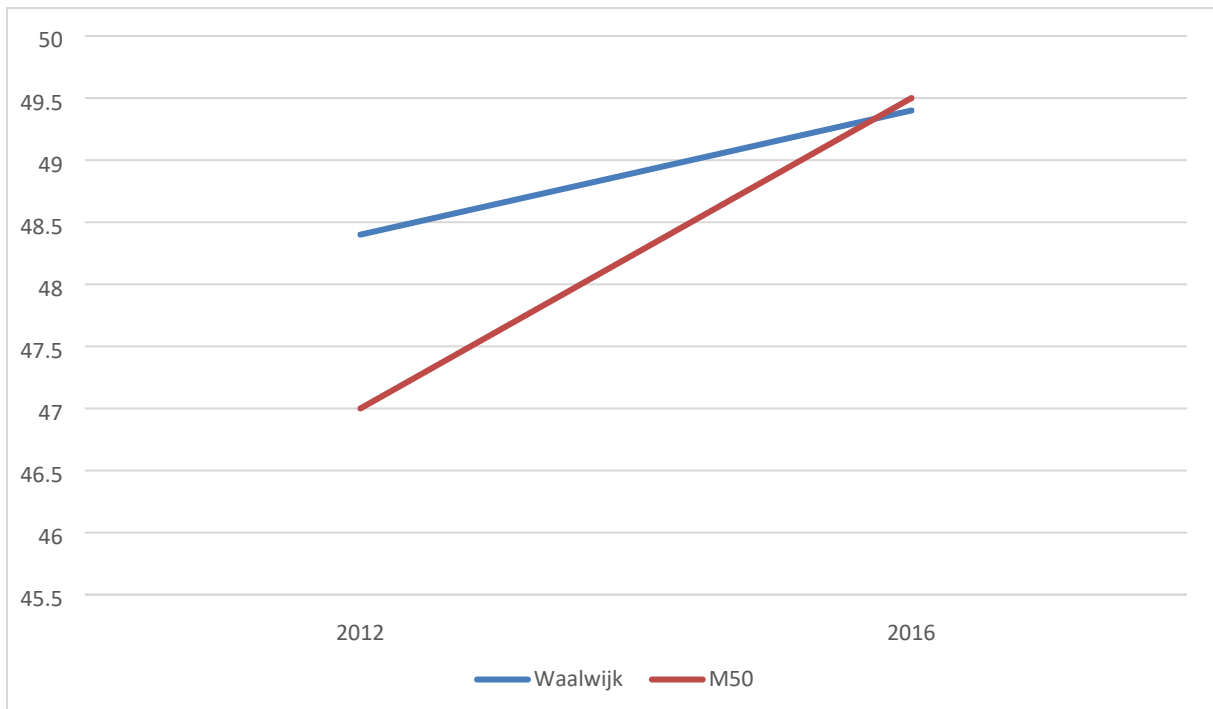
Verplichte indicatoren (BBV)

Indicatoren

IND 5.001 | % Niet-sporters (BBV)

Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor/RIVM

Sportbeleid en -accommodaties

Doelstellingen

D.070 | Waalwijk verbetert in 2021 minstens twee sportaccommodaties

Een sporter heeft in de gemeente Waalwijk veel keus om te bewegen. Dit kan binnen en buiten, op het droge of in het water. Willen we dit zo houden, dan is het toekomstbestendig maken van de sportaccommodaties in beheer van de gemeente Waalwijk, cruciaal.

Maatregelen

B20 | 5.019 Aanleg kunstgrasvelden

Op grond van het coalitieprogramma "Samen duurzaam vooruit 2018 -2022" zijn reeds in de Beleidsbegroting 2019 v.w.b. sport een aantal concrete investeringen opgenomen, waaronder het vervangen van een aantal toplagen van sportvelden. Daarnaast is het voornemen om de gemeenteraad een voorstel te doen om één kunstgrasveld in 2021 op het sportcomplex van vv SSC'55 aan de Bernhardstraat te Sprang-Capelle te realiseren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 12-06-2019

B20 | 5.022 Herinrichting sportpark SSC

In 2019 is gestart met de aanleg van een aantal parkeerplaatsen bij het sportcomplex van vv SSC '55 te Sprang-Capelle. Tijdens de voorbereiding op dit project heeft de vereniging de behoefte uitgesproken om, naast de benodigde parkeer- en veldcapaciteit, ook met de gemeente te willen kijken naar de algehele staat van het gemeentelijk vastgoed. Doelstelling is de gemeenteraad in het laatste kwartaal van 2020 een voorstel te presenteren dat concreet ingaat op het toekomstbestendig maken van de accommodatie. Het betreft de bouwkundige staat van de kleedkamers, sportkantine en een upgrade van de velden. Na goedkeuring van de raad zal uitvoering in de zomer van 2021 kunnen plaatsvinden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 12-06-2019

B20 | 5.025 Renovatie zwembaden

In april 2020 is bekendgemaakt dat de invoering van de nieuwe Omgevingswet opnieuw is uitgesteld. Zoals het er nu naar uitziet treedt de wet op 1 januari 2022 in werking. In deze nieuwe wetgeving is de borging van hygiëne en veiligheid anders geregeld dan in de huidige Whvbz (Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden). De belangrijkste verandering is de overgang van een middelvoorschrift naar een doelvoorschrift. Deze overgang betekent een andere manier van denken voor zwembaden. In de huidige regelgeving zijn veel zaken als regel of middel voorgeschreven. In de nieuwe regelgeving zijn deze regels/middelen vervallen en wordt een algemeen doel voorgeschreven, namelijk; het zwembad moet voldoende hygiënisch en veilig zijn. Dit laatste moeten zwembaden doen middels het opstellen van een risicoanalyse met bijbehorend beheersplan. Als uit de risicoanalyse blijkt dat er onacceptabele risico's zijn, dan moeten deze met beheersmaatregelen weggenomen worden. Vanwege het coronavirus en de daaraan gekoppelde sluiting van zwembad Zidewinde zijn deze werkzaamheden uitgesteld. De verwachting is dat begin 2021 meer duidelijk zal zijn over mogelijke beheersmaatregelen en dat we uw raad een concreet voorstel kunnen doen hoe om te gaan met het eerder reeds beschikbaar gestelde krediet. Dit betekent dat het krediet nog een jaar wordt doorgeschoven naar 2021.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 12-06-2019

D.071 | Eind 2024 beschikt de gemeente Waalwijk over 40 vitale sportverenigingen die hun eigen organisatie op orde hebben, regulier sportaanbod verzorgen in een veilig en gezond sportklimaat én daarnaast een bredere maatschappelijke functie vervullen

Met vitale sportaanbieders in een positieve sportcultuur hebben we de ambitie om sportverenigingen toekomstbestendig te maken zodat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk

en bereikbaar blijft. Dit alles in een sportcultuur waar iedereen met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos kan sporten en bewegen.

De eerste acties thema Vitale sportaanbieders in een positieve sportcultuur:

- Uitvoeren van een vitaliteitsscan onder de sportverenigingen.
- Aanscherpen positionering lokale verenigingsondersteuner.
- Uitbreiding op www.GOWaalwijk.nl met een digitale module verenigingsondersteuning.

D.072 | Eind 2024 voldoet 71% van de inwoners van de gemeente Waalwijk aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen

In de raadsbehandeling van oktober a.s. wordt het nieuwe sport- en beweegbeleid 2020-2024 vastgesteld. We zetten in op een stijging van 10% van onze inwoners dat voldoet aan de Nederlandse norm Gezond Bewegen, van 61% (2019) naar 71%. Een ambitieuze doelstelling gelet op het landelijk gemiddelde in 2016 van 63%.

Met het inclusief sporten en bewegen hebben we de ambitie om meer mensen een leven lang plezier te laten beleven aan sporten en bewegen in een inclusieve sport- en bewegingomgeving. Hiertoe dienen we eventuele belemmeringen weg te nemen, want sporten en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zeker voor kwetsbare doelgroepen geldt dat sport en bewegen bijdraagt aan de kwaliteit van het leven en kansen biedt om deel te (blijven) nemen aan de samenleving. Daarnaast bewegen de laatste jaren kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden van kinderen sterk achteruit. Als kinderen door een slechte motoriek niet vaardig zijn in sport en bewegen dan is de kans groter dat ze er geen plezier aan beleven.

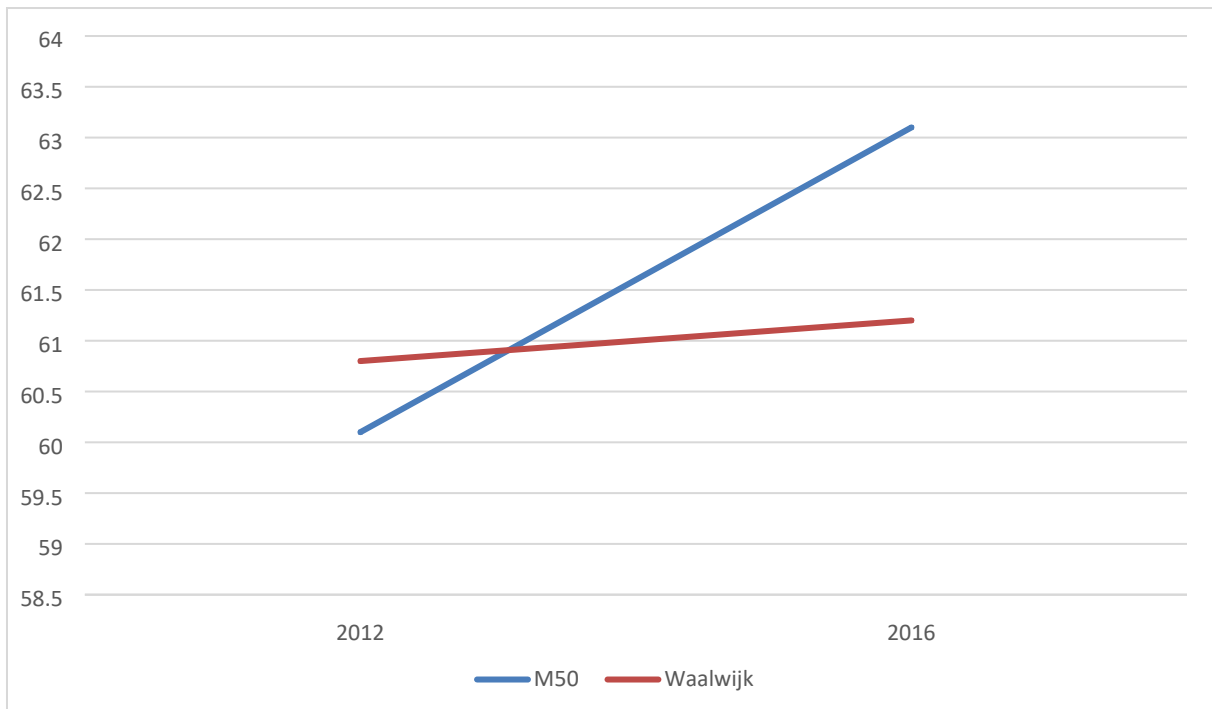
De eerste acties thema Inclusief Sporten en bewegen & Vaardig in bewegen:

- Afbouwen van de tijdelijke stimuleringsregeling (bij afname van 4 uur, 3 uur betalen) in het primair onderwijs om het vrijgekomen budget (€ 20.000) in te zetten ten behoeve van de kwetsbare doelgroepen.
- In samenspraak met het voortgezet onderwijs bepalen of en hoe de inzet van de buurtsportcoach voortgezet onderwijs wordt gecontinueerd.
- In samenwerking met ouders, onderwijs, GGD en kinderopvang meer inzicht krijgen in de motorische ontwikkeling van kinderen en ouders meer bewust maken van het belang hiervan.
- Opstarten van een samenwerkingsverband met professionals dat zich specifiek richt op brede preventie in de wijk, met sport en bewegen als middel, om kwetsbare doelgroepen te ondersteunen.
- Door inzet van ambassadeurs en influencers met GO Waalwijk de bewustwording onder Waalwijkers vergroten. Bijvoorbeeld door discussies op gang te brengen over vraagstukken als 'wat zijn de richtlijnen voor gezond bewegen?'

Indicatoren

IND 5.002 | Beweegt voldoende

D.073 | Eind 2024 beschikt de gemeente Waalwijk over een toekomstbestendige, multifunctionele sportinfrastructuur en een sportief ingerichte (openbare) ruimte

Met onze toekomstbestendige sportinfrastructuur hebben we de ambitie om in onze gemeente toekomstbestendige, functionele, goede en duurzame sportvoorzieningen aan te bieden. Deze voorzieningen zijn nodig om de eerder in deze nota opgenomen doelstellingen te kunnen realiseren. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor het in stand houden en waar mogelijk realiseren van toegankelijke, laagdrempelige, multifunctionele en duurzame voorzieningen in een sportief ingerichte openbare ruimte.

De eerste acties thema Duurzame sportinfrastructuur:

- Aanpassing beleidsnota Buitensport en uitbreiding systematiek van de 1/3-regeling (dit kan leiden tot extra vraag budget).
- Onderzoeken mogelijke verzelfstandiging Team Sport langs de 4 K's van de gemeentelijke organisatiestrategie.
- In gesprek gaan met de voetbalverenigingen over balans beschikbare veldcapaciteit en de mate van bespeeling.
- Uitvoeren van een scan/nulmeting inzake duurzaamheid en toegankelijkheid.
- Onderzoeken hoe de mogelijkheden van sport en bewegen in de openbare ruimte en op de gemeentelijke sportaccommodaties meer en multifunctioneel te benutten.

Cultuur, recreatie en openbaar groen

Doelstellingen

D.074 | 80% van de Waalwijkers participeert in cultuur Waalwijk in 2022

Eind oktober 2020 is de Cultuurnota gereed. Onze visie is dat we door het inzetten van cultuur de gemeente Waalwijk aantrekkelijker kunnen maken voor inwoner en bezoeker van Waalwijk. Dat doen we aan de hand van twee ambities: 'de stad als podium' en 'kunst, cultuur en de vitale stad'. Met deze ambities en de daaruit voortvloeiende acties verhogen we de cultuurparticipatie. Eén van de acties is het uitvoeren van cultuurprojecten in de wijken: inwoners werken gezamenlijk aan een kunstproduct (theater, tentoonstelling, et cetera). Bij een andere actie wordt binnen het project 'maatschappelijke activering' gebruik gemaakt van de mogelijkheden van cultuur om mensen weer te activeren, actief deel te laten nemen aan de samenleving. Tenslotte versterken we de functie cultuureducatie waardoor ook hier meer mensen worden bereikt om actief deel te nemen aan cultuur. Met bovengenoemde acties worden veel inwoners bereikt die anders nooit zouden participeren in cultuur. Hierdoor neemt de komende jaren de cultuurparticipatie toe.

D.075 | Het aantal bezoekers aan evenementen stijgt met 15 procent in 2023 ten opzichte van het jaar 2021. In 2021 verrichten wij een nulmeting

De evenementenvisie is 17 september jl. vastgesteld door de raad. Met een duidelijk verbeterde en tijdige communicatie (evenementenkalender, led-borden) in de aanloop naar evenementen worden meer mensen bereikt. Dit zal ertoe leiden dat het aantal bezoekers groeit ten opzichte van de vorige jaren. Helaas hebben wij door de uitbraak van het coronavirus geen nulmeting kunnen verrichten in 2020. Hierdoor wordt de nulmeting verplaatst naar 2021. Om meer potentiële bezoekers te bereiken werken we het komend jaar aan een betere promotie van de evenementen. Dat doen we onder andere door het maken van een Evenementenkalender en tevens zullen we gebruik gaan maken van de toekomstige LED-borden. Hierdoor zijn inwoners en bezoekers vroeger en beter geïnformeerd over de komende evenementen. Daarnaast willen we het evenementenaanbod een impuls geven door ruimte te bieden aan een nieuw evenement.

D.076 | 50% van het totaal aantal gemeentelijke monumenten kan worden geplaatst in de categorie voldoende tot goed onderhoud.

Om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van monumenten zal in het laatste kwart van 2020 een inventarisatie worden gestart.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	16.281	17.794	18.519
Baten	-3.895	-3.702	-3.764
Saldo van lasten en baten	12.386	14.092	14.755
Onttrekkingen	-744	-2.000	-718
Stortingen	519	1.609	11
Mutaties reserves	-224	-390	-707
Saldo na mutaties reserves	12.161	13.702	14.048

Belangrijkste kaders

Projectplan Inzet Buurtsport- en Cultuurcoach 2017-2019

Plan van Aanpak JOGG 2019-2022

Kadernotitie Sport 2012-2016

Beleidsnotitie Buitensport Waalwijk

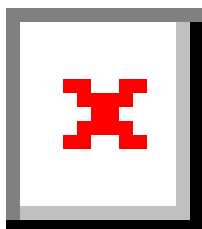
Regeling Cultuur met Kwaliteit 2013-2016

Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties 2017-2020

Kunstvisie 'Verbindingen in beweging'

Mediawet

Regeling Cultuur met Kwaliteit 2017-2020

Beleidsveld 6 | Sociaal Domein

Ambitie

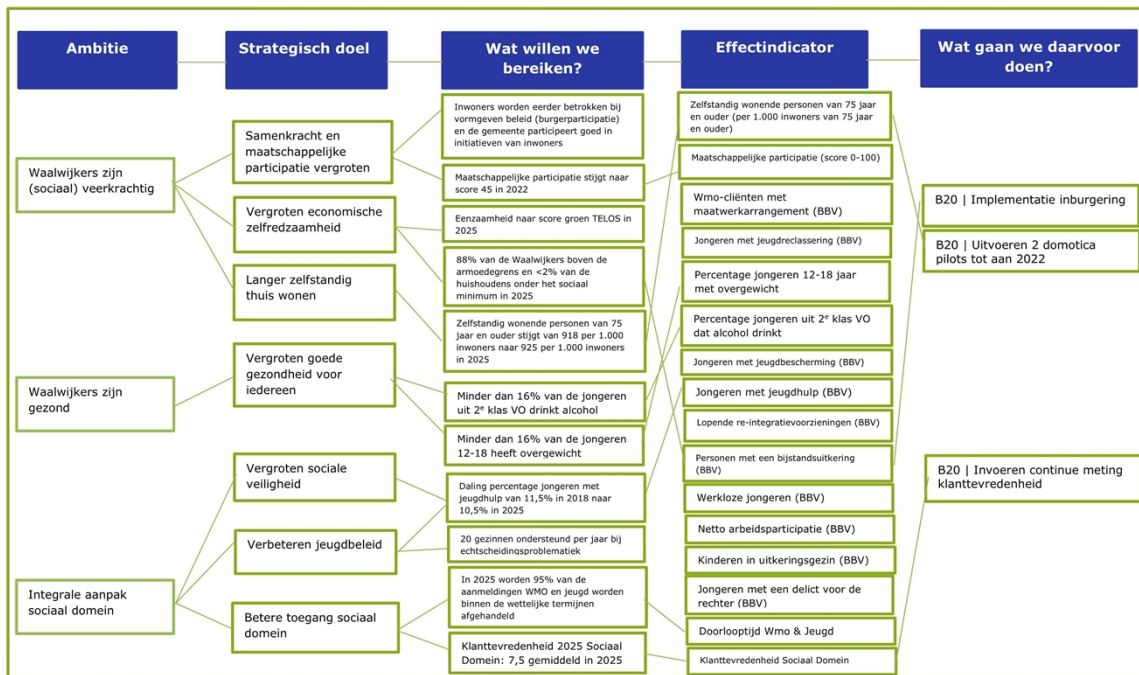
Alle inwoners van de gemeente Waalwijk moeten (sociaal) veerkrachtig zijn, het is één van de urgenties uit onze strategische visie Waalwijk 2025. Hiervoor moet de samenkracht en burgerparticipatie vergroot worden. Daarnaast wordt er ingezet op het vergroten van de economische zelfredzaamheid en armoedebestrijding. Ook wordt er ingezet op maatschappelijke participatie en inclusie (meedoen). We zetten in op het zelfstandig blijven wonen van zorgbehoevende inwoners en jongeren moeten sociaal en economisch zelfstandig kunnen functioneren.

Daarnaast vindt de doorontwikkeling van de integrale aanpak sociaal domein plaats. Hierin moet niet-geïndiceerde zorg bevorderd worden, moet voorkomen worden dat jongeren tussen wal en schip vallen, moet er een goede algehele toegang zijn tot het sociaal domein en zetten we in op innovatie in de jeugdhulp. We willen zoveel mogelijk zaken dichtbij huis regelen, dus lokaal, en regionaal alleen wat moet. Juist omdat we vinden dat we zelf hiervoor als gemeente de juiste slag- en daadkracht hebben, niet om direct weer op te schalen naar een regionaal niveau.

Waalwijkers zijn gezond. We willen een goede gezondheid voor iedereen bevorderen. Deel hiervan is het zorgen dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Beleidsveld 6 | Sociaal Domein

Doelstellingen

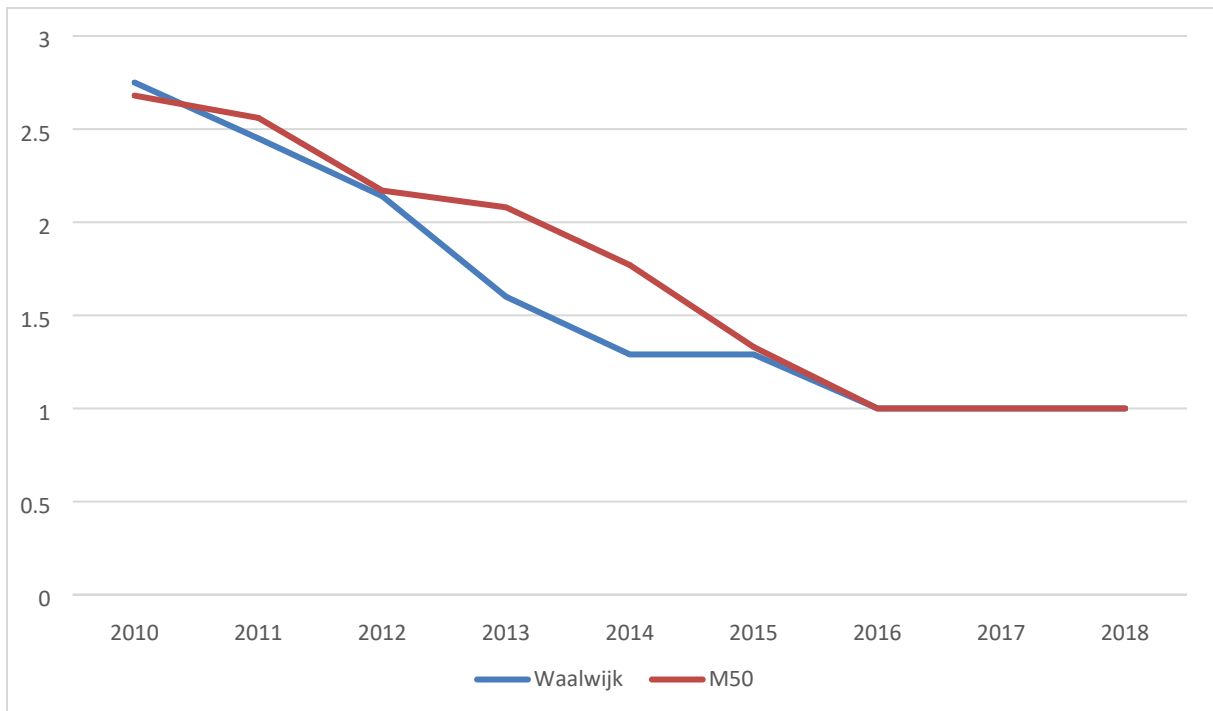
Verplichte indicatoren (BBV)

Onderstaand vindt u de landelijk verplicht gestelde indicatoren (BBV):

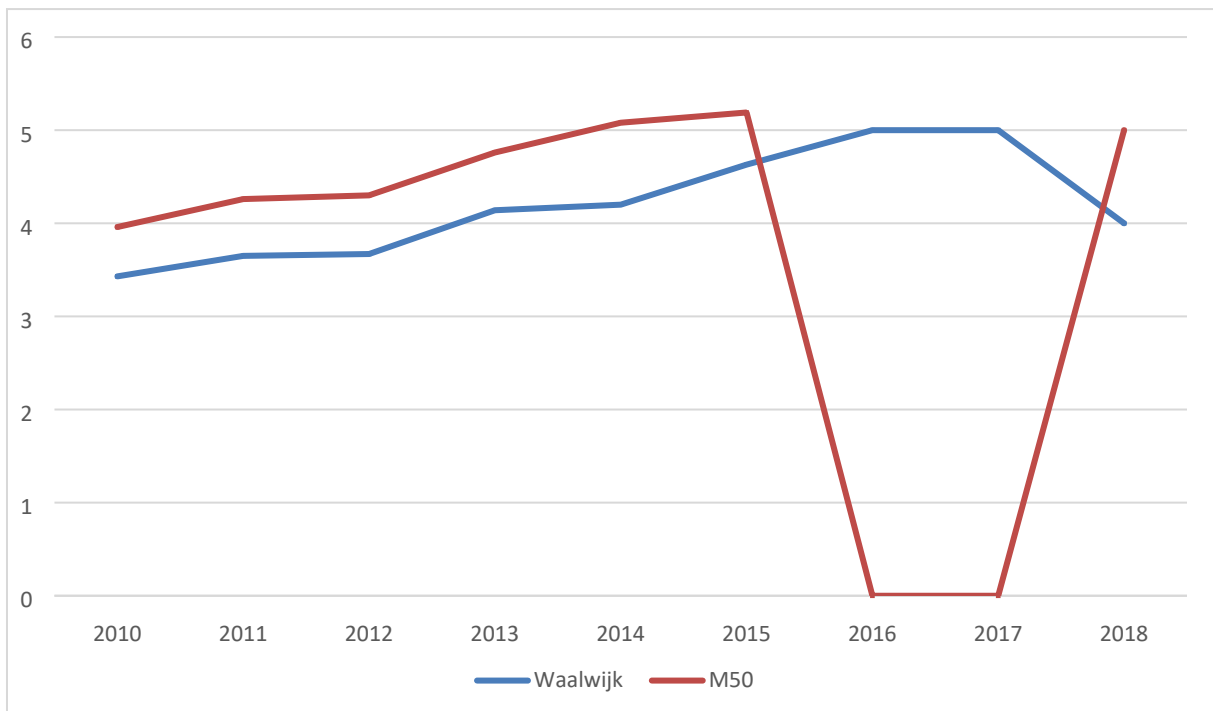
Indicatoren

IND 6.001 | % Jongeren met een delict voor de rechter (BBV)

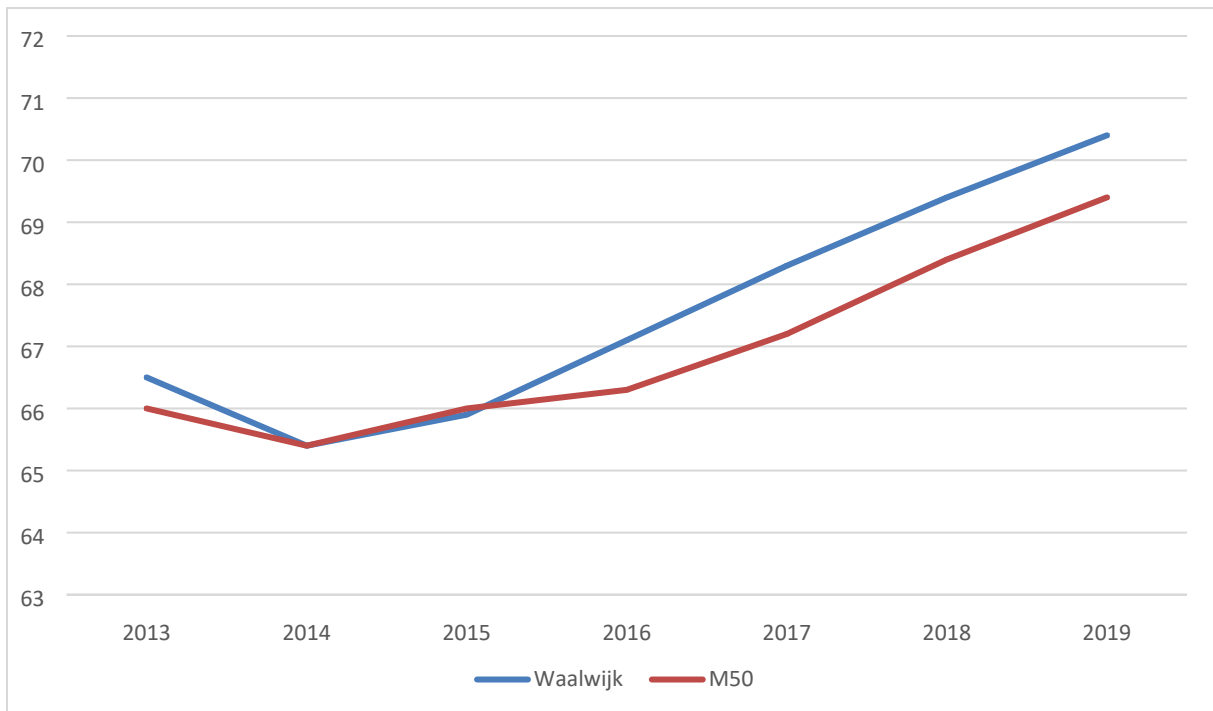

IND 6.002 | % Kinderen in uitkeringsgezin (BBV)

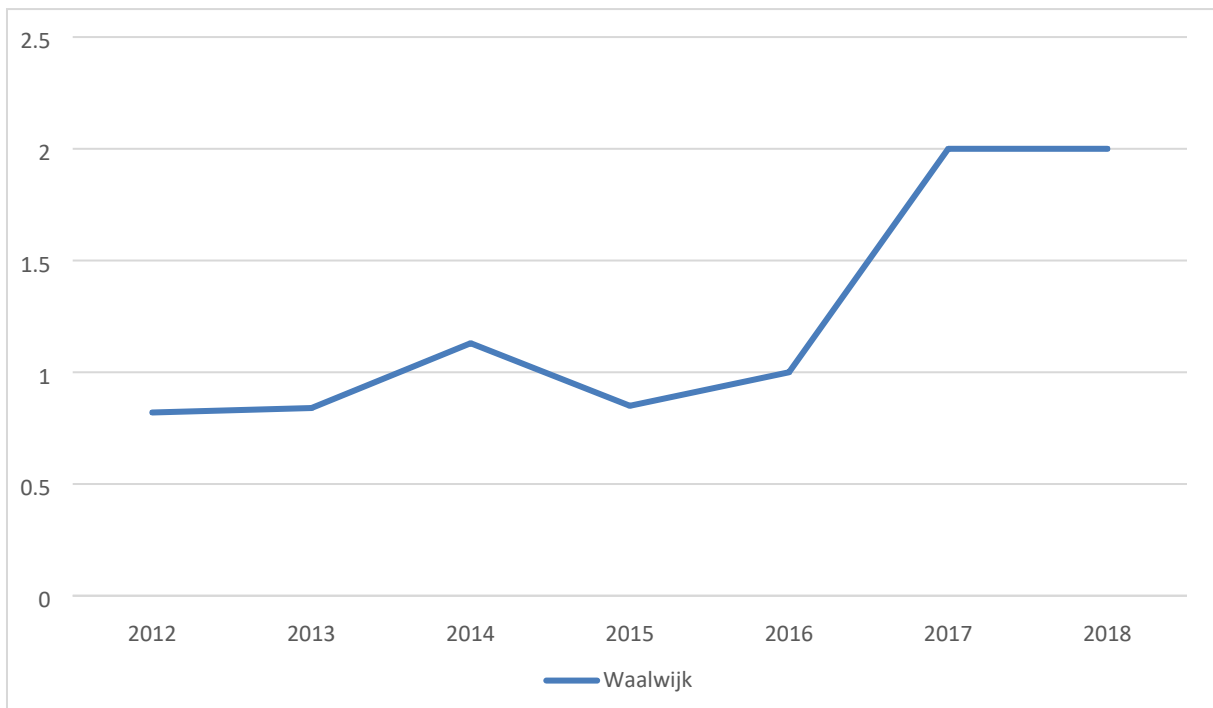

IND 6.003 | Netto arbeidsparticipatie (BBV) (in %)

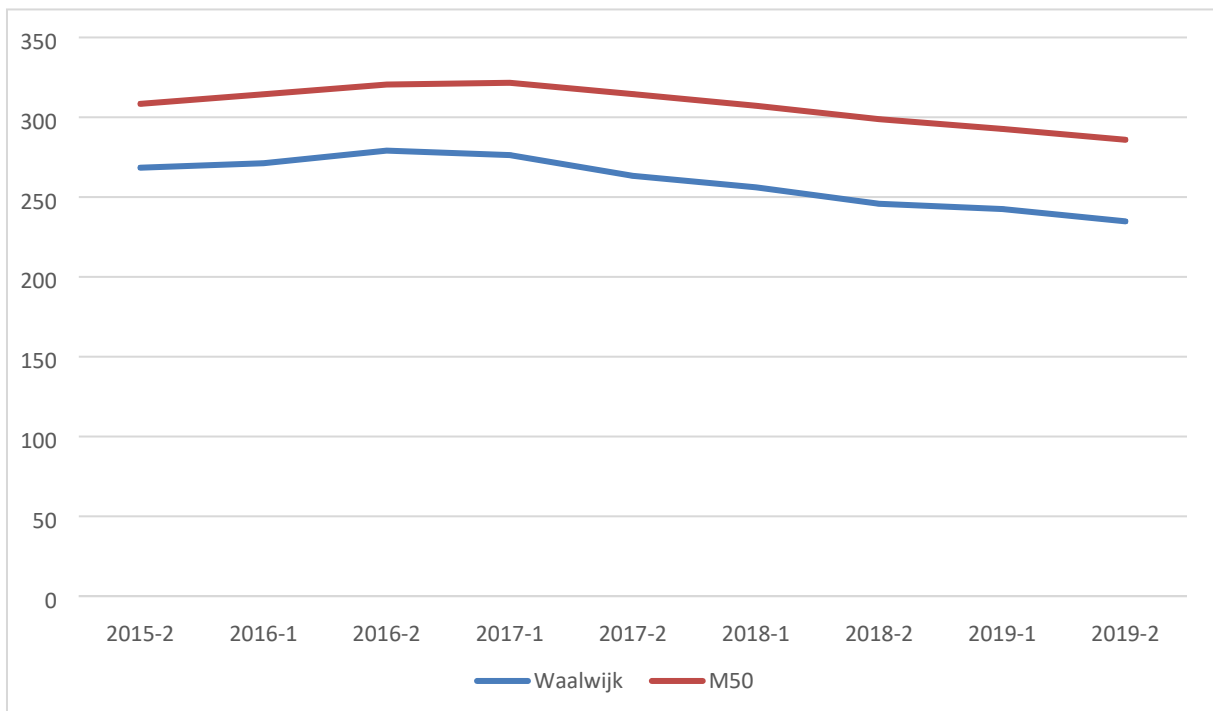
IND 6.004 | Werkloze jongeren (BBV) (in %)

IND 6.005 | Personen met een Bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder) (BBV)

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

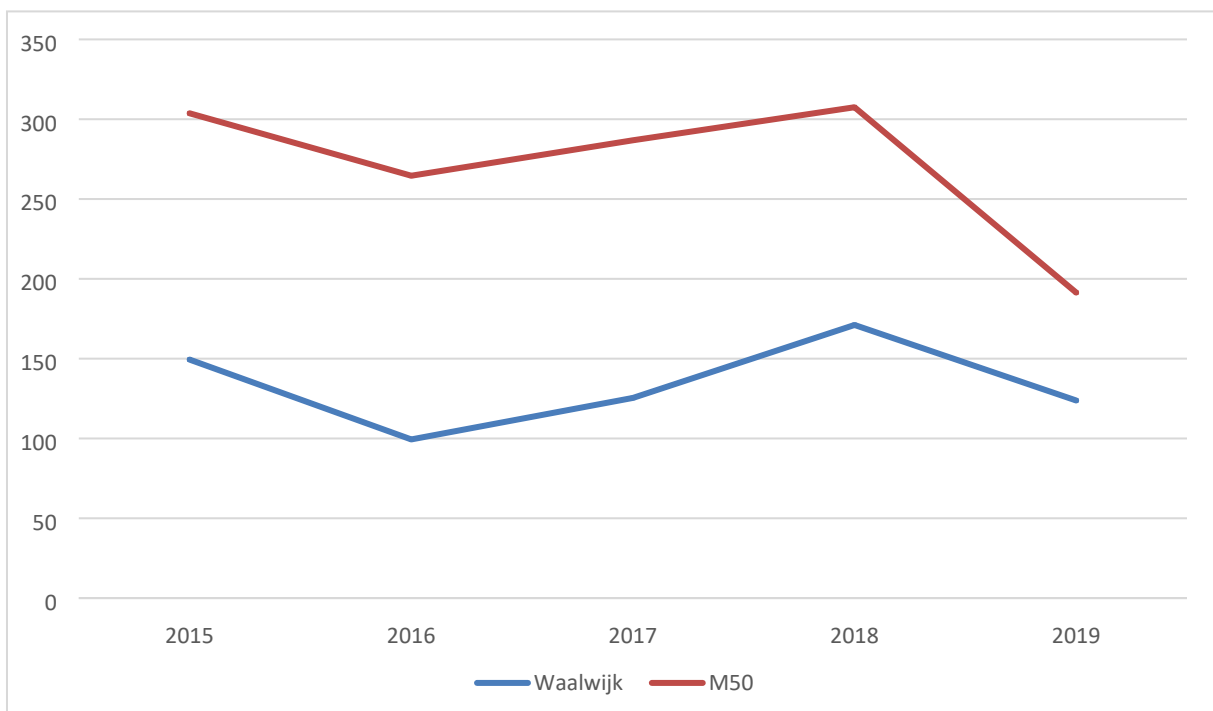

Bron: CBS - Participatiewet

IND 6.006 | Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inw.15-65jr) (BBV)

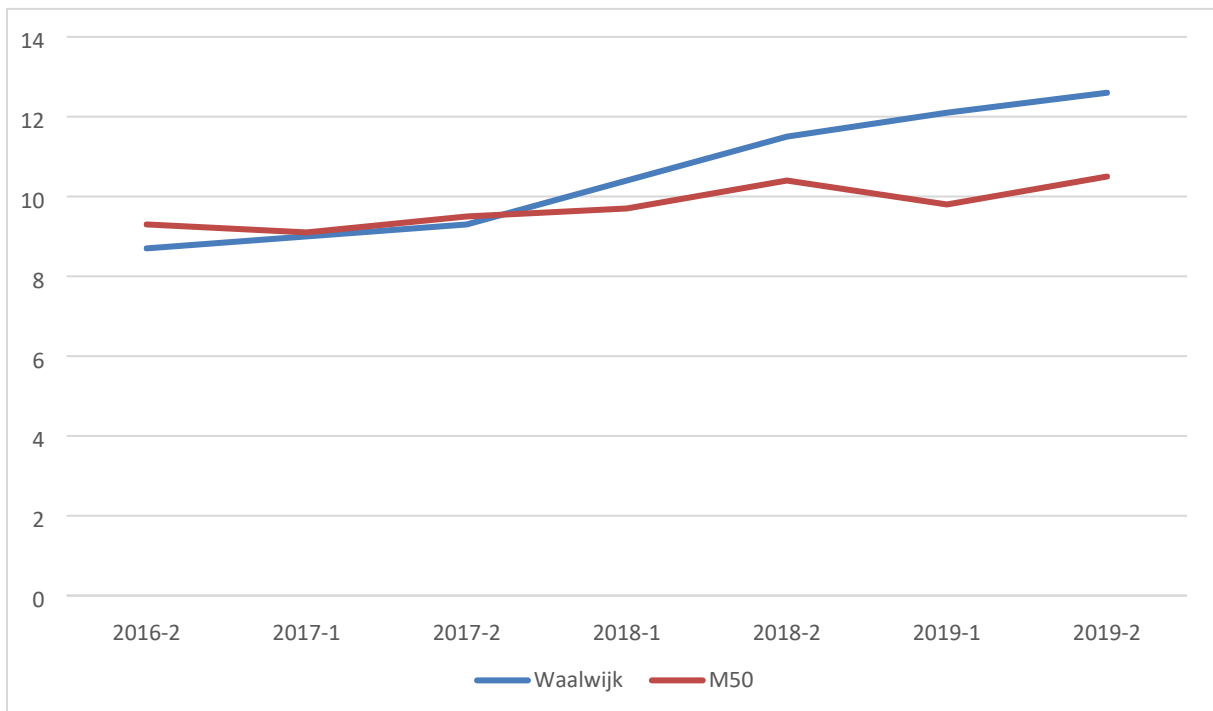
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar

Bron: CBS - Participatiewet

IND 6.007 | Jongeren met jeugdhulp (% van jongeren tot 18 jaar) (BBV)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

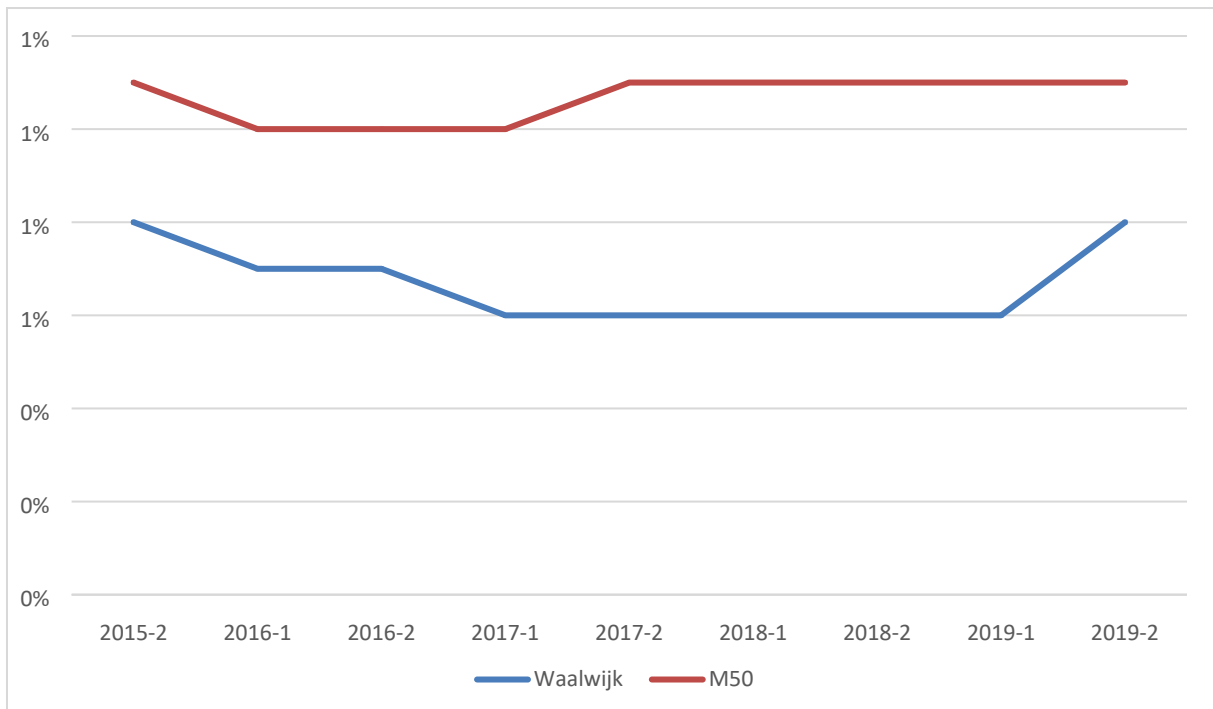

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

IND 6.008 | % Jongeren met jeugdbescherming (BBV)

Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

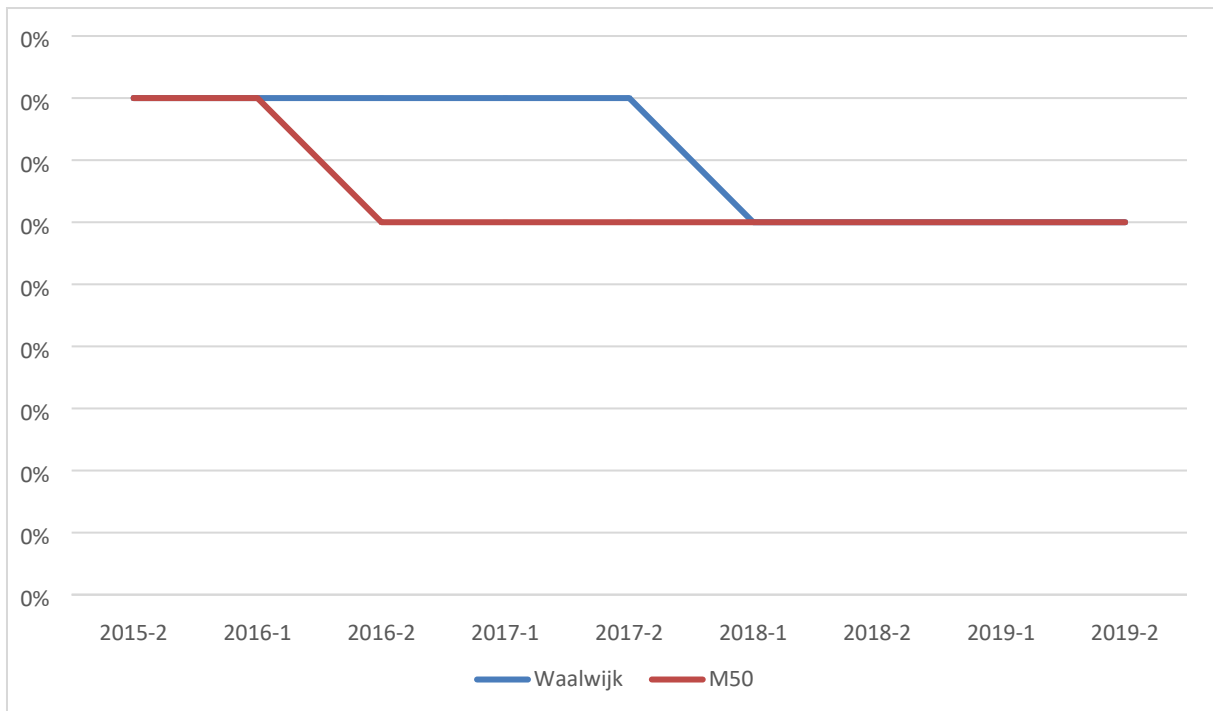

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 6.009 | Jongeren met jeugdreclassering (BBV)

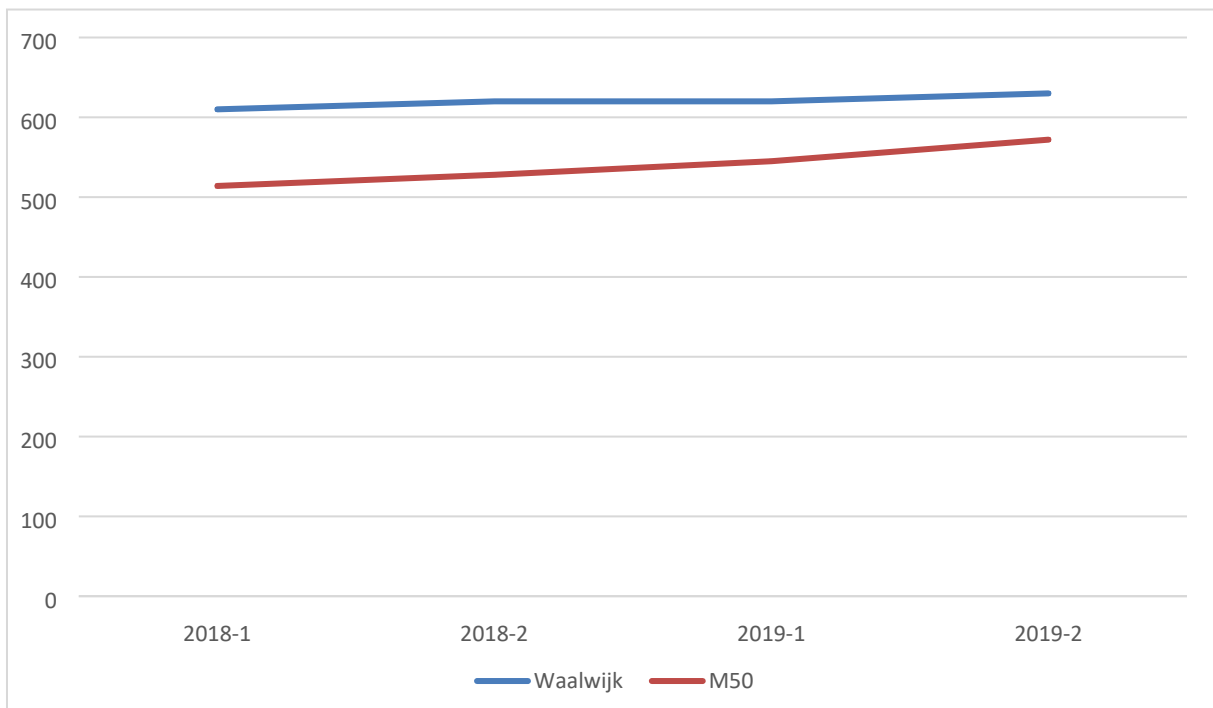
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

IND 6.010 | Wmo-cliënten met maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners) (BBV)

Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Integrale aanpak sociaal domein

Doelstellingen

D.077 | In 2025 worden 95% van de aanmeldingen Wmo en Jeugd binnen de wettelijke termijnen afgehandeld

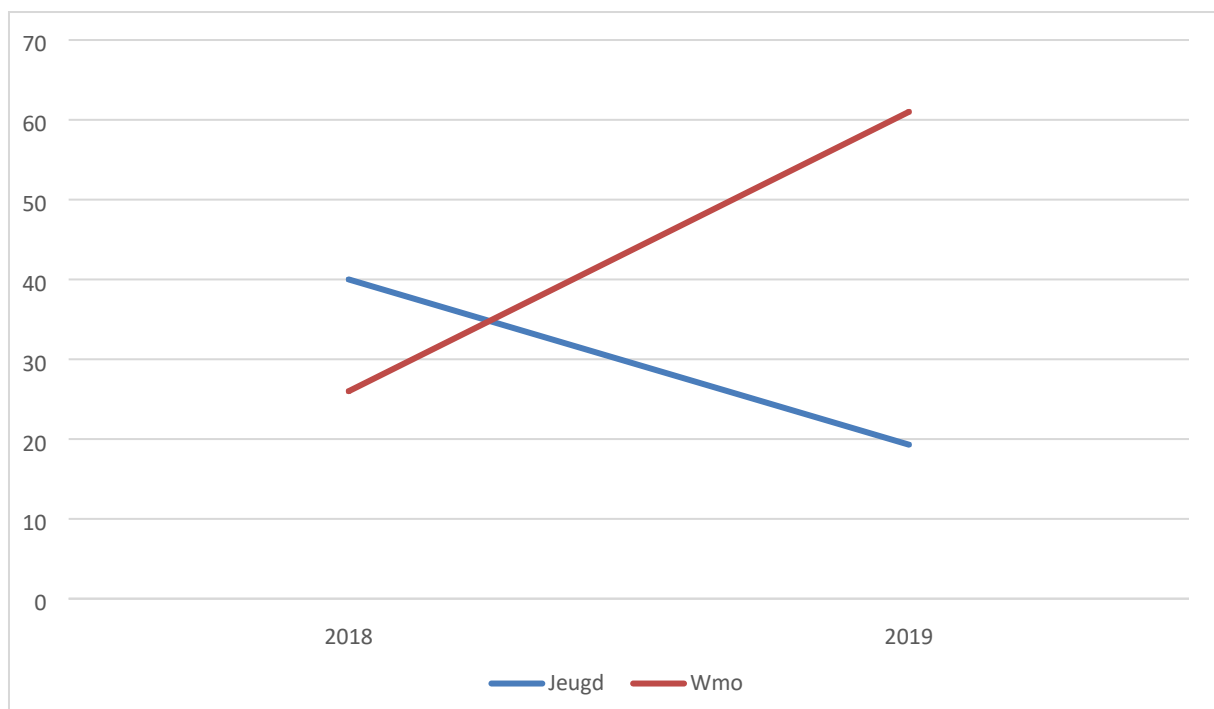
De doorlooptijden waren in het afgelopen jaar binnen de Wmo in 40% van de gevallen binnen de wettelijke termijn. De wachttijd bedroeg gemiddeld 33 dagen.

Het percentage van jeugdwet ligt bij een strikte interpretatie van de wettelijke termijn hoger, namelijk 86%. De wachttijd voor Jeugd bedroeg in het afgelopen jaar gemiddeld 36 dagen. In het geval dat de wettelijke termijnen dreigen te worden overschreden gaan we in overleg met de inwoner en worden nieuwe afspraken gemaakt vwb de doorlooptijd. Deze worden dan vervolgens wel gehaald.

Indicatoren

IND 6.011 | Doorlooptijden binnen wettelijke termijn (in %)

In het geval dat de termijnen dreigen te worden overschreden gaan we in overleg met de inwoner en worden nieuwe afspraken gemaakt vwb de doorlooptijd. Deze worden vervolgens wel gehaald.

D.078 | Klanttevredenheid 2025 sociaal domein: 7,5 gemiddeld

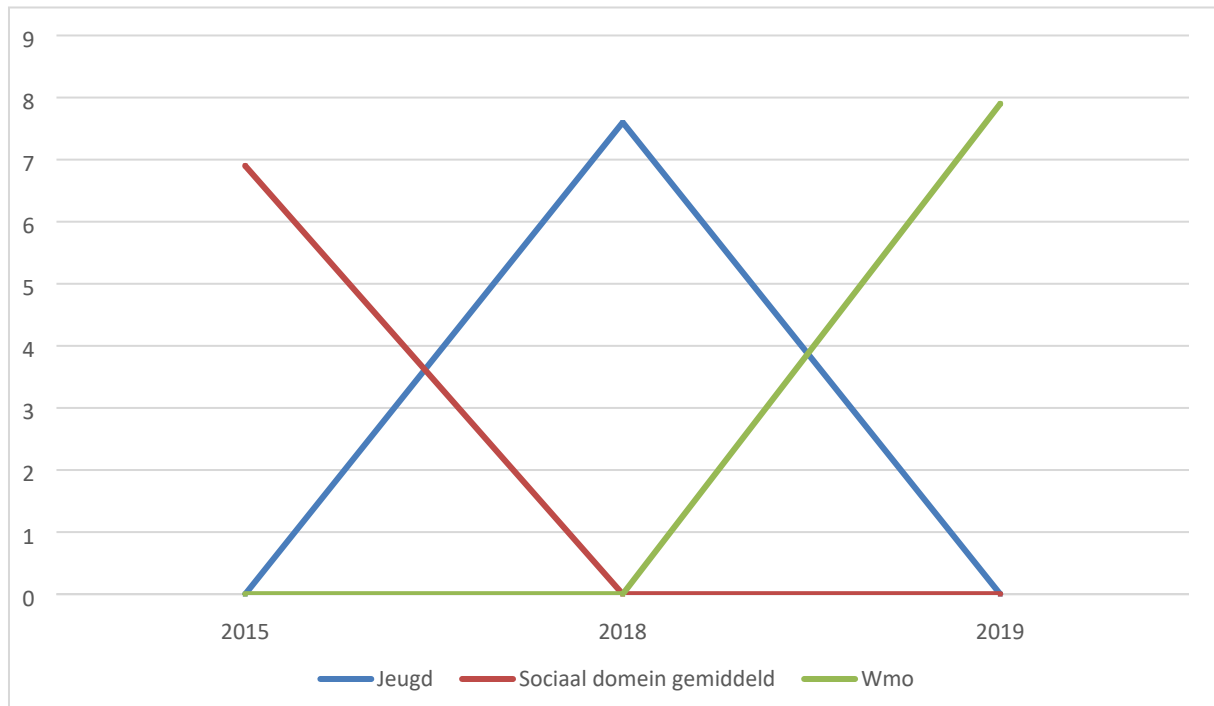
Als doelstelling is benoemd dat de klanttevredenheid binnen het sociaal domein in 2025 gemiddeld op een 7,5 uitkomt. In de meest recente clientervaringsonderzoeken worden door de klanten al dergelijke cijfers gegeven. Zo geven de klanten ons als algeheel rapportcijfer voor de Wmo (2019)

een 7,9 en de Jeugdwet (2018) een 7,6. De doelstelling kan daarom worden bijgesteld naar een rapportcijfer 8 in 2025.

Indicatoren

IND 6.012 | Klanttevredenheid Sociaal Domein (score 0-10)

Maatregelen

B20 | 6.024 Invoeren continue meting klanttevredenheid

Na de kosten en baten tegen elkaar te hebben weggezet is toch besloten om de meting van de kwaliteit van de dienstverlening te combineren met het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek. Op deze manier wordt ook een prima beeld verkregen van de gepercipieerde kwaliteit. Dat wil dus zeggen dat er geen continue meting zal gaan plaatsvinden door middel van een elektronische enquête maar via de vragenlijst van het cliëntervaringsonderzoek. Als doelstelling is benoemd dat de klanttevredenheid binnen het sociaal domein in 2025 gemiddeld op een 7,5 uitkomt. In de meest recente cliëntervaringsonderzoeken worden door de klanten al dergelijke cijfers gegeven. Zo geven de klanten ons als geheel rapportcijfer voor de Wmo (2019) een 7,9 en de Jeugdwet (2018) een 7,6. De doelstelling kan daarom worden bijgesteld naar een rapportcijfer 8 in 2025.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 06-08-2019

D.079 | 20 gezinnen ondersteund per jaar bij echtscheidingsproblematiek

Hoe gaan wij 20 (*) gezinnen ondersteunen vanuit het scheidingsloket:

Laagdrempelige ondersteuning vanuit het kenniscentrum:

o Website alsjeuitelkaargaat.nl en waalwijk.nl/scheidingsloket

Laagdrempelige ondersteuning vanuit het loket:

o Training vanuit twijz/MO 'de kinderen scheiden mee'

o kindbehartiger (2 in deze methodiek opgeleide specialisten)

o divers praktisch advies cq. verwijzing naar een van de partners van het loket (hiertoe zijn de 1e lijns medewerkers getraind)

Wij gaan de contacten zoveel mogelijk monitoren, al zal (kan) dat niet gelden voor de eenmalige contactmomenten, die nl. ook anoniem van aard kunnen zijn.

- Buiten het loket om start Waalwijk vanaf 2021 met een pilot Gezinsadvocaat ism de Rechtbank ('s-Hertogenbosch), de Kinderombudsman, het ministerie V&J etc.

D.080 | Dalende percentage jongeren met jeugdhulp van 11,5% in 2018 naar 10,5% in 2025

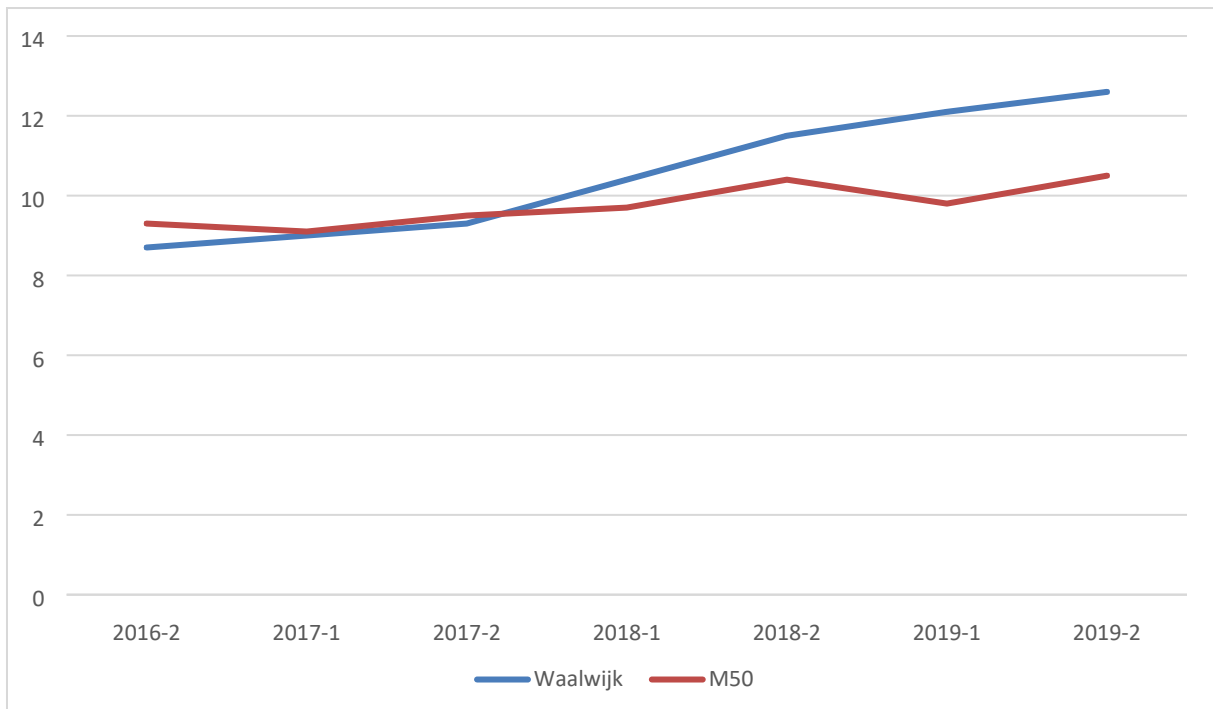
Vanaf de invoering van de wet Jeugdhulp in 2015 is het gebruik van de Jeugdhulp jaarlijks percentagegewijs fors gestegen. Daarmee zijn ook de kosten fors toegenomen en zijn er tekorten ontstaan op de gemeentebegroting. In 2021 vindt de nieuwe inkoop van de jeugdhulp (gespecialiseerde jeugdhulp) plaats aan de hand van een nieuwe inkoopmethodiek die in 2020 en Q1 en Q2 in 2021 wordt ontwikkeld en vastgesteld. Daarnaast worden er lokale en regionale Beheersmaatregelen jeugdhulp uitgevoerd om te komen tot het terugdringen van het gebruik van de jeugdhulp.

Indicatoren

IND 6.007 | Jongeren met jeugdhulp (% van jongeren tot 18 jaar) (BBV)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Sociale veerkracht

Doelstellingen

D.081 | Inwoners worden eerder betrokken bij vormgeven beleid (burgerparticipatie) en de gemeente participeert goed in initiatieven van inwoners (overheidsparticipatie)

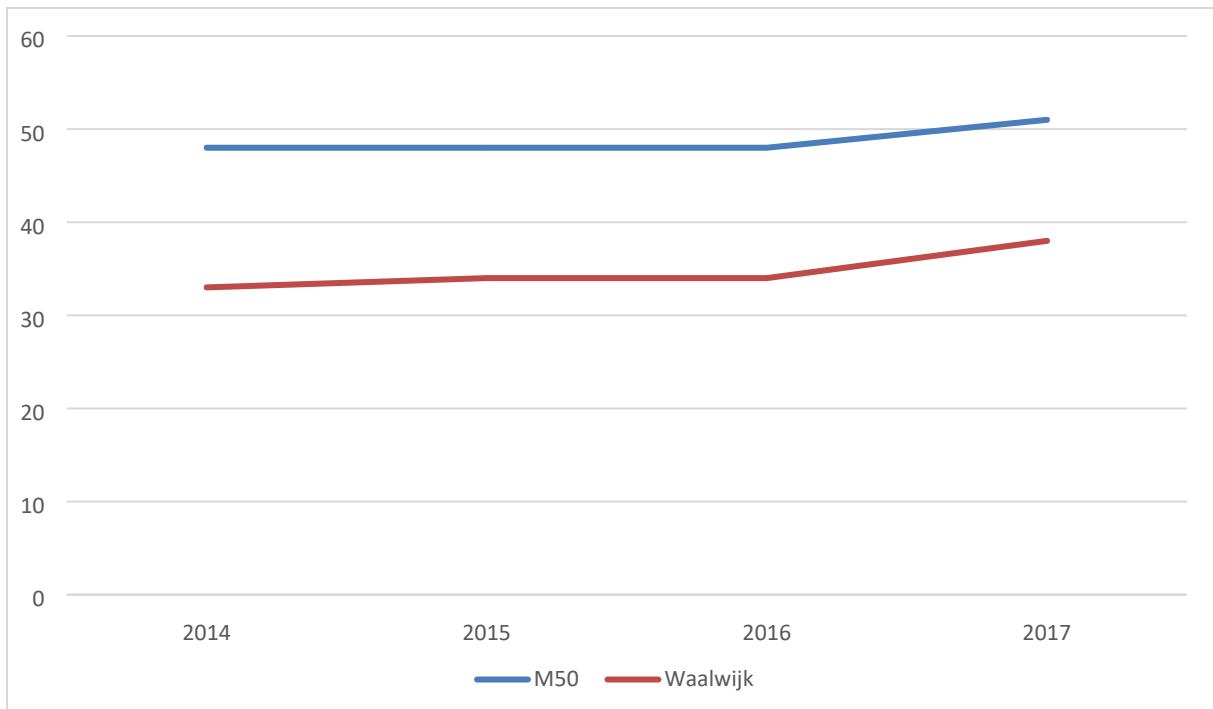
Hiervoor verwijzen wij naar de nota burgerparticipatie dat 17 september 2020 in de Raad is behandeld.

D.082 | Verhogen maatschappelijke participatie/vrijwilligers in Waalwijk tot score 45 in 2022

Indicatoren

IND 6.013 | Maatschappelijke participatie (score 0-100)

D.083 | Eenzaamheid bestrijden. Score groen (Telos meting) in 2025

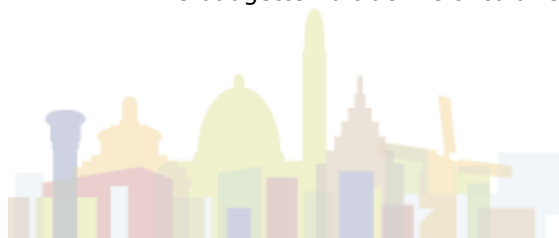
D.084 | 88% Waalwijkers boven armoedegrens en <2% van de huishoudens onder sociaal minimum in 2025

1. Participatie en ondersteuning naar werk/ projecten via Baanbrekers
2. Voorkomen en vroegsignalering schulden.
3. Gerichtte aanpak van problematieke schuld (o.a. Maatpact)
4. Doorbreken sociaal isolement door participatie
5. Doorbreken vicieuze cirkel generatie armoede

Maatregelen

B20 | 6.023 Implementatie inburgering

De invoering van de wet inburgering is uitgesteld naar 1 juli 2021. In het najaar 2020 wordt het plan van aanpak veranderopgave inburgering gemaakt. De voorbereiding richt zich op het ontwikkelen van een nieuw werkproces : de gemeente wordt verantwoordelijk voor inburgering en voor de regie. Er wordt afgestemd met de diverse ketenpartners en opdrachtnemers (Baanbrekers, Vluchtelingenwerk,) om het inburgeringsproces efficiënt en effectief in te voeren. Ook wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inkoop van taal en inburgeringscursussen. . De werkzaamheden hiervoor zijn wel in volle gang: er is een aanbestedingsproces leerroutes in de regio gestart, in de afspraken met Baanbrekers en andere langstraatgemeenten is de focus op uitvoering van de nieuwe wet gelegd. De budgetten uit de meicirculaire zijn bekend, en worden verwerkt in de begroting.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

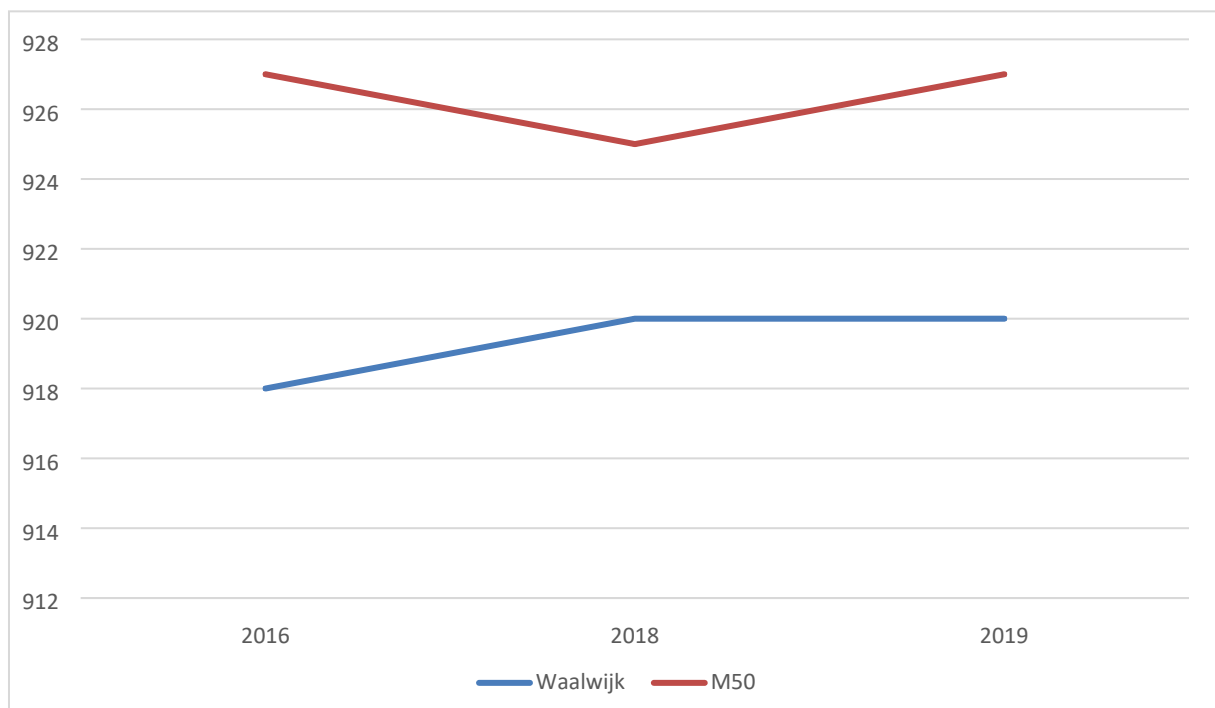
Startdatum: 11-06-2019

D.085 | Zelfstandig wonende personen van 75 jaar en ouder stijgt van score 918 per 1.000 inwoners naar 925 per 1.000 inwoners in 2025

Gemeente Waalwijk streeft ernaar dat haar inwoners zo lang mogelijk en prettig zelfstandig kunnen wonen en participeren aan de samenleving. Vanuit verschillende beleidsterreinen wordt hier invulling aan gegeven, dit met de Wmo voorop. In Waalwijk woont 92% van personen van 75 jaar en ouder zelfstandig. Hiermee zit Waalwijk op het landelijk gemiddelde (bron: Planbureau voor de Leefomgeving, 'Zelfstandig thuis op hoge leeftijd', 2019).

Indicatoren

IND 6.014 | Zelfstandig wonende personen van 75 jaar en ouder (per 1.000 inwoners van 75 jaar en ouder)

Maatregelen

B20 | 6.030 Uitvoeren 2 domotica pilots tot aan 2022

Gemeente Waalwijk streeft ernaar dat haar inwoners zo lang mogelijk en prettig zelfstandig kunnen wonen en participeren aan de samenleving.

Vanuit verschillende beleidsterreinen wordt hier invulling aan gegeven, dit met de Wmo voorop. In Waalwijk woont 92% van personen van 75 jaar en ouder zelfstandig.

Hiermee zit Waalwijk op het landelijk gemiddelde (bron: Planbureau voor de Leefomgeving, 'Zelfstandig thuis op hoge leeftijd', 2019).

Er zijn veel (combinaties van) factoren die van invloed zijn op de mate van zelfstandig wonen, zoals: geschikte woningen, woonomgeving, sociale omgeving, aandacht voor preventie.

Daarbij wordt tegenwoordig van de burger verwacht dat zij zelf de verantwoordelijkheid neemt voor de eigen oude dag. De gemeente kan hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld middels het beschikbaar stellen van thuishulp, hulpmiddelen en andere voorzieningen. Ook inzet van technologie c.q. domotica kan bijdragen aan zelfredzaamheid en wooncomfort.

Onbekendheid met de mogelijkheden van technologie blijkt een knelpunt onder ouderen (Bron o.a.: <https://www.berenschot.nl/adviseurs/adviseur/lonneke-taks/blog/domotica-als-hulpmiddel-thuis-zes-lessen-voor-gemeenten>). We willen de aandacht voor domotica bij ouderen bevorderen/faciliteren. Hiertoe worden in 2021 een tweetal pilots/activiteiten uitgevoerd waarbij het bevorderen van zelfstandig wonen met behulp van domotica centraal staat. Dit onder voorbehoud van covid-19.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Eric Daandels

Startdatum: 06-08-2019

Waalwijkers zijn gezond

Doelstellingen

D.086 | Minder dan 16% van de jongeren uit de 2e klas Voortgezet Onderwijs drinkt alcohol

Het tegengaan van alcoholgebruik onder jongeren is vastgelegd in het lokaal gezondheidsbeleid "Go Healthy" en in het Preventie- en Handhavingsplan "opgroeien zonder alcohol".

Wij hanteren hierbij 3 pijlers (gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en aangeraden door o.a. het RIVM en het Trimbo-instituut):

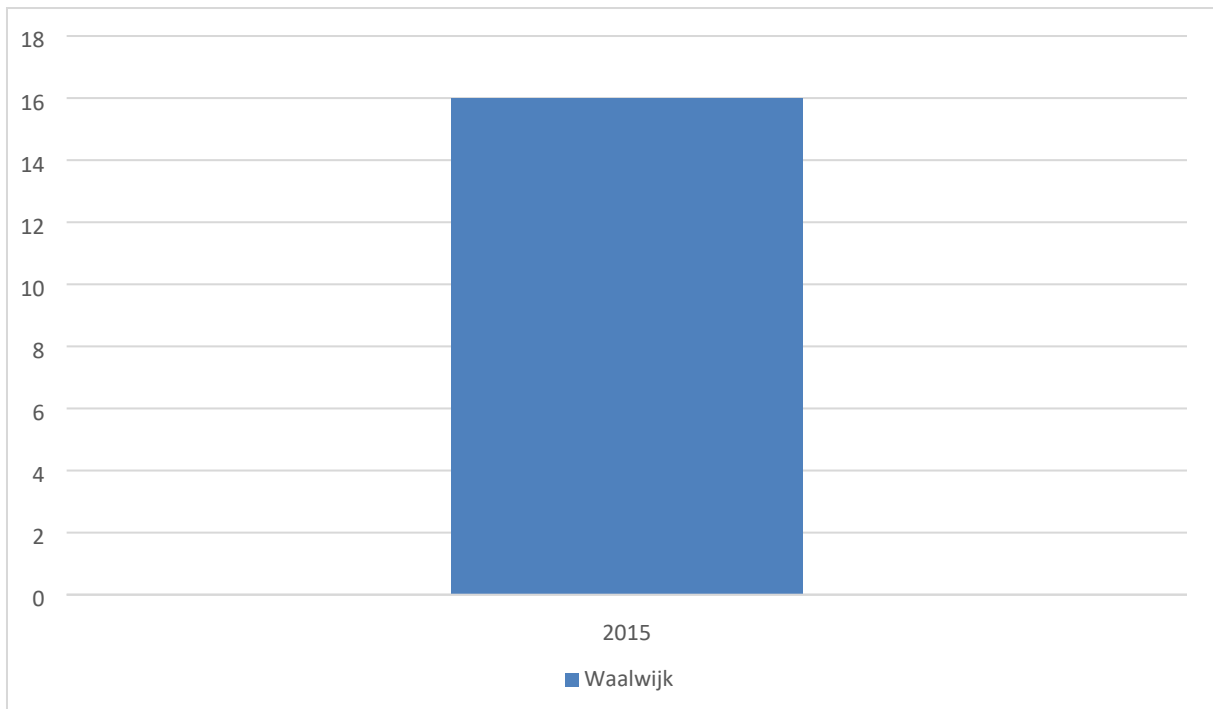
- Regelgeving (grenzen stellen)
- Handhaving (grenzen bewaken) en
- Educatie (publiek draagvlak)

Wij voeren dit uit met onze partners, onder meer de GGD, het onderwijs, jongerenwerk, de politie, Halt en Novadic-Kentron. De 3 pijlers zijn nader uitgewerkt in beide beleidsdocumenten.

Indicatoren

IND 6.015 | % jongeren uit 2e klas Voortgezet Onderwijs dat alcohol drinkt

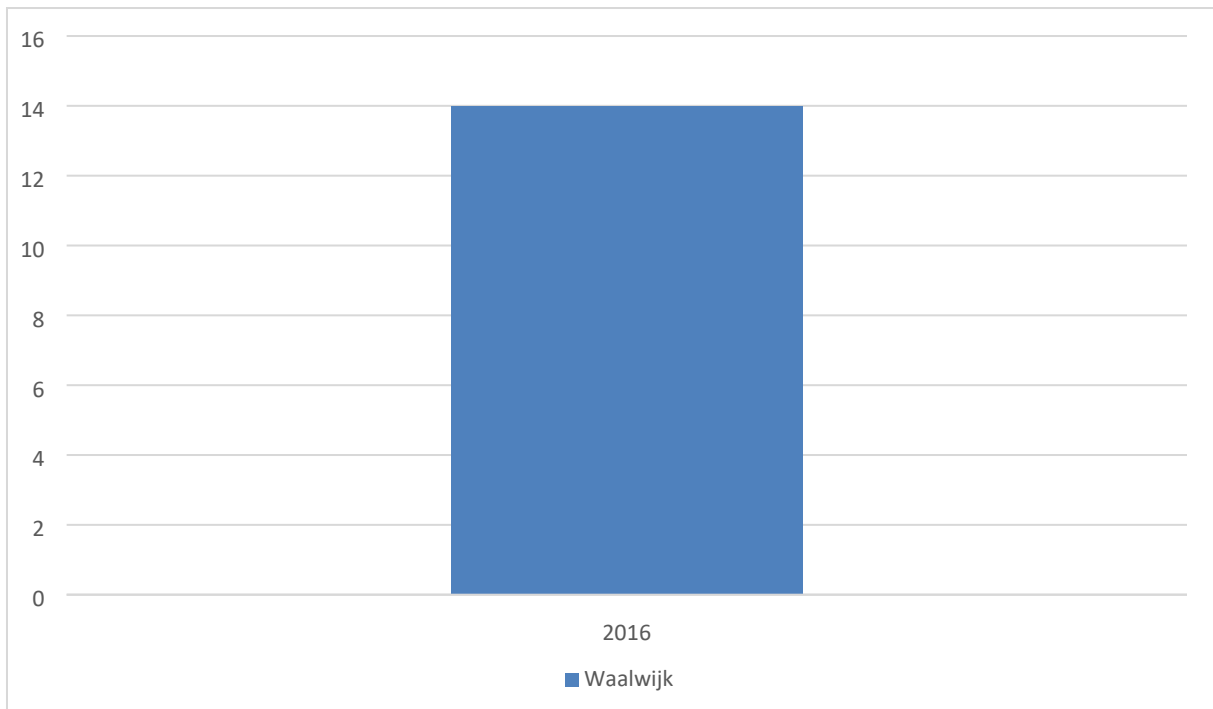
D.087 | Minder dan 16% van de jongeren 12-18 jaar heeft overgewicht

In onze JOGG-aanpak 2016-2022 geven we aan te streven naar verdere daling van de huidige overgewichtcijfers. De Jongerenmonitor GGD Hart voor Brabant 12 t/m 18 jaar (2016) geeft een overgewichtpercentage onder deze leeftijdsgroep in Waalwijk aan van 14%, waarvan 2% obesitas. De volgende meting vindt plaats in 2020.

Indicatoren

IND 6.016 | % jongeren 12-18 jaar met overgewicht

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	53.823	57.386	55.892
Baten	-14.351	-13.772	-13.405
Saldo van lasten en baten	39.472	43.615	42.486
Onttrekkingen	-5.601	-5.110	0
Stortingen	1.982	2.017	0
Mutaties reserves	-3.619	-3.093	0
Saldo na mutaties reserves	35.853	40.522	42.486

Belangrijkste kaders

Notitie Burgerparticipatie, september 2015 en januari 2017

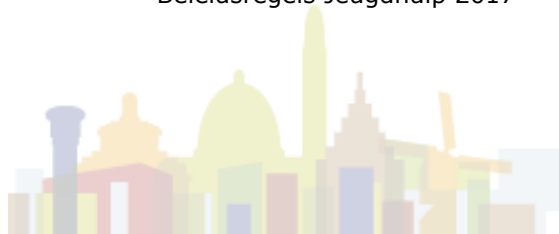
Evaluatie Notitie Burgerparticipatie 2017-2018

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2018

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018

Verordening Jeugdhulp 2017

Beleidsregels Jeugdhulp 2017

Armoedenota "Op eigen kracht waar het kan, een steun in de rug waar het moet" 2015.

Beleidsplan Schuldhulpverlening Gemeente Waalwijk 2017 - 2020

Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzalen

Koers Jeugdhulp: Samen met de jeugd 2018

Andere kijk, goed voor elkaar, Transitieplan voor het sociale domein in Waalwijk

Regionale nota Gezondheidsbeleid 2016 – 2019

Wet publieke gezondheid

Preventie- en handhavingsplan alcohol gemeente Waalwijk 2016 – 2019

Notitie Preventie en Handhaving Alcohol gemeente Waalwijk 2016 - 2019

Drank – en Horecawet

1 GEEN
ARMOEDE

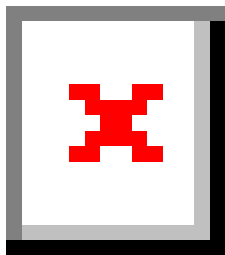
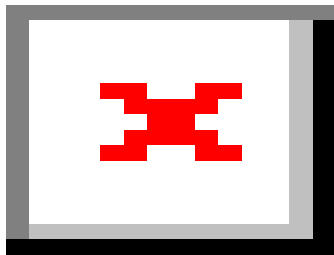
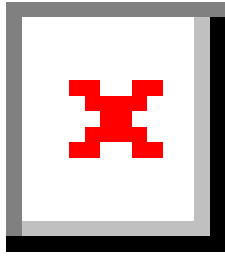

2 GEEN
HONGER

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

Verbonden partijen

Baanbrekers

GGD Hart voor Brabant

Regionale Ambulance-voorziening Brabant Midden-West-Noord

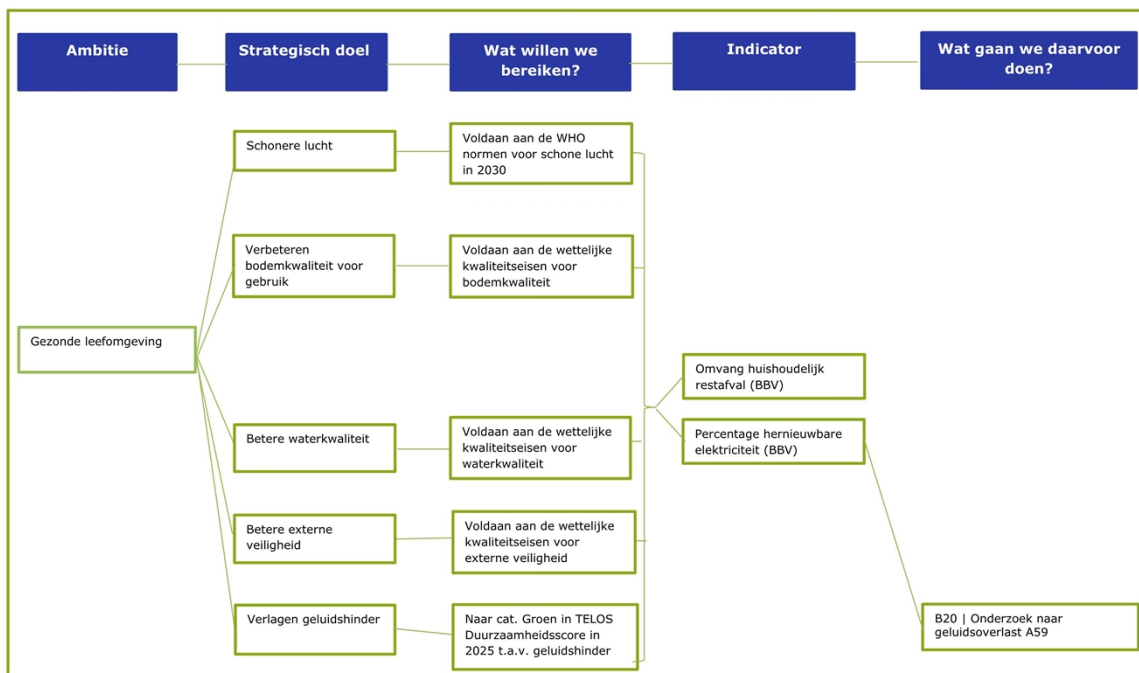
Beleidsveld 7 | Volksgezondheid en Milieu

Ambitie

In dit beleidsveld gaat het over milieu. Onze ambities voor afval (circulaire economie), groen & natuur en energie vindt u terug in het Programma Duurzaamheid.

Op het gebied van milieu werken we aan de kwaliteit van de bodem, lucht, geur, licht en de externe veiligheid. Bij een gezonde leefomgeving denken we aan een aantal aspecten. Het gaat om schone lucht, bodem geschikt voor het gebruik, externe veiligheid en geluid. Voor deze aspecten voldoen we aan de huidige wettelijke normen. De wetgeving van lucht, bodem, water, externe veiligheid en geluid wordt opgenomen in de nieuwe Omgevingswet. De komende jaren bereiden we ons voor op deze integratie. Het kan zijn dat normen en indicatoren tijdens de integratie veranderen.

Beleidsveld 7 | Volksgezondheid & Milieu

Doelstellingen

D.088 | Voldaan aan de WHO normen voor schone lucht in 2030

De gemeente Waalwijk heeft zich aangesloten bij het landelijk Schone Lucht Akkoord. Dit betekent dat in de gemeente Waalwijk in 2030 overall voldaan moet worden aan de World Health Organization (WHO) normen. Hiervoor wordt een gemeentelijk uitvoeringsprogramma vastgesteld. Het RIVM is bezig met het opstellen van indicatoren. Deze verwachten wij in 2021.

D.089 | Voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen voor bodemkwaliteit

Waalwijk neemt deel aan de pilot "samen de diepte in". Samen met de regiogemeenten bekijken we hoe we bodemaspecten op kunnen nemen in de omgevingsvisie en omgevingsplan. Dit is gekoppeld aan de planning van de Omgevingswet.

D.090 | Voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen voor waterkwaliteit

De effecten van rioolwater overstorten op oppervlakte water worden door het waterschap bepaald door het opstellen van het waterkwaliteitsspoor waarbij door model berekeningen knelpunten worden vast gesteld en maatregelen worden benoemd. Voor Waalwijk is dit ook gedaan, maatregelen zijn uitgevoerd en er zijn geen knalpunten meer.

D.091 | Voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen voor externe veiligheid

De gemeente Waalwijk wil zorgen voor een blijvend maatschappelijk aanvaardbare risicosituatie voor burgers in relatie tot activiteiten met gevaarlijke stoffen in de omgeving. De acceptatie van risico's wordt gestuurd door:

- de ambitie om een veilige woonomgeving te creëren voor de inwoners;
- de ambitie om vanuit een economisch en sociaal perspectief bedrijven voldoende kansen te bieden om zich in Waalwijk te vestigen, een gezonde bedrijfsvoering te ontwikkelen en werkgelegenheid te creëren.

Momenteel zijn er geen onacceptabele situaties in de gemeente met betrekking tot externe veiligheid en dit houden we zo.

D.092 | Naar cat. Groen in TELOS Duurzaamheidsscore in 2025 tav geluidshinder

Gestreefd wordt naar het minimaal handhaven van de huidige geluidsniveaus. Waar dat niet mogelijk is wordt er naar gestreefd om het aantal geluid gehinderden per saldo lager te krijgen. Een belangrijk instrument is het toepassen van geluidsarmer asfalt. Het uitvoeringsbeleid hiervoor ligt vast in het Mobiliteitsplan.

Maatregelen

B20 | 7.011 Onderzoek naar geluidsoverlast A59

Rijkswaterstaat heeft voor de A59 een saneringsplan in voorbereiding, waarbij onder meer ter hoogte van Waalwijk-oost geluidmaatregelen worden overwogen.

De gemeente laat in 2020 zelf onderzoek uitvoeren naar de kosten en effecten en van aanvullende, door de gemeente te bekostigen maatregelen. Naar verwachting zullen de resultaten van dit onderzoek in 2021 worden voorgelegd ten behoeve van de bestuurlijke besluitvorming.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Dilek Odabasi

Startdatum: 11-06-2019

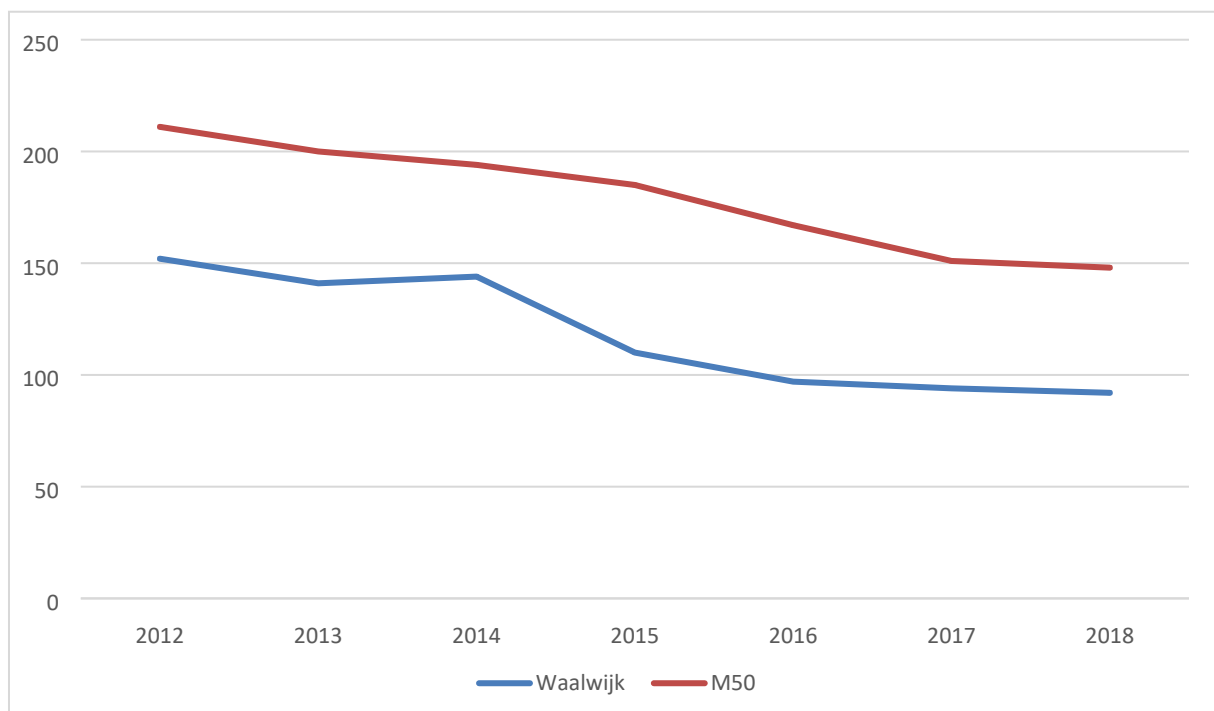
Verplichte indicatoren (BBV)

Onderstaand vindt u een overzicht van de landelijk verplicht gestelde indicatoren (BBV):

Indicatoren

IND 7.002 | Omvang huishoudelijk restafval (in Kg) (BBV)

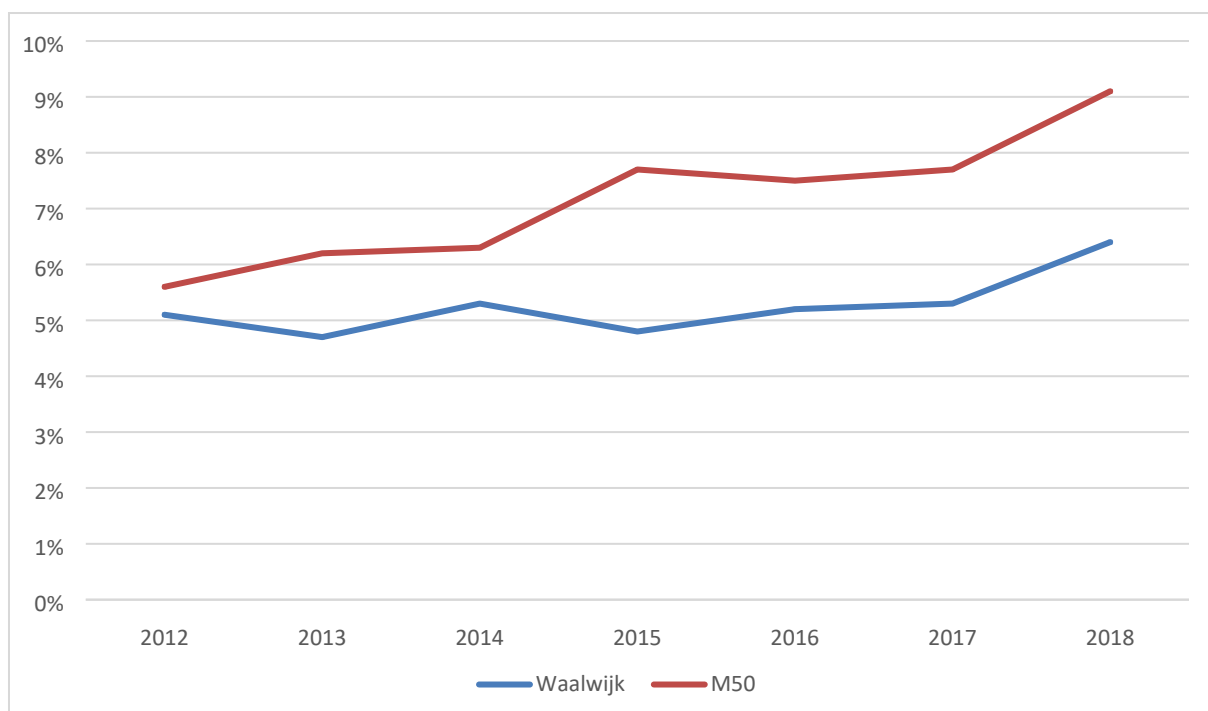
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

IND 7.001 | Hernieuwbare elektriciteit (BBV)

Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	9.222	10.551	9.421
Baten	-8.577	-8.725	-8.904
Saldo van lasten en baten	645	1.826	517
Onttrekkingen	-307	-2.656	-313
Stortingen	27	1.047	28
Mutaties reserves	-280	-1.609	-285
Saldo na mutaties reserves	364	217	232

Belangrijkste kaders

APV (Algemene Plaatselijke Verordening)

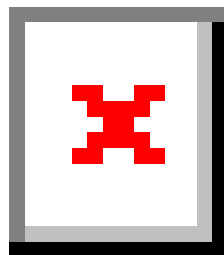
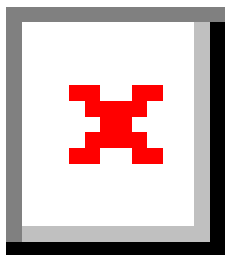
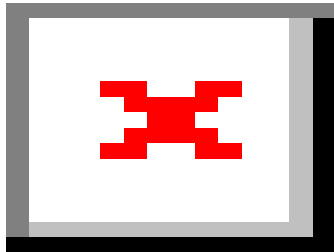
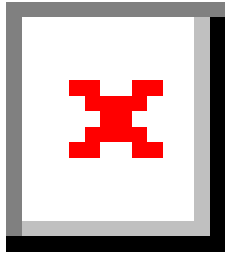
Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen

IUP (Integraal Uitvoerings Programma)

GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan)

Groenstructuurplan

Verbonden partijen

Regionale Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

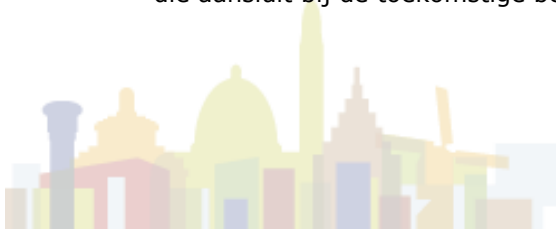
GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst)

RAV (Regionale AmbulanceVoorziening)

Beleidsveld 8 | Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

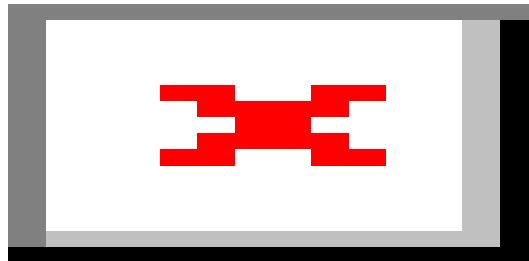
Ambitie

In onze strategische visie staat onze ambitie om een aantrekkelijke gemeente te zijn om te wonen, werken, leren en ondernemen. Dit willen we onder andere bereiken via (1) een evenwichtige inrichting en verdeling van de ruimte. (2) Daarnaast zorgen we voor een balans tussen maatschappelijk en financieel rendement op het grondbeleid, en (3) Een evenwichtige woningmarkt die aansluit bij de toekomstige behoefte van inwoners, en (4) een visie op stedelijke vernieuwing.

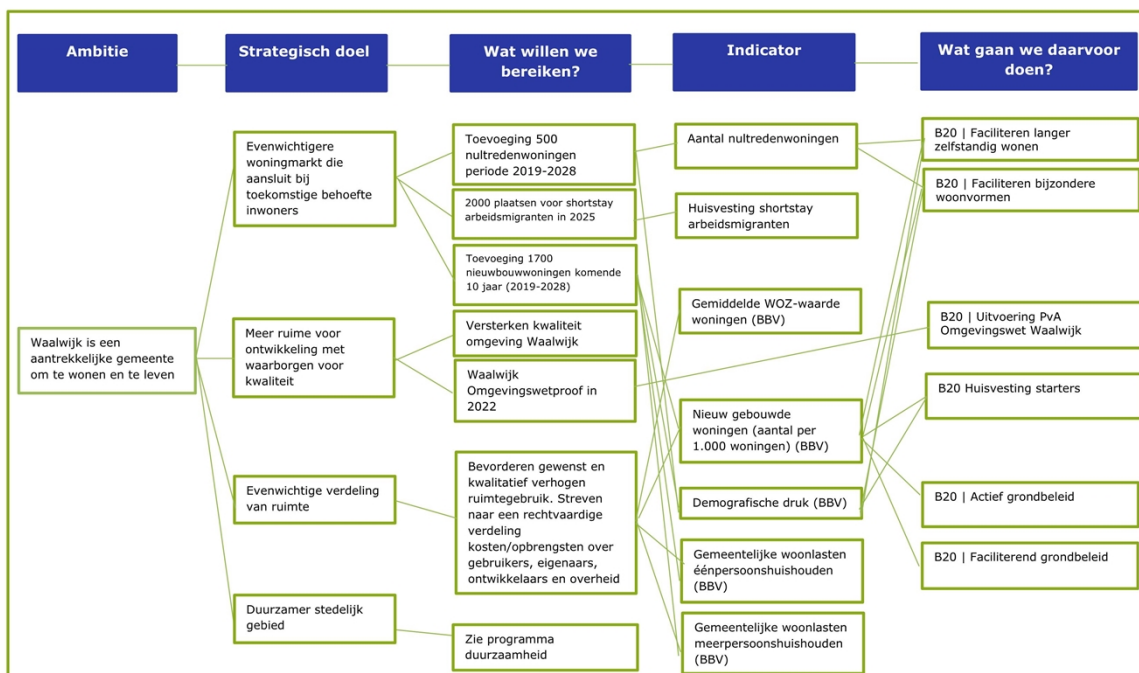

Om Waalwijk ruimtelijk aantrekkelijk te laten blijven bevorderen we het gewenste ruimtegebruik. Ook willen we de ruimtelijke kwaliteit waar mogelijk verhogen. Daarbij streven we bij ruimtelijke ontwikkelingen naar een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten over gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en de overheid. De komende jaren ligt een belangrijke focus op de invoering van de Omgevingswet.

Waalwijk moet aantrekkelijk zijn om te wonen. Daarom streven we naar een voldoende aanbod van woningen en woonmilieus voor alle doelgroepen. Gelet op de uitdagingen die klimaatverandering voor ons in de nabije toekomst brengt, willen we onze woningaanbod zo toekomstbestendig mogelijk maken. Tevens zetten we in op adequate huisvesting voor arbeidsmigranten die in Waalwijk komen werken.

Beleidsveld 8 | Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Doelstellingen

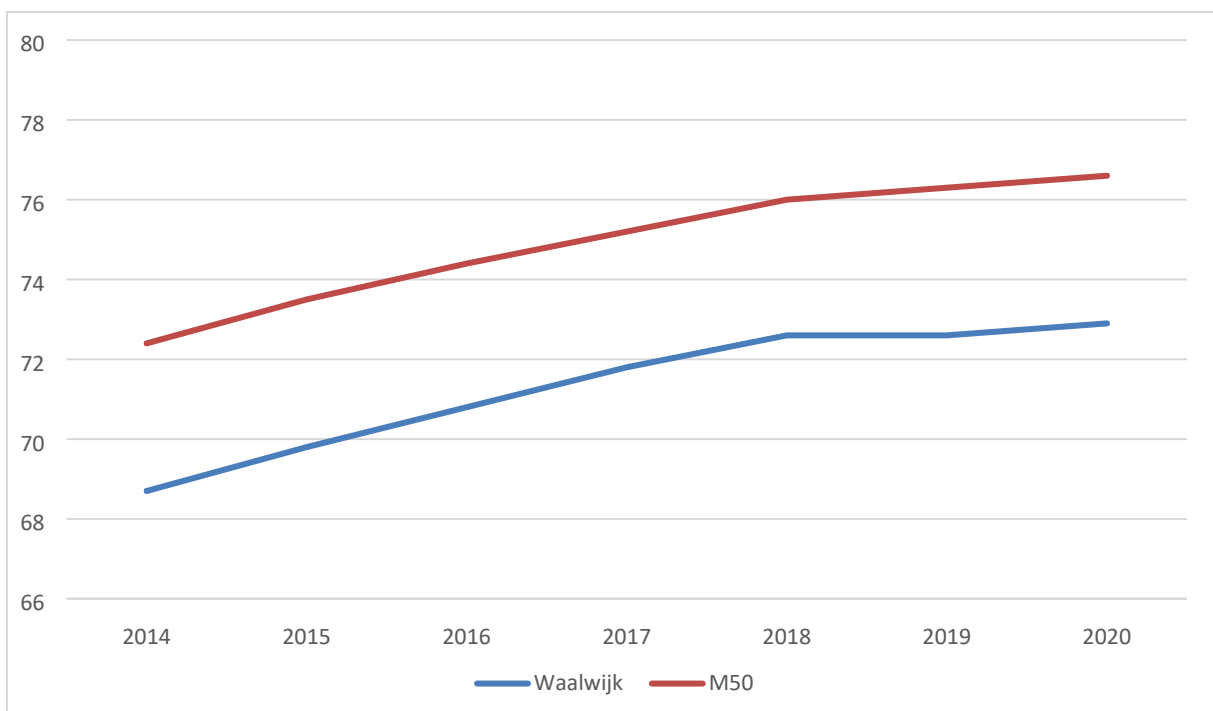
Verplichte indicatoren (BBV)

Onderstaand vindt u het overzicht van landelijk verplicht gestelde indicatoren (BBV):

Indicatoren

IND 8.001 | Demografische druk (BBV) (in %)

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

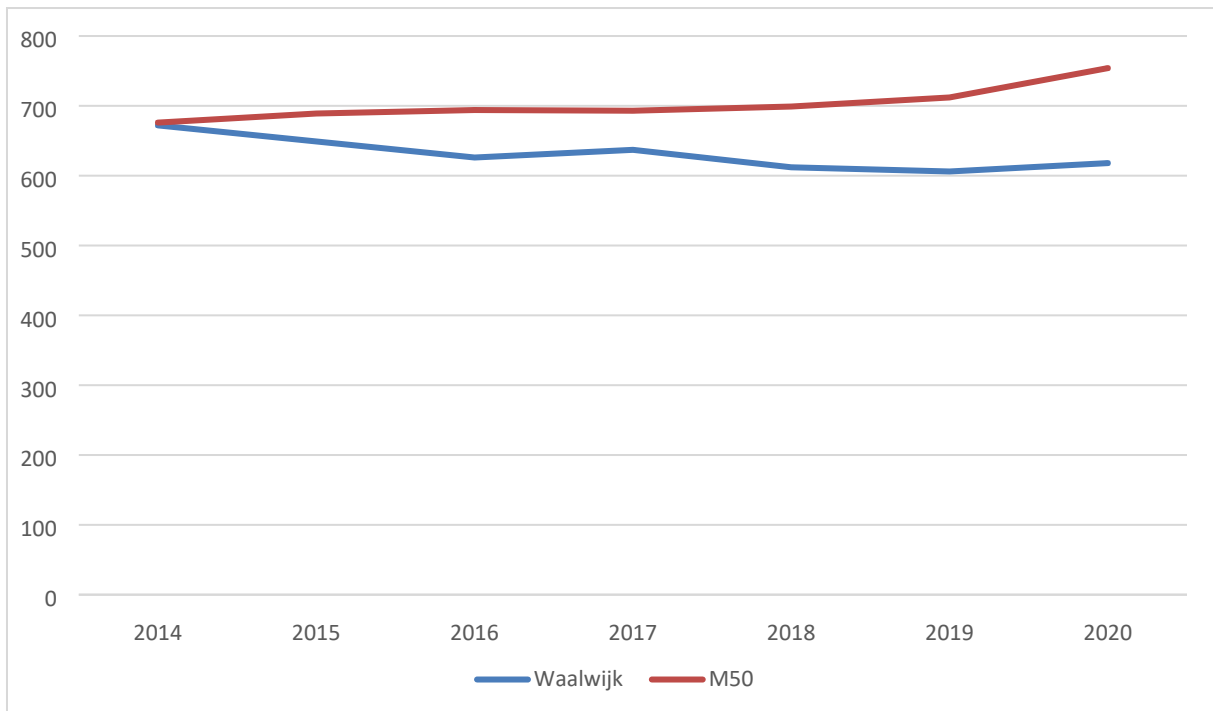

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

IND 8.002 | Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (€) (BBV)

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisoudens betaalt aan woonlasten.

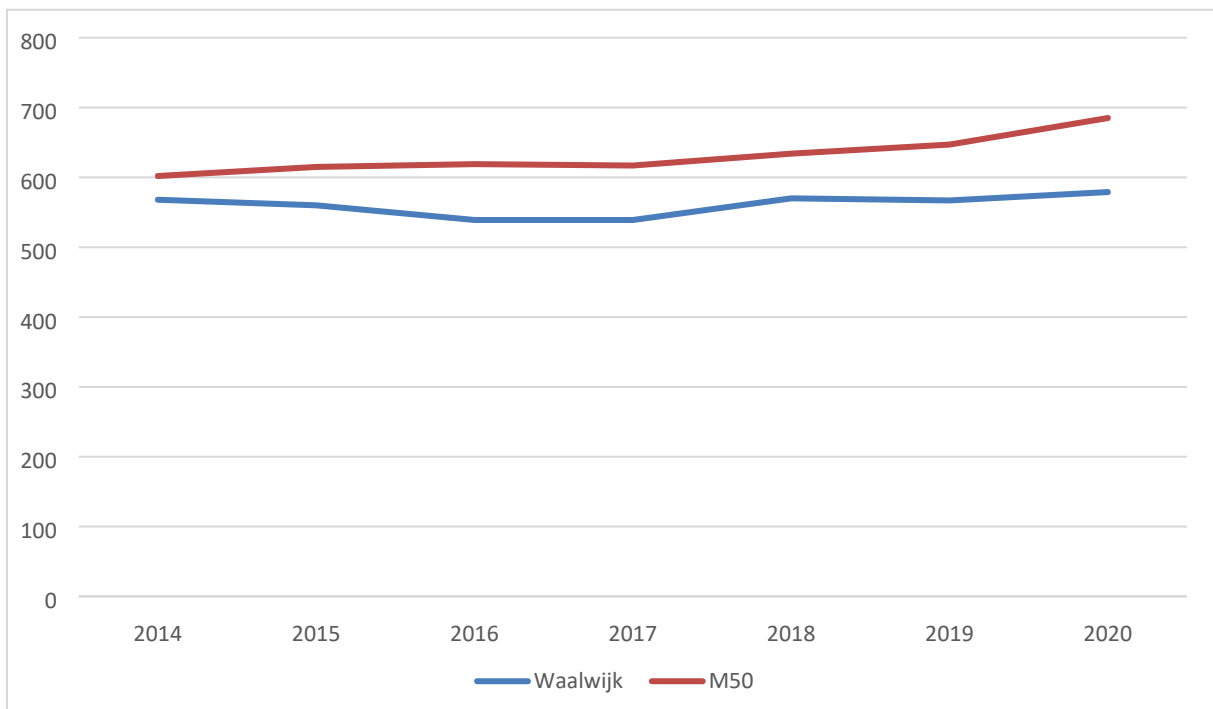

Bron: COELO, Groningen

IND 8.003 | Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (€) (BBV)

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

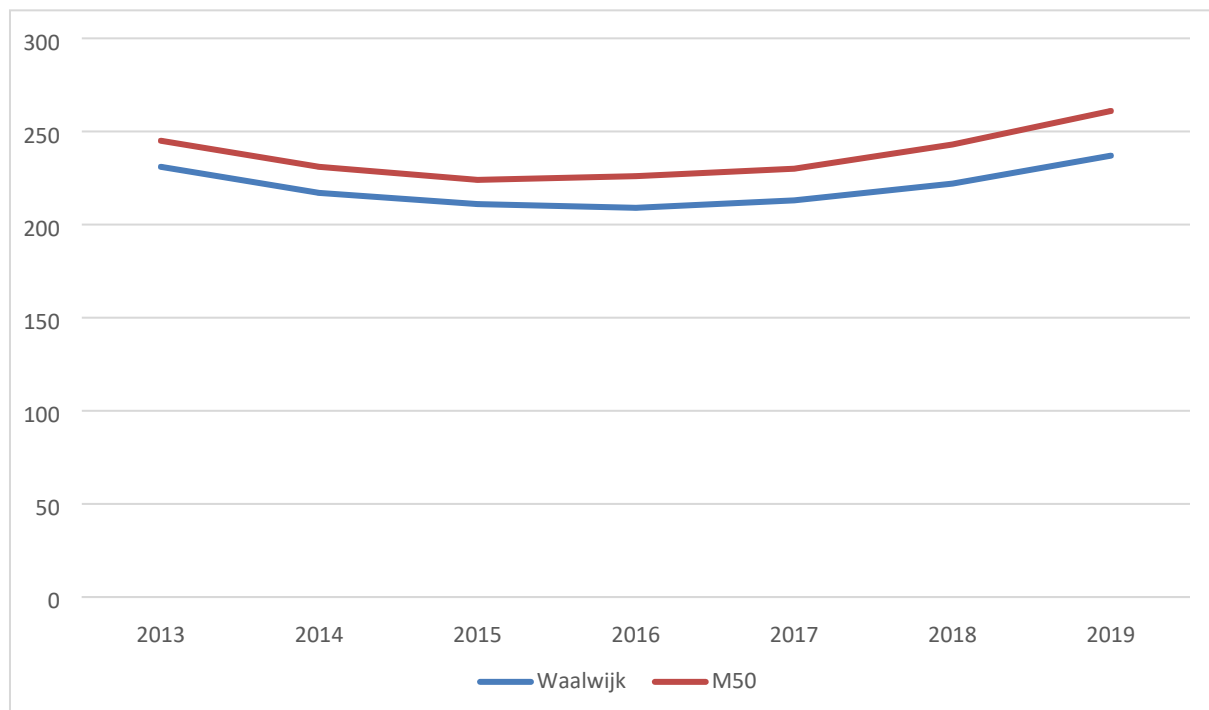

Bron: COELO, Groningen

IND 8.004 | Gemiddelde WOZ-waarde woningen (BBV) (x€1000)

De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

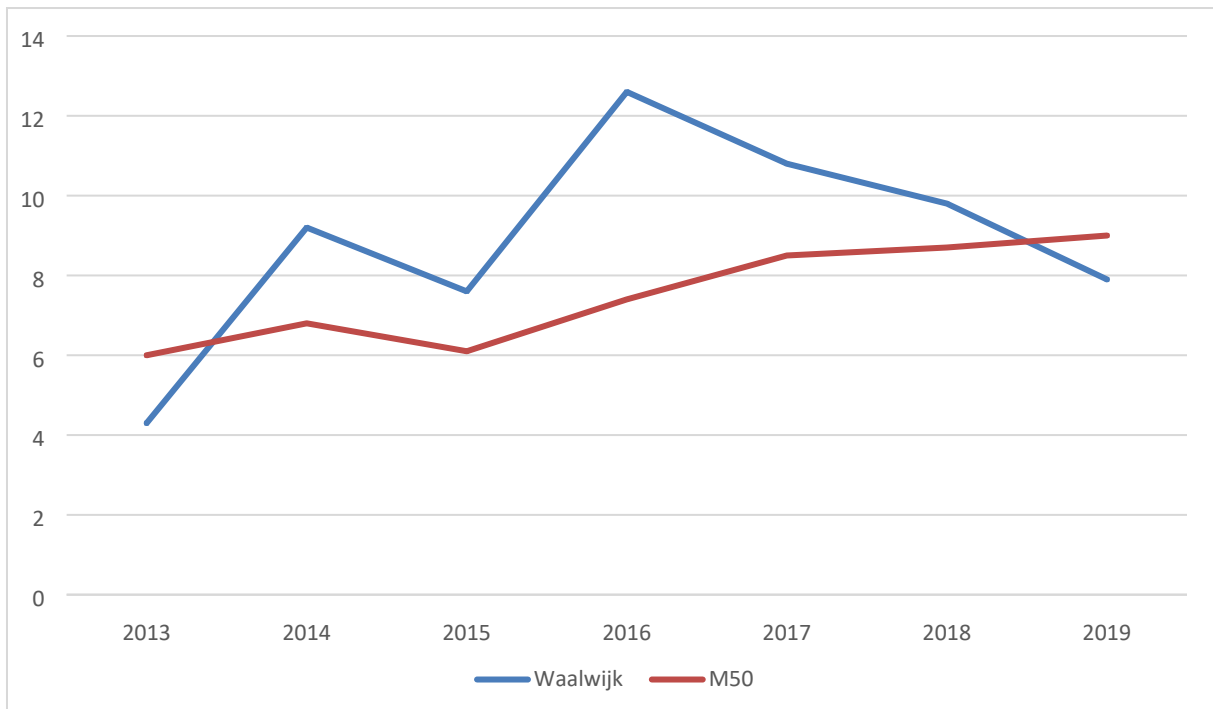

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

IND 8.005 | Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen) (BBV)

Het aantal nieuwbouwwoningen.

Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad

Volkshuisvesting

Doelstellingen

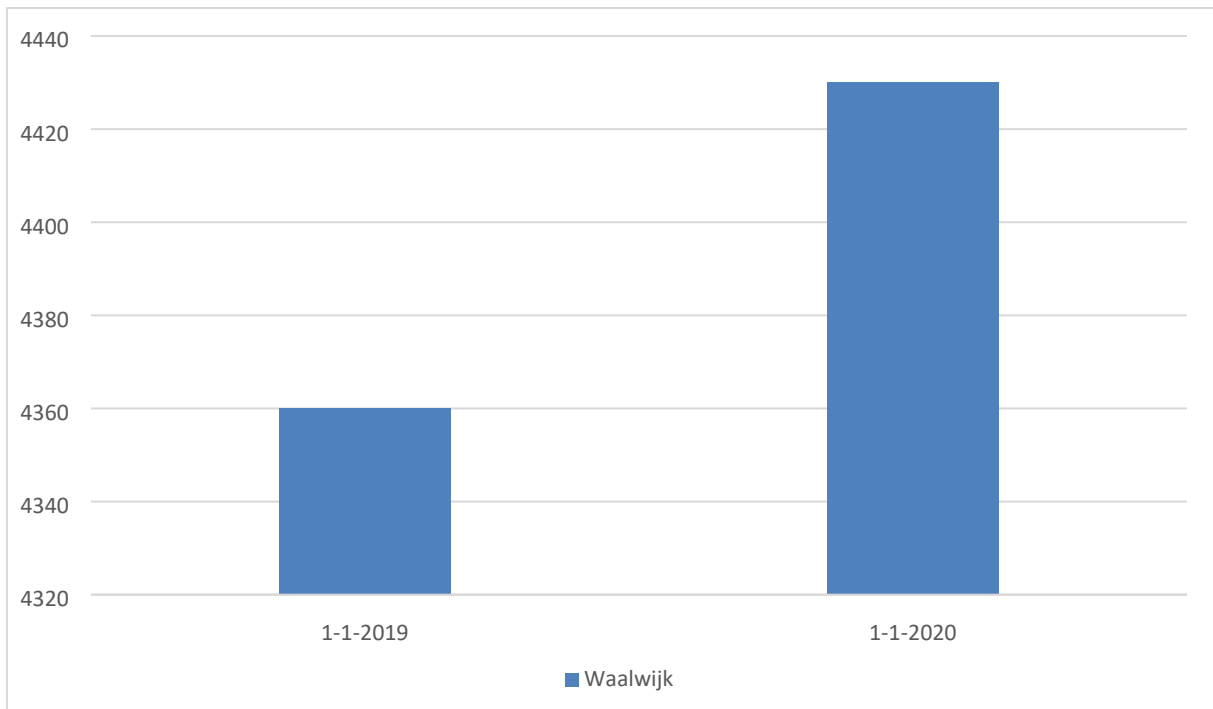
D.093 | Toevoeging van 500 nultredenwoningen komende 10 jaar (2019 – 2028); (nulmeting 2019; 4.360 nultredenwoningen)

Senioren zijn de snelst groeiende groep in onze maatschappij. Die wonen nu veelal nog in woningen die niet specifiek geschikt zijn in het geval er lichamelijke ongemakken ontstaan. Om senioren de mogelijkheid te bieden naar een geschikte woning te verhuizen is het belangrijk dat we extra nul-treden woningen toevoegen aan onze woningmarkt. Dit biedt tevens mogelijkheden voor jonge Waalwijkers om ook (door) te verhuizen.

Indicatoren

IND 8.006 | Aantal nultredenwoningen

Bron: Eigen Gegevens

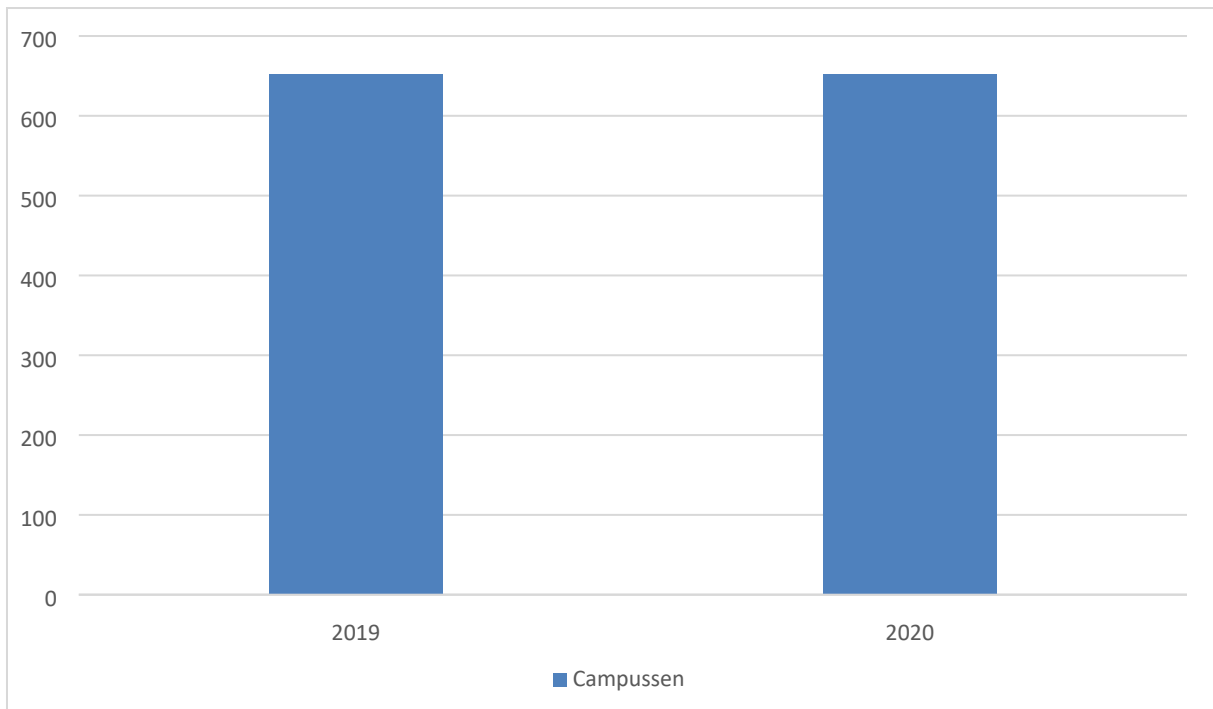
D.094 | Totaal 2.000 plaatsen voor shortstay-arbeidsmigranten in 2025. (nulmeting 652 plaatsen vergund in campussen, 150 plaatsen in middelgrote locaties voor kamerverhuur (categorie 2).

Uit onderzoek is gebleken dat er circa 2.000 arbeidsmigranten gemiddeld in de gemeente Waalwijk verblijven voor een korte periode (max. 1 jaar). Voor deze groep is nog niet voldoende huisvesting op korte afstand van het werk beschikbaar. Daarom dient het aantal huisvestingsplekken voor shortstay arbeidsmigranten verder uitgebreid te worden.

Indicatoren

IND 8.007 | Huisvesting shortstay arbeidsmigranten

Bron: Eigen gegevens

D.095 | Toevoeging van 1.700 woningen komende 10 jaar (2019 – 2028)

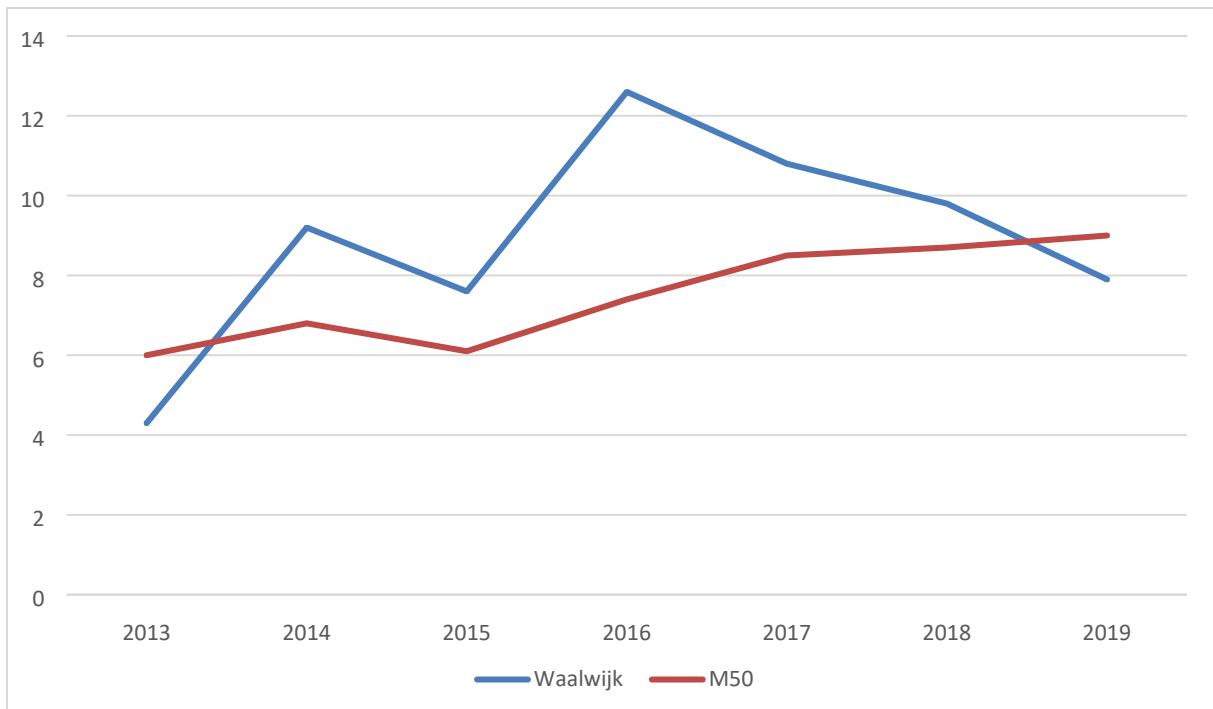
De provinciale woningprognose laat een extra woningbehoefte zien. Het is dus belangrijk om ook naar die behoefte te bouwen in de gemeente Waalwijk.

Indicatoren

IND 8.005 | Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen) (BBV)

Het aantal nieuwbouwwoningen.

Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad

Maatregelen

B20 | 8.016 Faciliteren bijzondere woonvormen

We willen meer ruimte bieden aan initiatieven gericht op bijzondere woonvormen: woonvormen die nog zeer weinig in de gemeente voorkomen en/of die vernieuwend van opzet zijn. We zijn daarbij afhankelijk van initiatiefnemers die zich al dan niet bij de gemeente melden. Als initiatiefnemers zich melden, zal de gemeente hierin een positieve grondhouding hebben.

Er loopt inmiddels een initiatief van Casade gericht op tiny wonen. We gaan er van uit dat de uitvoering van dit project in 2021 kan starten. De gemeente participeert hierin. Ook wordt het eigen grondbezit van de gemeente nader onderzocht op de mogelijkheden van het toevoegen van tijdelijke woningbouw.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Eric Daandels

Startdatum: 06-06-2019

B20 | 8.019 Huisvesting starters

Starters, met name de starters die niet in aanmerking komen voor de sociale huurmarkt, hebben het lastig op de woningmarkt. Op verschillende manieren proberen we starters te ondersteunen: we bieden de starterslening aan, we zorgen dat de woningbouwproductie op peil blijft en we maken afspraken met Casade over nieuwbouw en woningtoewijzing.

In de toelichting zijn een aantal doorlopende maatregelen voor het jaar 2021 genoemd: verstrekken startersleningen, toevoegen van nieuwe woningen aan de woningmarkt, afspraken maken met Casade over nieuwbouw. Deze maatregelen lopen allemaal. Daarnaast onderzoeken we aanvullende mogelijkheden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Eric Daandels

Startdatum: 06-06-2019

Ruimtelijke ordening

Doelstellingen

D.096 | Versterken kwaliteit van de omgeving van de gemeente Waalwijk

Doel van het versterken van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op basis van de gemeentelijke structuurvisie is bereiken dat Waalwijk meer onderscheidend wordt zowel lokaal als regionaal. Dat doen we door het optimaliseren van typerende omgevingsfactoren, zoals de karakteristieke kernen en unieke landschappelijke omgeving. Dat betekent bijvoorbeeld meer variatie in omgeving door meer thematisering in functie en meer aandacht voor groen in de omgeving.

D.097 | Waalwijk Omgevingswetproof in 2022

Doel van dit project is de gemeente Waalwijk Omgevingswet-proof te maken, dat wil zeggen klaar te maken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1-1-2022. Dat betekent het stapsgewijs uitbouwen van een solide basis (stappen), via verschillende invalshoeken (sporen) en via interne en externe partners (samenwerking). Daarnaast gaan we ook meteen aan de slag om kennis en ervaring te verkrijgen (doen).

Maatregelen

B20 | 8.020 Uitvoeren PvA Waalwijk Omgevingswet-proof

De Omgevingswet treedt naar verwachting in werking op 1-1-2022. Met de Omgevingswet bundelt de overheid de regels voor de hele fysieke leefomgeving in 1 wet. Iedere gemeente moet 1 omgevingsvisie maken. Deze moet op 1-1-2024 klaar zijn. In de visie houdt ze rekening met de verschillende belangen in een gebied. In plaats van meerdere bestemmingsplannen en verordeningen komt er 1 omgevingsplan. Op 1-1-2029 moet deze omslag volledig zijn afgerond. Er komt voor inwoners en ondernemers 1 omgevingsloket op 1-1-2022 voor het digitaal aanvragen van een vergunning en het verkrijgen van informatie over vergunningen en regels. Belangrijkste doel van de wet is dat de 'gebruiker' van de leefomgeving meer centraal komt te staan. Wij gaan

ons daar op voorbereiden op basis van het plan van aanpak Waalwijk Omgevingswet-proof. Dat betekent in 2021 werken aan de volgende punten:

- Actueel overzicht: opruimen wat we (niet meer) nodig hebben. Oftewel via het gemaakte actuele overzicht bijhouden wat we allemaal hebben dat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving (prioriteit 1). Wat niet meer actueel is intrekken. Bijvoorbeeld een actueel overzicht van het gemeentelijk omgevingsbeleid bijhouden;
- Minimale acties volgens de letter van de wet: opruimen en verhuizen wat we moeten t/m 1-1-2022. Oftewel aanpassing van onderdelen die moeten voldoen aan de letter van de wet op 1-1-2022 (prioriteit 2). Bijvoorbeeld de gemeentelijke werkprocessen aanpassen en de gemeente aansluiten op het digitale stelsel van de Omgevingswet;
- Plan van aanpak voor de vervolgfase in de geest van de wet: strategie, uitgangspunten en aanpak voor het opruimen, verhuizen en vernieuwen voor wat we moeten en willen aanpakken t/m 1-1-2029 (prioriteit 3). Bijvoorbeeld voor het omgevingsplan;
- Quick wins: opruimen, verhuizen en vernieuwen wat we willen t/m 1-1-2022. Oftewel aanpassing van onderdelen in de geest van de wet die haalbaar en betaalbaar zijn t/m 1-1-2022 (prioriteit 3). Bijvoorbeeld het afschaffen van overbodige regels;
- Doen: los van fases en prioriteiten in pilots oefenen met onderdelen van de Omgevingswet en leren van andere projecten. Bijvoorbeeld een pilot om ervaring op te doen met meer vergunningsvrije bouw mogelijkheden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Eric Daandels

Startdatum: 06-06-2019

D.098 | Bevorderen gewenst en kwalitatief verhogen ruimtegebruik. Daarnaast streven we naar een rechtvaardige verdeling van kosten/opbrengsten over gebruikers, eigenaars, ontwikkelaars en overheid

Eenzijds het, middels aankopen en transformeren van landbouwgrond in bouwgrond voor zowel woningbouw als industrie, uitoefenen van invloed op het door de gemeente gewenste ruimtegebruik. Anderzijds het faciliteren van private initiatieven waarbij uitgangspunt is dat er sprake is van een situatie waarbij de gemeente de door haar te maken kosten vergoed krijgt van de ontwikkelende partij.

Maatregelen

B20 | 8.015 Actief grondbeleid

Landgoed Driessen

In 2013 is het geactualiseerde bestemmingsplan vastgesteld. Dit vormt de grondslag voor de verdere realisering van Landgoed Driessen middels uitwerkingsplannen. In 2021 ziet het er naar uit

dat het gebied Lommerrijk verder uitgegeven zal worden voor de realisatie van woningbouw. Het totale plandeel biedt ruimte aan de realisatie van in totaal ruim 200 woningen. Tevens is in 2020 een aanvang gemaakt met de uitwerking van het plandeel Driesservelden-midden en Villa deel B en zal dit leiden tot onderhandeling en uitgifte in 2021.

Waesgeerd-west

De kavels in Waesgeerd-west zijn volop verkocht. Dit leidt hopelijk tot grondoverdracht van de laatste percelen in 2021 bij dit project. In 2020 is ook al tot de betaling van de overeen gekomen bijdrage aan de Provincie Noord-Brabant in het kader van "Ruimte voor ruimte" overgegaan.

Haventerreinen

In 2021 kunnen waarschijnlijk alle lopende grondexploitaties van de haventerreinen (Haven Zeven, Afbouw haven 1 t/m 6 en Haven 8-west grotendeels worden afgerond. Voor Haven 8-oost wordt de ontwikkeling daar waar mogelijk en gewenst verder in gang gezet.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Eric Daandels

■ Geld

B20 | 8.018 Faciliterend grondbeleid

Lidl Laageinde

Lidl is voornemens om de huidige winkel gelegen aan de Mr. Goeman Borgesusstraat te herontwikkelen tot een nieuwe hedendaagse supermarkt. Hiertoe is met Lidl een anterieure overeenkomst gesloten waar naast de herontwikkeling ook afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de herinrichting van de omliggende infrastructuur.

De verwachting is dat in 2020 met de realisatie kan worden begonnen. De bouwtijd zal ± 1 jaar in beslag nemen.

Herontwikkeling flats Bloemenoord

Casade wil de flats welke in de wijk Bloemenoord gesitueerd zijn herontwikkelen. De huidige flats zijn gedateerd. Amoveren en nieuwbouw prevaleert boven renovatie. In 2020 zal de focus met name liggen op de eerste fase, zijnde Distelplein. Contractueel moeten er dan afspraken met Casade vastgelegd zijn onder welke voorwaarden deze herontwikkeling gestalte kan krijgen en welke aanpassingen in de openbare ruimte noodzakelijk en gewenst zijn.

Volgens de planning is in 2020 de herontwikkeling daadwerkelijk van start kan gaan middels de amovering van de flats bij de locatie Distelplein. Na realisering van de nieuwbouw volgt de locatie Larixplein.

Akkerlanen

Nadat de raad het sein op "groen" heeft gezet voor de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig schetsontwerp "Watervingers" zijn er onderhandelingen opgestart met de beoogd ontwikkelaar. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente de in haar eigendom zijnde gronden verkoopt aan de ontwikkelaar welke vervolgens op basis van door de gemeente te stellen eisen bouwrijp laat maken. Hierna kunnen de woningen/kavels binnen het plangebied worden verkocht. In 2020 is het bestemmingsplan vastgesteld. Nadat dit onherroepelijk is kan worden begonnen met het bouw- en woonrijp maken. Daarna kan de verkoop van de woningen plaatsvinden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Eric Daandels

Stedelijke vernieuwing

Stedelijke vernieuwing

Duurzamer stedelijk gebied

Zie programma duurzaamheid.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2019	Begroting 2020 na wijziging (B)	Begroting 2021
Lasten	11.929	18.983	11.669
Baten	-10.836	-12.222	-8.687
Saldo van lasten en baten	1.093	6.761	2.982
Onttrekkingen	-2.325	-14.098	-201
Stortingen	1.797	10.203	214
Mutaties reserves	-528	-3.895	13
Saldo na mutaties reserves	565	2.866	2.996

Belangrijkste kaders

Beleidsnotitie Arbeidsmigratie 2018

Bevolkings- en woningbehoefteprognose provincie Noord-Brabant (2017)

Coalitieprogramma 2018-2022 "Samen Duurzaam Vooruit"

Nota Grondbeleid 2019-2023

Prestatieafspraken gemeente Waalwijk, Casade, HVOW en SamenSterk (2019, ieder jaar in december nieuwe afspraken)

Regionaal Woonkader (2015)

Regionale Agenda Wonen 2017

Regionaal Kwalitatief Woningbehoefteonderzoek 2018

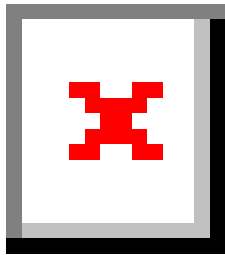
Strategische Meerjarenagenda 2015-2018

Structuurvisie

Structuurvisie (Uitvoeringsprogramma)

Strategische Visie - Waalwijk 2025

Woonvisie 2010 – 2019

Verbonden partijen

Voor dit beleidsveld zijn er geen verbonden partijen.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen).

Bedragen x € 1.000			
Taakveld	Rekening 2019	Primaire begroting 2020	Begroting 2021
0.5 Treasury (909, 910, 911, 912)	-353	-1.151	-1.956
0.61 OZB woningen	-5.963	-6.013	-6.240
0.62 OZB-niet woningen	-5.914	-6.446	-6.809
0.64 Overige belastingen	-357	-451	-415
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds (914, 923)	-71.645	-73.008	-76.495
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-84.231	-87.069	-88.003

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals een gemeente, vennootschapsbelasting plichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. Voor de gemeente Waalwijk zijn de activiteiten van de grondexploitatie aangemerkt als winstgevende onderneming. In de begroting 2021 is een bedrag van € 113.000 voor te betalen vennootschapsbelasting opgenomen.

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	Rekening 2019	Primaire begroting 2020	Begroting 2021
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	-182	235	113

Overige baten en lasten

De baten en lasten die ingevolge de voorschriften niet op specifieke producten kunnen worden geraamd, alsmede een aantal stelposten, worden verantwoord onder de overige baten en lasten op product 915. Op product 913 is de post 'onvoorzien' begroot voor een bedrag van € 100.000.

Dit bedrag is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting.

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	Rekening 2019	Primaire begroting 2020	Begroting 2021
Taakveld 0.8 Onvoorzien	0	100	100
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	165	2.383	1.032
Totaal	165	2.483	1.132

Overhead

Overhead

De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op taakveld 0.4 Overhead. Hierdoor wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van de overhead.

Overhead mag wel toegerekend worden aan grondexploitaties en investeringen. Hiervoor is een vast opslagbedrag per uur berekend. Voor de berekening is het totaal begrote bedrag van de overhead gedeeld door het aantal uren dat toegerekend wordt aan de taakvelden en projecten. Dit opslagbedrag wordt ook gebruikt bij de berekening van tarieven voor de lokale heffingen.

Specificatie Overhead	Rekening 2019	Primaire begroting 2020	Begroting 2021
Salarissen	8.096	8.923	8.912
Belastingen	142	0	179
Ingeleend personeel	689	504	409
Overige goederen en diensten	3.335	3853	3.877
Stortingen in voorzieningen	300	306	312
Afschrijvingen	979	1.159	1.165
Rente	274	272	267
Totaal lasten	13.814	15.017	15.121
Toerekening aan grondexploitatie	-600	-837	-863
Toerekening aan investeringen	-735	-585	-518
Overige verrekeningen	-27	0	0
Uitgeleend personeel	-240	-192	-79
Overige goederen en diensten	-299	-13	-13
Inkomensoverdrachten Rijk	-188	-126	-143
Mutaties voorzieningen	-250		
Totaal baten	-2.340	-1.753	-1.616
Saldo	11.474	13.264	13.505

Paragrafen

Inleiding

Inleiding

Artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat in de begroting paragrafen moeten worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen.

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht (de paragraaf), waardoor de raad voldoende inzicht krijgt. Op deze wijze geven de paragrafen een dwarsdoorsnede van de begroting. Met de genoemde onderwerpen (de voorgeschreven 7 paragrafen) is telkens een financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

De voorgeschreven paragrafen zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke heffingen zijn, naast de doeluitkeringen van het Rijk en de algemene uitkering uit het gemeentefonds, voor ons een belangrijke bron van inkomsten. We maken onderscheid tussen **belastingen** en **rechten**.

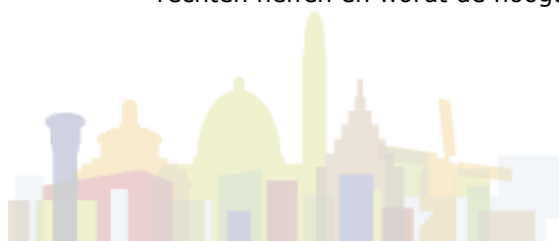
De **rechten** bestaan uit bestemmingsheffingen en retributies. Bij rechten is sprake van het leveren van een tegenprestatie door de gemeente. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Dat wil zeggen: niet meer dan honderd procent kostendekkend.

Bij **belastingen** is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. De opbrengsten van deze belastingen gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel.

We blijven de komende jaren onze gemeentelijke belastingen heffen. In 2020 is de toeristenbelasting vervallen en vervangen door de verblijfsbelasting.

Afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen hebben we in de toekomst meer mogelijkheden om onze belastingheffing te hervormen. Het kabinet heeft in 2015 in een brief aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. In de brief en de bijlagen zijn onder andere suggesties opgenomen voor de invoering van twee nieuwe brede heffingen en het afschaffen van enkele 'kleinere' heffingen. Dit past bij het streven van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Meer informatie over dit onderwerp kunt u vinden op de website van de VNG [1].

Via het heffen van belastingen en rechten zorgen we voor een bron van inkomsten. Jaarlijks stelt de gemeenteraad de belastingverordeningen vast. Hierin wordt geregeld hoe we de belastingen en rechten heffen en wordt de hoogte van de tarieven bepaald.

1. Beleid ten aanzien van lokale belastingen

Het belastingbeleid in Waalwijk baseren we op twee uitgangspunten: ten hoogste een kostendekkendheid voor de rechten en daarnaast, op grond van het coalitieakkoord, een inflatiecorrectie voor de belastingtarieven.

Onroerende Zaakbelastingen (OZB)

De waarde van het onroerend goed, die jaarlijks wordt vastgesteld (de zogenoemde herwaardering) vormt de grondslag voor de heffing van OZB. De WOZ-waarden (op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken) voor het belastingjaar 2021 worden gebaseerd op het prijspeil 1 januari 2020. Deze waarden zijn in oktober/november 2020 voor ons bekend zodat we de tarieven hierop af kunnen stemmen.

Hondenbelasting

De hondenbelasting werd in 2020 geheven door 193 van de 355 gemeenten. In Waalwijk kennen we deze belasting op het houden van honden ook. De houder van de hond is de belastingplichtige. Het aantal honden bepaalt de opbrengst van de belasting. Deze hondenbelasting is enigszins regulerend, omdat we het hebben van meerdere honden zwaarder belasten dan het hebben van een enkele hond.

Verblijfsbelasting

We heffen een belasting voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding door personen die niet in zijn geschreven in de gemeente Waalwijk. Diegene die onderdak biedt is belastingplichtig. Doorgaans is dat de eigenaar van het hotel, hostel, B&B e.d. Ook AirBnB adressen vallen onder deze belastingplicht.

In de beleidsnotitie arbeidsmigratie Waalwijk 2018 (december 2018) is besloten dat de gemeente Waalwijk actief regie gaat voeren op het proces van participatie en integratie van arbeidsmigranten. Een toegestane wettelijke grondslag om extra inkomsten te verwerven kan via het heffen van verblijfsbelasting. Vanaf belastingjaar 2020 is de Verordening toeristenbelasting vervangen door de Verordening verblijfsbelasting. Hierdoor kan nu de directe verblijfsbelasting geheven worden voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als inwoner van de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven. De heffing geldt, naast de hotels, hostels, B&B's en AirBnB's, ook voor alle adressen waar kamergewijze verhuur plaats vindt aan arbeidsmigranten. Verblijfsbelasting is een belasting op aangifte. Het doel van de overnachting (toeristisch of beroeps- / bedrijfsmatig) bepaald het tarief.

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting voor het hebben van voorwerpen op, boven en onder gemeentegrond. De opbrengst wordt grotendeels bepaald door het aantal reclamevoorwerpen op of boven gemeentegrond en door terrassen op gemeentegrond. Daarnaast heffen we de precariobelasting voor (commerciële) evenementen welke op gemeentegrond worden gehouden en heffen we belasting op het hebben van bouwmaterialen op gemeentegrond, zoals bijvoorbeeld bouwcontainers, steigers.

Parkeerbelasting

Met de parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners of bezoekers van de gemeente gereguleerd. In de praktijk zijn er 2 vormen:

- een belasting voor het daadwerkelijke parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen;
- en een belasting voor een vergunning om te parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen.

De parkeerbelasting heffen we voor het parkeren op straat. Voor het parkeren op openbare terreinen (slagboomparkeren) kennen we privaatrechtelijke parkeertarieven.

Woonforensenbelasting

Woonforensenbelasting wordt geheven van personen die niet staan ingeschreven in de gemeente Waalwijk, maar wel meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben. De belasting wordt geheven om de voorzieningen waarvan deze forensen gebruik maken te financieren.

Reclamebelasting

In 2018 heeft er een stemming plaatsgevonden onder de ondernemers in het centrum voor de invoering van de BedrijfsInvesteringsZone (BIZ). De stemming heeft plaatsgevonden onder toezicht van een notaris. De uitkomst van de ze stemming was dat er onder de ondernemers op dat moment onvoldoende draagvlak was voor de invoering van de BIZ. Hierdoor is de reclamebelasting voor de binnenstad blijven bestaan. Het centrummanagement beheert de nettobaten die uit de belasting voortvloeien voor promotie en aankleding van het centrum. Het tarief in de binnenstad wordt bepaald door de ligging van de onderneming.

2. Beleid ten aanzien van gemeentelijke rechten (bestemmingsheffingen en retributies)

Onder de naam rechten heft de gemeente tarieven voor diverse typen gemeentelijke dienstverlening. Bij rechten is sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor uitoefening van de taak. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst of degene voor wie de dienst is verleend. Het uitgangspunt is dat de tarieven van de gemeentelijke rechten jaarlijks met 2% inflatiecorrectie worden aangepast, voor zover de tarieven niet aan een wettelijk maximum zijn verbonden.

Rioolheffing

De kosten die de gemeente maakt als uitvloeisel van de watertaken worden verhaald op burgers en bedrijven via een zogenaamde rioolheffing. In 2009 is de nieuwe rioolheffing ingevoerd op basis van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. De kosten die uit die watertaken voortvloeien (op het gebied van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater) zijn berekend in het Gemeentelijke RioleringsPlan (GRP) door de raad is vastgesteld. Op basis van het GRP zijn de tarieven berekend.

Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een recht geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel, waarvoor de gemeente op grond van de Wet milieubeheer,

een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen heeft. In 2016 is een nieuw afvalbeleidsplan opgesteld. Op basis van dit beleidsplan zijn de kosten berekend en zijn de tarieven vastgesteld. De afgelopen jaren hebben we de inzamelfrequentie veranderd en is als gevolg van betere afvalscheiding de aangeboden hoeveelheid restafval afgenomen. Bij deze ontwikkeling past een verandering in de aanslagoplegging.

Reinigingsrecht

Naast de verplichte vuilinzameling voor woningen zamelen we ook afval van bedrijven en instellingen in. Bedrijven en instellingen gaan hiervoor een contract aan met de gemeente. Het is een landelijke trend dat landelijke winkelketens gezamenlijke landelijke aanbestedingen doen bij afvalverwerkers, waardoor bij de individuele gemeentes het aantal contracten daalt. Ook bij ons is het aantal contracten de afgelopen jaren afgenomen, waardoor de opbrengst elk jaar verder daalt.

Leges

Onder de naam leges heffen we rechten voor door ons verstrekte diensten. Hierbij maken we onderscheid tussen leges publiekszaken (reisdocumenten e.d.) en leges voor diensten gericht op de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning.

Leges kennen een vorm van kruissubsidiëring. Dit houdt het in dat we van alle legestarieven enkele diensten hoger prijzen om zo andere diensten tegen een lagere prijs te kunnen aanbieden.

Grafrechten

Onder de naam grafrechten heffen we rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Diegene die de dienst aanvraagt betaalt de rechten. De rechten zijn niet kostendekkend. Er wordt tegenwoordig minder begraven dan vroeger. Dit leidt tot minder inkomsten. Een meer kostendekkend tarief zal naar verwachting leiden tot een verdere afname van het aantal begrafenissen.

Havengeld

Onder de naam havengeld worden rechten geheven voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentewateren of van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente. Havengeld rechten worden geheven van de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene die het schip heeft gecharterd of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt. Het havengeld is niet kostendekkend om te voorkomen dat de gemeente zich uit de markt prijst.

Marktgelden

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het gebruik of genot van een standplaats op de daarvoor aangewezen marktterreinen of op andere voor de openbare dienst bestemde plaatsen voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of het gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Marktgeld wordt geheven van de vergunninghouder c.q. aan wie incidenteel toestemming is verleend om extra ruimte in te nemen. De tarieven zijn niet kostendekkend. De afgelopen jaren was het een trend dat het aantal

standplaatshouders afnam. Naar aanleiding van een onderzoek naar het verplaatsen van de weekmarkt in Waalwijk is deze begin juli 2019 verplaatst naar het Raadhuisplein / Markt.

3. Belastingdruk

In vergelijkende overzichten van gemeenten in Nederland wordt vaak de lokale lastendruk van een gemiddelde woning als maatstaf genomen. Jaarlijks stelt het Centrum voor Onderzoek van de Lagere Overheden (COELO) de 'Atlas van de lokale lasten' op en geeft hiermee inzicht in de ontwikkeling van de lokale lastendruk. De gemeente Waalwijk staat op voor 'de netto woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2020 op plaats 10 van de goedkoopste gemeenten in Nederland.

De onderstaande tabel toont de woonlasten over het voorgaande jaar voor een meerpersoonshuishouden, zoals berekend door het COELO. De totale woonlasten berekend door het COELO zijn exclusief hondenbelasting.

Overzicht woonlasten 2020	Waalwijk	Heusden	Oosterhout	Loon op Zand	Dongen
Totale woonlasten meerpersoonshuishoudens	€ 618	€ 707	€ 769	€ 950	€ 818
Plaats op ranglijst	10	58	139	325	215
Tarief OZB eigenaar woning (in%)	0,1096	0,1125	0,1049	0,1334	0,1412
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	€ 193	€ 193	€ 296	€ 342	€ 308

In het onderstaande overzicht tonen we de ontwikkeling van de lokale lasten in Waalwijk. De woonlasten zijn berekend door het COELO en gelden voor een meerpersoonshuishouden. Voor 2020 hebben we een prognose gemaakt door de woonlasten in 2019 met een 2% inflatiecorrectie te verhogen.

Ontwikkeling woonlasten	2018	2019	2020	2021
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 612	€ 606	€ 618	€ 630

Positie ranglijst	28	20	10	onbekend
-------------------	----	----	----	----------

4. Kwijtscheldingsbeleid

In het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid bepalen we belastingen waarvan kwijtschelding mogelijk is en de voorwaarden waaronder de kwijtscheldingsprocedure plaatsvindt. Hierbij zijn we gebonden aan landelijk voorgeschreven regels van de staatssecretaris van Financiën. Deze regels komen erop neer dat alleen inwoners met een inkomen tot ongeveer bijstandsniveau en zonder vermogen voor kwijtschelding in aanmerking komen.

We hebben ten aanzien van kwijtschelding een aantal beleidskeuzes vastgesteld. Deze beleidskeuzes hebben we opgenomen in de leidraad invordering en de daarop betrekking hebbende belastingverordeningen. Ons kwijtscheldingsbeleid is in overeenstemming met de richtlijnen die door het Rijk zijn opgesteld.

5. Samenvatting

We kennen de onderstaande belastingen, heffingen en retributies. Per soort hebben we een tarief voor 2020 en 2021 opgenomen. Indien een belastingsoort tariefdifferentiatie kent, is het meest voorkomende tarief opgenomen. Door de grote diversiteit aan leges, marktgelden, precariobelasting, parkeerbelasting, grafrechten en haven- en kadegelden zijn voor deze categorieën geen tarieven opgenomen. De gedetailleerde tarieven zijn opgenomen in de verordeningen. Daarnaast is per belastingsoort de geraamde opbrengst opgenomen. Voor de verschillende bestemmingsheffingen en retributies zijn ook de kosten opgenomen. Daarbij is ook aangegeven wat de kosten van overhead en overige toe te rekenen kosten zijn.

Belastingen (per product)	Tarief 2020	Tarief 2021	Geraamde opbrengst 2021 (in €)			
OZB eigenaren woningen (061)	0,1096%	n.t.b.*	6.177.216			

OZB eigenaren niet-woningen (062)	0,2295%	n.t.b.*	4.603.811			
OZB gebruik niet-woningen (062)	0,1466%	n.t.b.*	2.142.561			
Hondenbelasting (906)	€ 46,65	€ 47,55	200.986			
Woonforensenbelasting (907)	€ 469,45	€ 478,80	15.905			
Parkeerbelasting (207)	-	-	769.881			
Reclamebelasting (908)	€ 625,65	€ 638,15	88.435			
Precariobelasting (916)	-	-	125.110			
Verblijfsbelasting (905)	-	-	600.628			
Rechten (bestemmingsheffingen en retributies)	Tarief 2020	Tarief 2021	Geraamde opbrengst 2021 (in €)	Kosten 2021 (in €)	Overhead en overige toe te rekenen kosten 2021 (in €)	Dekkingspercentage
Rioolheffing eigenaar (707)	€ 110,40	n.t.b.*	2.555.682	2.213.035	1.507.140	97%
Rioolheffing gebruik (707)	€ 36,55	n.t.b.*	1.051.436			
Afvalstoffenheffing (702)	€ 116,30	n.t.b.*	3.702.482	3.017.212	1.414.628	86%
Reinigingsrecht (703)	€ 309,60	n.t.b.*	126.670			
Grafrechten (705)	-	-	321.801	531.014	331.149	37%
Haven- en kadegelden (208)	-	-	113.575	589.343	119.587	16%
Marktgeden (301)	-	-	30.575	95.528	57.439	20%
Leges fysieke omgeving (bouw) (801)	-	-	1.303.712	1.539.515	1.280.060	46%

Leges dienstverlening (publiek) (005)	-	-	829.760	430.625	480.219	91%
--	---	---	---------	---------	---------	-----

* Op basis van de totale WOZ-waarde binnen de gemeente, worden de OZB-tarieven voor 2021 bepaald. De totale WOZ-waarde voor het berekenen van de OZB-tarieven is ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend. Afhankelijk van de totale nieuwe WOZ-waarde worden in de raadsvergadering van december 2020 de definitieve tarieven OZB voor 2021 vastgesteld.

^[1] <https://vng.nl/onderwerpenindex/belastingen/gemeentelijk-belastinggebied/uitbreiding-lokaal-belastinggebied1>

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die de gemeente loopt in zowel de exploitatie- als investeringsfeer.

De gemeenteraad heeft 18 juni 2015 het kader voor deze paragraaf vastgesteld en heeft instructies gegeven voor de wijze waarop met risico's en risicomanagement moet worden omgegaan.

Risicokaarten

Drugsafval

TLTH 1	Drugsafval
Informatie	1.De gemeente wordt regelmatig geconfronteerd met dumping van drugsafval (afval van de productie van synthetische drugs). Ze zijn niet alleen schadelijk voor het milieu en de gezondheid van mens en dier, de opruimkosten zijn ook nog eens erg hoog. De daders worden zelden gepakt, waardoor de schade van het opruimen - zo'n 25.000 euro per dumping - vaak voor rekening van gemeenten, natuurorganisaties of andere grondeigenaren komt. Indien vaten/jerrycans openbreken en in de bodem komen dan lopen de kosten als gevolg van sanering nog verder op.
Beheersmaatregelen	Bij het ontdekken van een dumping snel ingrijpen ter voorkoming van schade aan mens en dier en milieuschade.
Bedrag in miljoen	1. € < 0,1

Kans van optreden	Waarschijnlijk
Status	Ongewijzigd

Schade door verkeerde- of niet-handhaving

TLTH 2	Schade veroorzaakt door verkeerde handhaving of door niet-handhaving
Informatie	1. Fouten, die gemaakt worden bij vergunningverlening of handhaving en die schadeclaims en/of schades tot gevolg hebben worden afgedekt met een WA verzekering waarbij het eigen risico € 2.500 bedraagt. Overigens dient hierbij nadrukkelijk te worden aangegeven, dat de opdrachtgever verantwoordelijk blijft voor de uitgevoerde constructies en bouwplannen. In deze gevallen is dus de gemeente geen risicodragers.
Beheersmaatregelen	De meest risicovolle bedrijven worden frequent op deze risico's gecontroleerd.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,1
Status	Ongewijzigd

Communicatie

CSTR 3	Communicatie
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> Misbruik huisstijl: organisatie doet zich voor als zijnde de gemeente Waalwijk. Onjuiste tekst in gemeentelijke uitgaven (gemeentepagina, folders, internet): lezers stellen gemeente aansprakelijk / imagoschade bestuurders. In eigen uitgaven (brieven, artikelen, kranten) suggereren dat de gemeente afzender is door gebruik gemeentelijk logo (bijvoorbeeld zorgkrant).
Beheersmaatregelen	Huisstijl is gedeponeerd bij het Benelux Merken Bureau. Fouten worden afgedaan met een rectificatie of het middel wordt voorzien van tekst dat het met uiterste zorg is gemaakt maar dat er fouten in kunnen staan waar de gemeente niet voor aansprakelijk kan worden gesteld. Op internet is een disclaimer opgenomen. Dit maakt dat het risico dat de gemeente loopt zo goed als nihil is. Door team Communicatie (en op termijn het KCC) worden de social media gevolgd als het gaat om berichtgeving over de gemeente Waalwijk (webcare).
Kans van optreden	Vrijwel nihil
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk

Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Rampenbestrijding en financiële aansprakelijkheid

TLTH 4	Rampenbestrijding en financiële aansprakelijkheid.
Informatie	1.Omvang risico is afhankelijk van de ramp. Optreden van een calamiteit vergelijkbaar met de brand van Chemie-Pack op bedrijventerrein Moerdijk in januari 2011 met forse milieuschade als gevolg. De rechter zal de mate van aansprakelijkheid beoordelen tenzij we zelf schuld bekennen.
Beheersmaatregelen	Het betreft hier de zogenaamde BRZO+ bedrijven, voor Waalwijk een 15tal bedrijven welke door de Omgevingsdienst worden gecontroleerd. Voorziening actuele rampenplannen en een adequate rampenorganisatie zowel kwantitatief als kwalitatief.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1.€ < 2,5
Status	Ongewijzigd

Evenementenbeleid en kermissen

TLTH 5	Evenementenbeleid en kermissen.
Informatie	1.De elektrische of mechanische attracties die een grote snelheid en/of hoogte kunnen bereiken kunnen een veiligheidsrisico vormen. Een ander risico vormt de diversiteit van deze attracties, het gaat om uiteenlopende attracties met mogelijk allemaal verschillende veiligheidsinstructies. Van toepassing is het Besluit "veiligheid van attracties- en speeltoestellen". Volgens de Arboretgeving moeten de attracties een periodieke inspectie krijgen, de kermisexploitanten zijn verplicht om een logboek bij zich te hebben waarin staat aangegeven wanneer deze inspecties zijn uitgevoerd. Een mogelijke aansprakelijkheid voor de gemeente valt niet uit te sluiten. Volgens de brancheorganisatie zijn alle kermisexploitanten verzekerd en worden alle attracties periodiek op veiligheid gekeurd. De controle van het logboek waaruit zulks blijkt ligt bij de gemeente. Wanneer die controle, om wat voor reden dan ook niet of onvoldoende plaatsvindt, kan er mogelijk toe leiden dat de gemeente mede aansprakelijk is bij een ongeval. Daarbuiten is het begrip evenementen rekbaar. Tijdens de kermis kan het goed geregeld zijn doch is dit niet altijd het geval bij andere evenementen. Bovendien; als een aanvraag voor een evenement niet of niet volledig is ingediend en daardoor risico's niet worden gezien, kan schade als gevolg van een evenement niet worden uitgesloten. Ook wanneer een evenement 'klein' lijkt te zijn en naar verwachting ook 'klein' zal blijven, kan een onverwacht grote toestroom van bezoekers en daarmee mogelijk gepaard gaande risico's niet worden uitgesloten. In dergelijke gevallen is (mede)aansprakelijkheid niet uit te sluiten.
Beheersmaatregelen	Tijdens de kermissen in Waalwijk dient er op worden toegezien dat de exploitanten in het bezit zijn van een logboek wat up to date is. Exploitanten worden privaaf getoetst door een volgens het Warenwetbesluit Attractie en speeltoestellen aangewezen keuringsinstelling. De nVWA is verantwoordelijk voor toezicht op de kermissen. Zij controleren afgegeven certificaten. Vanuit vergunningverlening wordt gevraagd dergelijke certificaten te overhandigen. Grote en risicovolle evenementen worden getoetst in het evenementenoverleg waaraan ook politie en de brandweer deelnemen. Bij alle grote evenementen en bij evenementen waarvan het vermoeden bestaat dat er risicovolle activiteiten (kunnen) plaatsvinden wordt voorafgaand aan vergunningverlening aan de exploitant een veiligheidsplan gevraagd en wordt de exploitant op het voldoende (verzekeringstechnisch) afdekken van risico's gewezen. Vervolgens worden deze evenementen door toezichthouders gecontroleerd op veiligheidsaspecten.

	Indien veiligheidsrisico's niet of niet voldoende aantoonbaar kunnen worden afgedekt dan wordt geen vergunning verstrekt. Maar als een aanvraag niet of niet volledig is ingediend en daardoor risico's niet worden gezien, kan schade als gevolg van een evenement niet worden uitgesloten. In dergelijke gevallen is (mede)aansprakelijkheid niet uit te sluiten.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd

Realisering Oostelijke Insteekhaven

TREW 6	Realisering Oostelijke Insteekhaven
Informatie	De noodzaak voor een goed bereikbare containerterminal, die bediend kan worden met de grootste binnenvaartschepen (klasse 5), blijft onverminderd hoog. Door de ontwikkeling van bedrijventerrein Haven 8, voor grootschalige logistieke bedrijvigheid zal de behoefte alleen maar verder toenemen. Schaalvergroting en kostenreductie in de logistiek gaan hand in hand met duurzamer vervoer over water. Na de eerdere integrale aanbesteding waarop geen biedingen door de markt zijn uitgebracht is de aanbesteding nu zelf door de gemeente uitgevoerd. De publicatie van de aanbestedingsleidraad heeft geleid tot 5 biedingen uit de markt. In oktober 2019 is de beste bieding in prijs en kwaliteit in de vorm van een gunningsbesluit, aan de raad voorgelegd. Dit heeft echter nog niet geleid tot een definitieve gunning vanwege de perikelen rondom het stikstof dossier. Zodra duidelijkheid komt over de externe saldering van de stikstof, er afspraken zijn gemaakt met de Provincie en het aannemelijk is dat de benodigde vergunning op basis van de wet Natuurbeheer kan worden verkregen kan tot definitieve gunning overgegaan worden. In de risicoreservering van de businesscase is een voorziening getroffen voor de consequenties van het stikstof dossier. Dat betreft vooral extra onderzoek, vertraging in de planning, extra uren organisatie en aan- en verkoop van (rechten van) veehouderijen. Met name voor deze laatste activiteit is nog onduidelijk of die passen binnen de voorziening. Zo niet dan zal binnen de businesscase nog extra ruimte gevonden moeten worden of, in het uiterste geval, zal een aanvullend raadsbesluit nodig zijn.
Beheersmaatregelen	Er wordt in dit project gewerkt met een risicodossier waarin de risico's worden benoemd, gemonitord en maatregelen worden getroffen om de risico's te beheersen en een reservering is opgenomen ter dekking van die risico's.
Kans van optreden	divers
Bedrag in miljoen	dit bedrag maakt onderdeel uit van de businesscase
Status	Ongewijzigd

Achterstanden archivering

TIBF 7	Achterstanden archivering
Informatie	1. Achterstanden in zowel dynamisch als semi-statisch analogo en digitaal archief. Hierdoor vormt de betrouwbaarheid van informatieverstrekking aan de burgers, organisaties en voor de (ondersteuning van de) bedrijfsvoering een risico. Kans op precedentwerking en financiële en juridische gevolgen zijn onvoorspelbaar. Zo ontstaat er een grotere kans op claims in het kader van de Wet dwangsom en beroep en imago schade voor de gemeente(rapportages van accountant, interne controle, archiefinspectie of rekenkamer).
Beheersmaatregelen	DT heeft 12 januari 2015 Plan van aanpak vastgesteld m.b.t. wegwerken en voorkomen van achterstanden in archivering. Besloten is een last t.l.v. de knelpuntenpot voor de komende zes jaar van € 66.667,= per jaar voor de uitvoering van het Plan van aanpak op te nemen. Zorgdragen dat het management (de teamleiders) gaan sturen op digitaal en zaaksgewijs

	<p>werken volgens geldende afspraken. Afspraak: er worden geen achterstanden meer opgebouwd. Deze opschoonactie is een nulmoment. Komende achterstanden zijn de verantwoordelijkheid van de afdelingen/teams, inclusief de financiële consequenties. Aan de hand van een, in tijd en financiën, gedetailleerde planning is er begonnen met de uitvoering van Het Plan van aanpak achterstanden. In deze planning hebben de meest risicovolle achterstanden de hoogste prioriteit gekregen. De uitvoering van de werkzaamheden is in 2020 vertraagd. We hebben afscheid moeten nemen van het bedrijf dat op dit project voor ons werkzaam was.</p>
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Exploitatie sportaccommodaties

TSPO 8	Exploitatie sportaccommodaties
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Continuïteit van de sportaccommodaties. 2. Aansprakelijkheid jegens derden. 3. Publieke rechten op juiste wijze afgekondigd.
Beheersmaatregelen	Sportbedrijf werkt conform de arbo en maakt periodiek een Risicoinventarisatie. Zwembaden voldoen aan de eisen WHVBZ. Keuringsdienst van Waren voert controles uit. Rechten en plichten zijn geregeld en worden in de voorzieningen aan het publiek kenbaar gemaakt.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Te ondiepe havens, plaatsen nooddeuren sluis

TORV 9	Te ondiepe havens/Sluis haven Waalwijk
Informatie	<p>1. Te ondiepe havens Door erosie van de dijklichamen en ophoping van slib in de verschillende havens loopt de gemeente als vaarwegbeheerder het risico dat zij aansprakelijk wordt gesteld voor schade aan schepen en/of schroeven. Tevens worden bedrijven hierdoor onbereikbaar. In de Kerkvaartse haven is de bodembescherming bij aanleg een aantal jaar geleden door een schip grotendeels vernield. Hiervoor is destijds een vergoeding gedaan door onze car verzekering. Deze vergoeding bestond uit twee bedragen te weten één bedrag voor de geleden schade en een aanvullend bedrag omdat het herstel duurder wordt geprognoseerd door verzwaarde regelgeving. Dit laatste bedrag betreft ongeveer € 130.000,=. Beide bedragen zijn aan de gemeente uitgekeerd. Dit laatste bedrag mogen wij alleen behouden mits er daadwerkelijk bodembescherming opnieuw wordt aangelegd (geschatte kosten ca. 500.000,=), doen we niets dan moet dat bedrag terug. Gaan we inderdaad herstellen dan is het restant bedrag van € 266.000,= niet voldoende om de bodembescherming te herstellen. Oftewel in beide gevallen is er een financieel risico.</p> <p>2. Sluis haven Waalwijk</p> <p>Recentelijk is de sluis van de Waalwijkse haven gerenoveerd. In de periode voorafgaand aan de renovatie werden schepen met een maximale lengte van 86 meter geschut. Uit de risicobeschuwing (Machinerichtlijn) is door de aannemer geconcludeerd dat de krachten die tijdens het schutproces op de deuren en de sluis kolk ontstaan, verdeeld moet worden over vier sets deuren i.p.v. twee sets deuren. Hierdoor neemt de schutcapaciteit af van 86 meter naar 82 meter.</p> <p>De mogelijkheid bestaat dat bedrijven die in het verleden met 86 meter schepen zijn bevoorraad, wellicht een claim bij de gemeente Waalwijk gaan indienen. Immers kunnen deze bedrijven hogere operationele kosten ondervinden, omdat de schutlengte is afgenomen en ervaren zij mogelijk een devaluatie op hun grondwaarden. De Havenverordening 2017 is inmiddels aangepast.</p>

Onderhoud van de openbare ruimte

TORV 10	Onderhoud van de openbare ruimte
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aansprakelijkheid voor achterstallig onderhoud. 2. Onvoldoende vaktechnisch onderhoud. 3. Onvoldoende onderhoud trottoirs/fietspaden. 4. Pompunits defect.
Beheersmaatregelen	<p>De concepten schoon, heel en veilig vormen de kaders voor behoorlijk beheer in de gemeente Waalwijk. Voor de kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte, het onderhoud, de straatreiniging en onkruidbestrijding mogen gemeenten eigen ambities formuleren. De gemeente heeft echter als beheerder op grond van onder andere de Wegenwet en het Burgerlijk Wetboek ook een wettelijk zorgplicht om de openbare ruimte gedurende langere termijn 'schoon, heel en veilig' te houden. Hieronder valt bijvoorbeeld onderhoud aan bruggen en wegen, het snoeien van bomen, het treffen van verkeersmaatregelen en gladheidbestrijding. Gladheid wordt bestreden om de wegen in de wintermaanden veilig begaanbaar te houden. De gemeente levert hiervoor een inspanningsverplichting.</p> <p>Voor een adequate invulling van taken binnen deze kaders zijn inspecties essentieel. <i>Schoon, heel en veilig</i> wordt in alle facetten van beheer in gelijke mate gehanteerd en vormt de basis van onderhoudsstrategieën en inspecties. Op deze manier worden voorvallen van achterstallig onderhoud zoals beschreven in hoofdstuk 6.6 van de Notitie Materiele Vaste Activa van de Commissie BBV geprevenueerd.</p>
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk

Bedrag in miljoen	2. € <0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	3. € <0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	4. € <2,5
Status	Ongewijzigd

Risico's t.a.v. speeltoestellen / plaatsen

TORV 11	Risico's t.a.v. speeltoestellen / plaatsen
Informatie	1. Speeltoestellen worden intensief gebruikt, het onderhoud en het uitvoeren van veiligheidsinspecties zijn essentieel bij deze toestellen.
Beheersmaatregelen	Voor zowel de uitvoering van de veiligheidscontroles alsmede het uitvoeren van onderhoud zijn goede contracten afgesloten met gespecialiseerde onderhoudsbedrijven.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € < 0,1
Status	Ongewijzigd

Bereikbaarheid

TOOR 12	Bereikbaarheid
Informatie	1. Claims vanwege onbereikbaarheid tijdens werkzaamheden aan projecten waarbij de weg wordt afgezet.
Beheersmaatregelen	Er wordt maximale voorlichting verstrekt aan bewoners en bedrijven. Een bevredigende oplossing is ondanks alle inspanningen niet altijd mogelijk.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 0,5
Status	Ongewijzigd

Civiltechnische werken

TOOR 13	Civieltechnische werken
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planschadeverzoeken art. 49 WRO. 2. Aanbestedingsproces verkeerd gevolgd. 3. Fricties met aannemer. 4. Schade aan bezittingen van anderen. 5. Ketenaansprakelijkheid: premies en belastingen.
Beheersmaatregelen	Voldoende gekwalificeerde medewerkers binnen de projectorganisatie voor de borging van kwaliteit van processen.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	4. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	5. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Risico's bestemmingsplannen en bouwgrond-exploitatie

TREW 14	Risico's bestemmingsplannen en bouwgrondexploitatie
---------	---

Informatie	<p>Jaarlijks worden via de nota grondexploitatie de resultaten van de lopende grondexploitaties herijkt en, indien nodig, voor de voorzienbare verliezen voorzieningen getroffen. De voorzieningen worden, indien het rekeningresultaat van het complex het toelaat, verrekend met dit rekeningresultaat. Indien dit niet mogelijk is, dient over de Reserve grondexploitatie te worden beschikt.</p> <p>1. risico 1 maal per 5 jaar</p> <p>2. risico 1 maal per 10 jaar</p>
Beheersmaatregelen	De exploitaties worden frequent gemonitord en indien verliezen voorzienbaar zijn dan worden die genomen of er worden maatregelen getroffen die erop gericht zijn de verliezen te beperken.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <2,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € <2.5
Status	Ongewijzigd

Tijdige betaling erfpachtcanon

TREW 15	Tijdige betaling erfpachtcanon
Informatie	<p>1. Tijdige betaling erfpachtcanon: Er bestaat altijd het risico met betrekking tot het niet of niet tijdig betalen van de canon. Hierdoor is een structureel risico aanwezig wegens het niet ontvangen van de canon. Concentratie van in erfpacht uitgegeven grond bij een partij verhoogt het risico. Indien erfpacht terug komt naar de gemeente dan komen de hieraan verbonden rentelasten ten laste van de exploitatie zonder dat er dekking tegenover staat in de vorm van een canon.</p>
Beheersmaatregelen	Alertheid bij de invordering. Bij de uitgifte in erfpacht de solviteit (solvabiliteit) van de ondernemer toetsen. Bij nieuwe erfpachten voorkomen dat de erfpachter de erfpacht kan beëindigen zonder dat sprake is van faillissement. In de aangepaste erfpachtvoorwaarden is opgenomen dat de gronden niet terug kunnen naar de gemeente en de grondprijs niet lager kan worden als de oorspronkelijke uitgifteprijs.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <1,0
Status	Ongewijzigd

Covid-19 (Coronacrisis)

CSTR 16	Covid 19 (Coronacrisis 2020)
Informatie	Het COVID-19 (Coronavirus 2020) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019. Wel heeft het COVID-19 virus gevolgen voor de financiën van 2020 en mogelijk volgende jaren vanwege de maatschappelijke impact en de recessie die hierdoor is ontstaan. Voor de gemeente Waalwijk zijn de financiële effecten voor 2020 en mogelijk volgende jaren nog hoogst onzeker en zal sterk afhankelijk zijn van de duur van deze pandemie. Vast staat in elk geval dat de gevolgen materieel van aard zullen zijn. Op basis van eerste inzichten is het acute risico voor 2020 € 1 miljoen.
Beheersmaatregelen	Via voor- en najaarsbericht en zo nodig tussentijds zullen de financiële effecten voorzien van dekkingsmaatregelen voorgelegd worden aan de gemeenteraad. De Kadernota 2021 zal pas later in het jaar voorgelegd worden aan de gemeenteraad, zodat maximaal de impact van COVID-19 virus meegenomen kan worden en vervolgens verwerkt in de begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2024.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 1,0
Status	Ongewijzigd

Garanties sportverenigingen (voetbal, handbal, tennis en hockey), garanties rechtspersonen op maatschappelijk vlak (WSW, Casade, St. Maasduinen, Thuishoven) en overige

TFIN 17	Garanties sportverenigingen (voetbal, handbal, tennis en hockey), garanties rechtspersonen op maatschappelijk vlak (WSW, Casade, St. Maasduinen, Thuishoven) en overige.
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beperkt risico op het in liquiditeitsproblemen of faillissement geraken van sportverenigingen. 2. Zeer beperkte kans op faillissement en liquiditeits-problemen, echter de omvang van de uitstaande leningen is aanzienlijk. 3. Het risico van het niet in beeld hebben van een gewaarborgde geldlening.
Beheersmaatregelen	Instellingen waarvoor de gemeente Waalwijk een garantie heeft afgegeven zijn verplicht jaarlijks een saldobiljet te verstrekken en de geldgevers dienen de gemeente onmiddellijk te berichten indien betalingsproblemen ontstaan. Bij een aantal instanties wordt sinds 2013 de jaarrekening en accountantsverklaring opgevraagd.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <1,0
	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	2. € <2,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend

Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Verzekeringen

TFIN 18	Verzekeringen
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onverzekerde calamiteit. 2. CAR-verzekering door aannemer. 3. Eigenrisicodragers: vandalisme/glasschade
Beheersmaatregelen	Aannemers toetsen op betrouwbaarheid. Trachten te achterhalen wie de schade heeft veroorzaakt en dat verhaal toepassen. Beveiligingsmaatregelen doorvoeren.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <2,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <1,0
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	3. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Onzekerheid accres / financiële crisis, ontoereikende middelen bij beleidswijzigingen en / of nieuw beleid, stagnatie veronderstelde eigen groei

TFIN 19	Onzekerheid accres / financiële crisis, ontoereikende middelen bij beleidswijzigingen en / of nieuw beleid, stagnatie veronderstelde eigen groei.
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitgaande van de "trap op, trap af-systematiek", de koppeling van het gemeentefonds aan de accres-relevante uitgaven van het rijk, dragen gemeenten op evenredige wijze bij in mee- en tegenvallers die optreden bij het rijk. Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen zijn VNG en de Fondsbeheerders overeen gekomen de accessen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van de Meicirculaire 2020. Voor die jaren wordt dat dus ook de afrekening, tenzij er nog grote afwijkingen volgen. Bevroren komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van beide gesprekspartners. Punt van aandacht is nog wel hoe we straks in 2022 gaan instappen. Na de fixatie in de jaren 2009 t/m 2011 gaf dat problemen in 2012 in het nadeel van de gemeenten. De VNG is er alert op. 2. In de regel voert het rijk bij beleidswijzigingen zgn. efficiency - kortingen door, waardoor vaak een extra beslag

	<p>op gemeentelijke middelen wordt gelegd. In het kader van de transitie Jeugdzorg, AWBZ en participatie zijn de budgetten naar de gemeenten overgeheveld na forse kortingen. Het moet nog blijken of gemeenten in staat zijn om deze besparing te realiseren en daar komt nog bij dat het open einderegelingen betreft. Vooral nog worden gemeenten geconfronteerd met grote tekorten op vooral de jeugdzorg. Door de VNG is al eerder erop aangedrongen dat gemeenten structureel extra budget nodig hebben. Daarvoor wordt door het rijk nu aanvullend onderzoek verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel deze extra middelen nodig hebben.</p> <p>3. Stagnatie van de groei vertaalt zich snel in een teruglopende algemene uitkering uit het gemeentefonds. De lasten voor de gemeente lopen hiermee niet parallel terug. Bijkomend effect is dat hoge lasten voor groot onderhoud van investeringen, die bij de eerste aanleg bekostigd zijn uit de grondexploitatie, onafwendbaar zijn en een steeds zwaarder beslag op de algemene middelen gaan leggen.</p> <p>4. De herverdeling van het gemeentefonds is uitgesteld tot 1 januari 2022. Op grond van eerste globale berekeningen voor het deel sociaal domein zou Waalwijk nadeelgemeente zijn. Berekeningen zijn nog niet definitief en bovendien loopt nog onderzoek van het klassieke deel van de algemene uitkering. Verwachting is dat eind september 2020 mogelijk meer duidelijk is over de effecten per gemeente, die in de Decemercirculaire 2020 worden opgenomen.</p>
Beheersmaatregelen	Snel inspelen op de actualiteit en indien aan de orde (meerjaren) begroting bijstellen.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	3. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Bedrag in miljoen	4. € Onbekend.
Status	Gewijzigd / Nieuw

Renterisico en liquiditeitsrisico

TFIN 20	Renterisico en liquiditeitsrisico.
Informatie	<p>1. Openstaande posities in het geval van een stijgende markt (liquiditeitstekort). Indien op enig moment leningen moeten worden geherfinancierd en de markrente is hoger dan de rekenrente dan ontstaan er tekorten. Openstaande posities in het geval van een dalende markt (liquiditeitsoverschot).</p> <p>2. De liquiditeitsprognose is sterk afhankelijk van het doorgaan van de geplande transacties. Temporiseren of uitstellen van projecten leidt tot onnodige renteoverters. De praktijk leert dat met name de onzekerheid bij enkele</p>

	grote projecten op het terrein van de grondexploitatie de planning in hevige mate kan verstoren. De markt is echter niet volledig in de vingers te krijgen.
Beheersmaatregelen	Aan de hand van rentevisies van grootbanken wordt een inschatting van de markt gemaakt, waarbij zo nodig de risico's van openstaande posities worden ingedeekt of beperkt.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Aanslag BTW/OB: onjuist uitgevoerde structuur leidt tot extra BTW-heffing

TFIN 21	Aanslag BTW/OB: onjuist uitgevoerde structuur leidt tot extra BTW –heffing.
Informatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verkeerde labels in de financiële administratie kunnen bij een steekproef tijdens een periodieke controle leiden tot een naheffingsaanslag die velen malen groter is dan de feitelijke fout. 2. Voor diverse werkvelden werkt de BTW kostprijsverhogend. Het is niet ongebruikelijk en dus ook geoorloofd te zoeken naar mogelijkheden om de te betalen BTW tot een minimum te beperken. Het op deze wijze toepassen van de wet- en regelgeving is niet geheel zonder risico.
Beheersmaatregelen	De fiscale wetgeving blijft in beweging (jurisprudentie). Door regelmatig een belastingadviseur in de arm te nemen wordt getracht de risico's zoveel mogelijk te beperken.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	2. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Zijn we goed voorbereid op een calamiteit/pandemie

TLTH 22	Zijn we goed voorbereid op een calamiteit/pandemie
Informatie	1. Rijksvergoeding bij inzet voor een epidemie/calamiteit is niet kostendekkend.

Beheersmaatregelen	Zorgen voor adequate kostenregistratie zodat verhaal mogelijk is.
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,1
Status	Ongewijzigd

Transitie AWBZ - Wmo 2015 Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen

TWYZ 24	Transitie AWBZ - Wmo 2015 Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:
Informatie	1. Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen: Het betreft een open eindregeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd.
Beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). • Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Transitie jeugdzorg Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen

TWYZ 25	Transitie jeugdzorg
Informatie	<p>Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:</p> <p>1. Het betreft een open eindregeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd.</p>
Beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). • Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € < 1,0
Status	Gewijzigd

Wmo-huishoudelijke hulp Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen: Er is geen zorgplicht meer, maar een compensatiebeginsel

TWYZ 26	Wmo-huishoudelijke hulp
Informatie	<p>Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:</p> <p>1. Het betreft een open eindregeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd.</p> <p>Juridische procedures (uitspraken Centrale Raad voor Beroep) kunnen leiden tot financiële consequenties dat kan individueel zijn maar kan ook collectief zijn en leiden tot het geheel wijzigingen van beleid met waarschijnlijk negatieve financiële gevolgen (zelfs met terugwerkende kracht).</p> <p>Het abonnementstarief WMO voor de eigen bijdrage kan een aanzuigende werking op het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp opleveren wat negatieve financiële gevolgen kan hebben.</p>
Beheersmaatregel	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). • Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Participatie Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen

TMAO 27	Participatie
Informatie	<p>Kunnen we zorgplicht beperken / afbakenen:</p> <p>Het betreft een open eindregeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde uitkeringsaanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. Dit risico kan zich voordoen bij de bestaande WSW populatie. Zowel de WSW populatie als de bijbehorende rijksvergoedingen nemen in de komende jaren af aangezien er geen instroom meer in de WSW is. Op persoonsniveau stijgen de loonkosten jaarlijks als gevolg van cao-verhogingen, maar ook de WSW subsidie stijgt op dit moment met nagenoeg hetzelfde percentage. Dit geeft echter geen garanties voor de toekomst en blijft een risico. Stand WSW per 1 maart: 177,25 fte -> stand WSW per 1 augustus 2020: 173,21 fte. Met een oplopend uitkeringsbestand en een dalende Rijksbijdrage (BUIG-budget) neemt het financieel risico toe. Risico is sterk conjunctuurgevoelig.</p> <p>Privacy wetgeving belemmert de gewenste efficiëncyslag: Eén gezin één plan kan bij het niet verstrekken van de noodzakelijke informatie niet worden gerealiseerd. Risico meegenomen in bovenstaande.</p>

Beheersmaatregelen	Periodieke uitgaven toetsen aan beleid en beschikbaar budget (conform P&C-cyclus). 2. Door middel van rapportagetool permanent monitoren en rapporteren aan management en bestuur.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <1,0
Status	Ongewijzigd

Data beveiliging

CSTR 28	Data beveiliging
Informatie	<p>1. Beveiliging persoonsgegevens</p> <p>Klantgegevens is één van de meest waardevolle bezittingen. Klantgegevens maken het mogelijk om beter invulling te geven aan de behoefte van de klant, geeft de mogelijkheid tot gerichte communicatie en kan gebruikt worden als een onderbouwing voor de begroting. Technologische ontwikkelingen zoals mobiel internet, social media, big data, proces mining en "the internet of things" geven de organisatie de mogelijkheid voor het verzamelen, verwerken en analyseren van meer en meer persoonlijke klant data. Als gevolg van deze trends stelt de maatschappij vragen bij de beveiliging van gegevens en hun privacy. Een gebrek aan privacy beveiligingsmaatregelen kan leiden tot imago schade, boetes en rechtszaken. Bewustwording op het gebied van privacy is essentieel om gelijke tred te houden met de huidige veranderende realiteit. Sinds de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gehandhaafd wordt worden de normen rond de AVG steeds concreter en stelt de AP zich steeds nadrukkelijker op als toezichthouder met boetebevoegdheid.</p> <p>2. Informatiebeveiliging</p> <p>Ook als informatie geen persoonsgegevens zijn moet dit goed beschermd worden. Informatie is één van de voornaamste bedrijfsmiddelen van de gemeente Waalwijk. Het verlies van gegevens, uitval van ICT, of het door onbevoegden kennisnemen of manipuleren van bepaalde informatie kan ernstige gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering maar ook leiden tot imagoschade. Hiervoor moet de organisatie voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (de BIO).</p>
Beheersmaatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Functionaris gegevensgebruik (FG) aangesteld die onafhankelijk risico's bewaakt, adviseert en de organisatie privacybewust maakt. Onafhankelijke Chief Information Security Officer (CISO)s is in 2016 aangesteld. Functionaris bewaakt risico's, implementeert Baseline Informatiebeveiliging Overheid en investeert in bewustwording bij medewerkers. Security & Privacy Officer aangesteld. Deze functionaris adviseert en ondersteunt teams vanuit de tweede lijn op het gebied van de AVG en informatiebeveiliging.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € <0,1
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	2. € <0,1
Status	Ongewijzigd

TLTH 29	Explosieven
Informatie	<p>De Burgemeester heeft vanuit zijn verantwoordelijkheid voor openbare orde/veiligheid verzocht na te gaan of een gemeente breed onderzoek naar mogelijke locaties van explosieven (historisch onderzoek) noodzakelijk is.</p> <p>1. Het gemeentebreed onderzoek is inmiddels uitgevoerd en er is beleid geformuleerd hoe hiermee om te gaan om risico's te minimaliseren. Het beleid is 23 maart 2017 door de raad vastgesteld. Indien een explosief wordt aangetroffen en deze geruimd moet worden is het nog steeds mogelijk om een suppletie van 70% van de kosten bij het rijk aan te vragen.</p>
Beheersmaatregelen	Onderzoeksgegevens benutten bij planontwikkeling en verkoop van gronden om schade te beperken en claims te voorkomen.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Vennootschapsbelasting (Vpb)

TFIN 30	Vennootschapsbelasting
Inleiding	<p>1.Vennootschapsbelasting (Vpb)</p> <p>Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Waalwijk vennootschapsplichtig. Dit betekent dat de gemeente Waalwijk voor die activiteiten waarbij zij optreedt als ondernemer, vennootschapsplichtig is. Op basis van de inventarisatie is de gemeente belastingplichtig bij grondexploitatie en parkeren. De wet biedt veel onduidelijkheden en dus ook ruimte voor interpretatie. Eerst de komende jaren zal via jurisprudentie duidelijk worden welke activiteiten belastingplichtig zijn en op welke wijze de aangifte bepaald moet worden.</p> <p>2.Nieuwe BBV voorschriften per 1 juli 2016</p> <p>BBV: De commissie BBV heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking van deze wijzigingen. Onder andere vanwege de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016. De wijzigingen gelden per 1 januari 2016 en zijn ook verwerkt in de rekening</p>

	2018. De berekende effecten worden verwerkt in een structureel en reëel sluitende (meerjarenraming 2020-2023.
Beheersmaatregelen	Jurisprudentie zal met name de grenzen van de (on)mogelijkheden bepalen. Door ook regelmatig een belastingadviseur in de hand te nemen, wordt getracht de risico's zoveel mogelijk te beperken. De financiële effecten zijn inmiddels opgenomen in de meerjarenraming 2021-2024.
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd
Kans van optreden	Onbekend
Bedrag in miljoen	2. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Milieu-/bodemsanering

TREW 31	Milieu-/bodemsanering
Informatie	1. Milieu-/bodemsanering: Bij projecten waar de gemeente initiatiefnemer is kan een onverwachte bodemverontreiniging tot onvoorziene kosten voor bodemsanering leiden. Ook bij de aan-en verkoop van gronden kan een onverwachte bodemverontreiniging tot extra kosten leiden als er gesaneerd moet worden. Indien onverwachts een bodemsanering uitgevoerd moet worden zijn de kosten van te voren niet in te schatten, omdat deze afhankelijk zijn van de soort bodemverontreiniging, de hoeveelheid verontreinigde bodem en de wettelijke eisen.
Beheersmaatregelen	Het risico kan voorkomen. Meestal kan de mogelijke sanering betaald worden uit de grondexploitatie. Indien dit niet het geval is moet een voorziening worden getroffen ten laste van de Reserve grondexploitatie.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Voormalige stortplaats Gansoyensesteeg

TORV 32	Voormalige stortplaats Gansoyensesteeg
Informatie	1. Voormalige stortplaats Gansoyensesteeg: Kan mogelijk verontreiniging van het grondwater tot gevolg hebben, waardoor voorzieningen dienen te worden getroffen. Het betreft al jaren een stationaire situatie. De verontreiniging loopt niet uit in de omgeving.

Beheersmaatregelen	Het risico zal nauwelijks voorkomen. Echter gezien de kans op grote gevolgschades is deze toch benoemd.
Kans van optreden	Onwaarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € Onbekend
Status	Ongewijzigd

Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)

THRM 33	Wet Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten (WGA)
Informatie	In 2010 koos de gemeente Waalwijk er voor om eigenrisicodragers te worden voor de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en dit risico te verzekeren. Vanaf 2010 zijn er in totaal 9 werknemers geweest die in de WGA zijn ingestroomd. De begeleiding van de zieke werknemers is het afgelopen jaar succesvol geweest. Vijf ex-medewerkers hebben inmiddels een IVA status (geen doorbelasting naar gemeente Waalwijk) en drie een <35% status, dus geen uitkering meer. Eén ex-medewerker is overleden. Vanaf 2013 is er niemand opnieuw ingestroomd in de WGA. Na een uitvoerige analyse van de cijfers en dit afgezet te hebben tegen de verzekeringspremies is de keuze gemaakt om dit niet meer te verzekeren. Het eigenrisicodragerschap in eigen beheer per 1-1-2018 brengt vanaf 1-1-2020 een eventueel risico aan WGA lasten. Medewerkers die ziek zijn geworden op of na 1-1-2018 vallen onder deze maatregel.
Beheersmaatregelen	Vanuit Robidus direct casemanagement inschakelen voor begeleiding zieketraject en blijven volgen van een WGA traject. Blijven monitoren van zieke (ex)medewerkers en tijdig herbeoordelingen aanvragen bij UWV. Proberen om, daar waar mogelijk, de WGA status om te laten zetten in IVA (geen doorbelasting) of herbeoordeling naar minder dan <35% arbeidsongeschikt (geen uitkering meer). In het derde kwartaal van ieder jaar evalueert de gemeente Waalwijk of het eigen risico dragerschap een verstandige keuze blijft. De evaluatie houdt in dat afgewogen wordt om het risico onder te brengen bij het UWV, een particuliere verzekering of bij de gemeente zelf.
Kans van optreden	Waarschijnlijk
Bedrag in miljoen	1. € <0,5
Status	Ongewijzigd

Voorraad gronden

TREW 34	Materiële vaste activa
---------	------------------------

Informatie	<p>1. Compensatiegrond</p> <p>Dit betreft de gronden die in bezit zijn en ingezet kunnen worden als ruilobject bij toekomstige verwervingen.</p>
	<p>2. Materiële vaste activa algemeen</p> <p>De commissie BBV heeft besloten om de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) af te schaffen en deze op de balans onder de MVA (materiële vaste activa) als "strategische gronden" te verantwoorden. Gevolg hiervan is dat toerekening van rente en de uren welke aan deze complexen werden toegerekend ten laste komen van de reguliere begroting.</p>
	<p>3. Materiële vaste activa Haven Acht Oost</p> <p>De risicokaart "Materiële vaste activa Haven Acht Oost" is geënt op de in voorraad zijnde grond gelegen aan de noordzijde van de A59 ten oosten van de Gansoyensesteeg. Voor dit gebied liepen we een risico van afwaardering van de gronden van € 7,5 mio. indien (een gedeelte van) de gronden via een planologische maatregel niet omgezet zouden kunnen worden in bedrijfsgrond. Inmiddels is de eerste fase van de oostzijde in exploitatie genomen. Daarnaast zijn met de Provincie afspraken gemaakt inzake de inbreng van gronden met betrekking tot de realisatie van de Gebiedsontsluiting Oostelijke Langstraat (GOL). Hiermee is het risicoprofiel gedaald tot € 165.000,-. Dit is het maximale risico uitgaande van het feit dat er geen wijziging van de bestemming plaats kan vinden, er derhalve niets verkocht kan worden en waarbij nog geen civieltechnische werken zijn uitgevoerd voor de mogelijke vervolgfases van Haven 8 oost.</p>
Beheersmaatregelen	<p>De hoeveelheid compensatiegronden afstemmen op het grondbeleid zodat strategische aankopen mogelijk gemaakt kunnen worden. Onnodige compensatiegronden dienen, indien mogelijk, verkocht te worden zodat risico wordt gematigd. Jaarlijkse toetsing aan actuele waarden landbouwgrond.</p> <p>Ten oosten van de Gansoyensesteeg € 165.000,-. Onderzoek doen of het planologisch mogelijk is om de gronden de juiste bestemming te geven.</p>
Kans van optreden	Mogelijk
Bedrag in miljoen	1,2,3 € <0,165
Status	Gewijzigd

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die de gemeente loopt in zowel de exploitatie- als investerings sfeer.

De gemeenteraad heeft 18 juni 2015 het kader voor deze paragraaf vastgesteld en heeft instructies gegeven voor de wijze waarop met risico's en risicomanagement moet worden omgegaan. Voor 2019 stond de actualisatie van de "Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement van de gemeente Waalwijk" ingepland. Er is een scan uitgevoerd naar de toepassing van het beleid en uitvoering en de conclusie is dat het bestaande beleid en uitvoering adequaat is en daarmee is een update niet noodzakelijk. De raad is door middel van een raadsinformatiebrief hierover geïnformeerd 39-19.

Kengetallen gemeente Waalwijk

Op grond van onderstaande kengetallen en rekening houdende met het weerstandsvermogen op grond van de risicomatrix kan geconcludeerd worden dat de gemeente Waalwijk over een gezonde financiële positie beschikt. Weliswaar beschikt de gemeente over een relatief hoge schuldpositie

maar deze is door het hoge investeringsniveau in de afgelopen jaren goed te verklaren. De risico's in de grondexploitatie zijn door afboekingen in de afgelopen jaren beheersbaar geworden en door een stijgende verkoop van gronden neemt de boekwaarde in de grondexploitatie af. Tenslotte is sprake van een lage lastendruk voor onze burgers ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Bedragen x € 1.000

Tabel 1 - Netto schuldquote

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Vaste schulden (cf. art.46 BBV)	138.015	120.283	103.874
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	17.410	38.292	119.397
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	12.942	0	0
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	9.240	22.429	23.565
E	Uitzetting < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	8.876	0	0
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	761	0	0
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	4.310	0	0
H	Totale baten cf. art. 17 lid c BBV)	175.855	138.563	158.450
	Netto schuldquote ((A+B+C-D-E-F-G) / H) x 100%	82,56%	98,26%	143,07%

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de tabel Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Tabel 2 - Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Vaste schulden (cf. art.46 BBV)	119.212	111.909	121.415
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	17.410	38.292	119.387
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	12.942	0	0
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	9.240	4.992	4.992
E	Uitzetting < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	8.876	0	0
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	761	0	0

G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	4.310	0	0
H	Totale baten cf. art. 17 lid c BBV)	175.855	138.563	158.450
	Netto schuldquote ((A+B+C-D-E-F-G) / H) x 100%	71,86%	104,80%	148,82%

Tabel 3 - Solvabiliteitsratio

		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	95.593	80.374	83.554
B	Balanstotaal	269.739	277.549	341.491
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	35,44%	28,96%	24,47%

Tabel 4 - Kengetal grondexploitatie

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a. punt 1 BBV)	0	0	
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	9.877	1.211	25.234
C	Totale baten cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves)	175.855	138.563	158.450
	Grondexploitatie (A+B) / C x 100%	5,62%	0,87%	15,93%

Tabel 5 - Structurele exploitatieruimte

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Totale structurele lasten	166.303	142.399	144.783
B	Totale structurele baten	175.567	143.092	160.44
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	250	255
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.066	2.529	1.887
E	Totale baten	211.380	149.537	161.389
	Structurele exploitatieruimte (B-A) + (D-C) / (E) x 100%	4,89%	1,99%	10,72%

Tabel 6 - Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

	Bij begroting ultimo jaar (bedragen in € 1 / afgerond)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	270	277	
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	144	147	
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	191	193	
D	Eventuele heffingskorting	0	0	
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C+D)	605	618	
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1 (bron: COELO)	740	776	
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	81,76%	79,64%	nog te bepalen

N.B.: Verordeningen Onroerende Zaak Belastingen komen pas later dan 12 november 2020 in de raad aan de orde, vandaar zijn cijfers kolom 2021 niet ingevuld.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen van een gemeente kan worden omschreven als de mate waarin een gemeente in staat is financiële tegenvallers (risico's) op te vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen geeft de mate van robuustheid van de financiële huishouding weer. Dit is van belang als zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

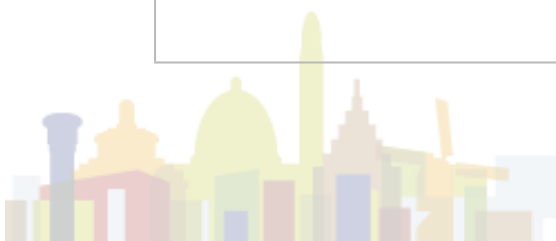
Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen dekken. Het gaat om die elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals de algemene reserve, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele (ten behoeve van opvang eenmalige tegenvallers) en structurele (ten behoeve van structurele tegenvallers) weerstandscapaciteit.

Op grond van de nu bekende gegevens kan het volgende overzicht worden gegeven:

bedragen per januari 2021 (x € 1.000)

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel

Reservecapaciteit		
Algemene reserve	10.281.517	
AR grondexploitatie	5.000.000	
Totaal reserve capaciteit	15.281.517	
Onbenutte belastingcapaciteit		
Onroerende zaakbelastingen (100% verhoging)		12.450.000
Onvoorzien		100.000
Totaal weerstandscapaciteit	15.281.517	12.550.000

Per januari 2021 bedraagt de totale weerstandscapaciteit € 27.831.517 (= € 15.281.517 + € 12.550.000).

De norm voor de onbenutte belastingcapaciteit is gebaseerd op de norm die het Rijk stelt voor gemeenten die in aanmerking willen komen voor een bijdrage op grond van artikel 12 Financiële Verhoudingswet.

De bepaling van de ratio is gebaseerd op een theoretisch model waarbij er vanuit wordt gegaan dat alle risico's gelijktijdig manifest worden en dat is niet zo. De 100% OZB verhoging past overigens in dit zelfde theoretische kader.

De Algemene Reserve en de Algemene Reserve Grondexploitatie dienen feitelijk een geblokkeerd gedeelte te bevatten om het totaal van de risico's in de categorie "waarschijnlijk 1 maal per 5 jaar" te kunnen opvangen, thans € 5,4 miljoen. Indien een risico manifest wordt en er moet worden afgerekend dan moet de Algemene Reserve of Algemene Reserve Grondexploitatie onmiddellijk worden aangewend en daarmee kan de ratio onder druk komen te staan, immers de OZB verhoging en het beschikbaar komen van de hogere opbrengst zal altijd enige tijd duren. Hierbij moet wel worden aangetekend dat het uitzonderlijk zou zijn als alle risico's in categorie A op hetzelfde moment manifest worden.

Stille reserves

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 van de provincies is m.b.t. stille reserves in relatie tot het weerstandsvermogen het navolgende opgenomen:

1. Stille reserves nemen wij alleen mee als de actuele marktwaarde reëel is onderbouwd.

2. Daarnaast geldt als uitgangspunt dat de stille reserve geen gebruiksnut heeft voor de gemeenten en dat deze op korte termijn beschikbaar kan komen.

Gelet op het bovenstaande maken de stille reserves met ingang van 2020 geen onderdeel meer uit van het weerstandsvermogen.

Bovenstaande berekening van de weerstandscapaciteit is uiteraard een momentopname. De genoemde bedragen kunnen van jaar tot jaar fluctueren. Voor de afdekking van risico's heeft de gemeenteraad normen vastgelegd voor de noodzakelijke omvang van de Algemene Reserve.

De bekende risico's die betrekking hebben op de bouwgrondexploitatie zijn ook meegenomen bij de weerstandscapaciteit. De Algemene Reserve Grondexploitatie van € 5 miljoen maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Tevens vindt jaarlijks door middel van de nota grondexploitatie herijking plaats van de bouwgrondexploitatie en worden verliezen genomen en voorzieningen getroffen indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat t.z.t. een verlies manifest zal worden.

Risico's

In het BBV wordt een toelichting gegeven op de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen.

De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Voorbeelden van risico's die wel tot de paragraaf weerstandsvermogen horen zijn ondernemersrisico's (of bedrijfsrisico's) en hangen vooral samen met grondexploitatie, gebiedsuitbreiding, publiek – private samenwerking (PPS), sociale structuur (bij neergaande conjunctuur) en open einderegelingen.

Risicomatrix begroting 2021

Bij zowel begroting als bij de jaarrekening wordt een risicomatrix opgesteld. De risicomatrix is een instrument dat systematisch inzicht geeft in de categorisering van aanwezige risico's.

Teneinde het risicomanagement te borgen wordt sinds 2013 bij het opstellen van het interne controleplan per te controleren proces een risicoanalyse gemaakt en deze analyse wordt gehanteerd bij de uitvoering van de interne controle.

Zoveel als mogelijk zijn de risico's in beeld gebracht en is inzichtelijk gemaakt in welke mate deze risico's beheerst worden. Nadere acties blijven nodig om tot verdere risicobeheersing te komen. Aan de hand van de Begroting en –rekening zijn per Beleidsveld de meest essentiële risicoterrijnen aangegeven en geplaatst in de risicomatrix. Onderstaand is een opsomming opgenomen van de geïdentificeerde risico's welke van belang zijn voor het weerstandsvermogen.

Toename risico's

Ten opzicht van de laatste rapportage (jaarrekening 2019) zijn er twee risico's toegevoegd.

Kaart 19 Gemeentefonds:

Nieuwe verdeelmaatstaven/herverdeling Gemeentefonds kan tot een structurele mutatie leiden. Waarschijnlijk vindt in 2021 hierover besluitvorming plaats. Vooralsnog is hiervoor geen bedrag opgenomen.

Kaart 34 Materiële vaste activa Haven Acht:

Risico is voor 100.000 euro ingeboekt. Voor nadere toelichting zie kaart 34.

Afname risico's

Geen.

Beoordeling beschikbare weerstandsvormogen

Met onderstaande ratio kan een norm gesteld worden voor een aanvaardbare relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's.

$$\text{Ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Een ratio voor het weerstandsvormogen van 1.0 tot 1.4 wordt voldoende geacht. Een ratio van 0.8 tot 1.0 wordt als matig bestempeld, terwijl een ratio boven 1.4 aangemerkt wordt als ruim voldoende.

Het benodigde weerstandsvormogen kan als volgt berekend worden:

Risicoklasse	Kans op schade	Aantal Geïnventariseerde schades	Maximale omvang max. totale schade	Percentage meegenomen
waarschijnlijk	1 X per 5 jaar	Schades 11	€ 6,8 miljoen	80% € 5,4 miljoen
mogelijk	1 X per 10 jaar	Schades 17	€ 8,5 miljoen	60% € 5,1 miljoen
onwaarschijnlijk	1 X per 15 jaar	Schades 16	€ 6,4 miljoen	40% € 2,6 miljoen
onbekend	1 X per 10 jaar	Schades 13	€ 5,3 miljoen	20 % € 1,1 miljoen
			€ 27,0 miljoen	€ 14,2 miljoen

€ 27.831.000

Ratio ----- = 1,97
€ 14.160.000

Voor de gemeente Waalwijk bedraagt de ratio voor het weerstandsvermogen derhalve 1,97 en is daarmee te kwalificeren als ruim voldoende.

Met betrekking tot de ratio van 1,97 moet wel de kanttekening worden geplaatst dat rekening is gehouden met 100% verhoging van de OZB (€ 12.450.000), wordt die buiten beschouwing gelaten dan zakt de ratio naar 1,1 en is dan dus ook nog voldoende. Ook hier moet worden aangetekend dat niet alle risico's op hetzelfde moment manifest zullen worden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Ambitie

Leven in een schone, veilige en mooie omgeving – dat is wat iedereen wil. Het is de taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat de openbare ruimte goed wordt beheerd en de gemeente Waalwijk rust voor deze taak op het principe dat alles schoon, heel en veilig moet zijn. Wij voorzien in die maatschappelijke wens de openbare ruimte, schoon, heel en veilig te houden en ons gemeentelijk vastgoed duurzaam in stand te houden tegen efficiënte inzet van gemeenschapsgeld.

Belangrijkste kaders

Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen

IUP (Integraal UitvoeringsProgramma)

GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan)

Groenstructuurplan

Vastgoedbeleid

Water / riolering

Wat willen we bereiken?

“Doelmatig op weg naar een klimaat bestendig Waalwijk”

Gemeente Waalwijk wil zich op een doelmatige wijze ontwikkelen tot een klimaatbestendige stad. Bij de uitvoering van haar watertaken dient de gemeente zich te houden aan de wettelijke kaders en beleidlijnen. Het speelveld is echter ruimer dan alleen de wet. Het klimaat verandert en leidt tot extremere buien. De openbare ruimte wordt steeds voller en de burger is beter geïnformeerd en stelt steeds hogere eisen. Stedelijk waterbeheer speelt hierbij een belangrijke rol.

De ambitie voor Waalwijk luidt daarom als volgt:

- In 2021 handelen we water robuust en klimaatbestendig bij het (her)ontwikkelen van onze gebouwde omgeving en nemen we deze thema's mee in onze ruimtelijke plannen en zorgen we vanuit het principe "de vervuiler betaalt" voor de noodzakelijke middelen.

- In 2043 is de gemeente klimaatneutraal en de gebouwde omgeving zo goed mogelijk water robuust en klimaatbestendig ingericht. Leefomgevingsaspecten worden integraal opgepakt. De relatie natuur en water is versterkt; de relatie water en ruimtelijke inrichting geeft aan water voldoende ruimte, het afkoppelbeleid is uitgangspunt.

Wat gaan we ervoor doen?

- Uitvoering geven aan het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW)

- Opstellen van het Systeemoverzicht Stedelijk Water. Het Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) is de opvolger van het basisrioleringsplan (BRP). In de huidige zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater zijn behalve de riolering ook de openbare ruimte en het oppervlaktewater betrokken. Het SSW beschrijft alle deelsystemen van het stedelijk watersysteem, het functioneren, de beoordeling van het functioneren en eventuele maatregelen.

- Uitvoering geven aan het integraal uitvoeringsprogramma (IUP)

- Klimaatbestendige projecten oppakken en uitvoeren

Wat mag het kosten?

Conform het IWW en het IUP worden en zijn financiële middelen ter beschikking gesteld, welke in de vorm van kredieten worden geregistreerd. Overige projecten worden separaat aan de gemeenteraad voorgelegd. De kapitaallasten welke hieruit voortvloeien, evenals de exploitatielasten worden gedekt vanuit de rioolheffing (rioolbelasting).

Wegen / verhardingen

Wat willen we bereiken?

Artikel 16 van de Wegenwet regelt het onderhoud van wegen, de toegankelijkheid van openbare wegen en bevat enkele verplichtingen voor de wegbeheerder. Een van die verplichtingen is de hen toegewezen wegen in goede staat te houden en verantwoord te beheren.

De gemeenteraad van de Gemeente Waalwijk heeft hiervoor het plan "Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen" vast gesteld. Eén van de punten is om voor alle wegen in Waalwijk te komen tot de classificatie "minimaal veilig". Dit met zo min mogelijk inzet van financiële middelen en met zo min mogelijk maatschappelijke overlast.

Wat gaan we ervoor doen?

- Uitvoering geven aan het integraal uitvoeringsprogramma (IUP)

- Uitvoering geven aan het klein- en groot onderhoud om te kunnen blijven voldoen aan de classificatie minimaal veilig.

Wat mag het kosten?

Conform het IUP worden en zijn financiële middelen ter beschikking gesteld, welke in de vorm van kredieten worden geregistreerd. Overige projecten worden separaat aan de gemeenteraad voorgelegd.

Groen

Wat willen we bereiken?

Waalwijk over 25 jaar nog net zo groen! Door de hoge parkeerdruk, benodigde beschikbare ruimte voor kabels en leidingen en de besparingen op het groenonderhoud, is de hoeveelheid en de kwaliteit van het groen in de woonstraten afgenomen. In straten die worden heringericht, worden meer bomen gekapt dan dat er worden aangeplant. Zeker ook gezien we op weg willen naar een klimaatbestendig Waalwijk zal de gemeente Waalwijk groener moeten worden.

Wat gaan we ervoor doen?

- Uitvoering geven aan de groene agenda
- Uitvoering geven aan de groenbeleidsvisie
- Uitvoering geven aan het bermenbeleid/beheer

Wat mag het kosten?

Conform de huidige begroting worden de werkzaamheden uitgevoerd, de plannen zullen afzonderlijk door de raad worden vastgesteld en bij ieder plan zal een financiële paragraaf zitten.

Gebouwen

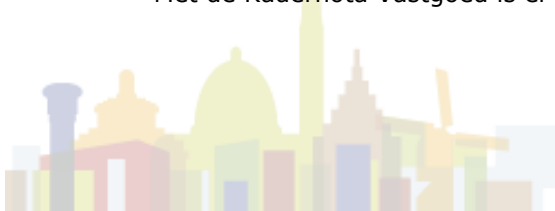
Wat willen we bereiken?

Gemeente Waalwijk wil voorzien in maatschappelijk vastgoed voor instellingen, maatschappelijke initiatieven en verenigingen die het gemeentelijk beleid ondersteunen of faciliteren of uitvoering geven aan de kerntaken van de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Uit het onderzoek van de Rekenkamercommissie 'Komt vast goed' (2014) blijkt dat het Gemeente Waalwijk ontbreekt aan visie, beleid en juiste vorm van rapporteren over het vastgoed. Deze visie, het beleid en een goede rapportagevorm moet de Raad in de positie stellen haar kaderstellende en controlerende rol uit te kunnen voeren, zodat Gemeente Waalwijk optimaal gebruik kan maken van het kostenintensieve bedrijfsmiddel vastgoed.

Met de Kadernota Vastgoed is er richting gegeven aan de uitwerking van operationele spelregels en

processen. Daarnaast is het vastgoedbeleid vast gesteld in de gemeenteraad. Deze beide notitie leveren een bijdrage aan de uitkomsten van de rekenkamercommissie onderzoek 'Komt vast goed' en vormen de blauwdruk voor de werkwijze van het Team Vastgoed. Gelijkijdig met de jaarrekening 2020 zal aan de raad een Nota Vastgoed worden voorgelegd (analoog aan de Nota Grondexploitatie). Hierin worden zowel de stand van zaken rond het vastgoed als ook de te verwachten ontwikkelingen opgenomen.

Wat mag het kosten?

Structureel is een jaarlijks budget beschikbaar van ruim € 1.100.000, welk bedrag gestort wordt in de onderhoudsvoorziening gebouwen.

Openbare verlichting.

Wat willen we bereiken?

Het realiseren en in stand houden van een duurzame en betrouwbare openbare verlichting, waarbij de burger zich veilig voelt in het openbaar gebied.

Daartoe zullen we blijven investeren en meewerken aan de ontwikkeling en toepassing van een duurzame, betrouwbare openbare verlichting, op tijdstippen dat het nodig is. Hierbij wordt de benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd tegen economisch en maatschappelijk verantwoorde kosten.

De gemeente Waalwijk heeft zich geconformeerd aan het landelijk Energieakkoord.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het beleidsplan Openbare verlichting
- Uitvoering geven aan het integraal uitvoeringsprogramma (IUP)
- Pilotprojecten realiseren om ervaringen op te doen richting Smart City
- Uitvoering geven aan klein en groot onderhoud om een betrouwbare installatie in stand te kunnen houden

Wat mag het kosten?

Conform het beleidsplan Openbare verlichting en het IUP worden en zijn middelen in de vorm van kredieten beschikbaar gesteld om de gewenste doelstellingen te kunnen bereiken.

Paragraaf Financiering (en treasury)

Paragraaf Financiering (en treasury)

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de beleidsvelden. Treasury gaat over de financiering van beleid en het aantrekken van het geld dat daarvoor nodig is.

1. Algemene ontwikkelingen

De economie in de eurozone had zich na een aantal broze jaren behoorlijk ontwikkeld en leek er beter voor te staan. De economische situatie is echter vanwege de COVID 19-crisis in 2020 in een neerwaartse spiraal terecht gekomen. Afhankelijk van het al dan niet opnieuw toeslaan van het virus vanwege een tweede golf wordt in 2021 wel weer enig herstel van de economie verwacht. Enerzijds zien we dat lange rentestanden laag blijven vanwege onzekerheid over het verloop van de Coronacrisis. Daarnaast verwacht de markt dat de ECB en andere centrale banken noodgedwongen ruim monetair beleid moeten blijven voeren, zelfs als de pandemie achter de rug is. Schuldenniveaus zijn explosief gegroeid terwijl groei- en inflatievooruitzichten juist zwakker zijn geworden. De doelstelling om in het kader van de prijsstabiliteit voor de middellange termijn een inflatie te realiseren van rond de 2% lijkt vooralsnog niet binnen bereik te liggen. Eerdere aankondigingen om geleidelijk aan de rente te gaan ophogen zijn ook vanwege de COVID 19-crisis door de ECB-president voorlopig doorgeschoven. De huidige wereldeconomie is een groot probleem voor de open economie van de Eurozone. De export is namelijk goed voor bijna de helft van het Eurozone-BBP. Tegenover de grote problemen als gevolg van de COVID 19-crisis staat wel dat de Nederlandse overheid en daarmee de decentrale overheden profiteren van de lage rente. In augustus 2020 waren de tarieven voor 1-weeks kasgeld -0,35%. Voor 10-jaars leningen liggen de tarieven historisch laag (circa 0%). Kort financieren blijft voordeliger en daarmee zeer aantrekkelijk.

2. Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

We hebben de liquiditeitsplanning bijgesteld. Dat hebben we onder andere gedaan aan de hand van het overzicht met de kasstromen van het grondbedrijf zoals dat voortvloeit uit de laatste nota grondexploitatie. De volgende tabel laat de verwachte financieringsbehoefte in de jaren 2021 tot en met 2024 zien. Omdat de financieringsbehoefte in alle jaren hoger is dan het bedrag aan jaarlijkse aflossing op leningen neemt onze totale schuld in die jaren toe. Dat laatste is terug te vinden in de tweede tabel.

Een kanttekening hierbij is dat de financieringsbehoefte sterk afhangt van de grondexploitatie, in het bijzonder van de grondverkoop. Bij vertraging in de geraamde verkopen neemt de financieringsbehoefte meer toe dan de tabel laat zien. Daarnaast hebben we inschattingen van het investeringsvolume, die in werkelijkheid kunnen afwijken. We blijven de ontwikkelingen volgen. Beslissingen over investeringen verwerken we in het totaalbeeld.

Liquiditeitsplanning op basis van de situatie per 1 augustus 2020

Hierbij is rekening gehouden met de projecten Gebiedsontsluiting Oostelijke Langstraat (GOL), het nieuwe schoenenmuseum en de insteekhaven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Exploitatierkening				
Investerings	29.900	26.100	8.200	8.400

Grondexploitatie	-5.000	-4.200	-1.700	-800
Aflossing leningen	17.600	15.400	13.500	11.500
Financieringsbehoefte	42.500	37.300	20.000	19.100

Schuldpositie

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2023
Totale schuld (= langlopende leningen en kasgeld)	176.000	176.000	167.000	161.000

3. Rente

De gewijzigde BBV-voorschriften schrijven voor dat we inzicht geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Berekening renteomslag

Bedragen x € 1.000

Financieringspositie					
Bezit			Vermogen		
	2020	2021		2020	2021
Activa integraal gefinancierd	248.788	301.687	Eigen vermogen	80.374	83.554

Activa project gefinancierd	14.870	14.570	Voorzieningen	8.189	7.676
Grondexploitatie	1.211	25.234	Geldleningen	176.307	250.261
Totaal	264.869	341.491	Totaal	281.142	264.870

Activa - 2021			Schuld - 2021		
	Boekwaarde	Rente		Leningen	Rente
Totaal activa	341.491		Totaal staat E	130.874	2.825
Project gefinancierd			Transitorische rente		-145
Ontsluiting weg Spranckelaer (begrotingswijziging 2015/005)	-259	-4	Financieringstekort	119.387	1.670
Leningen woningbouw	-5.253	-199			
Wilem van Oranje college lening	-9.058	-139			
Hypotheek ambtenaren	0	0			
Grondexploitatie (totaal van complexen)	-25.234	-16			
Integraal gefinancierd	301.687		Totaal	250.261	4.350
Renteposten		Rentetoerekening			
Externe rente	4.154	a. Externe rentelasten		4.350	
Percentage externe rente	1.66%	b. Externe rentebaten		-196	
Rente eigen vermogen	n.v.t.	Totaal door te rekenen externe rente		4.154	
Rente percentage grondexploitatie	1.25%	c. Rentelasten grondexploitatie		-316	
Rente grondexploitatie	316	c. Rentelasten projectfinanciering		-140	
Percentage activa projectgefinancierd	diversen	Saldo door te rekenen externe rente		3.6988	
Rente activa projectgefinancierd	-140	d. Rente over eigen vermogen		n.v.t.	

Rente % voorzieningen op contante waarde	2.00%	d. Rente over voorzieningen (CW)	0
Rente voorzieningen contante waarde	0	Rente toe te rekenen aan taakvelden	3.688
		e. De aan taakvelden toegerekende rente	4.525
		f. Rente resultaat op taakveld treasury	827
		Integraal gefinancierde activa	301.688
		Rente omslag percentage	1.23%
		Rente omslag percentage afgerond	1.50%
		Percentage te veel verdeelde rente	0.27%
		Te veel verdeelde rente	827

De omslagrente hebben we naar boven afgerond en vastgesteld op 1,5%. Bij de verdeling van de externe rente naar de verschillende taakvelden ontstaat een positief exploitatieresultaat van € 827.000 op de activiteit kapitaallasten. Dit rentevoordeel is als voordeel opgenomen binnen deze programmabegroting.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximum aan gemiddelde netto vlottende schuld dat een gemeente in een kwartaal mag hebben. Bij netto vlottende schuld gaat het om financieringen met een looptijd korter dan 1 jaar.

De minister heeft de kasgeldlimiet op 8,5% van het begrotingstotaal vastgesteld. Voor Waalwijk is dat in 2021 afgerond € 14,0 miljoen. In de huidige markt kunnen we optimaal profiteren van het renteverskil met lang geld door maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet.

5. Renterisiconorm

Bij het bepalen van de duur van de geldleningen die we aantrekken moeten we rekening houden met de renterisiconorm die in de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) wordt voorgeschreven. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende geldleningen te beheersen. Het renterisico wordt daarbij bepaald als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het is van belang dat renteherzieningen en aflossingen in de tijd gespreid zijn. De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Dat is voor Waalwijk in 2021 afgerond € 32,8 miljoen. Dit is het bedrag dat we in 1 jaar maximaal mogen herfinancieren op langlopende leningen.

6. Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

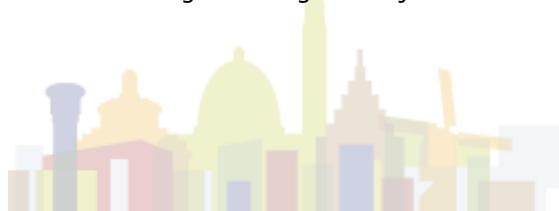
Op basis van ons begrotingstotaal 2021 mogen we gemiddeld per dag afgerond € 1,2 miljoen (0,75% van begrotingstotaal) aan overtollige middelen aanhouden. Het eventuele meerdere aan overtollige middelen romen we dagelijks af en brengen we onder bij de Nederlandse schatkist. Hiervoor krijgen we een vergoeding die gelijk is aan de rente die het Rijk betaalt op leningen die ze op de markt aangaat.

7. Wet HOF / EMU-saldo

Het doel van de Wet HOF (Wet Houdbare OverheidsFinanciën) is er voor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij door vertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk.

Voor het kabinet is er geen aanleiding om in te zoomen op sectoren (en dus ook niet op individuele overheden) zolang de norm voor de decentrale overheden als geheel niet wordt overschreden.

Daarom worden er geen referentiewaarden meer voor individuele overheden bepaald, in tegenstelling tot de jaren tot en met 2015.

De huidige EMU-tekortruimte voor gemeenten is de afgelopen jaren gekrompen van 0,5% in 2015 tot 0,3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) met ingang van 2017. Het kabinet heeft bevestigd dat de decentrale overheden hun geplande investeringen gewoon kunnen uitvoeren.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Ambitie

Wij streven naar een efficiënte bedrijfsvoering die optimaal bijdraagt aan de ambities van Waalwijk

Bedrijfsvoeringsprocessen ondersteunen de uitvoering van de hoofdstukken en programma's. Denk hierbij aan de inzet van personeel, financiën, informatievoorziening, organisatie en automatisering. De bedrijfsvoering is niet alleen intern gericht. Zo verwachten de Waalwijkse inwoners bijvoorbeeld van een gemeente dat de kwaliteit van de dienstverlening op orde is. In deze paragraaf geven wij inzicht in de beleidsvoornemens rondom de bedrijfsvoering voor zover daarop in de hoofdstukken en programma's van de begroting niet nader is ingegaan.

Wij werken aan een samenwerkingsgerichte ontwikkelcultuur

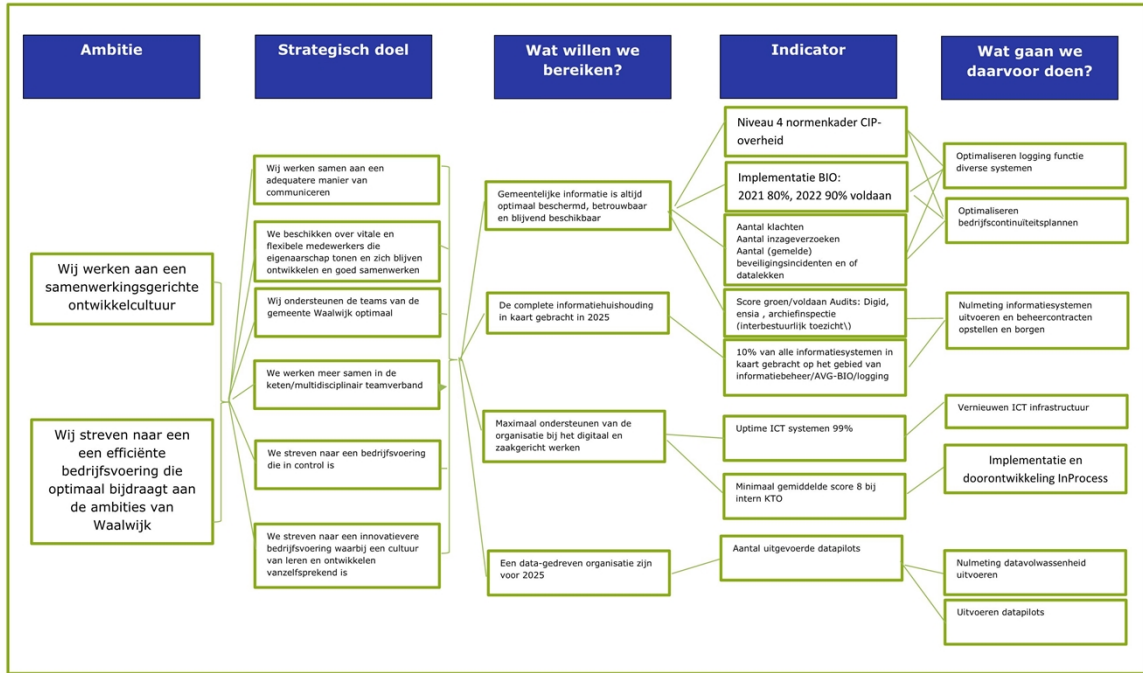
De veranderingen in de maatschappij vragen om het voortdurend aanpassen van en bijblijven in ons vakmanschap. In het bijzonder als het gaat om de houding en gedrag van onze organisatie en dus van onze medewerkers. Het is zaak dat we meer dan voorheen extern gericht zijn, dat we de gemeenteraad goed bijstaan in het vervullen van hun taken en verantwoordelijkheden en dat we snel en resultaatgericht te werk gaan. Verder gaan we inwoners, als dat al niet het geval was, snel en adequaat helpen als ze diensten van ons nodig hebben en sturen we aan op een intensieve samenwerking met collega's binnen de organisatie en daarbuiten. De uitdagingen waar we voor staan vereisen een duidelijke aansturing, flexibele processen en inzichtelijke informatie.

Wat zijn onze strategische doelen op de totale bedrijfsvoering?

- Wij werken samen aan een adequatere manier van communiceren;
- We beschikken over vitale en flexibele medewerkers die eigenaarschap tonen en zich blijven ontwikkelen en goed samenwerken;
- Wij ondersteunen de teams van de gemeente Waalwijk optimaal;
- We werken meer samen in de keten/multidisciplinair teamverband;
- We streven naar een bedrijfsvoering die in control is;
- We streven naar een innovatievere bedrijfsvoering waarbij een cultuur van leren en ontwikkelen vanzelfsprekend is.

Paragraaf bedrijfsvoering | Thema Informatie

Doelstellingen

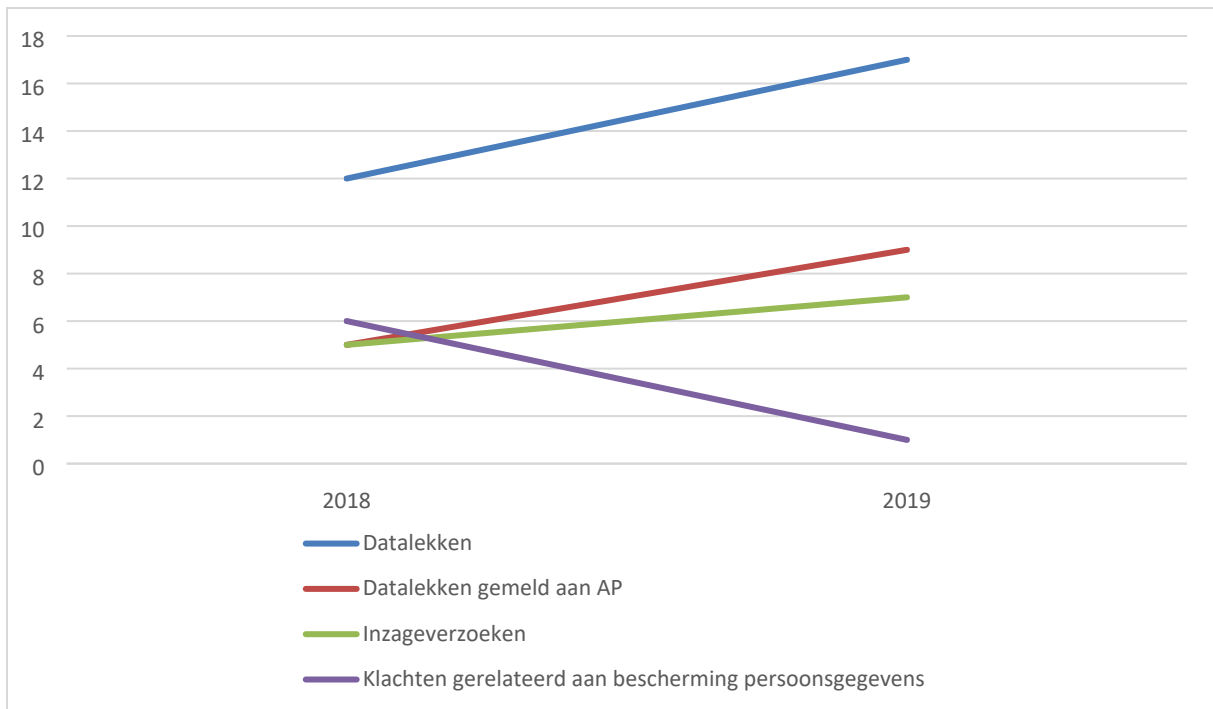
D.099 | Gemeentelijke informatie is altijd optimaal beschermd, betrouwbaar en beschikbaar

Zonder informatie geen dienstverlening. Het is essentieel dat de gemeente Waalwijk blind kan varen op haar informatie want er worden voor haar inwoners en haar werknemers steeds in meer of mindere mate belangrijke beslissingen genomen. Hierbij geldt dat de informatie op het juiste moment beschikbaar is, dat die informatie correct is en dat de informatie alleen gedeeld wordt met daarvoor bevoegde personen. De veiligheid van de informatie kan helaas niet tot de volle honderd procent worden gegarandeerd, gezien de steeds voortschrijdende techniek en de toename van cybercrime. Ook blijft het werken met informatie mensenwerk. We streven echter naar een optimaal pakket aan maatregelen waarbij de mate van risico bepalend is voor onze acties.

Indicatoren

IND 10.001 | Informatiebeveiliging

Maatregelen

B21 | 10.002 Optimaliseren bedrijfscontinuïteitsplannen

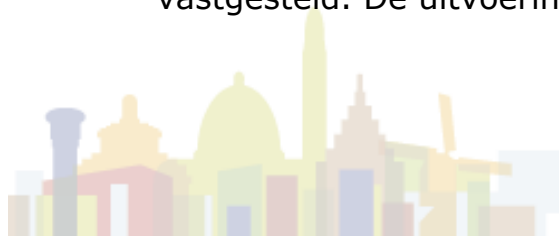
De organisatie behoort haar eisen voor informatiebeveiliging en voor continuïteit van het informatiebeveiligingsbeheer in ongunstige situaties, bijv. een crisis of een ramp, vast te stellen. Hiervoor moeten de bestaande bedrijfscontinuïteitsplannen worden geëvalueerd en opnieuw worden vastgesteld. Daarnaast maken we een planning met verschillende scenario's om uitval van systemen te oefenen en te testen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 23-07-2020

B21 | 10.001 Optimaliseren logging functie diverse systemen

De gemeente Waalwijk moet specifiek beleid vaststellen ten aanzien van het toepassen van logging in de bedrijfsvoering om het strategisch informatiebeveiligingsbeleid uit te werken. Hiertoe is in 2019 een eerst project gestart om zicht te krijgen op de mogelijkheden om logging toe te passen in een aantal applicaties. Daarnaast is een project gestart om dit beleid te formuleren, hiervoor is ook voor enkele uren aan externe expertise ingeschakeld. Naar verwachting wordt het beleid in 2020 vastgesteld. De uitvoering van dit beleid zal in 2021 worden

geïmplementeerd en de toepassing zal worden geëvalueerd. Naar verwachting zal het beleidsmatige deel in 2021 worden afgerond.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 23-07-2020

D.100 | De complete informatiehuishouding is in kaart gebracht in 2025

Maatregelen

B21 | 10.003 Nulmeting informatiesystemen uitvoeren en beheercontracten opstellen en borgen

In de loop van de jaren zijn steeds meer regelingen gekomen op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Tegelijkertijd is er de afgelopen tien jaar veel geautomatiseerd waardoor de gemeente zeer veel software producten/applicaties in huis heeft. Om alles zo goed mogelijk in beeld te houden gaan we voor de applicaties waar ook documenten of gegevens in staan die bewaard moeten worden (archief) of waar privacygevoelige gegevens in staan inventariseren en prioriteren. In 2020 is hiermee al geëxperimenteerd en dit is een goede werkwijze gebleken. In 2021 willen we voor 10% van de applicaties met daarin archiefwaardige stukken, dan wel privacygegevens, een beheercontract opgesteld hebben. Daardoor is op 1 punt in de organisatie inzichtelijk welke processen in welke systemen worden uitgevoerd en zijn er afspraken gemaakt over periodieke vernietiging dan wel bewaring van gegevens uit die systemen. Ook kan veel eenvoudiger een verwerkingsregister worden opgesteld.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 23-07-2020

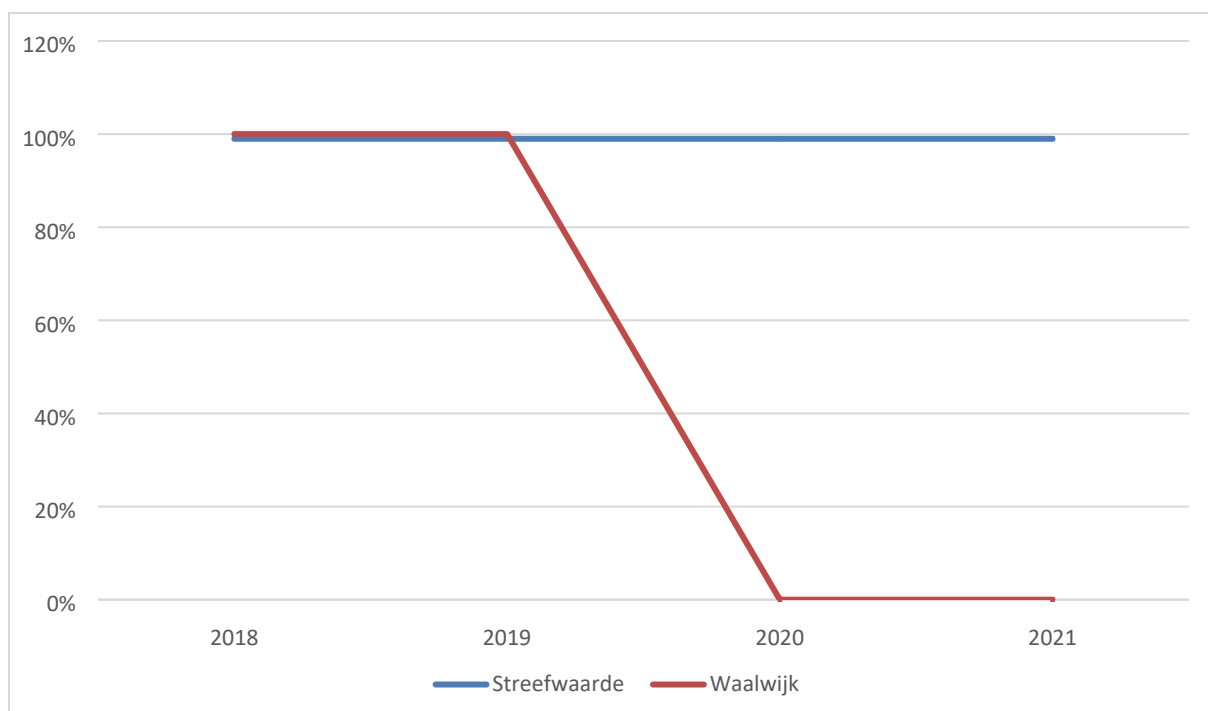
D.101 | Maximaal ondersteunen van de organisatie in het digitaal en zaakgericht werken

De gemeente werkt volledig digitaal en zaakgericht. Dit betekent dat informatiesystemen een hoge mate hebben van beschikbaarheid (99%) en dat gebruikers tevreden zijn over de systemen die we inzetten om processen te ondersteunen.

Indicatoren

IND 10.002 | Uptime systemen

Bron: Eigen gegevens

Maatregelen

B21 | 10.004 Implementatie en doorontwikkeling InProces

Eind 2019 is de organisatie overgegaan naar een ander zaaksysteem en document management systeem (InProces). In 2020 is gewerkt om de implementatie zo ver mogelijk te krijgen. Dit zal nog doorlopen in 2021. Daarnaast moet er doorontwikkeld worden zodat de organisatie en inwoners/bedrijven zo goed mogelijk ondersteund worden bij hun werkzaamheden/activiteiten. Ook aansluiting op mijnoverheid.nl is hier onderdeel van.

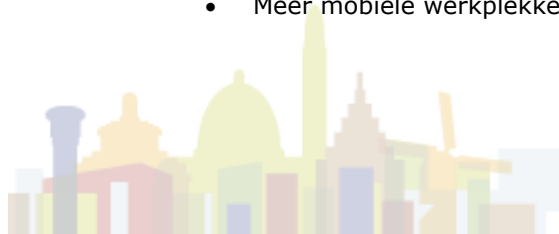
Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 23-07-2020

B21 | 10.021 Vernieuwen ICT infrastructuur

De projecten binnen 2021 zijn:

- Het vervangen van de storage (opslag) van gemeentelijke bestanden;
- De huidige telefoniecentrale moderniseren en in de cloud plaatsen;
- Meer vaste telefoons vervangen door mobiele telefoons (bereikbaarheid);
- Bestaande anti-virus (informatieveiligheid) upgraden;
- Meer mobiele werkplekken faciliteren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 04-08-2020

D.102 | Een data-gedreven organisatie zijn voor 2025

De komende periode starten we met een aantal datapilots. Waalwijk staat in de beginfase van datagedreven werken. Deze pilots staan daarom vooral in het teken van leren en experimenteren en zijn een praktische manier om de gemeente bewust te maken van de kansen van werken met data. Deze pilots beogen een gerichte inzet van data bij een aantal maatschappelijke opgaven. Zoals bijvoorbeeld een veilige leefomgeving, klimaatbestendigheid van de samenleving, energietransitie, mobiliteit en een concurrerende en duurzame economie. Een van de volgende stappen is de data-analyse discipline in de organisatie versterken.

Maatregelen

B21 | 10.005 Nulmeting data-volwassenheid uitvoeren

Uitvoeren scans waarmee de volwassenheid (maturity) met betrekking tot data-gebruik en data-analytics in kaart gebracht wordt en een handelingsperspectief voor verdere ontwikkeling bepaald wordt.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 23-07-2020

B21 | 10.006 Uitvoeren datapilots

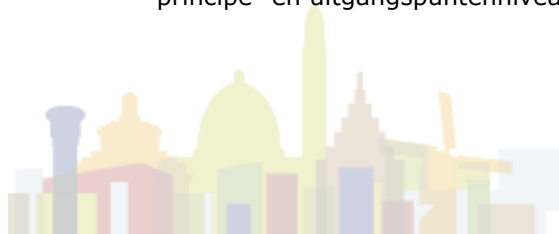
Fundamentele basis- en specialistische kennis op het gebied van data is essentieel, willen we als organisatie datagedreven gaan werken en denken. Met gerichte en gecontroleerde datapilots gaan we deze fundamentele (data)kennis opbouwen: leren, experimenteren, datatoepassingen ontwikkelen en verkrijgen we beter inzicht in wat organisatorisch nodig is.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 23-07-2020

B21 | 10.019 Formuleren ambitie, visie en strategie op datagedreven werken

De inzet van data draagt bij aan een efficiëntere en transparantere overheid, betere kwaliteit en nieuwe innovatieve vormen van dienstverlening, beleidsontwikkeling en besluitvorming. Met het formuleren van een Datavisie wordt een overkoepelende visie beschreven hoe wij als gemeente op principe- en uitgangspuntenniveau omgaan met de digitale transformatie, het gebruik van data en

de bijkomende risico's. Het biedt een kader voor zowel de interne als extern gerichte opgaven voor de komende vijf jaar, waarna een herijkte visie benodigd zal zijn.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 30-07-2020

B21 | 10.020 Ontwikkelen data- en informatieproducten (data-analyses, dashboards, visualisaties) en deze in- en extern beschikbaar en makkelijk vindbaar maken

De toepassingen van datagedreven werken zijn breed. Ter illustratie van de mogelijkheden en meerwaarde van datagedreven werken worden data- en informatieproducten (data-analyses, dashboards, visualisaties) ontwikkeld op een of meerdere gebieden zoals beleid en data, bedrijfsvoering en data, handhaving en data, maatschappelijke opgaven en data.

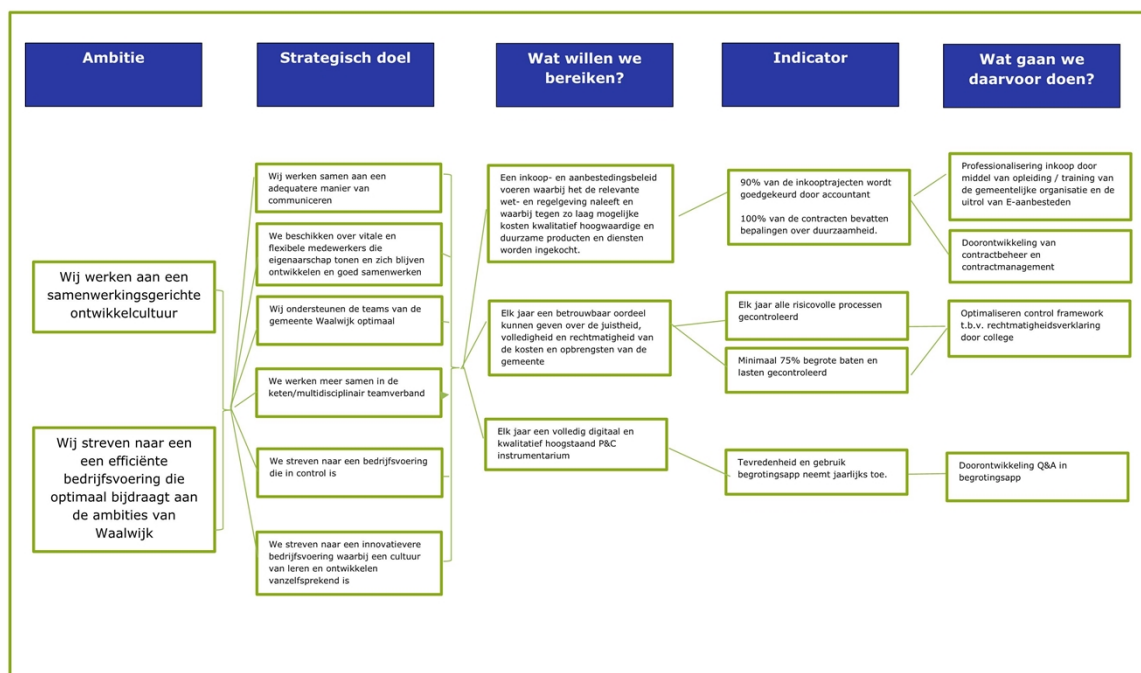
Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 30-07-2020

P&C/IC/Inkoop

Ambitie

Paragraaf bedrijfsvoering | Thema P&C / IC / Inkoop

Doelstellingen

D.103 | Een inkoop- en aanbestedingsbeleid voeren waarbij het de relevante wet- en regelgeving naleeft en waarbij tegen zo laag mogelijke kosten kwalitatief hoogwaardige en duurzame producten en diensten worden ingekocht.

Ook in 2021 zorgt het inkopen volgens het inkoop- en aanbestedingsbeleid ervoor dat alle inkooptrajecten worden doorlopen in overeenstemming met de actuele wet- en regelgeving met oog voor doelmatigheid, kwaliteit en duurzaamheid.

Maatregelen

B21 | 10.007 Professionalisering inkoop door middel van opleiding / training van de gemeentelijke organisatie en de uitrol van E-aanbesteden

Een opleidingsprogramma voor de gemeentelijke organisatie op het gebied van inkoop en aanbesteding is in ontwikkeling en start het vierde kwartaal van 2020 en loopt door in het eerste kwartaal van 2021. Het uitrollen van e-aanbesteden is onderdeel van dit trainingsprogramma. Eind 2020 wordt besloten via welk systeem de elektronische aanbestedingen gaan lopen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 27-07-2020

B21 | 10.008 Doorontwikkeling van contractbeheer en contractmanagement

Waar in 2020 de nadruk lag op het onderdeel contractbeheer, het ervoor zorgen dat alle contracten op het juiste moment worden verlengd, beëindigd of opnieuw worden aanbesteed, ligt in 2021 de focus op contractmanagement, ofwel de manier waarop de gemeente Waalwijk de contracten nog beter kan uitnutten, de prestaties van leveranciers nog beter kan beoordelen of de strategische relatie met bepaalde leveranciers nog waardevoller kan maken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: John van den Hoven

Startdatum: 27-07-2020

D.104 | Elk jaar een betrouwbaar oordeel kunnen geven over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de kosten en opbrengsten van de gemeente

We willen jaarlijks een oordeel kunnen geven over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de kosten en opbrengsten van de gemeente om vast te kunnen stellen dat de organisatie in control is. Dit is mede van belang voor het jaarlijks vaststellen van de rechtmatigheid door het college. Tot 2021 stelde de accountant jaarlijks de rechtmatigheidsverklaring vast. Vanaf 2021 is het de bedoeling dat het college dit doet.

Maatregelen

B21 | 10.009 Optimaliseren Control Framework t.b.v. rechtmatigheidsverklaring door college

Optimaliseren Control Framework t.b.v. rechtmatigheidsverklaring door college:

Begin 2022 dient het College van B&W een rechtmatigheidsoordeel te geven over de jaarrekening 2021. Hiervoor is het van belang het Controle Framework te optimaliseren: een structuur cq. opzet van de interne beheersing binnen de gemeente Waalwijk. Hierin worden risico's, beheersmaatregelen en interne controles beschreven om te komen tot een onderbouwing van het rechtmatigheidsoordeel.

In 2020 is gestart met de inventarisatie van de zaken die mee dienen te worden genomen bij de optimalisatie van het Controle Framework. In 2021 zal dit zijn vervolg hebben en zal in overleg met de accountant verder gewerkt worden aan de optimalisatie van het framework.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker

Startdatum: 27-07-2020

D.105 | Elk jaar een volledig digitaal en kwalitatief hoogstaand P&C instrumentarium

De afgelopen jaren heeft de focus gelegen op de digitalisering van de P&C cyclus. Nu deze werkzaamheden erop zitten is de focus verlegd naar de kwalitatieve verbetering van verschillende rapportages. Dit jaar heeft bijvoorbeeld de focus gelegen op het beter verbinden tussen doelstellingen en indicatoren, waarbij er ook in samenwerking met onder andere het CBS nieuwe indicatoren zijn toegevoegd. Deze ingeslagen weg wordt in 2021 gecontinueerd. Daarnaast hebben we als eerste gemeente in Nederland de zogenoemde "Q&A" functionaliteit geïntroduceerd waarin raadsleden de mogelijkheid kregen om aantekeningen te maken en vragen te stellen. 2021 staat in het teken van het verder uitbouwen van deze functionaliteit, waardoor raadsleden een steeds betere functionaliteit tot hun beschikking krijgen.

Ook hebben we de doelenbomen systematiek die we in de programma's en beleidsvelden hanteren doorgetrokken naar de paragraaf bedrijfsvoering om ook hierin effectiever te kunnen sturen op onze ambities, doelstellingen en uitvoeringsmaatregelen.

Maatregelen

B21 | 10.010 Doorontwikkeling Q&A in begrotingsapp

In de begrotingsbehandeling 2020 werd de motie begrotingsapp vastgesteld. De strekking van deze motie was dat de raadsbehandelingen over P&C rapportages voortaan via de begrotingsapp behandeld zouden worden in plaats van zowel de begrotingsapp als PDF. Dit geldt enkel wanneer raadsleden en fractievolgers de mogelijkheden zouden krijgen om via de begrotingsapp aantekeningen te kunnen maken en vragen te kunnen stellen. In juni 2020 werden de Jaarrekening 2019 en Voorjaarsbericht 2020 voor het eerst via deze nieuwe "Raadsomgeving" in de begrotingsapp behandeld. De gemeente Waalwijk werd hiermee meteen de éérste gemeente in

Nederland die over een dergelijke omgeving beschikt en deze succesvol heeft ingezet. In de zomer van 2020 is een evaluatie uitgezet onder raadsleden om te kijken wat de eerste ervaringen waren en welke ontwikkelingen we na de zomer moeten oppakken om deze raadsomgeving verder door te ontwikkelen. Deze activiteiten worden in begrotingsjaar 2021 uitgevoerd. Bij de begrotingsbehandeling 2021 in november hebben we in ieder geval de volgende nieuwe ontwikkelingen die we aan raadsleden ter beschikking stellen:

- Het kunnen delen van aantekeningen in de begrotingsapp met andere raadsleden en fractievolgers;

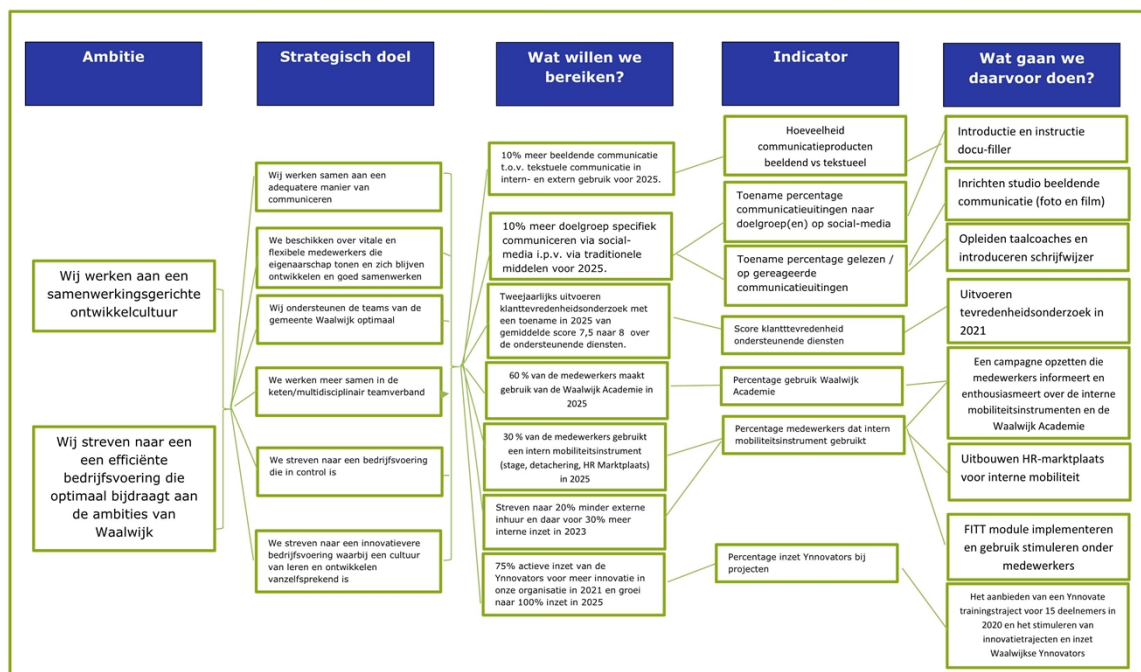
Bestuurlijk verantwoordelijk: Ronald Bakker, John van den Hoven

Startdatum: 27-07-2020

HRM & Communicatie

Ambitie

Paragraaf bedrijfsvoering | Thema HRM, organisatieontwikkeling en communicatie

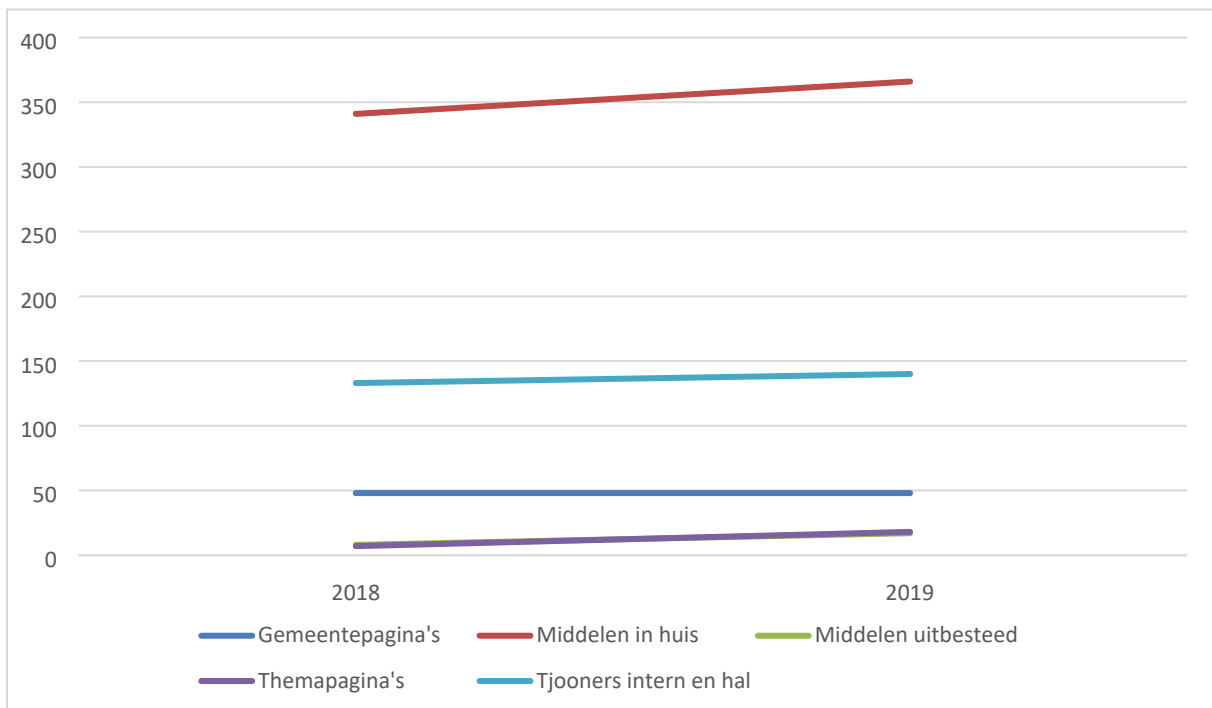
Doelstellingen

D.106 | 10% meer beeldende communicatie t.o.v. tekstuele, in intern- en extern gebruik voor 2025

Beeld is niet meer weg te denken in de interne en externe communicatie. Soms wordt tekst zelfs helemaal vervangen. Social media (Facebook, Twitter, You Tube, Vimeo, LinkedIn en Instagram) zijn populairder dan ooit en een groot deel van de inwoners is via deze platformen te bereiken. Een groot voordeel van social media is dat we zelf het verspreidingsgebied en de doelgroep kunnen bepalen. Dus gericht kunnen focussen op een specifieke doelgroep. Ander voordeel is dat de inwoner snel kan reageren op een door ons gepost bericht, maar ook wij op berichten van anderen. Een snelle vorm van interactie. Social media kennen bepaalde voorwaarden: weinig tekst, veel beeld. Maar ook in de traditionele communicatiemiddelen, zoals onder meer de gemeentepagina, folders, brochures, beleidsnota's zien we een verschuiving. Ook daarin worden nu veel vaker beelden in opgenomen of infographics waarbij in één oogopslag duidelijk wordt wat er bedoeld wordt.

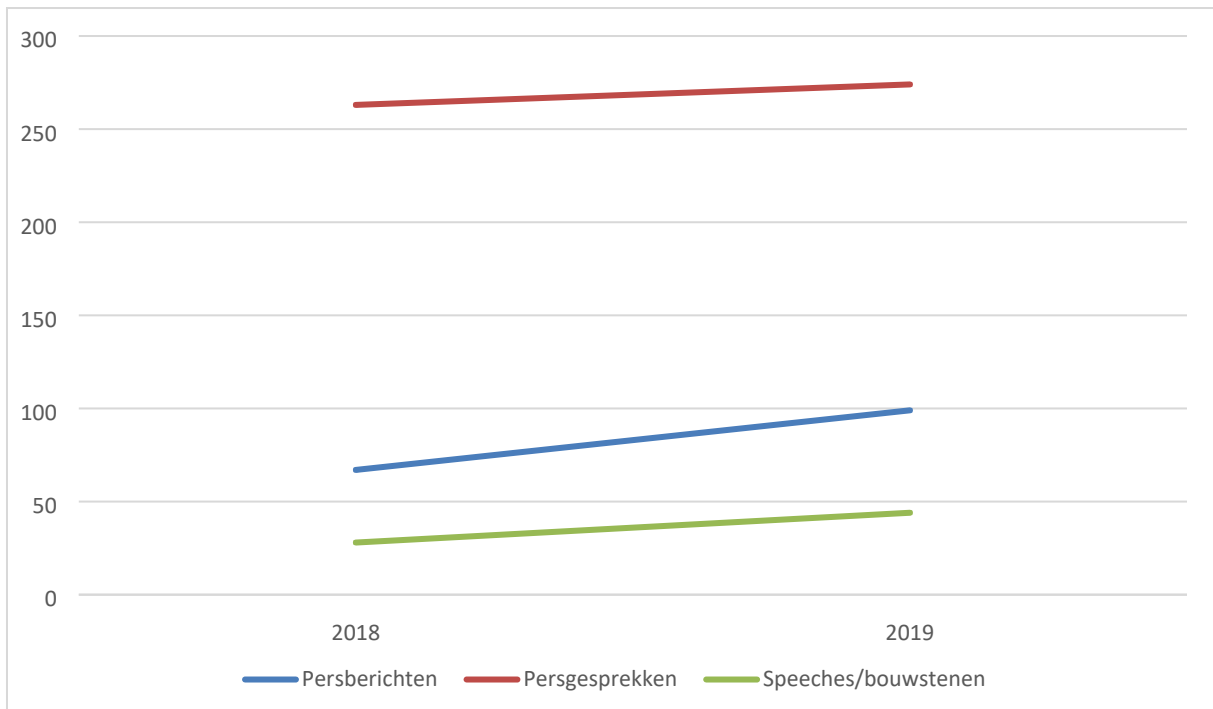
Indicatoren

IND 10.003 | Grafische vormgeving

IND 10.004 | Gelezen / op gereageerde communicatieuitingen

Maatregelen

B21 | 10.011 Introductie en instructie docu-filler

Eind 2019 heeft team Communicatie docufiller aangeschaft: een eenvoudig online opmaakprogramma waarmee collega's zelf communicatiemiddelen opmaken, delen op social media of op de website, versturen als emailing, printen of naar de drukker sturen. Docufiller is gebruiksvriendelijk, je hebt er geen kennis of opleiding voor nodig. Docufiller bespaart tijd, bespaart kosten en met docufiller is een juist gebruik van de huisstijl gewaarborgd. Het is de bedoeling om docufiller in het vierde kwartaal van 2020 uit te rollen in de organisatie.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

D.107 | 10% meer doelgroep specifiek communiceren via social media i.p.v. via traditionele middelen voor 2025

Social media is een verzamelbegrip voor online platformen waar de gebruikers, zonder of met minimale tussenkomst van een professionele redactie de inhoud verzorgen. Hoofdkenmerken zijn interactie en dialoog tussen de gebruikers. Via deze media delen mensen verhalen, kennis en ervaringen. Dit doen zij door berichten te publiceren of door gebruik te maken van ingebouwde reactiemogelijkheden. Ieder platform is uniek, maar heeft zo ook zijn eigen voor- en nadelen. Zo kan Facebook bijvoorbeeld meer gebruikt worden voor informatieve content en kan Instagram daarentegen meer speelser worden ingezet.

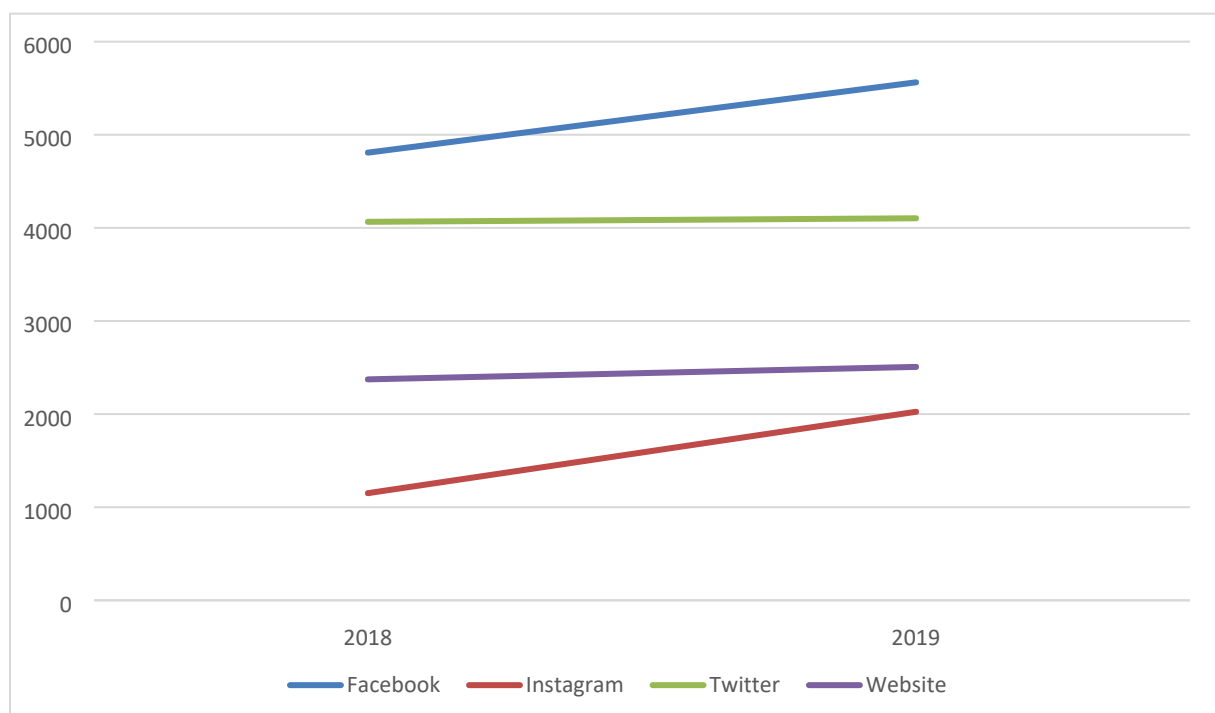
De gebruikers van onze social media kunnen we verdelen in typen gebruikers: consumenten, bijdragen en creëren. Gebruikers binnen het type 'consumenten' zijn het minst actief. Gebruikers

binnen het type 'bijdragen' zijn gebruikers die wel reageren op foto's en video's, artikelen of die bijdragen aan een discussie. Gebruikers binnen het type 'creëren' zijn actieve producenten van zoals foto's, video's, reviews of artikelen. Degenen die consumeren en bijdragen vormen onze hoofdmoot. Social media draagt ook bij aan de communicatie naar de buitenwereld. Onze doelgroep volgt ons niet voor niets. Ze hebben interesse in wat we doen, de producten en diensten die we leveren. Het is daarom belangrijk om precies datgene te delen waar de doelgroep op zit te wachten. Daarnaast kan de doelgroep op social mediakanalen tegenwoordig ook contact opnemen als zij een vraag of klacht hebben. En natuurlijk is social media de plek om het allerlaatste nieuws te delen. Kortom een actievere inzet van social media stellen ons in staat meer doelgroepspecifiek te communiceren.

Indicatoren

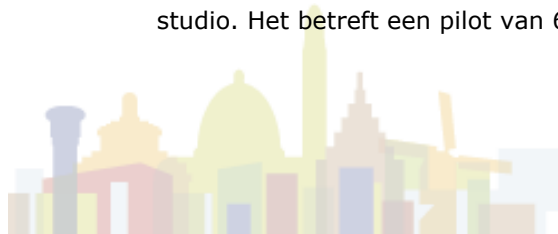
IND 10.005 | Volgers social media

Maatregelen

B21 | 10.012 Inrichten studio beeldende communicatie (foto en film)

Beeld is 'hot'. In deze tijd is beeld niet meer weg te denken in de communicatie. Soms wordt tekst zelfs helemaal vervangen. Social media zijn populairder dan ooit en een groot deel van de inwoners is via deze platformen goed te bereiken. De laatste jaren delen wij veel informatie via videoberichten. Naast foto en film zetten wij ook in toenemende mate animatievideo's in. Om snel een foto/film te kunnen maken wordt in het vierde kwartaal vergaderruimte 2.74 ingericht als studio. Het betreft een pilot van 6 maanden, Naast eigen medewerkers kunnen ook onze vaste

externe fotografen/filmmakers gebruik maken van deze ruimte en apparatuur. Met deze studio willen wij kleinere opdrachten in eigen beheer uitvoeren. Hiermee besparen wij kosten en komen wij deels tegemoet aan de gestelde bezuinigingsopdracht voor de komende jaren. Maar kunnen wij ook sneller inspelen op de actualiteit.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

B21 | 10.013 Opleiden taalcoaches en introduceren schrijfwijzer

Begin 2020 is team Communicatie in zee gegaan met bureau Loo van Eck. Een bureau dat gespecialiseerd is het opzetten en uitrollen van taaltrainingen volgens het train-de-trainer-principe. Binnen de organisatie zijn 17 collega's bereid gevonden de opleiding tot schrijfcoach en interne trainer te volgen. Vanwege corona konden deze trainingen niet fysiek plaatsvinden, maar is overgestapt op zogeheten e-learnings. Daarnaast is een schrijfwijzer en een checklist voor emails en brieven opgesteld. In de schrijfwijzer (een clickable pdf) staan alle schrijfafspraken. Over de structuur, van aanhef tot ondertekening van mails en brieven. Medio september 2020 wordt het trainingstraject afgerond. In het laatste kwartaal van 2020 wordt intern bekendheid gegeven aan het bestaan van de taalcoaches en de schrijfwijzer.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

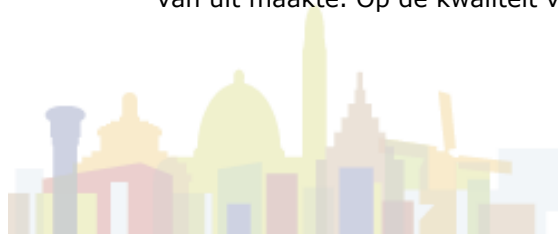
D.108 | Tweejaarlijks uitvoeren klanttevredenheidsonderzoek met een toename in 2025 van gemiddelde score 7,5 naar 8 over de ondersteunende diensten

Dit onderzoek naar de tevredenheid van interne klanten houden de ondersteunende diensten (concernstaf en control, TIBF, TFIN, THRM & Ondersteuning, TICT en communicatie gezamenlijk. In 2018 is een gemiddelde score van rond de 7,5 gehaald met een aantal verbeter suggesties op onderdelen. Het betrof een nul-meting. Door in 2021 dit onderzoek te herhalen kunnen we op onderdelen zien of de verbetermaatregelen in de beleving van onze klanten effect hebben en geldt de uitkomst als een 1 meting. Het is ambitieus om een groei met 0,5 punt te verwachten en tegelijk onze uitdaging. We zijn tevreden met het handhaven van de gemiddelde 7,5 en geslaagd bij het behalen van een 8,0.

Maatregelen

B21 | 10.014 Uitvoeren tevredenheidsonderzoek in 2021

Medio 2018 is een intern klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd, waar ook Communicatie deel van uit maakte. Op de kwaliteit van de ondersteuning scoorde wij toen een 7,3. En op de

beschikbaarheid een 7.0. Bij het eerstkomend KTO willen we een betere score halen op beide aspecten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

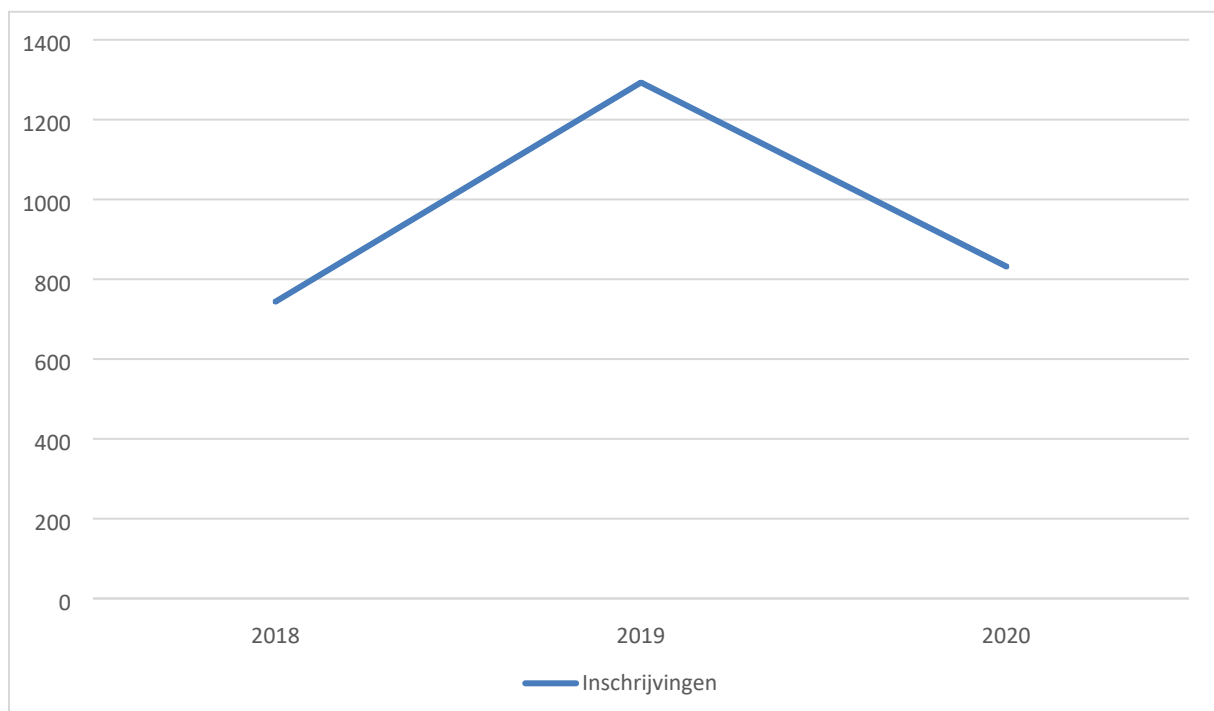
Startdatum: 27-07-2020

D.109 | 60% van de medewerkers maakt gebruik van de Waalwijk Academie in 2025

Elke medewerker van de gemeente Waalwijk beschikt over een account van de Waalwijk Academie. Hiermee hebben ze toegang tot e-learnings, quick-learnings (filmpjes en andere korte instructies) en allerlei workshops, seminars, et cetera via een opleidingskalender. Hieronder staat een overzicht van de laatste categorie vanaf de start tot nu toe (2018-2019-aug 2020).

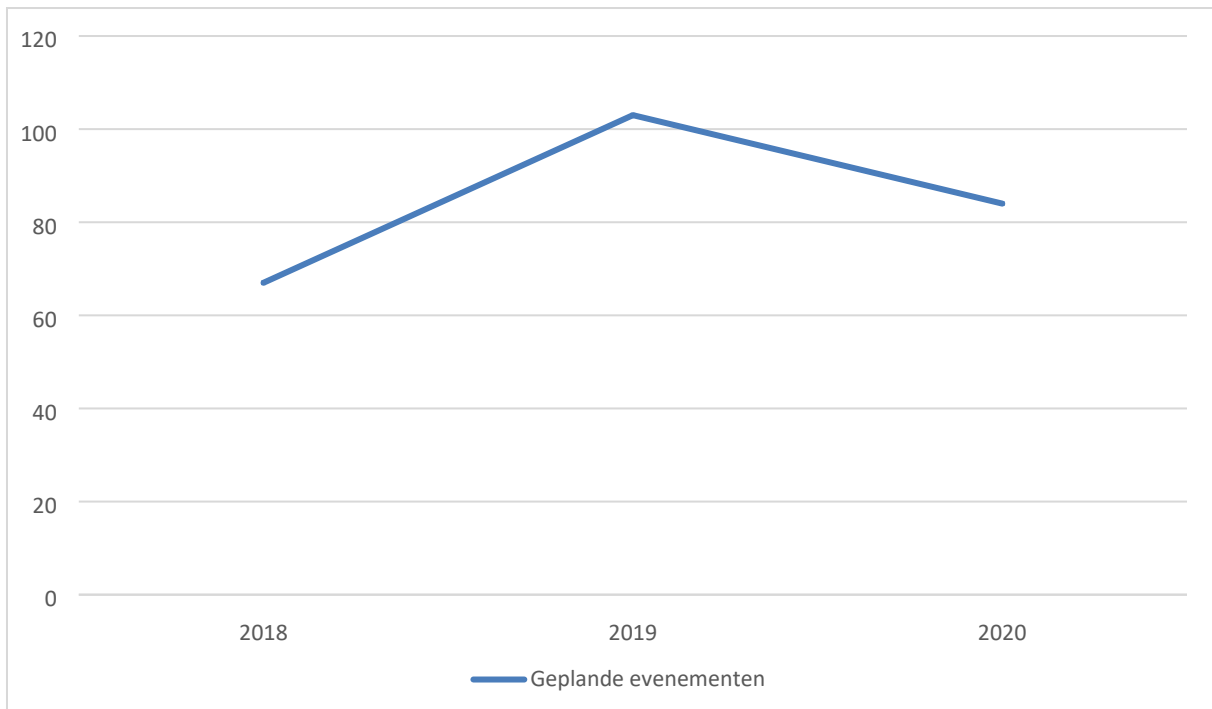
Indicatoren

IND 10.006 | Inschrijvingen cursussen Waalwijk Academie

IND 10.007 | Geplande cursussen Waalwijk academie

Maatregelen

B21 | 10.015 Een campagne opzetten die medewerkers informeert en enthousiasmeert over de interne mobiliteitsinstrumenten en de Waalwijk Academie

Waalwijk Academie

De cijfers van 2018 tot 2020 laten zien dat het aantal inschrijvingen en geplande activiteiten van de Waalwijk Academie is toegenomen. De afgelopen jaren is bereikt dat alle trainingen, opleidingen en workshops via dit kanaal worden aangeboden. Voorheen was dat veel diverser. Door de Waalwijk Academie in te zetten als het enige portaal, worden de organisatiebrede leer- en ontwikkelactiviteiten beter inzichtelijk en vindbaar voor medewerkers. We zien dat er heel actieve gebruikers zijn en dat er medewerkers en teams als geheel minder gebruik maken van de Waalwijk Academie. Bundeling in het portaal maakt dat teams die voorheen buiten de Waalwijk Academie om trinden, nu ook via de Waalwijk Academie leren en ontwikkelen. Door gericht met teams in gesprek te zijn over hun leer- en ontwikkelbehoeften en -wensen willen we bereiken dat we via de Waalwijk Academie iedere medewerker aan het leren en ontwikkelen krijgen. We streven naar 60% van alle medewerkers in 2025.

Interne mobiliteit

Leren en ontwikkelen, vitaliteit en talentmanagement stimuleren we al langer binnen onze organisatie. We willen flexibele en vitale medewerkers die zich blijven ontwikkelen, nieuwe vaardigheden opdoen en zich aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen. Kortom, het maximale uit jezelf en elkaar halen. HRM heeft als ambitie om de komende jaren veel beter gebruik te maken van de talenten en het ontwikkelpotentieel van onze medewerkers. Na een aantal jaar inzet op de vitaliteit van medewerkers, maken we vanaf 2021 de sprong naar hun duurzame inzetbaarheid. We werken al met een breed aanbod via de Waalwijk Academie om te leren en ontwikkelen en met

interne stages (meedraaien in een andere functie of in een ander team) en met interne detacheringen (een half jaar of een jaar een andere functie vervullen). Volledig iets anders gaan doen, is een grote stap voor veel mensen. Daarom gaan we werken met 'opdrachten' of 'klussen'. Sinds april 2020 is er een HR Marktplaats ingericht die matches tussen vraag en aanbod bemiddelt. Vanaf eind 2020 werken we met twee interne recruiters die zich inzetten om collega's te bemiddelen naar geschikte opdrachten. De campagne richt zich in 2021 op het onder de aandacht brengen van de HR marktplaats en de mogelijkheden om tijdelijk een opdracht te doen. De recruiters vervullen een belangrijke rol in deze campagne. Uiteindelijk werken we er jaarlijks naartoe dat het 'normaal' wordt om naast je functie ook betrokken te zijn bij een project of het organiseren van een evenement voor inwoners.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

D.110 | 30% van de medewerkers gebruikt een intern mobiliteitsinstrument (stage, detachering, HR marktplaats) in 2025

We willen de inzetbaarheid van medewerkers bevorderen en hun talent maximaal benutten. Dit doen we door de inzet van allerlei mobiliteitsinstrumenten. Om hieraan een boost te geven hebben we een HR Marktplaats ingericht. Via interne werving van talent hebben we hiervoor twee recruiters beschikbaar; zij gaan projecten in de organisatie ophalen en matchen deze met het talent van onze medewerkers.

Maatregelen

B21 | 10.016 Uitbouwen HR-marktplaats voor interne mobiliteit

De HR Marktplaats is in de eerste fase van corona ingezet om mensen die zonder werk kwamen te zitten, te matchen met andere taken en werkzaamheden zodat zij een nuttige bijdrage bleven leveren voor de gemeente Waalwijk. De HR Marktplaats was succesvol en buigen we nu om naar een blijvend instrument. We gaan op de marktplaats klussen en projecten zetten die we intern bemensen. Zo ontwikkelen en leren mensen nieuwe vaardigheden en benutten zij al hun talenten voor de gemeente Waalwijk. In 2020 zijn twee interne collega's geworven als recruiter en zij gaan actief aan de slag om de marktplaats te vullen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

B21 | 10.017 FITT module implementeren en gebruik stimuleren onder medewerkers

We hebben de FITT module ontwikkeld met een externe partner in de Waalwijk Academie. Dit is het goede gesprek (over functioneren, inzet, toekomst en talent, fitt) wat medewerkers met manager en collega's en/of externen hebben over hun ontwikkeling. Via de FITT portal kunnen zij

feedback ophalen, een 360 graden doen, een portfolio opbouwen over resultaten die zij boeken en vaardigheden die ze ontwikkelen. Het stelt onze medewerkers in staat regie over hun ontwikkeling en loopbaan te nemen. Vanaf 2020 wordt getest met de module door een pilotgroep en vanaf 2021 vindt de implementatie plaats. Alle medewerkers van de gemeente Waalwijk krijgen toegang. We stimuleren het gebruik door er gesprekken over te voeren, bekendheid aan te geven, blijvende aandacht voor te vragen en succesverhalen te delen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

D.111 | 75% actieve inzet van de Ynnovators voor meer innovatie in onze organisatie in 2021 en groei naar 100% inzet in 2025

We starten in september 2020 met het opleiden van de eerste groep Ynnovators (<https://ynnovate.it/>) Deze groep willen we inzetten voor het faciliteren en begeleiden van innovatieve projecten en initiatieven in de organisatie.

Maatregelen

B21 | 10.018 Het aanbieden van een Ynnovate trainingstraject voor 15 deelnemers in 2020 en het stimuleren van innovatietrajecten en inzet Waalwijkse Ynnovators

Binnen de gemeente Waalwijk en specifiek Vanzelfsprekend Goed op Weg, ontwikkelen we een gereedschapskist (toolkit) waar instrumenten inzitten die je helpen doelen te bereiken. Een instrument is bijvoorbeeld de methode om een LAB te organiseren of alle tools om een participatiebijeenkomst te begeleiden. In 2020 voegen we de Ynnovate methode toe aan de toolbox. In het najaar van 2020 hebben we 15 collega's opgeleid en zij gaan in 2021 aan de slag met het op innovatieve manier bijdragen aan vraagstukken. De Ynnovate methode leent zich voor vernieuwende praktijkoplossingen. Door goed in de organisatie bekend te maken dat de Ynnovate methode in de toolkit zit en dat we Ynnovators hebben die innovatie op vraagstukken kunnen faciliteren, bouwen we aan het vergroten van de innovatiekracht binnen de gemeente Waalwijk.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Nol Kleijngeld

Startdatum: 27-07-2020

Paragraaf Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is een samenwerkingsverband tussen 26 gemeenten (waaronder de gemeente Tilburg) en de hulpdiensten. Om de veiligheid in de regio Midden- en West-Brabant te vergroten en beter voorbereid te zijn op rampen en crises, bundelen de 26 gemeenten, de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), de brandweer en de politie de krachten. Dit houdt in dat in de Veiligheidsregio MWB deze verschillende diensten en besturen intensief samenwerken op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid. Per 1 augustus 2010 heeft de overdracht van de lokale brandweer naar de Veiligheidsregio plaatsgevonden.
5. Relatie met programma	1. Veiligheid 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
6. Deelnemende partijen	24 deelnemers, 1,1 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 4,3%. Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
7. Bestuurlijk belang	DB: n.v.t. AB: Burgemeester Kleijngeld AB: plv. Wethouder Van den Hoven
8. Financieel belang	De kosten van de Veiligheidsregio worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 2.681.138.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € 16.732.000 prognose 31-12-2021: € 14.335.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € 43.316.000 prognose 31-12-2021: € 50.688.000 prognose
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) heeft de ambitie om in de periode 2019-2023 een betrouwbare partner te zijn in veiligheid en veerkracht. Daartoe stelt zij zichzelf de volgende hoofdoelen: <ul style="list-style-type: none">• Haar advies is essentieel in de voorbereiding op rampen en crises en bij het signaleren en oplossen van

	<p>veiligheidsvraagstukken;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zij levert 24/7 adequate hulpverlening; • Zij is wendbaar in een continu veranderende maatschappij. <p>Om deze ambitie te bereiken wordt ingezet op drie pijlers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het stimuleren van redzaamheid in de samenleving; • Het leveren van een bijdrage aan een veilige leefomgeving; • Het leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet.
--	---

Regionale Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB)

Regionale Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB)	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	De bestuurlijk juridische verankering van de OMWB is geborgd middels een gemeenschappelijke regeling. Doel is om een verdere verbetering tot stand te brengen in de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en in de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving op het gebied van milieu en asbest.
5. Relatie met programma	8. Ruimtelijke ontwikkeling, centrumontwikkeling en wonen 8.3 Wonen en bouwen
6. Deelnemende partijen	26 deelnemers, 1,1 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 4,3%. Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert, Heusden en provincie Noord-Brabant.
7. Bestuurlijk belang	DB: geen vertegenwoordiging AB: Wethouder Daandels AB: plv. Burgemeester Kleijngeld
8. Financieel belang	De kosten van de OMWB worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 734.737.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € 1.815.000 prognose 31-12-2021: € 1.843.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € 4.057.000 prognose 31-12-2021: € 3.955.000 prognose
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.

13. Ontwikkelingen	Optimalisering bedrijfsvoering.
--------------------	---------------------------------

Streekarchief Langstraat Heusden Altena

Streekarchief Langstraat Heusden Altena	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Heusden
4. Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> - De zorg voor het beheer van de overgebrachte archiefbescheiden; - Toezicht op het beheer van de niet-overgebrachte archiefbescheiden; - Het bevorderen van lokaal en streek historisch onderzoek/het optreden als historisch informatiecentrum voor de gemeente Waalwijk.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.1 Bestuur
6. Deelnemende partijen	3 deelnemers, 145.000 inwoners, aandeel Waalwijk 32,6 %. Altena, Heusden en Waalwijk.
7. Bestuurlijk belang	DB: Wethouder Bakker AB: Wethouder Bakker AB: plv. Wethouder van den Hoven
8. Financieel belang	De kosten van het SALHA worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 355.891.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € 179.196 prognose 31-12-2021: € 179.196 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € 0,00 prognose 31-12-2021: € 0.00 prognose
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - Verdere versterking digitale dienstverlening en invulling geven aan de (soms) conflicterende eisen van nieuwe wetgeving op het gebied van privacy (AVG); - realiseren e-depot; - bijdragen aan de gemeentelijke/regionale hotspot monitor: - archieven en collecties op orde; - verdere efficiëntie van bedrijfsvoering;

	<p>- aandacht voor erfgoed en cultuurhistorie.</p> <p>- volgen ontwikkelingen totstandkoming nieuwe archiefwet en inspelen op de eventuele wijzigingen (zoals vervroegde overbrenging)</p>
--	--

GGD Hart voor Brabant

GGD Hart voor Brabant	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar belang)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	De GGD Hart voor Brabant is een gemeenschappelijke regeling van 25 Brabantse gemeenten met als doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg, zoals voorgeschreven door de Wet publieke gezondheid. De GGD beschikt over een goede vermogenspositie.
5. Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu 7.1 Volksgezondheid
6. Deelnemende partijen	25 deelnemers, 1 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 4,5%. Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Landerd, Meijerijstad, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Sint Michielsgestel, Uden, Vught, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg, Waalwijk en Heusden.
7. Bestuurlijk belang	DB: n.v.t. AB: Wethouder Odabasi AB: plv. Wethouder Daandels
8. Financieel belang	De kosten van de GGD Hart voor Brabant worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 1.657.456.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € 5.851.000 prognose 31-12-2021: € 5.516.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2021 : € 145.000 prognose 31-12-2021: € 0,00 prognose
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van een faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	De komende jaren blijven in het teken staan van verbinding tussen publieke gezondheid en het gemeentelijke sociale domein. Belangrijke ontwikkelingen zijn meer regie voor de inwoner en ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Regionale ambulance-voorziening Brabant Midden-West-Noord

Regionale Ambulance-voorziening Brabant Midden-West-Noord	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Den Bosch
4. Doelstelling en openbaar belang	De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West Noord (RAV Brabant Midden-West-Noord) is een gemeenschappelijke regeling van 42 Brabantse gemeenten met als doel het verlenen van ambulancezorg. Vanaf 2012 leveren de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling geen bijdrage meer.
5. Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu 7.1 Volksgezondheid
6. Deelnemende partijen	42 deelnemers, 1,7 miljoen inwoners, aandeel Waalwijk 2,7 % Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Cuijk, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Grave, Haaren, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Landerd, Loon op Zand, Mill en Sint Hubert, Meierijstad, Moerdijk, Oosterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Uden, Veghel, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
7. Bestuurlijk belang	DB: n.v.t. AB: Wethouder Odabasi AB: plv. Wethouder Daandels
8. Financieel belang	De kosten van de RAV worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 0.00.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € 13.749.000 prognose 31-12-2021: € 13.708.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € 12.237.000 prognose 31-12-2021: € 10.637.000 prognose
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	Geen.

Baanbrekers

Baanbrekers	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Zanddonkweg 14, 5144 NX Waalwijk

4. Doelstelling en openbaar belang	Baanbrekers is ontstaan op 1 januari 2013 uit de fusie van de sociale werkvoorziening (WML) en de sociale dienst (ISD). Baanbrekers voert de Participatiewet voor de Langstraat-gemeenten uit. Dit komt neer op: het verstrekken van bijstandsuitkeringen, re-integratieactiviteiten en het aanbieden van beschutte werkgelegenheid.
	6. Sociaal domein 6.5 Arbeidsparticipatie
6. Deelnemende partijen	De deelnemende gemeenten zijn: Heusden, Loon op Zand en Waalwijk. Het aandeel van Waalwijk is 41,71%.
7. Bestuurlijk belang	DB: wethouder Bakker (plv. wethouder Odabasi) AB: wethouders Bakker en Van den Hoven (plv. wethouder Daandels), raadsleden Van Hamond en Van Tuyl.
8. Financieel belang	De kosten van Baanbrekers worden gedragen door de deelnemende gemeenten: De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 2.878.000.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € 4.168.000 prognose 31-12-2021: € 2.823.000 prognose
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € 7.167.000 prognose 31-12-2021: € 10.781.000 prognose
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van tekorten, faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de risico's.
13. Ontwikkelingen	Eind 2018 heeft het bestuur het koersdocument 'Baanbrekers 2.0' vastgesteld. Met dit plan is de koers van de organisatie opnieuw vastgesteld: Baanbrekers richt zich op de ondersteuning van bijstandsgerechtigden die in staat zijn om te werken. De gemeente ondersteunt inwoners met een bijstandsuitkering die geen kansen hebben op werk. De komende periode zal de financieringssysteem van Baanbrekers veranderen. Nu nog betalen gemeenten een aantal geormerkte rijksbijdragen door aan Baanbrekers. Vanaf 2019 verschuiven die aparte bijdragen naar de algemene uitkering (gemeentefonds). Nieuwe afspraken hiervoor werken we uit. Dit vraagt ook om aanpassing van de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling. In 2019 pakken we dit op.

Hart van Brabant / Midpoint

ROM/Hart van Brabant/Midpoint	
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Tilburg
4. Doelstelling en openbaar belang	Het vorm geven van regionale samenwerking op beleidsmatig en strategisch gebied tussen de negen deelnemende gemeenten in Midden-Brabant. Op basis van de Strategische Meerjaren Agenda werken we in de regio aan drie programmaliijnen: (1) Mens & Samenleving, (2) Leefomgeving & Milieu en (3) Economie, Recreatie & Toerisme. De brede economische agenda is belegd bij Midpoint, een triple helix organisatie. De Regio Hart van Brabant is een samenwerkingsverband met als doel om vanuit het beginsel van autonomie van het lokale

	<p>bestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een overlegstructuur in te stellen en in stand te houden, die dient om de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten vorm te geven: - rechtens verantwoording af te kunnen leggen over de besteding van (subsidie)gelden die door andere overheden, instellingen en/of bedrijven met het oog op die samenwerking worden toegekend'; - samen te werken om regionale opgaven te identificeren en op basis daarvan gezamenlijke projecten te definiëren, te initiëren en uit te voeren.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.1 Bestuur
6. Deelnemende partijen	<p>9 deelnemers, 440.000 inwoners, aandeel Waalwijk 10,7%.</p> <p>Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oosterwijk, Tilburg en Waalwijk.</p>
7. Bestuurlijk belang	<p>DB: Burgemeester Kleijngeld</p> <p>AB: Burgemeester Kleijngeld</p> <p>AB: plv. Wethouder van den Hoven</p>
8. Financieel belang	De kosten van ROM/Hart van Brabant worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Waalwijk voor 2021 is: € 218.790.
9. Eigen vermogen	<p>01-01-2021: € 172.970 prognose</p> <p>31-12-2021: € 103.265 prognose</p>
10. Vreemd vermogen	<p>01-01-2021: € 11.556.000 prognose</p> <p>31-12-2021: € 1.709.343 prognose</p>
11. Financieel resultaat	2021: € 0,00 prognose
12. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de wettelijke taken.
13. Ontwikkelingen	- In het najaar van 2019 start de regio een Governance-traject, dit naar aanleiding van de nieuwe Strategische Meerjaren Agenda. Het gaat daarbij o.a. om formele en informele samenwerking tussen de 9 gemeenten, de samenwerking met andere bestuurlijke regio's en de samenwerking met bedrijven en onderwijsinstellingen (triple-helix).

Vennootschappen en Coöporaties

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)

BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	
2. Rechtsvorm	NV
3. Vestigingsplaats	Den Haag
4. Doelstelling en openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	De Rijksoverheid (50% van de aandelen) en alle Nederlandse provincies, waterschappen en gemeenten zijn wettelijk verplicht om bij de BNG een bankrekening aan te houden. Alle verrekeningen met het Rijk vinden via de BNG plaats.
7. Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door burgemeester Kleijngeld. Wethouder van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	29.133 aandelen á € 2,50: € 72.832,50. Dividend 2021: nog niet bekend.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend miljoen 31-12-2021: € nog niet bekend miljoen
10. Vreemd vermogen	31-12-2021: € nog niet bekend miljoen 31-12-2021: € nog niet bekend miljoen prognose
11. Financieel resultaat	2021: € nog niet bekend
12. Risico's	M.b.t. de kredietwaardigheid heeft de BNG een (AAA) rating.
13. Ontwikkelingen	Dividenduitkering nog niet bekend.

Parkmanagement

Parkmanagement	
2. Rechtsvorm	BV (gemeente Waalwijk 100% van de aandelen)
3. Vestigingsplaats	Waalwijk
4. Doelstelling en openbaar belang	Parkmanagement is een besloten vennootschap die als hoofdactiviteit het beheer, onderhoud en de beveiliging op Haven 1 t/m 6, Haven Zeven en Haven 8 uitvoert. De gemeente betaalt een in de begroting geraamde jaarlijkse vergoeding (ca. € 270.000 euro)aan Parkmanagement voor het groen- en grijsonderhoud van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen Haven 1 t/m 6, Haven Zeven en Haven Acht. De tweede grote inkomstenbron is de bijdrage van bedrijven (€ 294.000 euro) ten behoeve van diensten die Parkmanagement

	aanbiedt. Daarnaast zijn er inkomsten uit rendement op vermogen, wat wordt gebruikt om investeringen te doen.
5. Relatie met programma	3. Economie 3.1 Economische ontwikkeling 5. Sport, cultuur, recreatie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
6. Deelnemende partijen	Gemeente Waalwijk. 1 deelnemer, 48.620 inwoners, aandeel Waalwijk 100%
7. Bestuurlijk belang	Voorzitter AvA is tevens voorzitter RvC: Wim Naber Leden AvA: Burgemeester Kleijngeld, Wethouder van den Hoven, Wethouder Bakker, Wethouder Odabasi en Wethouder Daandels. Leden RvC: <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter: Wim Naber • Commissaris: Robert van der Gouw • Commissaris: Johan Timmermans Directeur: Jan van Roessel
8. Financieel belang	De gemeente Waalwijk is 100% eigenaar van Parkmanagement.
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € prognose 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € prognose 31-12-2021: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2021: €
12. Risico's	De risico's zijn minimaal. Risicovolle deelnemingen zijn verkocht / afgestoten.
13. Ontwikkelingen	Afgelopen jaren is onderzocht op welke wijze de verkoopopbrengst van Parkned maximaal kan renderen t.b.v. de dekking van de exploitatielasten van Parkmanagement. Inmiddels is het college akkoord met de verkoop van de terminalkavel. In verband met financiële redenen (rente bij de bank op vermogen) wordt ongeveer de helft van de koopprijs voldaan bij het sluiten van de koopovereenkomst en het restant bij levering. Verder wordt Parkmanagement verder uitgerold op Haven Acht. Hierover moeten nadere afspraken worden gemaakt met de gemeente. Deze worden naar verwachting meegenomen in het OOR- bestek 2021. Ook wordt in overleg met bedrijven op Zanddonk gekeken naar de mogelijkheden voor de invoering van Parkmanagement op bedrijventerrein Zanddonk.

Enexis Holding N.V.

Enexis Holding N.V.

2. Rechtsvorm	B.V.
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Het in stand houden van netwerken voor de levering van energie. Het gas- en elektriciteitsnetwerk van Essent is ondergebracht in Enexis Holding N.V. ('splittingswet') en is in 2009 niet betrokken in de verkoop aan RWE, omdat aandelen in handen moeten blijven van overheidslichamen.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	22 aandeelhouders
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Kleijngeld. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	344 aandelen is 1,7%
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2021: € nog niet bekend
12. Risico's	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).
13. Ontwikkelingen	

Brabant Water N.V.

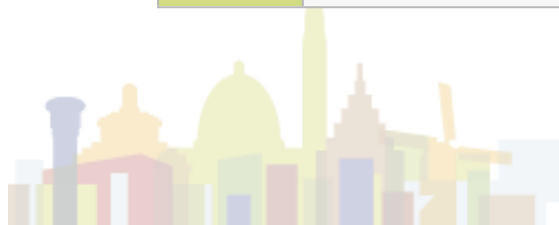
Brabant Water N.V.	
2. Rechtsvorm	N.V.
3. Vestigingsplaats	Hoofdkantoor 's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Brabant Water wint, zuivert, transporteert en levert drink- en industriewater van hoge kwaliteit vanuit 33 waterproductiebedrijven aan ruim 2,4 miljoen inwoners en bedrijven in Noord-Brabant. Daarnaast levert het bedrijf water op maat en watergerelateerde producten en diensten in de gebonden en vrije markt. De omzet bedraagt € 170 miljoen.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 60 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.

7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Vertegenwoordiging door burgemeester Kleijngeld. Wethouder van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan de aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	344 aandelen is 1,7%
9. Eigen vermogen (x 1.000)	01-01-2021: € 4.088.000 31-12-2021: € 4.088.000
10. Vreemd vermogen (x 1000)	01-01-2021: € 4.435.000 31-12-2021: € 4.435.000
11. Financieel resultaat (x 1.000)	2021: € 99.900
12. Risico's	In 2011 is nieuw financieel beleid ontwikkeld. Of de onderneming over kan gaan tot het uitkeren van dividend is mede afhankelijk van een rechterlijke uitspraak over de overnameprijs van de Tilburgse Waterleidingmaatschappij. De schadeloosstelling aan N.V. TWM vormt voor Brabant Water een financieel risico
13. Ontwikkelingen	Aangezien de capaciteit van het elektriciteitsnet op sommige plekken in Brabant, zowel op de korte als lange termijn beperkt is vraagt dit investeringen in de uitbreiding van het netwerk. Per 2020 publiceert Enexis iedere 2 jaar investeringsplannen met een zichttermijn van 10 jaar. De investeringsplannen voor elektriciteit en gas 2020-2030 bevatten de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten in het gehele beheersgebied van Enexis. Voor de financiering van een deel van deze investeringen hebben 5 provinciale en 23 gemeentelijke aandeelhouders eind juli 2020 (het eerste deel van) een converteerbare hybride aandeelhouderlening aan Enexis Holding verstrekt. Het tweede deel volgt eind november 2020. In totaal gaat het om € 500 miljoen.

Vordering op Enexis B.V.

Vordering op Enexis B.V.	
2. Rechtsvorm	B.V.
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. hebben in 2009 aan Enexis Holding N.V. in 4 tranches een bruglening verstrekt van in totaal € 1,8 mld. Begin 2012 is hier inmiddels € 450 miljoen op afgelost. Deze vennootschap is in het leven geroepen om de bruglening te beheren.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	<p>Provincies:</p> <p>Groningen: 6,01%, Drenthe: 2,3%, Flevoland: 0,02%, Overijssel: 18,71%, Noord-Brabant: 30,83%, Limburg: 16,13%</p> <p>Gemeenten:</p> <p>Groningen: 3,87%, Friesland: 0,04%, Drenthe: 2,41%, Flevoland: 0,04%, Overijssel: 2,27%, Noord-Brabant: 7,57%, Limburg: 9,47%</p>

7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Kleijngeld. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2021: € nog niet bekend
12. Risico's	De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet -tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal bedrag € 20.000), art 2.:81 BW.
13. Ontwikkelingen	Is ontbonden en afrekening vindt in 2020 plaats.

CBL Vennootschap B.V.

CBL Vennootschap B.V.	
2. Rechtsvorm	B.V.
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	De vennootschap vertegenwoordigt sinds 2009 de verkopende aandeelhouders van Essent, naast RWE, Enexis en Essent in de afwikkeling van Cross Border Leases aangelegenheden.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	Provincies: Groningen: 6,01%, Drenthe: 2,3%, Flevoland: 0,02%, Overijssel: 18,71%, Noord-Brabant: 30,83%, Limburg: 16,13% Gemeenten: Groningen: 3,87%, Friesland: 0,04% ,Drenthe: 2,41%, Flevoland: 0,04%, Overijssel: 2,27%, Noord-Brabant: 7,57%, Limburg: 9,47%
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Kleijngeld. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.

8. Financieel belang	
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2021: € nog niet bekend
12. Risico's	Met de voortijdige beëindiging van alle CBL-contracten is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de Verkopende Aandeelhouders ter hoogte van het bedrag in het CBL Escrow Fonds (\$ 19,7 mln.). Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de Verkopende Aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.:81 BW.
13. Ontwikkelingen	Wordt waarschijnlijk september 2020 ontbonden.

Verkoop Vennootschap B.V.

Verkoop Vennootschap B.V.	
2. Rechtsvorm	B.V.
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Deze vennootschap is in 2009 in het leven geroepen voor een efficiënte afwikkeling van de rechten en verplichtingen van de verkopende aandeelhouders van Essent.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	<p>Provincies:</p> <p>Groningen: 6,01%, Drenthe: 2,3%, Flevoland: 0,02%, Overijssel: 18,71%, Noord-Brabant: 30,83%, Limburg: 16,13%</p> <p>Gemeenten:</p> <p>Groningen: 3,87%, Friesland: 0,04%, Drenthe: 2,41%, Flevoland: 0,04%, Overijssel: 2,27%, Noord-Brabant: 7,57%, Limburg: 9,47%</p>

7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Kleijngeld. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2021: € nog niet bekend
12. Risico's	Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van RWE als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag van € 113 miljoen dat nu nog in het General Escrow Fonds resteert. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.:81 BW.
13. Ontwikkelingen	Wordt waarschijnlijk in september 2020 ontbonden.

Publiek Belang Elektriciteits productie B.V.

Publiek Belang Elektriciteits productie B.V.	
2. Rechtsvorm	B.V.
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Essent had een belang van 50% in de kerncentrale in Borssele (EPZ). Delta, met ook een belang van 50%, heeft de verkoop vooralsnog via een juridische procedure tegengehouden. Daarop is het belang door de verkopende aandeelhouders van Essent in een aparte vennootschap ondergebracht.
5. Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 0.5 Treasury
6. Deelnemende partijen	Provincies: Groningen: 6,01%, Drenthe: 2,3%, Flevoland: 0,02%, Overijssel: 18,71%, Noord-Brabant: 30,83%, Limburg: 16,13% Gemeenten: Groningen: 3,87%, Friesland: 0,04%, Drenthe: 2,41%, Flevoland: 0,04%, Overijssel: 2,27%, Noord-Brabant: 7,57%, Limburg:

	9,47%
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder Vertegenwoordiging door Burgemeester Kleijngeld. Wethouder van van den Hoven (machtiging burgemeester) neemt deel aan aandeelhoudersvergadering.
8. Financieel belang	
9. Eigen vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
10. Vreemd vermogen	01-01-2021: € nog niet bekend 31-12-2021: € nog niet bekend
11. Financieel resultaat	2021: € nog niet bekend
12. Risico's	Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW).
13. Ontwikkelingen	Het doel is dat de vennootschap in 2021 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Stichtingen en Verenigingen

Stichtingen en Verenigingen

Niet van toepassing.

Overige verbonden partijen

Overige verbonden partijen

Niet van toepassing.

Paragraaf Grondbeleid

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Een belangrijke taak van de gemeente als lokale overheid is de ruimtelijke ordening van het grondgebied van de gemeente. Daartoe beschikt de gemeente over de Wet ruimtelijke ordening, inclusief de Grondexploitatiewet en in het bijzonder over het bestemmingsplan of een projectafwijkingbesluit. Om tot uitvoering te komen van het bestemmingsplan is het noodzakelijk om, aanvullend op het bestemmingsplan, over grondeigendommen te beschikken dan wel het kostenverhaal op orde te hebben indien particuliere eigenaren zelf willen ontwikkelen.

Wat zijn de doelstellingen voor de komende jaren?

Het voeren van het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke

doelstellingen en ambities te realiseren. De doelstelling is dan ook om door middel van het voeren van het grondbeleid maatschappelijke doelstellingen en ambities te realiseren.

Hoe gaan we die doelstellingen bereiken?

Door middel van het grondbeleid kan de gemeente haar invloed uitoefenen op de wijze waarop de grond wordt gebruikt. Sturing van het grondgebruik door middel van het grondbeleid is wenselijk omdat het kan bijdragen aan de realisering van (publieke) doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, infrastructuur, werkgelegenheid, milieu, financiën etc.

Als gevolg van de maatschappelijke, economische en juridische ontwikkelingen én de verplichting vanuit de financiële verordening is het grondbeleid tegen het licht gehouden. Gevolg hiervan is, is dat in 2019 een nieuwe Nota Grondbeleid is opgesteld en is vastgesteld. Met deze Nota Grondbeleid is een basis gelegd voor een transparante en eenduidige werkwijze bij de uitvoering van het grondbeleid van de gemeente Waalwijk. De Raad heeft door vaststelling van de nota de kaders waarbinnen het College het grondbeleid kan uitvoeren, vastgesteld.

Keuzesoorten grondbeleid

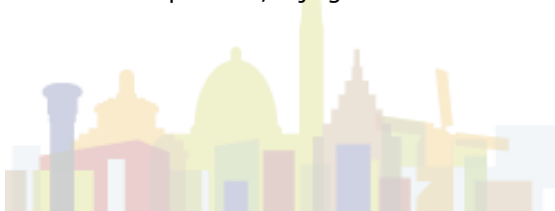
De twee uiterste vormen van grondbeleid zijn (pro)actief grondbeleid en faciliterend (passief) grondbeleid. Beide vormen kennen hun voor- en nadelen. Hetgeen als een voordeel voor actief grondbeleid geldt, zal in algemene zin als een nadeel voor faciliterend grondbeleid kunnen worden aangemerkt. Ook is het mogelijk om voor een tussenvorm te kiezen, namelijk de samenwerking tussen de gemeente en private partijen.

Actief grondbeleid

Indien de gemeente een actief grondbeleid voert, kan zij zo maximaal mogelijk sturing geven aan onder meer ruimtelijke, economische en natuurontwikkelingen. Dit betekent dat de gemeente zelf de gronden in eigendom verwerft, tijdelijk beheert, bouwrijp maakt en vervolgens verkoopt. Een actief grondbeleid geeft de gemeente meer mogelijkheden tot sturing dan een passief of wel een faciliterend grondbeleid waarbij de sturing over het algemeen beperkt blijft tot het faciliteren middels het publiekrechtelijk instrumentarium. De rol van de gemeente beperkt zich in geval van een faciliterend grondbeleid tot een voorwaardenscheppende en toezichhoudende. Bij een actief grondbeleid gaat het initiatief van de gemeente uit en kan de gemeente naast publiekrechtelijke eisen ook in privaatrechtelijke zin eisen stellen.

Passief (faciliterend) grondbeleid

Bij een faciliterend grondbeleid heeft de gemeente een voorwaardenscheppende rol bij de voorgestane ontwikkeling. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening maakt de gemeente bestemmingsplannen, past deze aan en neemt projectbesluiten waarmee ontwikkelingen worden toegelaten en sturing plaats vindt binnen het plangebied. Wanneer gekozen wordt voor een faciliterend grondbeleid laat de gemeente de aankoop en exploitatie volledig over aan de private partijen. Tevens is het mogelijk dat de gemeente het initiatief tot bepaalde ontwikkelingen stimuleert, maar er zelf niet actief deel aan neemt. In dergelijke gevallen worden de kaders geschapen voor de activiteiten van de private partijen. Hierbij valt te denken aan het opstellen/wijzigen van bestemmingsplannen, het vervaardigen van besluiten tot het verlenen van

vrijstelling van een bestemmingsplan, de aanleg van voorzieningen van openbaar nut en voorbereiding, advies en toezicht. De daarmee gepaard gaande kosten worden via overeenkomsten ten laste gebracht van de private partij.

Het kostenverhaal is gewaarborgd door toepassing te geven aan de mogelijkheden die de Grondexploitatiewet biedt. Naast het private traject van de anterieure en de posterieure overeenkomsten met initiatiefnemers geldt het publieke spoor van kostenverhaal via de bouwvergunning als een soort vangnet om kosten te verhalen.

Samenwerkingsvormen

Bouwclaimmodel

Deze bijzondere vorm van een actief grondbeleid wordt veelal gekozen als marktpartijen grondposities hebben in het plangebied. In het bouwclaimmodel verkopen de marktpartijen hun grond aan de gemeente onder de voorwaarde dat zij bij de gronduitgifte een aantal bouwrijpe kavels kunnen afnemen tegen normale exploitatieprijzen, waarmee zij hun bouwrechten veilig stellen. Evenals bij het zuiver actieve grondbeleid voert de gemeente een eigen grondexploitatie en draagt zij zorg voor het bouw- en woonrijp maken van het gebied. De marktpartijen nemen, net als bij het zuiver actieve grondbeleid, de realisatie van het vastgoed voor hun rekening.

PPS

De gemeente kan ook besluiten om in samenwerking met private partijen over te gaan tot exploitatie van grond en/of het realiseren van vastgoed. Dergelijke Publiek Private Samenwerking (PPS) kent meerdere verschijningsvormen.

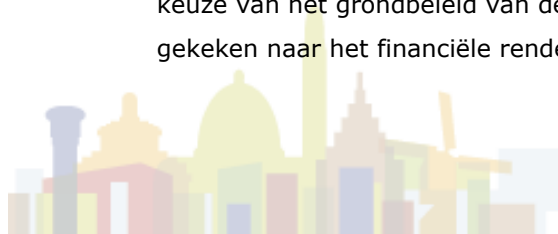
De samenwerking kan plaatsvinden op basis van een samenwerkingscontract of door de oprichting van een gezamenlijke rechtspersoon.

Bij de vorming van een gezamenlijke entiteit brengen de betrokken partijen veelal de in bezit zijnde gronden gelegen binnen het plangebied in. Deze entiteit verwerft de overige benodigde gronden, maakt de gronden bouw- en woonrijp en geeft deze weer uit of zorgt voor de daadwerkelijke realisatie van vastgoed. De partners binnen een entiteit kunnen op basis van de aandelenverhoudingen aanspraak maken op de uiteindelijk gerealiseerde waardeontwikkeling.

Vaak zijn de feitelijke eigendomsverhoudingen, de beschikbaarheid van specifieke deskundigheid, het verdelen van de risico's en de wens om de regie over de ontwikkeling te voeren van begin tot het eind, de motieven voor deze vorm van grondbeleid.

Keuze vorm van grondbeleid en de rol van het college daarin

Voor de gemeente Waalwijk zijn alle vormen van grondbeleid (actief, passief of een mengvorm) in principe aanvaardbaar omdat ze allemaal kunnen bijdragen aan het algemeen belang. De feitelijke keuze voor een specifieke vorm van grondbeleid is afhankelijk van de situatie. Het primaire doel van de gemeente bij een ontwikkeling is om hiermee in maatschappelijke zin iets toe te voegen. Het maatschappelijke rendement van een ontwikkeling speelt daarmee ook een grote rol in de keuze van het grondbeleid van de gemeente. Naast het maatschappelijke rendement wordt ook gekeken naar het financiële rendement van de ontwikkeling.

Van een actief grondbeleid kan worden afgezien als sprake is van een te verwachten negatief exploitatieresultaat ten gevolge van bijvoorbeeld hoge verwervingskosten, hoge sloop- en saneringskosten en/of er sprake is van planologische risico's. Het maatschappelijk belang kan echter dusdanig groot zijn dat een te verwachten negatief exploitatieresultaat wordt geaccepteerd om het te realiseren doel te bereiken.

Op basis van analyses met betrekking tot het maatschappelijke en financiële rendement wordt bepaald welke vorm van grondbeleid wenselijk is. De keuze wordt vastgelegd in de paragraaf 'financieel-economische uitvoerbaarheid' van het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan wordt ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Wat mag het kosten?

Actualisatie kostprijsberekeningen

Door het Team REW worden jaarlijks, onder verantwoordelijkheid van de manager van het team REW, alle kostprijsberekeningen (grondexploitaties) geactualiseerd. Deze actualisatie vindt plaats op een zodanig tijdstip dat de hieruit voortkomende gevolgen in de jaarrekening van het voorafgaand jaar verwerkt kunnen worden. De geactualiseerde kostprijscalculaties zullen in de vorm van een nota grondexploitatie aan de raad worden voorgelegd, gelijktijdig met de behandeling van de jaarrekening van het desbetreffende jaar.

Het nemen van gerealiseerde winsten

Indien in het kader van de jaarlijkse actualisatie van de kostprijsberekeningen winsten per ultimo looptijd van een complex worden geprognosticeerd, dan zal deze winst worden afgeroomd. Met ingang van 2017 is de regelgeving vanuit BBV (Beheer, Begroting en Verantwoording) dwingend gewijzigd inzake de winstneming bij een actief grondbeleid. Deze winstneming dient voortaan plaats te vinden middels de zogenaamde POC-methode (Percentage Of Completion).

Treffen voorzieningen voor te verwachten verliezen

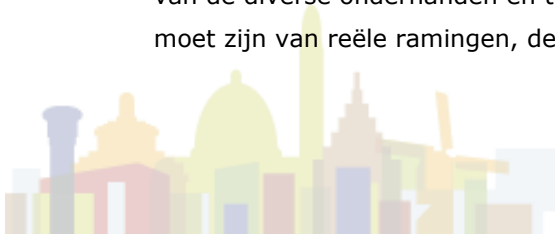
Indien in het kader van de jaarlijkse actualisatie van de kostprijsberekeningen blijkt dat verliezen per einde looptijd van een complex onafwendbaar zijn, dient per direct, ter grootte van dat verlies op eindwaarde, een voorziening te worden getroffen ten laste van de Reserve Grondexploitatie.

Reserve Grondexploitatie

Binnen het grondbedrijf is een 'algemene' of 'vrije' reserve gevormd om de genoemde algemene risico's op te vangen. Voeding van deze reserve geschiedt door (tussentijdse) winstnemingen van de diverse complexen binnen het grondbedrijf. Bij verlieslatende complexen volgt echter een onttrekking.

De Reserve Grondexploitatie is de enige vrije reserve binnen de grondexploitatie. Deze is te vergelijken met de Algemene Reserve op concernniveau. De inzetbaarheid van de Reserve Grondexploitatie beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie.

Om de risico's zoveel als mogelijk beheersbaar te houden worden jaarlijks de kostprijscalculaties van de diverse onderhanden en toekomstige exploitaties bijgesteld. Uitgangspunt is dat sprake moet zijn van reële ramingen, de normale en algemene bedrijfsrisico's inbegrepen. Aan de reserve

worden onafwendbare verliezen onttrokken en (tussentijdse) winstnemingen toegevoegd. Door de raad is besloten het saldo van de Reserve Grondexploitatie op het moment van opstellen van de Nota grondexploitatie op 5 miljoen te bepalen. Voor zover het saldo van deze reserve uitstijgt boven het maximum zal het meerdere worden afgestort naar de Algemene Reserve. Wanneer het saldo beneden deze 5 miljoen bedraagt, dient dit saldo aangevuld te worden tot dit minimum vanuit de Algemene Reserve. De hoogte van de Reserve Grondexploitatie wordt jaarlijks bekeken en besluitvorming vindt plaats middels de Nota grondexploitatie.

Risico's

Algemeen

Bij de uitvoering van het gemeentelijk grondbeleid wordt een aantal risico's gelopen. Deze risico's vloeien voort uit de bij de opstelling van de exploitatieopzet niet voorziene aspecten. Het is moeilijk om alle risico's op voorhand te benoemen. Wel kan men in zijn algemeenheid stellen dat hoe langer de looptijd van een plan is, hoe problematischer het inschatten van de te lopen risico's is.

Een aantal van de risico's die bij grondexploitatie een rol spelen wordt onderstaand opgesomd.

Conjunctuur

De onroerendgoedmarkt kan aan grote schommelingen onderhevig zijn. Dit kan een landelijke tendens zijn maar het kan soms ook regio gebonden zijn. Het is zaak om bij veranderingen in de onroerendgoedmarkt hier adequaat op in te spelen en de risico's zoveel als mogelijk te beperken. Op de onroerendgoedmarkt spelen met name twee elementen een rol bij de risico's die gelopen worden. Het zijn enerzijds de vraag- en aanbodzijde en anderzijds de prijsvorming. Beide aspecten kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het is derhalve belangrijk om de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt goed in de gaten te houden waarbij de risico's die de gemeente loopt niet onderschat mogen worden.

Loon- en prijsontwikkelingen

Vooral bij grondexploitaties met een lange looptijd moet de ontwikkeling voor lonen en prijzen bij de start van het plan voor een lange termijn ingeschat worden. Over het algemeen is er weinig aan de hand als de ontwikkeling van de kosten gelijk is aan de ontwikkeling van de opbrengsten. Het is zaak om, ter voorkoming van deze risico's, exploitatieberekeningen regelmatig (jaarlijks) te actualiseren zodat tijdig eventuele afwijkingen onderkend worden en bijgesteld kunnen worden.

Financieringslasten

Over het algemeen vormen de financieringslasten, of wel de rente een behoorlijke kostenpost binnen de grondexploitatie. Immers veelal gaan de kosten voor de baten uit. Doordat de kosten van met name grondverwerving bij langdurige projecten meestal ver voor de opbrengsten uitlopen, kunnen de rentekosten hoog oplopen. Immers, indien sprake is van een boekwaarde waarbij de tot dan gemaakte kosten hoger zijn als de tot dan gerealiseerde opbrengsten, is over het verschil rente verschuldigd welke ten laste gaat van het exploitatieresultaat. Het is derhalve zaak om de kosten zo laat mogelijk te maken en te trachten de opbrengsten zo vroeg mogelijk te realiseren.

Een andere rentetarief wat indirect raakvlakken heeft met de grondexploitatie is de hypotheekrente. Wanneer deze rente stijgt, kan dit een verminderde vraag naar woningbouw tot gevolg hebben. Indirect kan stijging van de hypotheekrente dus invloed hebben op het exploitatieresultaat van de grondexploitatie.

Milieuwetgeving

De steeds strenger wordende milieuwetgeving op het gebied van bodem, water, lucht, geluid, klimaatbeheersing en duurzaamheid veroorzaakt hoge kosten die hun weerslag hebben op de grondexploitaties.

Een probleem is dat op voorhand moeilijk in te schatten is hoe deze eisen zich zullen ontwikkelen. Wel kan aangenomen worden dat de milieueisen in de toekomst alleen maar strenger zullen worden. Vooral bij langlopende projecten kan men geconfronteerd worden met aangescherpte milieueisen waardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn de discussie over luchtkwaliteit en externe veiligheid.

In het geval van bodemverontreiniging doet zich het probleem voor dat de aard en omvang veelal niet in te schatten zijn bij de aanvang van het plan.

Om dit risico zo goed mogelijk in te schatten is het van belang een gedegen bodemonderzoek te verrichten op de te ontwikkelen locaties.

Indien de kosten in het kader van milieuwetgeving niet verhaald kunnen worden op derden, dienen deze ten laste van de grondexploitatie gebracht te worden voor zover de grondexploitatie dit toestaat. Indien de middelen ontoereikend zijn, moet of een voorziening voor het tekort worden getroffen ten laste van de Reserve Grondexploitatie of moet er een heroverweging plaatsvinden.

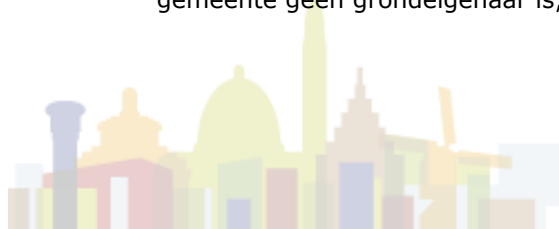
Wetgeving en procedures

Wetgeving kan leiden tot langere procedures als welke voor de technische uitvoering van een plan noodzakelijk zijn. Het risico hiervan is niet geheel in te schatten omdat vooraf niet bekend is of gebruik gemaakt wordt van de diverse rechtsbeschermingsprocedures zoals bijv. in de Wet ruimtelijke ordening.

Het gevolg van deze lange doorlooptijden van planontwikkelingen kan zijn dat vooraf gecalculerde planontwikkelingskosten beduidend hoger uitvallen. Vooral bij binnenstedelijke ontwikkelingen worden gemeenten hiermee geconfronteerd.

Planschade

Aanvragen om een vergoeding van planschade vormen een toenemend risico. Vooral bij binnenstedelijke ontwikkelingen nemen de verzoeken om planschade toe. Wanneer de gemeente grondeigenaar is van het te ontwikkelen gebied, wordt er vooraf een inventariserend planschadeonderzoek gedaan. Hierbij wordt een reële inschatting gemaakt van de planschade voor omliggende percelen. Kosten van dit onderzoek en mogelijke uitbetaling van planschade worden ten laste gebracht van de exploitatieopzet of de Reserve Grondexploitatie. Bij projecten waarbij de gemeente geen grondeigenaar is, wordt een planschadeovereenkomst gesloten met de

initiatiefnemer. Hierdoor heeft de gemeente geen nadelige financiële gevolgen van mogelijke planschade.

Planschade staat ook op de lijst van de te verhalen kosten bij derden binnen de Grondexploitatiewet.

Uitgifte in erfpacht

Ten opzichte van verkoop kan de uitgifte in erfpacht risico's met zich meebrengen. Een erfpachter kan immers failliet gaan of er kunnen betalingsachterstanden ontstaan. In geval er wel kapitaallasten zijn met betrekking tot de geactiveerde erfpachtgrond en de gemeente geen canon ontvangt, kan een en ander leiden tot een deficit. Desondanks leidt de mogelijkheid van erfpacht tot een hogere afzet van bedrijfsgrond wat vervolgens leidt tot een beter economisch klimaat. Primair wordt de voorkeur gegeven aan verkoop waarbij de uitgifte in erfpacht niet wordt uitgesloten .

Wanneer gronden toch in erfpacht zijn of worden uitgegeven hanteren we, evenals in voorgaande jaren, een rentepercentage van 3.5% inclusief 0.2% administratiekosten.

Archeologische monumenten

Indien er bij de ontwikkeling van een locatie een archeologisch monument wordt aangetroffen, dienen de kosten, indien deze niet verhaald kunnen worden op derden, ten laste van de grondexploitatie te worden gebracht.

Een en ander kan leiden tot verliessituaties waarbij een beroep moet worden gedaan op de Reserve Grondexploitatie.

Huidige economische situatie

In relatie tot een aantal hierboven geschetste risicofactoren, o.a. vastgoedmarkt, inflatie en rente, moet de gemeente Waalwijk ook anticiperen op de actuele economische situatie. Dit leidt er toe dat een inflatiepercentage voor de kostenkant wordt voorgesteld van 2% en voor de opbrengsten van 1%. De toe te rekenen rente is middels de voorschriften BBV berekend op 1,25%.

Financiële Begroting

Kerngegevens

Kerngegevens

	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Sociale structuur				

Totaal aantal inwoners	48.277	48.646	48.381	49.038
Aantal inwoners van 0 tot 64 jaar	38.135	38.242	38.463	38.250
Aantal inwoners van 65 jaar en ouder	10.142	10.404	9.918	10.788
Aantal werklozen*	744	734	725	850
Bijstandsgerechtigden:				
Algemene Bijstand	693	659	700	670
IOAW, IOAZ, BZ	50	46	50	55
Arbeidsongeschiktheid	nog niet bekend	1.870	nog niet bekend	2.000

* sluit aan op de begroting 2021 van Baanbrekers

	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente (in ha)	6.764	6.764	6.772	6.772
Totaal aantal woningen	21.801	21.949	21.960	22.003
Aantal woningen in bezit van woningbouwcorporaties	6.831	6.831	6.500	6.914
Wegen (aantal m ² x 100)	34.700	36.070	36.350	36.632
Openbaar groen (in ha)	435	444	437	446

Financiële structuur	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
TOTALEN (bedragen x € 1.000)				
Totaal lasten	178.781	207.086	149.537	164.309
Opbrengsten belastingen	20.228	20.804	22.052	22.754
Algemene uitkering gemeentefonds	66.979	71.645	73.057	76.495
Vaste schulden	160.954	138.015	138.015	250.261
• waarvan voor woningbouw	9.817	5.355	5.355	5.147
Boekwaarde investeringen	235.500	245.915	263.658	307.494
• waarvan voor woningbouw	9.817	5.355	5.355	5.147
Eigen vermogen	84.726	91.298	80.385	83.554
Vrij aanwendbare reserves	12.347	9.338	10.111	10.623
Voorzieningen	5.603	5.778	8.188	7.676
Garanties	976	1.109	976	1.110
Garanties, sociale woningbouw	272.709	298.216	272.709	298.216
Bedragen per inwoner (bedragen x € 1)				
Totaal lasten	3.703	4.257	3.091	3.351
Opbrengst belastingen	419	428	456	464
Algemene uitkering gemeentefonds	1.387	1.473	1.510	1.560
Vaste schulden	3.334	2.837	2.853	5.103
• waarvan voor woningbouw	203	110	111	105

Boekwaarde investeringen	5.878	5.055	5.450	6.271
• waarvan voor woningbouw	203	110	111	105
Eigen vermogen	1.755	1.877	1.661	1.704
Vrij aanwendbare reserves	256	192	209	217
Voorzieningen	116	119	169	157
Garanties	23	23	20	23
Idem, sociale woningbouw	5.649	6.130	5.637	6.081

Begrotingen 2021-2024 op hoofdlijnen

De begrotingen 2021-2024 op hoofdlijnen

Begrotingsbeeld na Voorjaarsbericht 2020 en Meicirculaire 2020, met technische aanpassingen begroting 2021

De begroting wijkt in positieve zin af van het financieel beeld dat bij het Voorjaarsbericht 2020 c.q. Meicirculaire 2020 aan uw raad is gepresenteerd.

Bij de samenstelling van de begroting 2021 zijn nog 6 categorieën wijzigingen doorgevoerd, die (per saldo) hebben geleid tot een verbetering van het financieel beeld. Zie onderstaande tabel:

bedragen x € 1.000 / V = voordeel / N = nadeel	2021	2022	2023	2024
Voorjaarsbericht 2020	N 4.215	N 4.235	N 4.306	N 4.075
Wijzigingen uit raadsinformatiebrief 50-20 Meicirculaire 2020	V 219	V 688	V 285	V 591
Na Meicirculaire 2020	N 3.996	N 3.547	N 4.021	N 3.484
Technische aanpassingen bij samenstelling begroting 2021:	V 1.076	V 2.138	V 1.173	V 1.089
a. Onontkoombaarheden	N 152	N 152	N 152	N 246
b. Rente (product 912)	V 670	V 670	V 670	V 670
c. Effect vertraging investeringen GOL / Insteekhaven	0	V 990	N 44	N 44

d. Effect van (technische) doorberekeningen aan afvalstoffenheffing en rioolrechten	V	192	V	192	V	192	V	192
e. Corrigeren van meerjarige index budget Veiligheidsregio		0	V	69	V	140	V	213
f. Technische aanpassingen	V	366	V	369	V	367	V	304
Financieel beeld 2021 - 2024 voorafgaand aan actualisering begroting	N	2.920	N	1.409	N	2.848	N	2.395

Een nadere toelichting op de wijzigingen a. tot en met f. is opgenomen in de inleiding van de Begroting 2021 onder punt 1.

Beleidsreserve 2019-2021

Van het verloop van de reserve in de begroting kunnen we het volgende beeld geven:

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	TOTAAL
Beleidsveld 0				
vorming beleidsreserve				6.500
reserve 4 programma's	-1.000			-1.000
zaterdagopenstelling	-50	-50		-100
nieuwe manier van werken Griffie	-80	-80		-160
datagedreven werken		-105	-105	-210
Beleidsveld 1				
ontwikkelbudget programma veiligheid	-64	-75		-139
pilot wijk-GGZ	-11			-11
budget handhaving	-50	-50		-100
Beleidsveld 2				
mobiliteit		-200		-200
Beleidsveld 3				
programmamanagement binnenstad en economie	-200	-200		-400

ontwikkelbudget binnenstad en economie	-150	-150		-300
smart city		-300		-300
Beleidsveld 5				
bijdrage aanleg twee sportvelden (vervallen)				
integrale GO aanpak	-150	-150		-300
Beleidsveld 7				
programmamanagement duurzaamheid	-100	-100		-200
ontwikkelbudget duurzaamheid	-75	-75		-150
Beleidsveld 8				
implementatie omgevingswet	-600			-600
TOTAAL	-2.530	-1.535	-105	2.330

Per eind 2021 resteert een reserve van € 2.330.000. Hieraan is nog geen nadere bestemming gegeven.

Toetsingskader van de Provincie Noord-Brabant voor de begroting 2021

Op 2 juli 2019 is het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 gemeenten (GTK 2020) vastgesteld. Het GTK 2020 is een gezamenlijk product van de 12 provincies. Om de uniforme uitoefening van het financieel toezicht te bevorderen is het GTK door alle provincies vastgesteld en geldt voor alle gemeenten in Nederland. Het vorige toezichtkader dateerde van 2014 en was aan vernieuwing toe. Redenen hiervoor zijn forse wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en diverse nieuwe door de commissie BBV uitgebrachte notities. Daarnaast is er eind 2018 een 'Agenda toekomst van het (interbestuurlijk toezicht' (de Agenda) aan de Tweede Kamer aangeboden. In de Agenda zijn door het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO) en Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) gezamenlijk afspraken gemaakt over de veranderingen in de wijze van toezicht houden.

De opgave is het goed functioneren van het openbaar bestuur in een veranderende samenleving. In de Agenda worden de volgende 5 actielijnen genoemd:

1. Versterken verbinden horizontale controle en verticaal toezicht
2. Beter voeren dialoog
3. Beter leren van toezicht

4. Uniformeren uitvoering toezicht
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's

In vervolg op dit Toezichtkader is door de Provincie op 17 april 2020 de begrotingscirculaire 2020 uitgebracht. Deze circulaire bevat actuele onderwerpen die van belang zijn voor de samenstelling van de begroting 2021 van gemeenten:

- Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (juli 2019, notitie van de commissie BBV).
- Notitie materiële vaste activa (januari 2020, notitie van de commissie BBV).
- Notitie hoofdlijnen van het BBV (februari 2020, notitie van de commissie BBV).
- Inzicht in de structurele begrotingspositie, goed toepassen van de BBV-notitie structurele en incidentele lasten.
- Handreiking vanuit de Provincie over kapitaallasten nieuwe (her)investeringen (juli 2020).
- Herijking gemeentefonds / verdelingssystematiek.
- Raming van baten en lasten sociaal domein, met het onder voorwaarden vanaf 2022 mogen opnemen van een stelpost "uitkomst onderzoek jeugdzorg".
- Wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering.
- Uitstel invoering Omgevingswet met 1 jaar naar 1 januari 2022.
- Rechtmatigheidsverantwoording college, ander rol accountant vanaf het boekjaar 2021.

Van de begrotingscirculaire van de Provincie hebben wij kennis genomen. Wij zijn van mening dat de begroting van de gemeente Waalwijk conform de wettelijke eisen en de door de Provincie gedane aanbevelingen is samengesteld, met daarbij de kanttekeningen dat de begroting bij de nog op te stellen Actualisering nog structureel sluitend wordt gemaakt.

Tarieven

Alle daarvoor in aanmerking komende tarieven zijn, op basis van de door de raad vastgestelde nota van uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2020, aangepast met het inflatiepercentage van 2%. De tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend. De tariefvoorstellen 2021 komen (met uitzondering van OZB en leges) gelijktijdig doch separaat van de begroting op 12 november aan de orde. De voorstellen voor OZB en leges volgen daarna in de decembervergadering van de raad.

Autorisatie door de raad van de begroting 2021

Autorisatie door de raad van de begroting 2021

Door vaststelling van de begroting autoriseert de raad alle in de begroting opgenomen budgetten. Deze budgetten zijn op het niveau van totalen per beleidsveld weergegeven in de overzichten van baten en lasten na elk beleidsveld. Bij het onderdeel overzicht van lasten en baten worden overzichten gegeven van de budgetten per taakveld en een meerjarenbegroting op productniveau.

Autorisatie investeringen

Ten aanzien van autorisatie van voorgenomen investeringen en de hiermede verbonden lasten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen.

Vervangingsinvesteringen

De begroting bevat de ruimte om in 2021 tot noodzakelijk geachte vervangingsinvesteringen over te gaan. Indien vervangen kan worden binnen de door de raad eerder aangegeven kaders, is het college gemachtigd de investeringen te doen. Indien dit niet het geval is, zullen de raad in de loop van 2021 separaat voorstellen worden voorgelegd. Het overzicht van vervangingsinvesteringen is opgenomen in het onderdeel bezittingen en vermogen.

Nieuwe investeringen

De lasten hiervan zijn in de begroting verwerkt, maar het daadwerkelijk beschikbaar stellen van de benodigde middelen voor nieuwe investeringen zal telkens op afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd. Het overzicht van nieuwe investeringen is opgenomen in het onderdeel bezittingen en vermogen.

Autorisatie beschikken over reserves

Het budgetrecht van de raad impliceert onder andere dat het beschikken over reserves is voorbehouden aan de raad.

Begroting 2021 naar taakvelden

Begroting 2021 naar taakvelden

In het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is voorgeschreven dat er een indeling gemaakt moet worden van de lasten en baten per taakveld. Het doel van deze indeling is de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten. De provincie, het rijk en het centraal bureau voor de statistiek maken gebruik van de gegevens volgens deze indeling.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021				
	Baten	Lasten	Stortingen	Ontrekkingsen	Saldo
TK_0.1 Bestuur	0	2.975	0	0	2.975
TK_0.2 Burgerzaken	-830	1.409	0	0	579
TK_0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.118	884	0	0	-234
TK_0.4 Overhead	-235	13.741	0	0	13.505
TK_0.5 Treasury	-291	-1.665	0	0	-1.956
TK_0.61 OZB woningen	-6.240	547	0	0	-5.693
TK_0.62 OZB niet-woningen	-6.809	101	0	0	-6.708
TK_0.63 Parkeerbelasting	-770	260	0	0	-510
TK_0.64 Belasting overig	-415	0	0	0	-415
TK_0.7 Alg.uitkering en overige uitk.gem.fonds	-76.495	0	0	0	-76.495
TK_0.8 Overige baten en lasten	0	1.132	0	0	1.132
TK_0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	113	0	0	113
TK_1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-24	3.099	0	0	3.075
TK_1.2 Openbare orde en veiligheid	0	1.983	0	0	1.983
TK_2.1 Verkeer en vervoer	-282	6.127	0	0	5.845
TK_2.2 Parkeren	0	542	0	0	542
TK_2.3 Recreatieve havens	0	21	0	0	21
TK_2.4 Economische havens en waterwegen	-114	589	0	0	476
TK_3.1 Economische ontwikkeling	-25	558	0	0	532
TK_3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-27.857	27.857	0	0	0
TK_3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-69	261	0	0	192
TK_3.4 Economische promotie	-617	286	0	0	-331
TK_4.1 Openbaar basisonderwijs	0	1	0	0	1
TK_4.2 Onderwijshuisvesting	-223	4.362	0	0	4.139
TK_4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.261	3.355	0	0	2.094
TK_5.1 Sportbeleid en activering	-7	902	0	0	895
TK_5.2 Sportaccommodaties	-2.580	5.948	0	0	3.368
TK_5.3 Cultuurpresentatiepromotieparticipatie	-722	2.816	0	0	2.094
TK_5.4 Musea	-94	1.758	0	0	1.664

TK_5.5 Cultureel erfgoed	0	234	0	0	234
TK_5.6 Media	-289	1.411	0	0	1.121
TK_5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-71	5.450	0	0	5.379
TK_6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-380	5.012	0	0	4.632
TK_6.2 Wijkteams	0	4.125	0	0	4.125
TK_6.3 Inkomensregelingen	-12.765	15.293	0	0	2.528
TK_6.4 Begeleiden participatie	0	8.595	0	0	8.595
TK_6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-22	1.011	0	0	988
TK_6.71 Maatwerk dienstverlening 18+	-238	9.883	0	0	9.645
TK_6.72 Maatwerk dienstverlening 18-	0	10.862	0	0	10.862
TK_6.82 Geescaleerde zorg 18-	0	1.112	0	0	1.112
TK_7.1 Volksgezondheid	0	1.862	0	0	1.862
TK_7.2 Riolering	-3.715	2.208	0	0	-1.507
TK_7.3 Afval	-4.822	3.408	0	0	-1.415
TK_7.4 Milieubeheer	-36	1.404	0	0	1.368
TK_7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-331	540	0	0	209
TK_8.1 Ruimtelijke ordening	-22	907	0	0	885
TK_8.2 Grondexploitatie niet bedrijventerrein	-7.260	7.765	0	0	505
TK_8.3 Wonen en bouwen	-1.405	2.997	0	0	1.592
Saldo van lasten en baten	-158.436	164.039	0	0	5.603
PR950 Mutaties reserves beleidsveld 0	0	0	3	-598	-594
PR951 Mutaties reserves beleidsveld 1	0	0	0	-25	-25
PR952 Mutaties reserves beleidsveld 2	0	0	0	-410	-410
PR953 Mutaties reserves beleidsveld 3	0	0	0	0	0
PR954 Mutaties reserves beleidsveld 4	0	0	0	-675	-675
PR955 Mutaties reserves beleidsveld 5	0	0	11	-718	-707
PR956 Mutaties reserves beleidsveld 6	0	0	0	0	0
PR957 Mutaties reserves beleidsveld 7	0	0	28	-313	-285
PR958 Mutaties reserves beleidsveld 8	0	0	214	-101	113
PR962 Mutaties reserves GREX beleidsveld 8	0	0	0	-100	-100
Mutaties reserves	0	0	255	-2.938	-2.683
Saldo na mutaties reserves	-158.436	164.039	255	-2.938	2.920

Overzichten van lasten en baten

Overzichten van lasten en baten

Per beleidsveld worden de voor de uitvoering naar verwachting benodigde lasten en baten vermeld.

Op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn in dit hoofdstuk daarnaast de volgende overzichten opgenomen:

- Begroting naar taakvelden;
- Recapitulatie naar lasten- en batensoorten;
- Meerjarenbegroting 2021-2024;
- Overzicht van incidentele lasten en baten.

Tot slot wordt een inzicht gegeven in de structurele begrotingspositie.

Recapitulatie naar lasten- en batensoorten

Bedragen x € 1.000,=

Lasten	Begroting 2021
4110 Salarissen en sociale lasten	27.808
4120 Overige rechts positie regelingen	179
4210 Belastingen	586
4310 Aankoop grond	17
4320 Duurzame goederen	16.475
4341 Sociale uitkeringen in natura	22.825
4351 Ingeleend personeel	3.333
4380 Overige goederen en diensten	22.750
4389 Overige goederen en diensten onverdeeld	956
4420 Subsidies	1.261
4431 Inkomenoverdrachten Rijk	431
4433 Inkomenoverdrachten Gemeenschappelijke regelingen	29.908
4436 Inkomenoverdrachten overige overheden	4.785
4438 Inkomenoverdrachten overige instellingen en personen	4.017
4439 Inkomenoverdrachten onverdeeld	293
4448 Kwijtscheldingen	137
4510 Rente	2.825
4710 Mutatie reserves	255
4720 Mutatie voorzieningen	1.292
4730 Afschrijvingen	8.288
4740 Toegekende reële en bespaarde rente	-315
4750 Overige verrekeningen	16.201
Totaal lasten	164.309

Baten	Begroting 2021
8221 Belastingen op producenten	-14.116
8222 Belastingen op huishoudens	-3.321
8310 Opbrengst grondverkoop	-34.822
8320 Duurzame goederen	0
8330 Pachten	-761
8342 Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	-260
8352 Uitgeleend personeel	-79
8360 Huren	-4.101
8370 Leges en andere rechten	-7.177
8380 Overige goederen en diensten	-2.247
8431 Inkomenoverdrachten Rijk	-90.951

8434	Inkomenoverdrachten provincies	-50
8438	Inkomenoverdrachten overige instellen en personen	-100
8439	Inkomenoverdrachten onverdeeld	
8510	Rente	-196
8520	Dividenden en winsten	-95
8710	Mutatie reserves	-2.938
8750	Overige verrekeningen	-173
Totaal baten		-161.389

Uit bovenstaand overzicht blijkt een **negatief resultaat 2021 van € 2.920.000**. In de nog op te stellen Actualisering van de begroting 2021 komt het college nog met aanvullende voorstellen om tot een reële en structureel sluitende begroting 2021 te komen. De bijbehorende begrotingswijziging zal tegelijk met de begroting ter vaststelling aan de raad aangeboden worden.

Meerjarenbegroting 2021-2024

Meerjarenbegroting 2022- 2023 - 2024

Deze begrotingsjaren zijn samengesteld vanuit:

- De bestending van bestaand beleid (geen budgetaanpassingen);
- Volledige verwerking van alle financiële gevolgen van het Voorjaarsbericht 2020 en de Meicirculaire 2020;
- Het volledig ramen van alle lasten (kapitaallasten en exploitatielasten) voortkomend uit nieuw beleid;
- Geen ramingen wegens onderuitputtingen van kapitaallasten en personeelslasten;
- Een stelpost van structureel jaarlijks € 75.000 extra in verband met het onderhoud wegens areaaluitbreiding.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021	Mutatie 2022 tov 2021	MJB 2022	Mutatie 2023 tov 2022	MJB 2023	Mutatie 2024 tov 2023	MJB 2024
PR001 Bestuursorganen: Raad	721	0	721	0	721	0	721
PR002 Bestuursondersteuning raad&rekenkamer	556	0	556	0	556	0	556
PR003 College van B&W	829	0	829	0	829	0	829
PR004 Publiekszaken	900	0	900	0	900	0	900
PR005 Leges publiekszaken	-399	7	-392	26	-366	-139	-505
PR006 Verkiezingen	79	0	79	0	79	0	79
PR007 Representatie	101	0	101	0	101	0	101
PR008 Communicatie	79	0	79	0	79	0	79
PR010 Bestuurlijke samenwerkingint.contacten	769	0	769	0	769	0	769
PR020 Overhead	13.426	0	13.426	0	13.426	0	13.426
PR061 OZB woningen	-5.693	-46	-5.739	-46	-5.785	-46	-5.830
PR062 OZB niet-woningen	-6.708	-179	-6.887	-217	-7.105	-29	-7.134
PR101 Brandweer en rampenbestrijding	3.075	0	3.075	0	3.075	0	3.075
PR102 Openbare orde en veiligheid	1.593	-39	1.555	0	1.555	0	1.555
PR103 Dierenbescherming	42	0	42	0	42	0	42
PR104 Parkeertoezicht	291	0	291	0	291	0	291
PR201 Straatreiniging	551	0	551	0	551	0	551
PR202 Gladheidsbestrijding	185	0	185	0	185	0	185
PR203 Onderhoud wegenstraten en pleinen	3.195	0	3.195	0	3.195	0	3.195
PR204 Openbare verlichting	650	-16	635	-22	612	0	612
PR205 Verkeersmaatregelen	1.264	0	1.264	0	1.264	0	1.264
PR206 Parkeervoorzieningen	542	-59	483	0	483	0	483
PR207 Parkeervergunningenheffingen	-510	0	-510	0	-510	0	-510
PR208 Exploitatie havencomplex	476	0	476	0	476	0	476
PR209 Afwatering waterlossingen etc.	238	0	238	0	238	0	238
PR210 Recreatieve havens	21	0	21	0	21	0	21
PR301 Straatmarkten	97	0	97	0	97	0	97
PR302 Opbrengst straatmarkten	-31	0	-31	0	-31	0	-31

PR303 Economische ontwikkeling	532	-153	379	0	379	0	379
PR304 Bedrijfsloket en -regelingen	126	0	126	0	126	0	126
PR305 Economische promotie	286	-4	281	0	281	0	281
PR401 Leerlingenvervoer	862	0	862	0	862	0	862
PR402 Leerplicht	194	0	194	0	194	0	194
PR403 Openbare basisonderwijs excl.huisvesting	1	0	1	0	1	0	1
PR404 Bijzonder basisonderwijs excl.huisvest.	23	0	23	0	23	0	23
PR405 Speciaal basisonderwijs excl.huisvesting	0	0	0	0	0	0	0
PR406 Huisvesting openbaar basisonderwijs	310	0	310	0	310	0	310
PR407 Huisvesting bijzonder basisonderwijs	1.585	0	1.585	0	1.585	0	1.585
PR408 Huisvesting speciaal basisonderwijs	96	0	96	0	96	0	96
PR409 Huisvesting voortgezet onderwijs	2.047	0	2.047	0	2.047	0	2.047
PR410 Huisvesting onderwijs algemeen	101	-7	94	7	101	-7	94
PR411 Lokaal onderwijsbeleid	275	0	275	0	275	0	275
PR412 Volwasseneneducatie	3	0	3	0	3	0	3
PR501 Zwembaden	1.382	0	1.382	0	1.382	0	1.382
PR502 Sporthallen en sportzalen	1.230	0	1.230	0	1.230	0	1.230
PR503 Sportparken	757	-20	736	0	736	0	736
PR504 Onderhoud openbaar groen	4.734	97	4.831	75	4.906	75	4.981
PR505 Evenementen en kermissen	164	0	164	0	164	0	164
PR506 Recreatieve voorzieningen	244	0	244	0	244	0	244
PR507 Openbare leeszaal en bibliotheek	1.078	0	1.078	0	1.078	0	1.078
PR508 Mediabeleid	44	0	44	0	44	0	44
PR509 Kunst en kunstzinnige vorming	2.094	0	2.094	0	2.094	0	2.094
PR510 Oudheidkunde en volksfeesten	22	0	22	0	22	0	22
PR511 Sportbeleid	895	0	895	16	911	-16	895

PR512 Monumenten en archeologie	234	0	234	0	234	0	234
PR513 Gemeentearchief	381	2	383	0	383	-1	382
PR514 Museum Plus	1.262	-365	897	0	897	0	897
PR603 Stedelijke werkgelegenheidsprojecten	56	0	56	0	56	0	56
PR604 Sociaal cultureel werk	360	-25	335	0	335	0	335
PR605 Maatschappelijke werk	760	-67	692	0	692	0	692
PR606 Ouderenbeleid	152	0	152	0	152	0	152
PR607 Alloctonenbeleid	102	0	102	0	102	0	102
PR608 Samenlevingsopbouw	867	0	867	0	867	0	867
PR609 Jeugdwerk	1.387	0	1.387	0	1.387	0	1.387
PR610 Kinderopvang	737	-20	717	0	717	0	717
PR611 Woonzorgzones	133	0	133	0	133	0	133
PR612 Maatschappelijke zorg en begeleiding	102	0	102	0	102	0	102
PR613 Participatiewet	518	10	528	33	561	30	591
PR614 Inkomensvoorzieningen	232	0	232	0	232	0	232
PR615 Minimabeleidarmoedebeleid	2.296	0	2.296	0	2.296	0	2.296
PR616 Uitstroombevordering	8.077	-67	8.010	-202	7.808	-231	7.577
PR630 Samenkracht en burgerparticipatie	450	0	450	0	450	0	450
PR631 Toegang sociaal domein	4.125	0	4.125	0	4.125	0	4.125
PR633 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	988	0	988	0	988	0	988
PR634 Maatwerk dienstverlening 18+	9.645	-144	9.501	0	9.501	0	9.501
PR635 Maatwerk dienstverlening 18-	10.862	-199	10.663	-150	10.513	-250	10.263
PR636 Geëscaleerde zorg 18-	1.112	0	1.112	0	1.112	0	1.112
PR701 Volksgezondheid (openbare ruimte)	112	0	112	0	112	0	112
PR702 Vuilophaal en -afvoer	2.415	0	2.415	0	2.415	0	2.415
PR703 Reinigingsrechtafvalstoffenheffing	-3.829	0	-3.829	0	-3.829	0	-3.829
PR704 Begraafplaatsen	531	0	531	0	531	0	531
PR705 Begraafplaatsrechten	-322	0	-322	0	-322	0	-322

PR706 Riolering en waterzuivering	2.100	0	2.100	0	2.100	0	2.100
PR707 Rioolrechten	-3.607	0	-3.607	0	-3.607	0	-3.607
PR708 Milieu	1.368	-15	1.353	-250	1.103	0	1.103
PR709 Volksgezondheid: subsidiesbijdragen	1.718	0	1.718	0	1.718	0	1.718
PR710 Jeugdgezondheidszorg	32	0	32	0	32	0	32
PR711 Jeugd en gezin WMO	318	0	318	0	318	0	318
PR801 Opbrengst omgevingsvergunningen	-1.304	0	-1.304	0	-1.304	0	-1.304
PR802 Vergunningen	-6	0	-6	0	-6	0	-6
PR804 Gebiedsgericht werken	540	0	540	0	540	0	540
PR805 Gegevensbeheer belastingen	56	0	56	0	56	0	56
PR806 Leningen woningbouw	196	0	196	0	196	0	196
PR807 Werkzaamheden GEO registratie	243	0	243	0	243	0	243
PR808 Stedelijke vernieuwing	129	0	129	0	129	0	129
PR809 Wonen	199	0	199	0	199	0	199
PR810 Ruimtelijke beleidsplannen	885	0	885	0	885	0	885
PR811 Bouwen	1.540	0	1.540	0	1.540	0	1.540
PR812 Erfpachtgronden	-99	0	-99	0	-99	0	-99
PR813 Beheer diverse percelen en panden	-136	50	-86	0	-86	0	-86
PR848 Kosten gronden vaste activa	405	0	405	0	405	0	405
PR849 Faciliterend grondbeleid	0	0	0	0	0	0	0
PR851 Algemene kosten bouwgrondexploitatie	100	0	100	0	100	0	100
PR852 Bouwgrondexploitatie Wonen	0	0	0	0	0	0	0
PR853 Grondexpl.bedrijven- en winkelgebieden	0	0	0	0	0	0	0
PR905 Verblijfsbelasting	-601	-50	-651	-31	-681	0	-681
PR906 Hondenbelasting	-201	0	-201	0	-201	0	-201
PR907 Forensenbelasting	-16	0	-16	0	-16	0	-16
PR908 Reclamebelasting	-88	0	-88	0	-88	0	-88
PR909 Beleggingen en	-89	0	-89	0	-89	0	-89

deelnemingen							
PR911 Rente en Treasury (leningen korter 1jr)	33	0	33	0	33	0	33
PR912 Rente (leningen gelijk of langer 1jr)	-1.900	0	-1.900	0	-1.900	0	-1.900
PR913 Onvoorziene lasten	100	0	100	0	100	0	100
PR914 Algemene uitkering	-76.495	-198	-76.693	291	-76.403	-129	-76.532
PR915 Algemene baten en lasten	1.032	-166	867	1.943	2.810	133	2.943
PR916 Heffing precariorechten	-125	0	-125	0	-125	0	-125
PR923 Integratie-uitkering sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0
PR942 Vennootschapsbelasting	113	50	163	40	203	-25	178
PR950 Mutaties reserves beleidsveld 0	-384	-162	-546	-66	-612	164	-448
PR951 Mutaties reserves beleidsveld 1	-25	0	-25	0	-25	0	-25
PR952 Mutaties reserves beleidsveld 2	-410	0	-410	0	-410	0	-410
PR953 Mutaties reserves beleidsveld 3	0	0	0	0	0	0	0
PR954 Mutaties reserves beleidsveld 4	675	-1.350	-675	0	-675	0	-675
PR955 Mutaties reserves beleidsveld 5	-707	365	-342	-16	-358	16	-342
PR956 Mutaties reserves beleidsveld 6	0	0	0	0	0	0	0
PR957 Mutaties reserves beleidsveld 7	-285	15	-270	250	-20	0	-20
PR958 Mutaties reserves beleidsveld 8	113	0	113	-241	-127	0	-127
PR962 Mutaties reserves GREX beleidsveld 8	-100	0	-100	0	-100	0	-100
PR971 KP Huisvesting	0	0	0	0	0	0	0
PR972 KP ICT Algemeen	0	0	0	0	0	0	0
PR973 KP Algemene personeelskosten	0	43	43	0	43	0	43
PR974 KP Algemene organisatiekosten	0	0	0	0	0	0	0
PR975 KP directie	0	0	0	0	0	0	0

PR981 KP Sportbedrijf	0	0	0	0	0	0	0
PR982 KP Buitendienst	0	0	0	0	0	0	0
PR985 KP Concern & strategie	0	-144	-144	0	-144	0	-144
PR987 KP Financiën en Inkoop	0	0	0	0	0	0	0
PR988 KP HRM en ondersteuning	0	-22	-22	0	-22	0	-22
PR989 KP Team ICT	0	0	0	0	0	0	0
PR990 KP Informatiebeheer en facilitaire zkn	0	0	0	0	0	0	0
PR991 KP Publiekszaken	0	0	0	0	0	0	0
PR992 KP WYZ	0	0	0	0	0	0	0
PR993 KP Vergunningverlening en belastingen	0	-45	-45	0	-45	0	-45
PR994 KP Leefbaarheid toezicht en handhaving	0	-149	-149	0	-149	0	-149
PR995 KP Ontwerp openbare ruimte	0	0	0	0	0	0	0
PR996 KP Beheer openbare ruimte en vastgoed	0	0	0	0	0	0	0
PR997 KP Maatschappelijke ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0
PR998 KP Ruimte economie en werk	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	2.920	-1.511	1.409	1.439	2.848	-453	2.395

Overzicht van incidentele lasten en baten

In artikel 19 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat in de begroting een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde incidentele lasten en baten. Door inzicht te geven in de incidentele lasten en baten wordt informatie gegeven over de financiële positie en het daadwerkelijk structureel sluitend zijn van de begroting.

Overzicht incidentele lasten en baten 2021 - 2024

Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
Incidentele lasten	1.526	510	300	275
Incidentele baten	-945	-510	-300	-275

Saldo**581****0****0****0***Bedragen x € 1.000*

Incidentele lasten 2021 (bedragen * € 1.000)	
1 Beheer fietsenstalling	59
2 Accountmanager economie	153
3 Aanpak verwarde personen	67
4 Beschermd wonen	144
5 Asbest gemeentelijke panden	265
6 Grondexploitatie gerelateerde uitgaven	100
7 Vennootschapsbelasting	110
8 Data gedreven werken	113
9 Juridische capaciteit	89
10 Extra capaciteit Boa's	60
11 Eenmalige subsidie Museumplus	365
Totaal incidentele lasten 2021	1.526
Incidentele baten 2021 (bedragen * € 1.000)	
1 Minder inkomsten Reisdocumenten	106
2 Beleidsreserve ter dekking data gedreven werken	-105
3 Reserve Grondexploitatie ter dekking vennootschapsbelasting	-110
4 Reserve ter dekking minder inkomsten reisdocumenten	-106
5 Algemene reserve ter dekking uitgaven asbest gemeentelijke panden	-265
6 Reserve Grondexploitatie ter dekking grondexploitatie gerelateerde uitgaven	-100

7 Bestemmingsreserve MuseumPlus ter dekking eenmalige subsidie	-365
Totaal incidentele baten 2021	-945
Incidentele lasten 2022 (bedragen * € 1.000)	
Asbest gemeentelijke panden	250
Grondexploitatie gerelateerde uitgaven	100
Vennootschapsbelasting	160
Strategisch opleidingen	-75
Vanzelfsprekend goed op weg	370
Totaal incidentele lasten 2022	805
Incidentele baten 2022 (bedragen * € 1.000)	
Minder inkomsten Reisdocumenten	113
Reserve Grondexploitatie ter dekking vennootschapsbelasting	-160
Reserve ter dekking minder inkomsten reisdocumenten	-113
Algemene reserve ter dekking uitgaven asbest gemeentelijke panden	-250
Reserve Grondexploitatie ter dekking grondexploitatie gerelateerde uitgaven	-100
Totaal incidentele baten 2022	-510
Incidentele lasten 2023 (bedragen *€1.000)	
Grondexploitatie gerelateerde uitgaven	100
Vennootschapsbelasting	200

Totaal incidentele lasten 2023	300
Incidentele baten 2023 (bedragen *€1.000)	1
Minder inkomsten Reisdocumenten	139
Vennootschapsbelasting	-200
Reserve ter dekking minder inkomsten reisdocumenten	-139
Reserve Grondexploitatie ter dekking grondexploitatie gerelateerde uitgaven	-100
Totaal incidentele baten 2023	-300
Incidentele lasten 2024 (bedragen *€1.000)	
Grondexploitatie gerelateerde uitgaven	100
Vennootschapsbelasting	175
Totaal incidentele lasten 2024	275
Incidentele baten 2024 (bedragen *€1.000)	
Vennootschapsbelasting	-175
Reserve Grondexploitatie ter dekking grondexploitatie gerelateerde uitgaven	-100
Totaal incidentele baten 2024	-275

Toelichting incidentele lasten 2021

ad 1) Beheer Fietsenstalling € 59.000

Doel is om de bewaakte fietsenstallingen in het centrum van Waalwijk te bemensen met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Momenteel is daarvoor een contract afgesloten met Baanbrekers (WML Facilitair). Onderzocht wordt of en zo ja hoe en vanaf wanneer inzet vanuit maatschappelijke activering en/of Banenafpraak-banen mogelijk is. Met ingang vanaf 2022 is vooruitlopend daarop de verhoging van € 59.000 niet verder doorgevoerd.

ad 2) Accountmanagement € 153.000

In de Kadernota 2020 is voor de jaren 2020 en 2021 dit bedrag beschikbaar gesteld voor accountmanagement. Hierna vindt een evaluatie plaats en zal worden bezien welke formatie structureel nodig is om een goede invulling te kunnen geven aan de account-functie.

ad 3) Aanpak verwarde personen € 67.000

In 2018 is een pilot gestart met een wijk-GGZ'er, een functionaris die incidenten met verwarde personen probeert te voorkomen en aan de slag gaat met de personen die wel voor eventuele overlast zorgen en/of waarbij toeleiding naar zorg gewenst is. Deze pilot is erg succesvol gebleken en zodoende in 2019 verlengd. Voorstel is om ook voor 2020 en 2021 deze functie te verlengen. De structurele invulling zal worden betrokken bij de eerder afgesproken evaluatie van het team WIJZ.

ad 4) Beschermd wonen € 144.000

Dit betreft een bijdrage aan de gemeente Tilburg. Voor de jaren 2020 en 2021 is in de begroting een bedrag geraamd. Hierna volgt een evaluatie.

ad 5) Asbest gemeentelijke panden € 265.000

In het voorjaarsbericht 2020 is ten laste van de algemene reserve een bedrag van totaal € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor het verwijderen van asbest voor de gehele vastgoedportefeuille. Het gaat om 39 gebouwen. Voor 2020 een bedrag van € 700.000, voor 2021 een bedrag van € 265.000 en voor 2022 een bedrag van € 250.000.

ad 6) Grondexploitatie gerelateerde uitgaven € 100.000

In 2006 is door de raad besloten om jaarlijks een bedrag van €100.000 beschikbaar te stellen aan het College voor het doen van grondbedrijf gerelateerde uitgaven. Tegenover de raming op product 851 Algemene kosten bouwgrondexploitatie wordt een onttrekking geraamd op product 960 Mutatie reserves

ad 7) Vennootschapsbelasting € 110.000

Met ingang van 1 januari 2016 is de gemeente vpb-plichtig. De jaarlijkse last op basis van de aangifte wordt in de begroting geraamd en ten laste gebracht van de reserve grondexploitatie.

ad 8) Data gedreven werken € 113.000

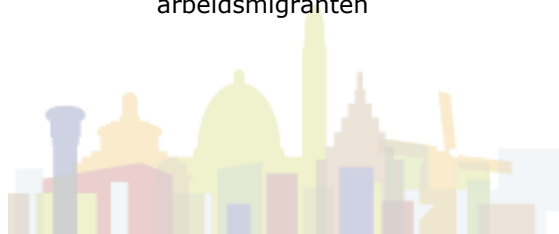
In de kadernota 2020 is ten laste van de beleidsreserve voor data gedreven werken voor 2020 en 2021 een bedrag € 105.000 beschikbaar gesteld. Data gedreven werken helpt om kennis over de stad te verzamelen en inzicht te krijgen in trends en ontwikkelingen.

ad 9) Juridische capaciteit € 89.000

Dit betreft een raming voor extra juridische capaciteit voor het team Leefbaarheid, toezicht en handhaving gedurende de jaren 2020-2021

ad 10) Extra capaciteit BOA's € 60.000

Dit betreft een stelpost geraamd in 2021 voor kosten in verband met het verblijf van arbeidsmigranten

ad 11) Eenmalige subsidie MuseumPlus € 365.000

Vooruitlopend op de opening zijn er in 2021 extra incidentele aanloop kosten, waarvoor een stelpost van €365.000 is opgenomen. Deze aanloopkosten worden gefinancierd uit de bij het Najaarsbericht 2019 gevormde bestemmingsreserve MuseumPlus. Ook bij het Voorjaarsbericht 2020 zijn middelen aan deze reserve toegevoegd. De in de reserve gestorte middelen zijn afkomstig van in 2019 en 2020 niet besteedde gelden MuseumPlus.

Toelichting op incidentele baten 2021

ad 1 en 4) Minder inkomsten reisdocumenten € 106.000

Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten. In de periode 2019 tot en met 2023 wordt ruim 75% minder aanvragen verwacht. Als gevolg van deze daling nemen de inkomsten voor Publiekszaken sterk af. Afhankelijk van onder andere de demografische omstandigheden kan deze daling per gemeente verschillen. Vanaf 2024 herstelt het aantal vragen zich weer tot 2029, waarna de aanvraag dip zich vervolgens herhaalt. Dit patroon van piek- en dal jaren wordt veroorzaakt doordat in 2014 de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor personen van 18 jaar en ouder is verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor worden gedurende vijf jaar bijna alle "18+ documenten" in omloop vervangen. Gevolgd door vijf jaar waarin vrijwel alleen "-18 documenten" worden uitgegeven of documenten voor bij eerste aanvragen en vermissingen. Om deze nadelen per jaar te dekken is een onttrekking aan een ten laste van de algemene reserve ingestelde egaliseringsreserve leges reisdocumenten gevormd voor de jaren 2019 tot en met 2023

ad 2) Beleidsreserve ter dekking data gedreven werken € 105.000

In de kadernota 2020 is ten laste van de beleidsreserve voor datagedreven werken voor 2020 en 2021 een bedrag € 105.000 beschikbaar gesteld. Datagedreven werken helpt om kennis over de stad te verzamelen en inzicht te krijgen in trends en ontwikkelingen.

ad 3) Reserve Grondexploitatie ter dekking vennootschapsbelasting € 110.000

Met ingang van 1 januari 2016 is de gemeente vpb-plichtig. De jaarlijkse last op basis van de aangifte wordt in de begroting geraamd en ten laste gebracht van de reserve grondexploitatie.

ad 5) Algemene reserve ter dekking uitgaven asbest gemeentelijke panden € 265.000

In het voorjaarsbericht 2020 is ten laste van de algemene reserve een bedrag van totaal € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor het verwijderen van asbest voor de gehele vastgoedportefeuille. Het gaat om 39 gebouwen. Voor 2020 een bedrag van € 700.000, voor 2021 een bedrag van € 265.000 en voor 2022 een bedrag van € 250.000.

ad 6) Reserve Grondexploitatie ter dekking Grondexploitatie gerelateerde uitgaven € 100.000

In 2006 is door de raad besloten om jaarlijks een bedrag van €100.000 beschikbaar te stellen aan het College voor het doen van grondbedrijf gerelateerde uitgaven. Tegenover de raming op product 851 Algemene kosten bouwgrondexploitatie wordt een onttrekking geraamd op product 960

Mutatie reserves

ad 7) Bestemmingsreserve MuseumPlus Eenmalige subsidie MuseumPlus € 365.000
 Vooruitlopend op de opening zijn er in 2021 extra incidentele aanloop kosten, waarvoor een stelpost van €365.000 is opgenomen. Deze aanloopkosten worden gefinancierd uit de bij het Najaarsbericht 2019 gevormde bestemmingsreserve MuseumPlus. Ook bij het Voorjaarsbericht 2020 zijn middelen aan deze reserve toegevoegd. De in de reserve gestorte middelen zijn afkomstig van in 2019 en 2020 niet besteedde gelden MuseumPlus.

Begrotingspositie structureel

Zoals in de inleiding van deze begroting al is toegelicht, zijn de begrotingsjaren 2021 tot en met 2024 nog niet structureel sluitend. In een nog op te stellen Actualisering van de begroting 2021 zullen wij alsnog komen tot een reële en structureel sluitende begroting. De jaarrekeningresultaten van de afgelopen jaren waren zonder uitzondering positief.

Begroting 2021

In de begroting zijn de effecten van de Meicirculaire van het gemeentefonds verwerkt en meerjarige berekeningen zijn gemaakt op basis van constante prijzen. De volledige kapitaallasten van alle investeringen, ook van de voorgenomen investeringen in Museum Plus, Insteekhaven en GOL en de volledige jaarschijf van het IUP 2021 zijn in de begroting verwerkt. Alle bijdragen in gemeenschappelijke regelingen, waaronder Baanbrekers, zijn volledig en zonder incidentele dekking in de begroting verwerkt. De begroting bevat een post van € 100.000 voor onvoorziene uitgaven. Van het begrotingsjaar 2021 kunnen we het volgende beeld geven:

Bedragen x € 1.000

	LASTEN	BATEN	SALDO
Beleidsveld 0 - Bestuur en ondersteuning	19.499	-93.800	-74.301
Beleidsveld 1 - Veiligheid	5.082	-49	5.033
Beleidsveld 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	7.280	-805	6.475
Beleidsveld 3 - Economie	28.962	-28.569	393
Beleidsveld 4 - Onderwijs	7.718	-2.159	5.559
Beleidsveld 5- Sport, cultuur	18.529	-4.482	14.047
Beleidsveld 6 - Sociaal domein	55.892	-13.405	42.486
Beleidsveld 7 - Volksgezondheid en milieu	9.448	-9.217	231

Beleidsveld 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	11.898	-8.902	2.995
Totaal van de beleidsvelden inclusief reserves	164.309	-161.389	2.920
Algemene dekkingsmiddelen (taakvelden 0.5 / 0.61 / 0.62 / 0.64 en 0.7)	2.313	-89.668	-87.355
Overhead (taakveld 0.4)	13.740	-235	13.505
Heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9)	113	0	113
Onvoorzien (taakveld 0.8)	100	0	100
Totaal algemene dekkingsmiddelen etc.	16.266	-89.903	-73.637
Subtotaal exclusief algemene dekkingsmiddelen etc.	148.043	-71.486	-76.557
Totaal van de beleidsvelden	164.054	-158.450	5.603
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	255	-2.938	-2.683
Geraamd resultaat 2021 (= begrotingsbeeld)	164.309	-161.388	2.920
Incidentele lasten en baten	1.778	-945	833
Structureel begrotingsaldo	162.531	160.443	2.087

Bezittingen en vermogen

Bezittingen en Vermogen

Balans (bedragen x € 1.000)

ACTIVA	31-12- 2019	31-12-2020	31-12- 2021	31-12- 2022	31-12- 2023	31-12- 2024
--------	-------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------

- (im)Materiële vaste activa	222.120	232.462	284.225	280.000	275.000	275.000
- Financiële vaste activa: kapitaalverstrekkingen	4.992	4.992	4.992	4.992	4.992	4.992
- Financiële vaste activa: leningen	9.562	8.374	9.354	7.350	5.500	5.500
- Financiële vaste activa: Uitzettingen >1jaar	9.241	9.058	8.923	9.058	9.058	9.058
TOTAAL VASTE ACTIVA	245.915	254.886	307.494	301.400	294.550	294.550
- Voorraden grondexploitatie	9.877	10.911	25.234	20.000	20.000	20.000
- Uitzettingen < 1 jaar	8.876	8.698	8.900	8.698	8.698	8.698
- Liquide middelen	761	93	500	93	93	93
- Overlopende activa	4.310	2.961	6.000	2.961	2.961	2.961
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	23.824	22.663	40.634	31.752	31.752	31.752
Totaal Activa	269.739	277.549	348.128	333.152	326.302	326.302
PASSIVA	31-12-2019	31-12- 2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
- Eigen vermogen	95.593	100.428	83.554	90.000	90.000	90.000
- Voorzieningen	5.778	5.487	7.676	4.500	4.500	4.500
- Vaste schulden	138.015	152.145	250.261	219.163	212.313	212.313
TOTAAL VASTE PASSIVA	239.386	258.060	341.491	313.633	306.813	306.813
- Vlottende schulden	17.411	8.382	1.637	8.382	8.382	8.382
- Overlopende passiva	12.942	11.107	5.000	11.107	11.107	11.107
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	30.353	19.489	6.637	19.489	19.489	19.489
Totaal Passiva	269.739	277.549	348.128	333.152	326.302	326.302

Investeringsen en dekking

In 2021 zal een aantal bedrijfsmiddelen worden vervangen. Deze vervangingen moeten plaatsvinden om de lopende bedrijfsprocessen doorgang te laten vinden. Met de vervanging is dus

alleen sprake van handhaving van bestaand beleid. Om die reden is het niet meer noodzakelijk dat de betreffende investeringen via afzonderlijke begrotingswijzigingen aan de raad worden voorgelegd.

Derhalve is het uitgangspunt dat de raad, met het vaststellen van de begroting 2021, tevens goedkeuring verleent aan de **jaarschijf 2021** van het "overzicht vervangingsinvesteringen".

Vervangingsinvesteringen (bedragen x €)

Omschrijving	Jaar	Afschrijvingstermijn	Investering (exclusief BTW)	Kapitaallasten
Sportparken jaarschijf *	2021	diverse	97.877	4.731
Masten vervangen (beleidsplan OVL)	2021	25	19.530	1.074
Armaturen vervangen (beleidsplan OVL)	2021	40	280.000	11.200
Minicontainers	2021	10	20.837	2.396
Microstation IBOR	2021	5	101.937	21.917
Inventaris Bibliotheek	2021	15	20.652	1.687
Inrichting de Leest	2021	15	65.091	5.316
Audiovisuele middelen raadszaal	2021	5	182.824	39.883
Hardware	2021	3	247.254	86.127
Software	2021	5	171.532	36.879

Overigens is het geen automatisme dat onmiddellijk nadat investeringen afgeschreven zijn, vervanging plaatsvindt. Niet altijd is dit nodig. Er worden afwegingen gemaakt over nut en noodzaak, waarbij de te verwachten hogere onderhoudskosten bij het langer in bedrijf houden van bedrijfsmiddelen worden afgezet tegen de kapitaallasten van nieuwe aanschaffingen. Indien het niet noodzakelijk is om tot vervanging over te gaan, kunnen de vrijvallende kapitaallasten worden ingezet ter dekking van hogere onderhoudskosten of vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat.

Niet altijd is het mogelijk om te vervangen tegen oorspronkelijke aanschafwaarde. Ook komt het voor dat de kosten van vervanging gedekt kunnen worden uit het vrijvallend oorspronkelijk krediet + restwaarde van het te vervangen bedrijfsmiddel, maar de restwaarde niet als dekkingsmiddel kan worden ingezet omdat verkoopopbrengsten uit bedrijfsmiddelen volgens de voorschriften als incidentele baat in de exploitatie moeten worden verantwoord. Indien vervanging niet binnen de

vrijvallende investeringsmiddelen en/of kapitaallasten heeft kunnen plaatsvinden, maakt het college daarvan bij het Voorjaars- dan wel Najaarsbericht in de afwijkingenrapportage melding.

* De investeringen met betrekking tot sport zijn inclusief BTW in dit overzicht opgenomen, omdat met ingang van 1 januari 2019 sport vrijgesteld is van BTW. Hiertegenover staat een te verwachten inkomst van de SPUK-regeling (Specifieke Uitkering Sport), zijnde 17,5% van het bedrag incl. BTW. De kapitaallast is berekend over het netto-investeringsbedrag. Hier is echter wel sprake van enig risico, omdat het Rijk een budget beschikbaar heeft gesteld voor de SPUK, en dat bij overvraging van het budget het percentage naar beneden zal worden bijgesteld.

Nieuwe investeringen

Ook de lasten verband houdend met nieuwe investeringen zijn in de (meerjaren)begroting verwerkt. Door vaststelling van de begroting geeft u de intentie aan deze investeringen te gaan uitvoeren. De definitieve besluitvorming door de raad over investeringen zal eerst plaatsvinden op basis van voorstellen die het college in de loop van het begrotingsjaar zal voorleggen. Het overzicht van nieuwe investeringen:

Omschrijving (bedragen * € 1)	Investering	Planning*
Aanleg sportvelden ** (o.a. SSC)	1.089.000	2021
Renovatie zwembad Zidewinde (kadernota 2016)	350.000	2021
Vervanging toplagen kunstgrasvelden (€200.000 per veld)*	726.000	2021
Sporthallen (sportcentrum Waspik)*	3.630.000	2020

* De investeringen met betrekking tot sport zijn inclusief BTW in dit overzicht opgenomen, omdat met ingang van 1 januari 2019 sport vrijgesteld is van BTW. Hiertegenover staat een te verwachten inkomst van de SPUK-regeling (Specifieke Uitkering Sport), zijnde 17,5% van het bedrag incl. BTW. De kapitaallast is berekend over het netto-investeringsbedrag. Hier is echter wel sprake van enig risico, omdat het Rijk een budget beschikbaar heeft gesteld voor de SPUK, en dat bij overvraging van het budget het percentage naar beneden zal worden bijgesteld.

** In het coalitieprogramma is 2 keer een bedrag van € 150.000 opgenomen voor bijdragen in de aanleg van twee sportvelden. De gemeente voert echter de investering uit en de betreffende verenigingen dragen twee derde deel bij. Deze bijdragen worden direct in mindering gebracht op de investering. Over een derde van het bruto-bedrag worden de kapitaallasten dus berekend. In bovenstaand overzicht is het bruto investeringsbedrag opgenomen, en dan ook inclusief BTW, zie hiervoor de uitleg bij *.

De belangrijkste reserves en voorzieningen

De belangrijkste reserves zullen zich naar verwachting als volgt ontwikkelen:

Bedragen x € 1.000	01-01-2020	01-01-2021	01-01-2022
Algemene reserve	9.338	10.623	10.358
Beleidsreserve 2019-2022	3.970	2.935	2.330
Reserve Museum Plus	461	1.060	695
Reserve leefbaarheid WOP/DOP	905	807	724
Reserve Grondexploitatie	15.188	4.648	4.420
Reserve mobiliteitsfonds	6.674	0	0
Reserve onderwijshuisvesting	4.306	6.716	6.004
Reserve Parkmanagement	4.712	4.712	4.712
Reserve Haven Waalwijk	234	234	234
Reserve revitalisering Haven I t/m VI	1.851	2.851	2.851
Totaal	47.639	34.586	

In de berekening is rekening gehouden met in de begroting voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen. In werkelijkheid kunnen bedragen afwijken. Zo kan bijvoorbeeld niet geanticipeerd worden op jaarrekeningresultaten en resultaten (winstnemingen) uit de exploitatie van gronden. De verwachting is gerechtvaardigd dat de feitelijke standen in positieve zin zullen afwijken.

De belangrijkste voorzieningen die per 1 januari 2021 aanwezig zijn (bedragen x € 1.000):

Diverse complexen grondexploitatie	1.638
Verplichtingen wet APPA	2.120
Onderhoud gebouwen	318
Afvalstoffenheffing	1.224
Riolering	2.036

EMU gegevens

EMU gegevens

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid.

In het stabiliteitspact is afgesproken dat een tekort voor de totale sector overheid hoger dan 3 procent van het bruto binnenlands product (BBP) niet is toegestaan.

Een goede informatievoorziening is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo voor het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds. Daarom ook is in het bestuurlijk akkoord afgesproken dat met ingang van de begroting 2006, onverminderd de bestaande tussentijdse rapportages, een overzicht moet worden verstrekt waarin informatie wordt verstrekt over het begrotingsjaar, het daaraan voorafgaande jaar en het daarop volgende jaar. De toezichthouder, in ons geval GS van Noord-Brabant, toetst hierop en is verplicht de gemeente te wijzen op het niet nakomen van haar verplichtingen, ook die ingevolge de Wet Houdbaarheid Overheidsfinanciën (HOF).

Onderstaand is de voorgeschreven informatie van de gemeente Waalwijk voor het begrotingsjaar 2021 opgenomen.

In het overzicht is zichtbaar dat het EMU-saldo voor een belangrijk deel bepaald wordt door de investeringen die op de balans worden geactiveerd en het saldo van de uitgaven en inkomsten binnen de grondexploitatie.

Onderstaande tabel is gebaseerd op de notitie van de commissie BBV "Geprognosticeerde balans en EMU-saldo"(d.d. nov. 2018). Daarbij is gekozen voor de berekening van het EMU-saldo vanuit het exploitatiesaldo (EMU-enquête van het CBS).

De referentiewaarde voor het EMU-saldo is nog niet bekend, bij het samenstellen van de begroting 2021 was de septembercirculaire 2020 nog niet verschenen met de referentiewaarde EMU-saldo voor de gemeente Waalwijk.

bedragen x € 1.000

Omschrijving		Volgens realisatie tot en met augustus 2020 aangevuld met de raming resterende periode	Begroting 2021	2022 volgens meerjarenraming 2021	2023 volgens meerjarenraming 2021	2024 volgens meerjarenraming 2021
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie	BIJ	-10.249	-5.724	-1.878	-2.030	-1.912

BBV, artikel 17c)							
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	AF	10.342	51.763	-4.225	-5.000	0	
3 Mutatie voorzieningen	BIJ	-291	2.189	-3.176	0	0	
4 Mutatie voorraden (incl.bouwgronden in exploitatie)	BIJ	1.034	14.323	-5.234	0	0	
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa							
		-21.916	-69.621	4.405	2.970	-1.912	

Overige informatie

Overige informatie

Begrotingsposten budgetten inkomensoverdrachten (bedragen * € 1)

Opgemerkt dient te worden dat de bedragen op de begrotingsposten niet altijd één op één overeenkomen met de te beschikken subsidiebedragen / bijdragen. Dit komt doordat sommige subsidies/bijdragen uit meerdere budgetten worden betaald en doordat uit sommige budgetten meerdere zaken worden betaald.

Product	Omschrijving	Primaire begroting 2020	Primaire begroting 2021
010	Algemene kosten ROM	235.222	238.790
010	Reg.samenwerking De Langstraat, wonen	16.516	16.780
010	Bijdrage Midpoint	224.123	226.478
101	Bijdrage veiligheidsregio (brandweer)	2.635.848	2.681.138
102	Regionaal Haltbureau	11.741	11.929
102	Veiligheidshuis Waalwijk	31.437	31.940
303	Toerisme/Uitpunt	80.449	81.736
303	Nat. park Loonse/Drunense duinen	13.197	13.408
401	Leerlingenvervoer	771.974	787.413
411	Onderwijsachterstandenbeleid	1.277.422	1.342.767
411	Waalwijk Taalrijk	57.967	58.894
411	Taalhuis Waalwijk	22.352	22.710
506	Kinderboerderij Waspik	15.000	15.000
507	Bibliotheek Wilhelminastraat 4	1.229.362	1.264.399
508	Lokale omroep	30.698	31.189
509	Kunstencentrum	771.839	786.118
509	De Leest	1.109.035	1.129.552
509	Cultureel centrum Zidewinde	64.961	66.163
509	Cultuureducatie met Kwaliteit	72.058	72.811
509	Culturele en welzijnsinstellingen	10.223	10.387
509	Dansverenigingen	2.122	2.156
509	Muziekverenigingen	29.627	30.101
509	Toneelverenigingen	9.674	9.829
509	Zangverenigingen	20.894	21.228
509	Amateuristische kunstbeoefening	52.262	53.098
509	Hal amateurtheater	19.067	19.372
510	Carnavalsverenigingen	6.155	6.253
510	Heemkundekringen	4.127	4.193
510	Oranjeverenigingen	5.534	5.623
510	Intocht St. Nicolaas	2.162	2.197
510	St. V.O.G.W. (oorlogsgraven)	1.102	1.120
511	Vrijwilligerspunt	46.634	47.497
511	Uitvoering kadernotite sportbeleid 2012-2016	423.416	430.191
511	Stichting Samen RKC	50.000	50.000
512	Instandhoudingsbijdrage Monumenten	71.255	72.395
513	Bijdrage SALHA (archieff)	357.751	363.031

514 Schoenenmuseum	390.292	397.512
514 Museum Plus	0	365.000
604 Kinderboerderij 't Erf	64.210	65.237
604 Culturele evenementen	102.820	104.465
604 Salariscompensatie subsidiesector	41.286	41.947
604 Kosten ARBO/BHV	10.559	10.728
604 Sociaal cultureel werk	26.437	26.926
605 St. AMW Juvans	148.779	151.160
605 Slachtofferhulp M.en W-Brabant	9.519	9.671
606 St.Parkpaviljoen Grotestr.154a	15.338	15.583
606 Steunpunt De Blijde Incomste	12.773	12.977
606 St.Welzijn ouderen Sprang-Capelle	41.653	42.424
606 Ouderenorganisaties	16.898	17.168
606 Diensten Bij Wonen met Zorg	20.921	21.256
606 Activiteiten dementieconsulent	51.348	52.170
606 Activiteiten Alzheimercafé	3.423	3.478
607 Begeleiding doelgroepen	24.357	24.747
607 Anti-discriminatiebureau	2.914	2.968
607 Anti-discriminatievoorzieningen (oorm.AU)	9.085	9.253
608 De Twern	735.594	749.202
608 St.Buurtwerk Capelle en Vrijhoeve	8.782	8.923
609 St.Jongerencentra Waalwijk	858.224	874.101
609 t Schooltje (Carmelietenstr.56)	11.649	11.835
609 Jeugdwerk Sprang-C/Waalwijk	30.674	31.165
609 Jeugd- en jongerenwerk	2.368	2.412
609 Vereniging Den Bolder	252.627	257.301
609 Integraal Jeugd-/Jongerenbel.	4.766	4.854
609 Jeugdwerk (Op Stap)	79.499	80.970
609 St. Jeugdland	2.119	2.153
609 Scoutingverenigingen	20.884	21.218
609 Dagact.jongeren met psych.problemen	7.216	7.349
609 Project taakstraffen	32.944	33.553
610 Creches en peuterspeelzalen	595.735	566.547
615 Jeugdcultuurfonds	17.780	18.064
615 Jeugdsportfonds Brabant	54.574	55.447
615 Speelgoedbank	7.620	10.000
615 Voedselbank	10.160	10.323

615 De Strohalp	10.160	10.323
616 Project Klussenbus	3.630	3.688
616 Bijdrage in exploitatiekosten Baanbrekers	3.066.000	2.878.000
708 OMWB (omgevingsdienst M-W-Brabant)	611.505	704.737
709 GGD inwonersbijdrage	1.604.029	1.657.456
709 Volksgezondheid	22.640	23.002
709 Maatschappelijke opvang	29.076	29.541
711 JGZ (WMO)	276.476	280.900
804 Buurtbemiddeling	12.670	12.904
804 Buurtpreventie	7.956	8.083
810 Wijde Biesbosch/Platform Langstraat	44.516	45.340
	19.197.691	19.781.947

Overzicht te ontvangen subsidies

Overzicht te ontvangen subsidies

In de door de raad vastgestelde financiële verordening is bepaald in artikel 9i, dat het college bij de jaarstukken en begroting een overzicht opneemt van de ontvangen Rijks-, Provinciale en Europese subsidies die een bedrag van € 1.000 te boven gaan. Onderstaand overzicht betreft de stand van zaken in de te ontvangen subsidies voor 2021 e.v. (bedragen * € 1). De subsidies voor 2021 zijn veelal nog onbekend.

Subsidieproject	Subsidieregeling	Fase	Subsidie
1. Energie installatie locatie Tavenu (2018-2033)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	2.991 (jaarlijks)
2. Energie installatie locatie de Leest (2018-2033)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	2.860 (jaarlijks)
3. Energie installatie locatie zwembad (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	14.805 (jaarlijks)
4. Energie installatie locatie gemeentewerf (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	17.537 (jaarlijks)
5. Energie installatie locatie sporthal De Zeine (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	17.984 (jaarlijks)
6. Energie installatie locatie sporthal De Slagen (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	28.169 (jaarlijks)
7. Energie installatie locatie stadhuis (periode 2016-2030)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	12.007 (jaarlijks)

8. Energie installatie locatie Schoolstraat, Den Bolder (periode 2011-2026)	Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+)	Uitvoering	10.238 (jaarlijks)
9. Diverse projecten verkeer en vervoer	Provincie Noord-Brabant- Regeling Verkeer en Vervoer	Uitvoering	P.M.
10. Mensgerichte maatregelen	Provincie Noord-Brabant- Regeling Verkeer en Vervoer	Uitvoering	P.M.
		Totaal bedrag	106.591

[

Subsidietrajecten die nog lopen waarvan subsidiebedrag reeds in voorafgaand jaar is ontvangen en in het overzicht van dat jaar is meegenomen:

Subsidie project	Subsidieregeling	Fase	Subsidie
Biodiversiteit en leefgebieden bedreigde soorten in wijken (2018-2022)	Provincie Noord-Brabant- Regeling natuur Noord-Brabant	Uitvoering	99.940

Titel document

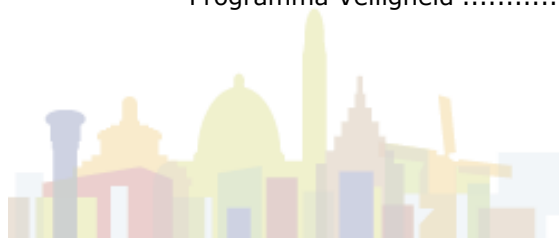

Document:	omschrijving
Auteur:	Naam auteur / afdeling
Goedgekeurd door:	College van burgemeester en wethouders d.d.
Corsa document:	Z.....

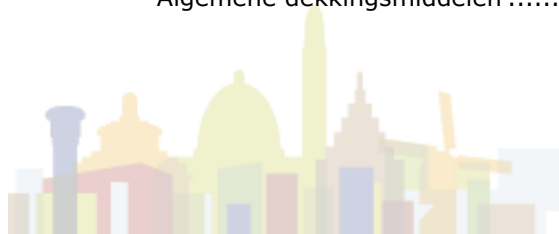
Datum	Versie	Auteur	Omschrijving van de aanpassing

Inhoud

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Programma's Binnenstad, Duurzaamheid, Economie en Veiligheid	11
Programma Binnenstad	12
Programma Duurzaamheid.....	22
Energie.....	23
Water & groen	33
Duurzamere productie en consumptie	35
Programma Economie	39
Programma Veiligheid	48

Beleidsveld 0 Bestuur en ondersteuning	56
Bestuur	61
Publiekszaken	61
Financiën.....	66
Beleidsveld 1 Veiligheid.....	68
Integrale Veiligheid	73
Fysieke veiligheid	73
Beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	80
Economische bereikbaarheid	82
Stedelijke omgeving.....	83
Duurzaam & Innovatief.....	85
Beleidsveld 3 Economie.....	89
Aantrekkelijk gemeente voor bedrijven / regionaal werkgelegenheidscentrum.....	93
Beleidsveld 4 Onderwijs	97
Onderwijs	100
Beleidsveld 5 Sport, Cultuur en Recreatie	105
Sportbeleid en -accommodaties	107
Cultuur, recreatie en openbaar groen.....	111
Beleidsveld 6 Sociaal Domein.....	113
Integrale aanpak sociaal domein	121
Sociale veerkracht	124
Waalwijkers zijn gezond.....	127
Beleidsveld 7 Volksgezondheid en Milieu	133
Beleidsveld 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	138
Volkshuisvesting	143
Ruimtelijke ordening	147
Stedelijke vernieuwing.....	150
Algemene dekkingsmiddelen	152

Overhead	153
Paragrafen.....	154
Inleiding	154
Paragraaf Lokale heffingen	155
Paragraaf Weerstandvermogen.....	162
Risicokaarten	162
Weerstandvermogen	181
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	188
Paragraaf Financiering (en treasury).....	191
Paragraaf Bedrijfsvoering	197
Informatie.....	198
P&C/IC/Inkoop.....	203
HRM & Communicatie	206
Paragraaf Verbonden partijen	215
Gemeenschappelijke regelingen	215
Vennootschappen en Coöporaties	222
Stichtingen en Verenigingen	229
Overige verbonden partijen	229
Paragraaf Grondbeleid	229
Financiële Begroting.....	235
Kerngegevens	235
Begrotingen 2021-2024 op hoofdlijnen	238
Begrotingsbeeld na Voorjaarsbericht 2020 en Meicirculaire 2020, met technische aanpassingen begroting 2021	238
Beleidsreserve 2019-2021.....	239
Toetsingskader van de Provincie Noord-Brabant voor de begroting 2021	240
Tarieven	241
Autorisatie door de raad van de begroting 2021	242

Begroting 2021 naar taakvelden	242
Overzichten van lasten en baten	245
Bezittingen en vermogen	260
EMU gegevens	265
Overige informatie	266
Inhoud	271
Vooraf	275
1. Inleiding	275
2. hoofdstuk	276
Bijlage 1:	277

Vooraf

1. Inleiding

Bodytekst Verdana 9, regelafstand 1,5

Tussenkopjes Verdana 9 vet

2. hoofdstuk

Bodytekst Verdana 9, regelafstand 1,5

Tussenkopjes Verdana 9 vet

Bijlage 1:

